

การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

รณธิชัย สวัสดิ์

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวัฒนธรรมทางการวัดผลการเรียนรู้

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวัฒนธรรมทางการวัดผลการเรียนรู้
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนารูปประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้"

ของ รณธิชัย สวัสดิ์

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการผลการเรียนรู้

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จันทรเพ็ญ)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธ์)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วิบูลรังสรรค์)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ งามอาภาภิรักษ์)

อนุมัติ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กรองกาญจน์ ชูทิพย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้วิจัย	รณิชัย สวัสดิ์
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยากาญจน์ โตพิทักษ์
กรรมการที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วิบูลย์สรณ์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นวัตกรรมทางการวัดผลการเรียนรู้, มหาวิทยาลัย นเรศวร, 2565
คำสำคัญ	การประกันคุณภาพ, การวัดผล, ตัวชี้วัด, สังกศพหุวัฒนธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 3) เพื่อสร้างและหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม และ 4) เพื่อสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมชายแดนภาคใต้ โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จำนวน 432 คน ระยะที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาจากการทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และระยะที่ 4 กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามขนาดโรงเรียน 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กซึ่งได้มาจากอาสาสมัครขนาดละ 1 โรงเรียน เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2) แบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 3) แบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4) แบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและการปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม มี 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม มี 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม มี 3 ตัวชี้วัด 2) ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สร้างขึ้นโดยใช้โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวก มีค่าระหว่าง 0.94 -0.97 และมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัด 11 ตัวมีค่าเป็นบวกมีค่าระหว่าง 0.40 - 0.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกตัว แสดงให้เห็นว่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความตรงเชิงโครงสร้าง 3) ผลการสร้างและหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม พบว่า เกณฑ์มีลักษณะแบบองค์รวม (Holistic Score) ในการตัดสินผลการประเมินคุณภาพภายในโดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง และผลการหาคุณภาพด้านความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมมีความเหมาะสมทุกข้อ และ 4) ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) บริบทและภารกิจการประเมิน 2) บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณ

ของคณะกรรมการประเมิน และ 3) หลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน และผลการหา
คุณภาพด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ โดย
ทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

Title	THE DEVELOPMENT OF FACTORS, INDICATORS AND CRITERIA FOR EDUCATIONAL INTERNAL QUALITY ASSURANCE AT FUNDAMENTAL EDUCATION IN MULTICULTURAL SOCIETY THE SOUTHERN BORDER PROVINCE
Author	Rontichai Sawat
Advisor	Associate Professor Krittayakan Topithak, Ph.D.
Co-Advisor	Professor Rattana Buosonte, Ph.D. Assistant Professor Saifon Vibulrangson, Ph.D.
Academic Paper	Ph.D. Dissertation in Innovation of Learning Measurement - (Type 2.1), Naresuan University, 2022
Keywords	Quality assurance, measurement, indicators, Multicultural Society

ABSTRACT

The purpose of this study was 1) to develop factors and indicators for Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces 2) to examine construct validity of the factors and the indicators for Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces 3) to create and test the quality of the criteria for Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces by Cultural Consensus Model and 4) to create and test quality of the manual for Educational internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces. The sample groups were categorized into 4 phases; phase 1 included seven experts selected by Purposive Sampling, phase 2 was a group of 432 school administrators and teachers, who responding in Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces, selected by Multi-stage Sampling, phase 3 was a group of thirty school administrators selected by Stratified Sampling and phase

4 was a volunteer for each school sizes as; big, medium, and small school. There are four types of material developed in this study included 1) a propriety assessment of factors and indicators for Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces 2) a questionnaire for administrations in Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces 3) propriety testing of criteria in Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces and 4) assessment for manual for Educational internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border. The statistics were relevant to average, standard deviation, confirmatory factor analysis (CFA), and Formal Cultural Consensus Model.

The results of the study were demonstrated following: Firstly, the outcomes of examining factors and indicators of Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces, according to the synthesis of document and commented by experts, they were composed of 3 main factors with 11 indicators following; factor 1 learning management of multicultural society with 4 indicators, factor 2 school administration of multicultural society with 4 indicators, factor 3 students' learning in multicultural society with 3 indicators. Secondly, the result of examination for construct validity of factors and indicators by Confirmatory Factor Analysis model shows that the model is inconsistent with empirical data in 3 components and all factors were positive (0.94 -0.97) and significant at the statistical level of .01. The 11 indicators were positive (0.40 - 0.50) and significant at the statistical level of .01. The results reveal that Confirmatory Factor Analysis model and indicators in Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society of the southern border provinces were correct in construct validity. Thirdly, according to the results of creating and testing quality of assessment criteria for Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society in the southern border provinces by cultural consensus theory, the criteria was the holistic scoring for

grading internal quality into 5 levels including excellent, very good, good, fair, and improved as well as the priority of criteria for Educational Internal Quality Assurance by cultural consensus theory was appropriated for all items. Finally, the qualification of manual assessment for Educational Internal Quality Assurance at Fundamental Education in multicultural society the southern border provinces was in the standard in three areas following: 1) the context and assessment activity, 2) roles and ethics of committee, and 3) principle, type, and formats of assessment. The result of qualification in term of propriety, accuracy, utility, and feasibility was in excellent level.

ประกาศคุณูปการ

การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจังหวัดชัยแดนภาคใต้ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยการ สนับสนุนจากรองศาสตราจารย์ ดร.กฤตยาภาณุจัน โต้พิทักษ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน วิบูลรังสรรค์ กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ความเมตตา และแรงกระตุ้นแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จันทรเพ็ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้าทิพย์ องอาจวานิชย์ ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องตามหลัก วิชาการ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี รวมถึงการสนับสนุนทุนวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือทุกฉบับ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณโรงเรียนทุกโรงเรียน คณะกรรมการประเมิน และผู้ประสาน คณะกรรมการในการประเมินที่ให้ความอนุเคราะห์ทำให้การเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ที่ให้โอกาสได้ศึกษาต่อในครั้งนี้เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาวิชาชีพ รวมทั้งพี่ ๆ ศึกษานิเทศก์ทุกคน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พล เหลืองรังษี รุ่นพี่ สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครราชสีมาที่ให้คำแนะนำในการ ทำวิทยานิพนธ์ และขอบคุณทุกกำลังใจที่มีให้กับผู้วิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดาที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจมาตลอด คุณประโยชน์ ที่ได้พึงได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบให้กับบิดา มารดา ผู้บ่มเพาะความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

รณรัชชีย์ สวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
ประกาศศุภฤกษ์.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฒ
สารบัญภาพ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ.....	14
ตอนที่ 2 มาตรฐานและตัวชี้วัด.....	29
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม.....	49
ตอนที่ 4 ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม.....	77
ตอนที่ 5 คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	86
ตอนที่ 6 มาตรฐานการประเมิน.....	87

ตอนที่ 7 โปรแกรม MPlus.....	89
ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	92
ตอนที่ 9 กรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐาน.....	96
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	100
ระยะที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	100
ระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุ วัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	103
ระยะที่ 3 เพื่อสร้างเกณฑ์และหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยฉันทามติทางวัฒนธรรม.....	108
ระยะที่ 4 การสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	112
กรอบการวิจัย (Research flow chart).....	116
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	117
1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน	

ภาคใต้ จากการสังเคราะห์เอกสาร และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	118
2. ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ.....	120
ตอนที่ 2 ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	122
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
1. ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้).....	124
2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้	125
3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้	126
ตอนที่ 3 ผลการสร้างเกณฑ์และหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม.....	129
1. ข้อมูลภูมิหลังผู้เชี่ยวชาญที่ทำแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	129
2. ผลการสร้างเกณฑ์ในการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้	130

3. ผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการตัดสินใจเกณฑ์ของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	138
ตอนที่ 4 ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	145
1. ผลการสร้างคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลำดับ ขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้.....	145
2. ผลการหาคุณภาพด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง จากความ คิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้ซึ่งทำการประเมินก่อนใช้คู่มือ	146
3. ผลการหาคุณภาพด้านการใช้ประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้จากความ คิดเห็นของผู้ใช้คู่มือคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้	148
บทที่ 5 บทสรุป	152
สรุปผลการวิจัย.....	152
อภิปรายผล	157
ข้อเสนอแนะ	168
บรรณานุกรม	170
ภาคผนวก.....	179
ประวัติผู้วิจัย	309

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การประกันคุณภาพการศึกษาต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา	27
ตาราง 2 การสังเคราะห์ระบบการศึกษา มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพในต่างประเทศที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม.....	48
ตาราง 3 การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม	59
ตาราง 4 การสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	68
ตาราง 5 การสังเคราะห์แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม	74
ตาราง 6 ความน่าจะเป็นของการตอบคำถามถูกต้องของรูปแบบการตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญ 2 คน	84
ตาราง 7 การกำหนดขนาดตัวอย่างและค่าความตรงในระดับการเห็นพ้องร่วมกันที่แตกต่างกัน	84
ตาราง 8 กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)	104
ตาราง 9 การหาคุณภาพของแบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	106
ตาราง 10 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าความตรงในระดับการตัดสิน ความเหมาะสมที่แตกต่างกัน.....	108
ตาราง 11 กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจสอบระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม.....	109
ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร.....	118

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การศึกษา ระดับขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการ สัมภาษณ์เอกสาร.....	119
ตาราง 14 ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (n = 7).....	121
ตาราง 15 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่า ความโด่งของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้).....	124
ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) การ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุ วัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	125
ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคม พหุ วัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	127
ตาราง 18 เกณฑ์ในการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	130
ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์สัดส่วน Eigenvalue ของผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินระดับความ เหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคม พหุ วัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	139
ตาราง 20 ผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการคัดเลือกเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ของผู้เชี่ยวชาญ รายบุคคล.....	140
ตาราง 21 ผลการแบ่งกลุ่มของเกณฑ์จำแนกตามระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้	142

ตาราง 22 ผลการตอบแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้	143
ตาราง 23 ผลหาคุณภาพด้านความเหมาะสมจากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดม พัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	146
ตาราง 24 ผลการหาคุณภาพด้านความถูกต้องของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมพัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	147
ตาราง 25 ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพ การศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมพัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้หลังใช้คู่มือ	148
ตาราง 26 ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมพัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	150

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบระบบประกันคุณภาพการศึกษา.....	15
ภาพ 2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	19
ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัด	35
ภาพ 4 แสดงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	48
ภาพ 5 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม	60
ภาพ 6 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุ วัฒนธรรม	69
ภาพ 7 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม	75
ภาพ 8 แสดงโมเดลเชิงสมมติฐานองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	98
ภาพ 9 แสดงกรอบการวิจัย (Research flow chart).....	116
ภาพ 10 แสดงโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุ วัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังการปรับโมเดล	128
ภาพ 11 แสดงขั้นตอนการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ใน สังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้	144
ภาพ 12 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	154

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเป็นสังคมเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมคนที่อาศัยในประเทศมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ข้อมูลจาก Encyclopedia of the Nation (2020) ซึ่งเป็นสารานุกรมที่ให้ข้อมูลของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกระบุว่าประเทศไทยประกอบด้วยคนกว่า 30 ชาติพันธุ์อาศัยอยู่บางแหล่งข้อมูลกล่าวว่า ประเทศไทยมีชาติพันธุ์มากถึง 54 ชาติพันธุ์ และมีภาษาที่ใช้มากกว่า 80 กลุ่มภาษา (องค์ บรรจุน, 2563) ตั้งแต่อดีตดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบันมีกลุ่มที่มาจากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ ไม่ว่าจะเป็นมอญ ลาว จีน พม่า และอื่น ๆ อีกมากมาย (อมรา พงศาพิชญ์, 2542) ถึงกระนั้นก็ตามรัฐไทยไม่เคยให้คำจำกัดความประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คนไทยไม่เคยถูกปลูกฝังให้ตระหนักว่าประเทศไทยเป็นดินแดนพหุวัฒนธรรม เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ที่ประกาศชัดว่าเป็นประเทศที่ประกอบด้วยหลายชาติพันธุ์ ประเทศไทยมองตัวเองว่าเป็นประเทศที่มีความเป็นชาติพันธุ์เดียวมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาโดยตลอดทั้งที่ประเทศไทยแท้จริงแล้วประกอบด้วย คนหลากหลายเชื้อชาติ (Hayami, 2006; Jory, 2000; นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2555)

ปัจจุบันความหลากหลายทางวัฒนธรรมไม่ได้ถูกมองเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและเอกราชของประเทศอีกต่อไป ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เขตแดนของประเทศไม่อาจกีดกันการเคลื่อนย้ายของคนและวัฒนธรรม ในยุคที่ความร่วมมือกับประเทศใกล้เคียงในภูมิภาคเป็นประชาคมเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ หลายประเทศให้การยอมรับและการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ ตัวอย่าง เช่น ภาษา ปัจจุบันการพัฒนาภาษาอื่น ไม่ได้หมายถึงการฝักใฝ่อุดมการณ์ทางการเมืองแบบอื่นหรือการไม่รักชาติ การรู้หลายภาษาในปัจจุบันถือเป็นทุนที่จะนำไปสู่ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแก่ตัวบุคคล และประเทศ สิ่งเหล่านี้ประกอบกับการตื่นตัวเรื่องสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมโลก ทำให้การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นแนวทางการดำเนินนโยบายที่ดูเหมือนว่าจะดีเกินกว่าที่จะปฏิเสธได้ ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันในสังคมไทยดูเหมือนว่าทุกวันนี้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะได้รับการยอมรับ และถูกมองในทางบวกจากรัฐ ไม่ว่าจะเป็น ภาษาถิ่น การแต่งกายท้องถิ่น อาหารประจำภาคประเพณี วันแห่งการเฉลิมฉลองต่าง ๆ ของคนต่างเชื้อชาติต่างศาสนา (ฐิติมดี อาพัทธนันท์, 2561)

รูปแบบของการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเช่นนี้สะท้อนให้เห็นในนโยบายการศึกษาด้วยเช่นกัน รัฐและโรงเรียนมีนโยบายและการปฏิบัติหลายอย่างที่ถือได้ว่าเป็นการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียน รัฐเปิดโอกาสให้ผู้เรียนต่างด้าวเข้าเรียนในโรงเรียน รัฐอนุญาตให้มีการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนของรัฐมากเท่ากับที่จัดอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รัฐอนุญาตให้มีการใช้ภาษาอื่นนอกจากภาษาไทยในโรงเรียนและสนับสนุนนโยบายการสอนแบบสองภาษา รัฐมีกฎระเบียบเกี่ยวกับการแต่งกายและวันหยุดที่เปิดกว้างสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม แบบเรียนที่อนุมัติโดยกระทรวงศึกษาธิการมีเนื้อหาที่บ่งบอกว่ามีการยอมรับว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ หลายศาสนา และมีวัฒนธรรมที่หลากหลายรวมไปถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งนโยบายเหล่านี้เป็นกรอบให้กับโรงเรียนในการวางนโยบายการจัดการศึกษา ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บุญยงค์ ชาญณรงค์ et al. (2555; บุญยงค์ชาญณรงค์, 2554; ฐิติมดี อาพัทธนันท์, 2561) พบว่า ในปัจจุบันโรงเรียนที่รับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้าเรียนส่วนใหญ่ จะสอนโดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการเรียนการสอนเช่นเดียวกับนักเรียนไทย ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center) ปีการศึกษา 2564 รอบที่ 1 แสดงข้อมูลโรงเรียนในประเทศไทยที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีนักเรียนแยกตามสัญชาติ มีนักเรียนทั้งหมด 6,612,199 คน ในจำนวนนี้ประกอบด้วยนักเรียนที่ไม่ใช่สัญชาติไทย 170,928 คน แบ่งเป็นสัญชาติเมียนมาจำนวนมากที่สุด จำนวน 62,308 คน ไม่ปรากฏสัญชาติ จำนวน 44,225 คน กัมพูชา จำนวน 26,216 คน และลาว 10,071 คน และแยกตามศาสนา ประกอบด้วยนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธจำนวน 6,148,679 คน ศาสนาอิสลาม 383,788 คน ศาสนาคริสต์ 74,730 คน ศาสนาอื่น ๆ 5,602 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

จากข้อมูลข้างต้นการสอนของโรงเรียนในปัจจุบันเน้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุซึ่งเป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมแบบผิวเผิน เช่น อาหาร การแต่งกาย ประเพณี พิธีกรรม สอดคล้องกับแนวคิด ฐิติมดี อาพัทธนันท์ (2561) กล่าวว่า โรงเรียนไม่มีการสอนจากมุมมองของวัฒนธรรมที่หลากหลาย ไม่มีการสอนที่เชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน ไม่มีการสอนแบบวิพากษ์ที่เชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมให้เกิดความเท่าเทียมไม่มีการชี้ให้เห็นอำนาจที่แตกต่างของกลุ่มทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน สิ่งที่โรงเรียนสอนเป็นความรู้ที่สืบทอดและสอนกันมาตั้งแต่อดีตไม่มีการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ไม่มีการวิจัยหรือศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ครูใช้เทคนิคการสอนแบบเดียวกันหมด

สำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น การใช้วัฒนธรรมของผู้เรียนเป็นสื่อในการสอนถูกนำมาใช้บ้างแต่ยังไม่แพร่หลาย เช่น มีการสอนแบบสองภาษาในบางโรงเรียนเท่านั้น

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภาพรวมเป็นวาระทางการศึกษาที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีผู้เรียนหลากหลายวัฒนธรรมเรียนอยู่ เช่น ภาคใต้ของประเทศไทยประกอบด้วยประชากรหลากหลายเชื้อชาติหลายเผ่าพันธุ์ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนมานานตามลำดับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์มีความเจริญเป็นรัฐและอาณาจักรโบราณก่อนเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย ในเวลาต่อมาประชากรดั้งเดิมในภาคใต้มีรากฐานทางมานุษยวิทยาจาก 2 กลุ่มชาติพันธุ์หลัก คือ มอญ-กอลอยด์ และออสตราลอยด์แต่เนื่องจากแต่ละกลุ่มย่อยเรียกชื่อแตกต่างกันไป จนมีนัยเป็นกลุ่มเชื้อชาติ เช่น จีน มอญไทย ชาว มลายู ฯลฯ รวมทั้งการเข้ามาของชาวต่างภูมิภาค เช่น อาหรับ อินเดีย จีน และชาวตะวันตกชาติต่าง ๆ ทำให้ภาคใต้เป็นแหล่งรวมของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม (ครองชัย หัตถา, 2557) มีความแตกต่างด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เป็นประเด็นสำคัญสำหรับความมั่นคง และสันติสุขโดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ซึ่งรัฐควรให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการศึกษา การบริหารจัดการให้สอดคล้องกับผู้เรียนที่หลากหลายทางวัฒนธรรม และแนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นางเยาว์ เนาวรัตน์ (2561) ซึ่งกล่าวว่า แนวคิดการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางการศึกษาในกลุ่มที่เป็นพลเมืองของประเทศ และยังไม่ได้เป็นพลเมืองของประเทศ รวมถึงงานวิจัยเชิงพัฒนาของ บุปผา อนันต์สุชาติกุล (2559) ที่ร่วมทำกับมูลนิธิรักษ์เด็ก และครูที่สอนเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือโดยให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนพร้อมทั้งนำความคิดพหุวัฒนธรรมเข้าไปสอนมีการบูรณาการเนื้อหาหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะการใช้ชีวิตให้เด็ก รู้สิทธิ รู้รากเหง้าและรู้เท่าทันโลก

จากการสภาพที่กล่าวมา และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษากับพระราชบัญญัติการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 และ 23 ที่มีเนื้อหาสาระการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมอันหลากหลาย จึงเป็นที่มาของความสนใจในเรื่องการจัดการศึกษาของรัฐ อีกทั้งสถานการณ์ความรุนแรงทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยืดเยื้อมานานหลายปี ปัจจัยหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ วัฒนธรรม เนื่องจากประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายในด้านวัฒนธรรมหรือที่เรียกว่า “พหุวัฒนธรรม” ประกอบกับกระบวนการพัฒนาแก้ไขปัญหายังขาดความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ในอดีตมีการพัฒนามุ่งเน้นในเชิงนโยบาย และการพัฒนาเชิงวัตถุโดยเฉพาะเน้นพัฒนาทางเศรษฐกิจขาดการพัฒนาเชิงสังคมที่ต้องทำคู่กันไปทำให้ปัญหายังคงอยู่ และยากต่อการแก้ไขโดยปัญหาที่ชัดเจนที่สุดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐ (สุธีรัช ชูชื่น, 2555) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ฉบับปัจจุบัน แผนงานความมั่นคง โครงการพื้นฐานเพื่อพัฒนาการศึกษาเขต

พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้กล่าวถึงจุดเน้นที่ 2 ข้อที่ 3 เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในสังคมพหุวัฒนธรรมสู่ประชาคมอาเซียน และจุดเน้นที่ 3 ข้อที่ 7 กล่าวถึง การติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และข้อที่ 10 การส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมของพื้นที่ชายแดนใต้ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการศึกษา (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ในหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา เช่น ฟินแลนด์ มีการกำหนดนโยบายโดยเน้นการศึกษาเป็นความสำคัญระดับชาติที่คำนึงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมส่งผลให้การศึกษาของฟินแลนด์เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพสูงนอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2016 ในประเทศแคนาดา มีผู้จบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยสูงถึงร้อยละ 55 ซึ่งสูงที่สุดในโลกเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศ OECD ประเทศแคนาดาแต่ละรัฐมีอิสระที่จะออกแบบมาตรฐานกำหนดมาตรการ และแนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เนื่องจากระบบการปกครองตั้งอยู่บนฐานแนวคิดของสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural) และสังคมของคนทุกคน (Inclusive society) รวมถึงประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรฐานการศึกษาจะถูกกำหนดโดยรัฐบาลระดับมลรัฐ ซึ่งแต่ละมลรัฐจะกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แตกต่างกันตามบริบทไม่ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาเดียวกันทั้งประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้น และได้พยายามปรับปรุงแก้ไข และพัฒนามาตรฐาน ตัวชี้วัด กระบวนการตรวจประเมินทั้งโดยการประเมินจากสถานศึกษาเอง หรือที่เรียกว่าการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หรือการประเมินจากหน่วยงานตาม ที่พระราชบัญญัติกำหนดขึ้นมาหรือที่ เรียกว่า การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกที่สะท้อนออกมาในเชิงงานวิจัย และงานวิชาการที่มีการนำเสนอแนวคิดเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการประเมินผลคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยอย่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอตัวแบบการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อน ความไม่สอดคล้องกันของระบบการประกันคุณภาพระหว่างภายในและภายนอกสถานศึกษา การประเมินคุณภาพที่เน้นการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นการตั้งเป้าหมายในเชิงบริหารควบคู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการพัฒนาลักษณะการประเมินคุณภาพภายในที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ และบริบท

โดยเฉพาะปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งที่สำคัญคือการกำหนดมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน และมีข้อเสนอแนะในงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าควรมีระบบที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกโรงเรียน สอดคล้องกับหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และให้บุคลากรมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน (อำนาจ วิชยานุวัติ, 2557) รวมถึงจากบทความวิชาการ เรื่อง เหลียวหลังแลหน้าคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ สิทธิชัย ทองมาก (2561) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ว่าการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องจัดให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างไปจากบริบทสังคมอื่นของประเทศไทย การสร้างคุณภาพการศึกษา และการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความยั่งยืนนั้นต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน และได้รับการความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการเห็นความสำคัญของการศึกษา การสร้างพื้นฐานทางการเรียนและพฤติกรรมทางสังคม และการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ทั้งนี้ จากงานวิจัยของ สมศ. รอบที่สามมีข้อเสนอแนะไว้ว่า สืบเนื่องจากความแตกต่างทั้งทางด้านความมั่นคง ศาสนา วัฒนธรรม และระบบการเรียนการสอนจึงควรมีการประเมินแบบ Area Based มาใช้กับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการเฉพาะในการประเมินภายนอกรอบสี่ซึ่งจะสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายใน (สำนักงานตรวจราชการและประเมินติดตาม กลุ่มพัฒนาระบบและวิจัย, 2562)

จากปัญหาดังกล่าวมีงานวิจัยของ วีรวิชัย วงศ์โรจน์ (2559; และนันทนา โมลิวงค์, 2561) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตเพื่อให้ได้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตที่มีความเหมาะสมกับบริบท และตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิต และผลการประเมินคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ร้อยละ 93.28 และคุณภาพมาตรฐานเกณฑ์มีประโยชน์ อยู่ในระดับมาก รวมถึงรายงานวิจัยแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า จุดด้อยของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 คือ ความไม่เข้าใจในบริบท และสภาพแวดล้อมอย่างแท้จริงของสถานศึกษา เนื่องด้วยกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ให้อิสระกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดในการกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบท และสภาพความเป็นจริง ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องทราบบริบท จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของตนเองเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบกับผลการวิจัยที่เป็นปัจจัยเชิงบวกที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการดำเนินการตามแนวทางของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 คือ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐาน

สถานศึกษาได้เอง ทำให้มีความยืดหยุ่นเนื่องจากสถานศึกษาสามารถปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทหรือจุดเด่นของแต่ละแห่งได้สามารถค้นหาปัญหาได้อย่างตรงจุดไปพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นได้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

จะเห็นว่าการประกันคุณภาพภายในที่ผ่านมาและปัจจุบันยังมีจุดด้อย คือ ไม่ตอบสนองความแตกต่างของสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท และถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะพยายามสร้างชุดของตัวชี้วัดที่หลากหลาย แต่ก็ยังไม่มากเพียงพอที่จะตรงกับลักษณะที่หลากหลายของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สิ่งนี้จึงทำให้ระบบการประกันคุณภาพที่ผ่านมาในอดีตนั้นไม่ประสบความสำเร็จหรืออาจจะประสบความสำเร็จเฉพาะในสถานศึกษาที่ตัวชี้วัดที่ถูกสร้างขึ้นตรงกับบริบทของสถานศึกษาเท่านั้น ดังนั้น การใช้มาตรฐานการศึกษา ตัวชี้วัด ตามที่กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 กำหนดอย่างเดียวกันอาจไม่เหมาะกับบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักแนวคิด “พหุวัฒนธรรม” ที่กล่าวไว้ในข้างต้น โดยการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาองค์ประกอบ และตัวชี้วัด โดยใช้การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 2 (second order confirmatory factor analysis) ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเหมาะสำหรับการวิจัยที่ผู้วิจัยมีโมเดลกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ต้องการตรวจสอบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีการผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น และข้อตกลงเบื้องต้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นมากกว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทำให้ผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องมากขึ้น และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีพื้นฐานทฤษฎีรองรับผลการวิเคราะห์แปลความหมายได้ง่ายกว่า และมีความถูกต้อง เพราะมีค่าสถิติในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งมีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าด้วย และสร้างเกณฑ์โดยการนำทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม (Cultural Consensus Theory) มาประยุกต์ใช้เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์ที่สร้างขึ้น โดยอาศัยการเห็นพ้องร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ในสังคมพหุวัฒนธรรมจะทำให้แบบวัดนั้นมีความตรง และความถูกต้องสูงขึ้น รวมถึงเพิ่มระดับความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์กับแบบวัดได้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาถือเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมผู้เรียน ผู้บริหาร และครูผู้สอนประกอบกับการสังเคราะห์เอกสารแนวคิดพหุวัฒนธรรมที่มาใช้แก้ปัญหาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของความแตกต่าง ที่มีความหลากหลายทางภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะช่วยให้เข้าใจคนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นอัตลักษณ์ วิถีชีวิตของผู้คน และความเป็นธรรมทางการศึกษา ดังนั้น

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา และสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการของผู้บริหาร และการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้ตามบริบทที่แท้จริง

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้
2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้
3. เพื่อสร้างและหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม
4. เพื่อสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ หลังจากดำเนินการวิจัยแล้วคาดว่าผลการวิจัยมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทำให้ได้องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้
2. เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ตามองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้
3. เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาตามองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้
4. ได้คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย 4 ระยะ และแต่ละระยะได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ 2 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล และขอบเขตด้านตัวแปร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล สำหรับการพิจารณาคัดเลือกความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้ ทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ จำนวน 7 คน จำแนกเป็นด้านการวิจัยการวัดและประเมินผล 3 คน ด้านหลักสูตรและการสอน 2 คน ด้านการบริหารการศึกษา 2 คน รวมจำนวน 7 คน โดยต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นอาจารย์ที่สอนอยู่ในพื้นที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้

ระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้ โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) จำนวน 432 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้

ระยะที่ 3 เพื่อสร้างและหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ภาคใต้ โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 รวม 12 เขตพื้นที่ เขตพื้นที่ละ 3 คน รวม 36 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

ขั้นที่ 1 แบ่งประชากรเป็นชั้นตามเขตพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 12 เขตพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 เขต 3

ขั้นที่ 2 แบ่งโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่เป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน) ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 300 คน) ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป) สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน จำนวน 12 เขตพื้นที่ เขตละ 3 โรงเรียน ได้จำนวน 36 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ คุณภาพด้านความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้ทฤษฎีอันต้ามติทางวัฒนธรรม

ระยะที่ 4 การสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ โรงเรียน 3 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากอาสาสมัครขนาดละ 1 โรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) โรงเรียนบ้านแว้ง (โรงเรียนขนาดใหญ่) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
- 2) โรงเรียนบ้านจุดแดง (โรงเรียนขนาดกลาง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1
- 3) โรงเรียนบ้านแพรว (โรงเรียนขนาดเล็ก) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามบริบทในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่ามกลางผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประกอบด้วยจังหวัด สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งประกอบด้วย

3 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินพฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ของครูผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน

องค์ประกอบ และตัวชี้วัดในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาตามบริบทในสังคมพหุวัฒนธรรม และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ที่สังเกตได้แสดงถึงความเป็นพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วยจังหวัด สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาสที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติการสอนของครูที่คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียน เช่น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม และสภาพร่างกาย ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ครูวางแผน กำหนดองค์ประกอบ ขั้นตอน รายละเอียดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ หมายถึง การสร้างความสามารถ ประสบการณ์เพื่อความไม่ลำเอียงในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนที่มีผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับเข้าถึงการศึกษา และพัฒนาอย่างเสมอภาคทั่วถึงโดยครูให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต รวมทั้งเสริมสร้าง และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมที่ใช้วัฒนธรรมของผู้เรียนเพื่อเป็นการเคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ต่างวัฒนธรรมกับข้ามอุปสรรคที่เกิดจากผลทางลบของวัฒนธรรมกระแสหลัก

2. การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารในสังคมพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมต้องช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา สถานศึกษาต้องช่วยสร้างความเข้าใจ และทัศนคติ เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกัน และเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารที่ต้องมีการแสดงออกถึงความอันดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้คนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของครูตามแนวพหุวัฒนธรรม เป็นการมุ่งเน้นให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถรวมถึงการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมมีความเท่าเทียม เสมอภาคในการรับการศึกษาและความเท่าเทียมของโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น และมีการวัดและประเมินผลที่สามารถเทียบโอนได้สอดคล้องกับบริบทในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง การประสานที่ระหว่างสถานศึกษา และชุมชนโดยมีความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งการบริหารจัดการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียน

3. การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินการที่ทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมมีความรู้ ทักษะ เจตคติและพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีชีวิตที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิถีคิด และการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น หมายถึง ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้ท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวิถีชีวิตที่ทำให้ผู้เรียนเกิดแนวทักษะ ปฏิบัติ วิถีคิดที่เหมาะสมต่อตนเองและผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะ และการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น หมายถึง ทักษะ หรือความรู้สึที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่นที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิต

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปร หรือสิ่งที่สามารถบ่งบอกข้อมูลหรือพฤติกรรมอย่างเจาะจงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้มาจากองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 11 ตัวชี้วัด

เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยใช้อาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม หมายถึง หลักในการพิจารณาตัดสินพฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ของครูผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน มีลักษณะแบบองค์รวม (Holistic Score) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม (Excellent) ดีมาก (Very good) ดี (Good) พอใช้ (Fair) ปรับปรุง (Improve) ที่ใช้ในโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และผ่านการหาคุณภาพความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในพื้นที่วัฒนธรรมเดียวกันตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีฉันทามติแบบมีรูปแบบ

สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา หมายถึง สังกัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม การศึกษา เชื้อชาติ ศาสนา วิถีชีวิต ภาษา ความคิด มีวิถีปฏิบัติของกลุ่มชนในสังกัดนั้น ท่ามกลางความสถานการณ์ความไม่สงบ ประกอบด้วยจังหวัด สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

การประเมินคุณภาพคู่มือ หมายถึง คุณภาพของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้

ความถูกต้อง หมายถึง คู่มือมีคุณภาพสอดคล้องกับหลักการวัดผล และประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

ด้านความเหมาะสม หมายถึง องค์ประกอบภายในเล่มคู่มือสอดคล้องกับหลักการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา สอดคล้องกับบริบท มีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล ยุติธรรม มีความชัดเจนถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินและสามารถปรับได้ตามสถานการณ์โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

ความเป็นประโยชน์ หมายถึง คู่มือมีการระบุการใช้ที่ชัดเจน สารสนเทศที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ มีความครอบคลุมชัดเจนจุดเด่น จุดควรพัฒนา และมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่ได้จากการประเมินตามคู่มือประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ (คณะกรรมการประเมิน) ซึ่งทำการประเมินโดยผู้ใช้

ความเป็นไปได้ หมายถึง คู่มือระบุวิธีการ ขั้นตอนสามารถนำไปใช้ได้มีระบบการประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นที่ยอมรับ มีความคุ้มค่าในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งทำการประเมินโดยผู้ใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพการศึกษาในต่างประเทศ

ตอนที่ 2 มาตรฐานและตัวชี้วัด

1. มาตรฐาน
2. ตัวชี้วัด
3. ลักษณะของตัวชี้วัด
4. ประเภทของตัวชี้วัด
5. การสร้างและพัฒนาตัวชี้วัด
6. หลักการสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษา
7. การตรวจคุณภาพของตัวชี้วัด
8. ความหมายของเกณฑ์
9. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาในต่างประเทศที่เป็นพหุวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม

1. ความสำคัญของพหุวัฒนธรรมศึกษา
2. เป้าหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา
3. ความหมายของการศึกษาพหุวัฒนธรรม
4. การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม
5. การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม
6. การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม
7. การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 4 ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

1. หลักการโมเดลฉันทามติทางวัฒนธรรม

2. โมเดลชั้นทามติทางวัฒนธรรมแบบไม่มีรูปแบบ

3. โมเดลชั้นทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

การวิเคราะห์ทางสถิติสำหรับทฤษฎีชั้นทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

ตอนที่ 5 คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของคู่มือ

2. องค์ประกอบของคู่มือ

ตอนที่ 6 มาตรฐานการประเมิน

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์

2. มาตรฐานความเป็นไปได้

3. มาตรฐานความเหมาะสม

4. มาตรฐานความถูกต้อง

ตอนที่ 7 โปรแกรม Mplus

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

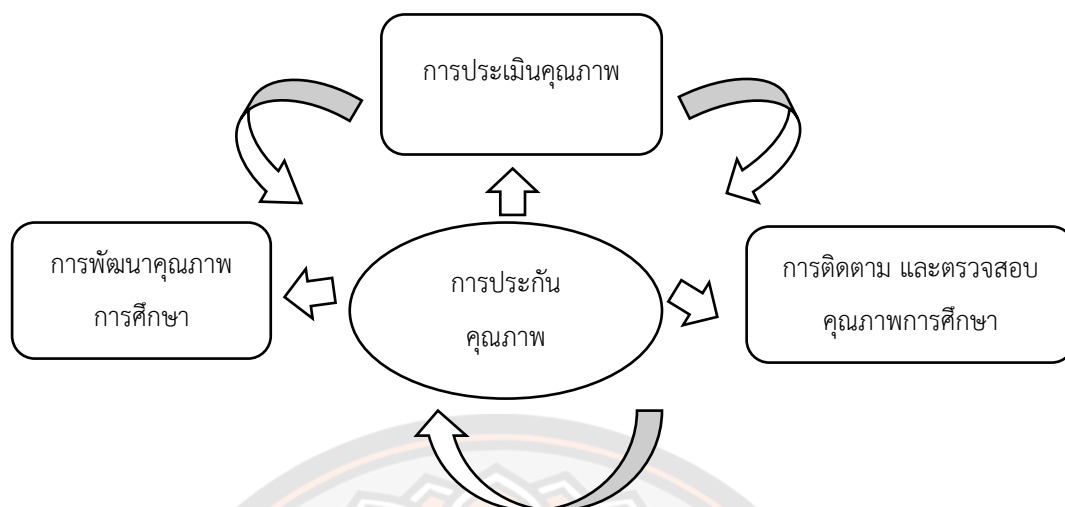
ตอนที่ 9 กรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐาน

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563) ได้เสนอแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในแผนภาพ 1

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบระบบประกันคุณภาพการศึกษา

จากแผนภาพ 1 จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน ที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียน และกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

พร้อมทั้งใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษา

ต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่

- 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา
- 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้และ
- 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม

1.1 การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็น ไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1.1.1 ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

1.1.2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

1.2 การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

1.2.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงสอดคล้องกับภาระหน้าที่และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาไม่สร้างภาระแก่สถานศึกษา และใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น คือ แนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอก เน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2.2 ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษามีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญ คือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษาเพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็นเพื่อขจัดภาระซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

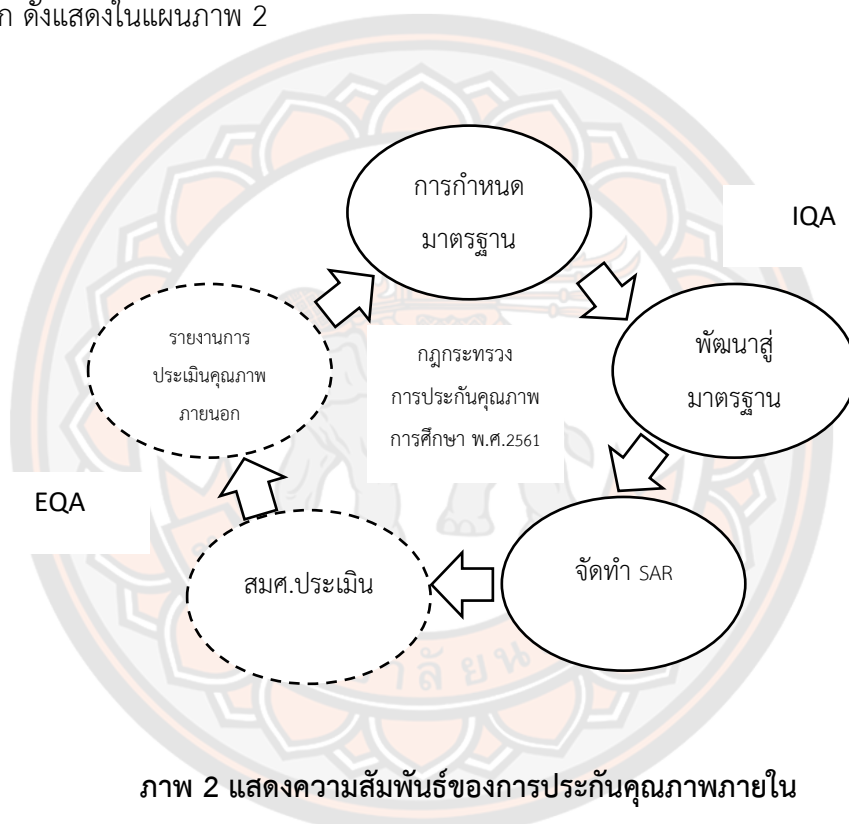
1.2.3 ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในสถานศึกษา และผู้ประเมินภายนอกในด้านทักษะความสามารถและทัศนคติที่เหมาะสม ต่อการประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินผลการประเมินตามแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนาเพื่อให้ผู้ประเมิน ภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือ และส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ ภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวถึง หลักการประกัน คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกัน คุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอก ที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา ทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปี และตามตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็น หลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอก คือ สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตามตรวจสอบกระตุ้น และจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษามีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในแผนภาพ 2

ภาพ 2 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance: IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

2. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

3. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา จากติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองเพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ที่ใช้ในปัจจุบัน มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะ และค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ และการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผล ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment: EQA)

การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบเพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้น สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

2. รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation)

จึงสรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกมีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้น และจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามบริบทของสถานศึกษา ลดการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่าดำเนินการเหมาะสมเป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้ และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายมีพัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดหมายของหลักสูตร และมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากลให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งในหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมเป็นไปได้ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วยรายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561 กล่าวว่ ประกอบด้วย

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
3. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รายละเอียดแต่ละเรื่องสรุปดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษานำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 - 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการกระบวนการจัดการประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบาย และจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

3. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใดโดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management)

การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนา

วิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงานของครู และบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐาน และเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสม ดำเนินการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

5. ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดการสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่อย่างไร สถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report: SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองโดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพ หรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สาระสำคัญของรายงานผลการประเมินตนเองแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน 3 ประเด็น คือ 1) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด 2) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร 3) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ทั้งนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่องยั่งยืนต่อไป

3. การประกันคุณภาพการศึกษาในต่างประเทศ

ตาราง 1 การประกันคุณภาพการศึกษาต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา

ประเทศ	การประกันคุณภาพภายใน ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษา เอง ส่วนการประกันคุณภาพ ภายนอกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยตรง	มีระบบการประกันคุณภาพทั้ง ภายในและภายนอกโดยมี หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นจากภาครัฐ	ไม่มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในทุกระดับการศึกษา แต่มี ระบบการประกันคุณภาพ ภายนอก
แคนาดา (2019)		✓	
สาธารณรัฐฟินแลนด์ (2019)			✓
ญี่ปุ่น (2015)		✓	
สาธารณรัฐโปรตุเกส (2015)	✓		
สาธารณรัฐเม็กซิโก (2018)		✓	
สาธารณรัฐสิงคโปร์ (2016)		✓	
สาธารณรัฐเยอรมนี (2016)	✓		
เครือรัฐออสเตรเลีย (2010)		✓	

จะเห็นได้ว่าจากตาราง 1 พบว่า ทุกประเทศมีระบบการประกันคุณภาพที่มีการเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและชัดเจน เชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิและมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมในการประกันคุณภาพ และมีการระบุให้มีการนำผลจากการประกันคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกไปใช้ปรับปรุงพัฒนา ทั้งระดับนโยบาย การจัดการศึกษา รวมทั้งการวัดและประเมิน มีการนำผลจากการวิจัยและพัฒนาเป็นฐานสำหรับนำไปพัฒนาจุดแข็งและแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อน ซึ่งการวิจัยช่วยให้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย และวางแผนการศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการกำกับควบคุมคุณภาพการศึกษาของแต่ละระดับโดยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการประกันคุณภาพจะให้คำแนะนำเพื่อพัฒนา สนับสนุนมากกว่าการตรวจสอบหรือควบคุมการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก แบ่งเป็น 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 การประกันคุณภาพภายในดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาเอง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ประเทศที่ใช้แนวทางนี้ ได้แก่ โปตุเกส เยอรมนี

แนวทางที่ 2 มีระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยมีหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นจากภาครัฐ หรือหน่วยงานที่รัฐบาลให้การรับรองร่วมดำเนินการประกันคุณภาพ ซึ่งประเทศที่ดำเนินการโดยหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับกระทรวงศึกษาธิการโดยตรง ได้แก่ สิงคโปร์ และประเทศที่อาศัยความร่วมมือในการดำเนินการประกันคุณภาพจากหน่วยงานหลายภาคส่วน ได้แก่ ญี่ปุ่น เม็กซิโก ออสเตรเลีย แคนาดา

แนวทางที่ 3 ไม่มีระบบการประกันคุณภาพภายในทุกระดับการศึกษาแต่มีระบบการประกันคุณภาพภายนอกโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูผู้สอน ให้ความไว้วางใจ และเสรีภาพในการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิและมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้และมีนโยบายในการสนับสนุนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ประเทศที่มีการดำเนินการตามแนวทางนี้ ได้แก่ ฟินแลนด์

จากประเด็นการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ที่สถานศึกษาใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาปัจจุบัน สรุปได้ว่า มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน ตัวชี้วัด 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นพิจารณา 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายจะกล่าวถึงด้านผู้เรียนที่มีความแตกต่าง และหลากหลาย ซึ่งเป็นการกล่าวถึงลักษณะภาพรวมไม่มีการลงรายละเอียดอย่างชัดเจน แต่การวิจัยในครั้งนี้จะกล่าวถึงองค์ประกอบ ตัวชี้วัดในสังคมพหุวัฒนธรรม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในแต่ละองค์ประกอบ ตัวชี้วัดจะมีการระบุพฤติกรรมที่ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เรียนที่ควรพึงปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนโดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนสามารถวัดออกมาเป็นเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 2 มาตรฐานและตัวชี้วัด

1. มาตรฐาน

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization - ISO) (สืบค้นออนไลน์) ได้ให้นิยามความหมายของมาตรฐานไว้ว่า มาตรฐาน (Standard) หมายถึง เอกสารที่แสดงเกี่ยวกับข้อกำหนด รายละเอียด แนวทางหรือคุณลักษณะอันจะทำให้มั่นใจได้ว่าวัตถุประสงค์ผลิตภัณฑ์กระบวนการ และบริการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสิ่งเหล่านั้น

องค์กร standard Australia (สืบค้นออนไลน์) ได้ให้นิยามของมาตรฐานไว้ว่า มาตรฐาน คือ เอกสารที่กำหนดรายละเอียด ขั้นตอน แนวทางที่จะทำให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์บริการหรือระบบนั้น มีความปลอดภัย เชื่อถือได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2545) ได้ให้คำนิยามของมาตรฐานว่า มาตรฐาน คือ สิ่งที่เป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษา ไว้ในมาตรา 4 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

สำนักการศึกษาและการฝึกอบรม (Department of Education and Training) (สืบค้นออนไลน์) ประเทศออสเตรเลีย ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า มาตรฐาน หมายถึง สิ่งที่คุณเรียนควรจะทำและสิ่งที่คุณเรียนสามารถจะทำได้ในแต่ละระดับการศึกษา มาตรฐานจะต้องเป็นจุดอ้างอิงที่ใช้สำหรับการวางแผนการสอนและการเรียนรู้และสำหรับประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของคุณเรียนมาตรฐานจะช่วยให้คุณสอนวางเป้าหมาย การติดตามความสำเร็จ และโปรแกรมการพัฒนาที่จะช่วยสนับสนุน และพัฒนาการเรียนรู้ของคุณเรียน

จากนิยามความหมายของมาตรฐานประเภทต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเข้ารับการศึกษ โดยที่มาตรฐานการศึกษาจะมีองค์ประกอบเช่นใด ย่อมขึ้นกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่ผู้จัดการศึกษา ประสงค์จะให้เกิดขึ้นเช่นนั้น

2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดเป็นคำที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Indicator” ซึ่งตามพจนานุกรม Oxford Dictionary ได้ให้ความหมายว่า สิ่งที่ยังชี้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะมากกว่าหรือน้อยกว่าความเป็นจริงได้บ้าง ซึ่งในภาษาไทยมีการใช้อยู่หลายคำ เช่น ตัวชี้วัด ตัวบ่งชี้ เป็นต้น ในการใช้คำที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับ

กับความต้องการของแต่ละบุคคลหรือองค์กร โดยความหมายของตัวชี้วัด มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ตัวชี้วัดเอาไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2544) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง สิ่งที่ยังบอกข้อมูลที่นำมาใช้ เพื่อให้เห็นอะไรบางอย่าง เช่น ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดคุณภาพผลผลิต ตัวชี้วัด ประสิทธิภาพของโครงการ ตัวชี้วัดความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ขององค์กรกับแผนชาติตัวชี้วัด ความชัดเจนของแนวคิด หรือตัวชี้วัดความคุ้มค่าของการลงทุน เป็นต้น

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2541) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบ ที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะจุดหรือช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของ ตัวชี้วัดระบุ/บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมอย่างกว้าง ๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะ ใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2562) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่ สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งชี้บอกสถานภาพ หรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน

Davis (1972) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อความที่บ่งบอกหรือเครื่องมือที่ใช้ในการ ติดตามการดำเนินงานหรือสถานะของระบบ

Johnstone (1981) กล่าวว่า ตัวชี้วัด หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพัทธ์ หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องบ่งบอกสถานะที่เจาะจงหรือชัดเจนแต่ บ่งบอกหรือสะท้อนภาพของสถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบอย่างกว้าง ๆ หรือให้ภาพเชิงสรุป โดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

Burstein (1992) กล่าวว่า ตัวชี้วัด เป็นค่าสถิติที่ให้สารสนเทศเกี่ยวกับสถานะ คุณภาพ หรือผลการปฏิบัติงานของระบบการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นค่าสถิติเฉพาะเรื่องหรือค่าสถิติรวมก็ได้โดย จะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปร หรือสิ่งที่สามารถบ่งบอกข้อมูลของสิ่งใด สิ่งหนึ่งได้อย่างเจาะจง ชัดเจน สะท้อนผลของสิ่งที่เกิดขึ้น

3. ลักษณะของตัวชี้วัด

ลักษณะของตัวชี้วัดเป็นการแสดงค่าเชิงปริมาณ และคุณภาพเป็นตัวเลข เพื่อนำไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีคุณสมบัติสำคัญ ดังนี้

คุณสมบัติที่สำคัญของตัวชี้วัด ต้องประกอบด้วย

1. มีความตรง สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้
2. มีความไว สามารถแสดงความแตกต่างได้แม้ว่าสถานการณ์ที่วัดจะเปลี่ยนแปลงไป

เล็กน้อยก็ตาม

3. มีความเฉพาะเจาะจง จะเปลี่ยนแปลงก็แต่เฉพาะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นโดยตรงเท่านั้น

4. มีความเชื่อถือได้ ค่าที่ได้หั่งเชิงปริมาณและคุณภาพควรจะสอดคล้องกัน ถ้าวัดในสิ่งเดียวกันไม่ว่าผู้วัดจะเป็นกลุ่มใดก็ตาม

การสร้างทฤษฎีโดยอาศัยตัวชี้วัด มีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดข้อความบรรยายสภาวะที่จะศึกษา กำหนดแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาวะนั้น ให้นิยามเชิงปฏิบัติการ วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล และสร้างตัวชี้วัด

ขั้นตอนที่ 2 แนวคิดที่กำหนดขึ้นจะเป็นแนวคิดอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับสภาวะหรือสถานการณ์ที่จะศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 แนวคิดอย่างกว้าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วนั้นจะเป็นตัวแทนของตัวแปรหลาย ๆ ตัว ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะถูกนำมาใช้ตามขั้นตอนของการวิจัย โดยพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับแนวคิดอย่างกว้าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อนำสู่การสร้างทฤษฎี

Johnstone (1981) กล่าวถึง ลักษณะที่สำคัญของตัวชี้วัดเอาไว้ ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสภาวะของสิ่งที่มีวัดอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง อาจไม่จำเป็นต้องถูกต้องแม่นยำ แต่สามารถชี้ให้เห็นถึงสภาวะของสิ่งนั้นได้อย่างกว้าง ๆ

2. ตัวชี้วัดต่างจากตัวแปร ตัวแปรจะเป็นข้อมูลย่อย ๆ แต่ตัวชี้วัดจะเป็นการรวมตัวแปรหลายตัวที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน

3. แสดงในเชิงปริมาณได้ ซึ่งไม่ใช่การบรรยายข้อความเท่านั้น และในการตีความค่าตัวเลขของตัวชี้วัดแต่ละตัวต้องนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. ค่าของตัวชี้วัดเป็นค่าชั่วคราว เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสภาวะของสิ่งนั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งสามารถผันแปรได้ตามเวลาและสถานที่

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2551) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของตัวชี้วัดที่ดีเอาไว้ว่า ต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความตรงหรือความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) ทั้งเนื้อหาของตัวชี้วัดและการสร้างตัวชี้วัด สามารถชี้วัดได้ตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ชัดเจนตรงตามคุณลักษณะที่มีวัด และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) เป็นวิธีการรวมตัวแปรหลายตัวเข้าด้วยกัน ความตรงมีความสำคัญเนื่องจากจะนำไปสู่คุณสมบัติอื่น ๆ คือ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง ความเป็นปรนัย ความสามารถในการแปลความหมาย และความครอบคลุมของตัวชี้วัดในการวัดสิ่งที่สนใจศึกษา

2. ความตรงประเด็น (Relevant) หมายถึง ความสามารถวัดได้ตรงประเด็น มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง สัมพันธ์โดยตรงกับคุณลักษณะที่มีวัด

3. ความเป็นตัวแทน (Representative) หมายถึง ตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นวัดได้ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะของสิ่งที่จะศึกษาอย่างครบถ้วนและมีความชัดเจน เช่น คุณภาพของผู้ทำหน้าที่บริการสามารถชี้วัดด้วยลักษณะการให้สารสนเทศ ความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการ การพุดจา สีหน้าท่าทางของผู้ให้บริการ เป็นต้น

4. ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง ความชัดเจน การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของตัวชี้วัดเกิดจากสถานะที่เป็นอยู่หรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นมากกว่าขึ้นอยู่กับความรู้สึกของผู้ประเมิน

5. ความคลาดเคลื่อนต่ำ (Minimum error) หมายถึง ค่าที่ได้ต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

6. ความเป็นกลาง (Neutrality) หมายถึง ไม่มีความลำเอียง ไม่นิยมเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ชี้นำโดยการเน้นการบ่งชี้เฉพาะลักษณะความสำเร็จ หรือความล้มเหลวความเป็นกลางของตัวชี้วัด

7. ความไว (Sensitivity) หมายถึง ความสามารถของตัวชี้วัดที่วัดความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ แสดงความผันแปรหรือความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน มีมาตรและหน่วยวัดที่มีความละเอียดเพียงพอ

8. ความสะดวกในการนำไปใช้ (Practicality) กระบวนการวัดที่สะดวก เก็บข้อมูลได้ง่าย แปลความหมายง่าย ไม่ยุ่งยากมีเกณฑ์การเปรียบเทียบที่เหมาะสม โดยแปลงนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่สามารถวัดหรือสังเกตได้ เป็นที่เข้าใจตรงกัน สามารถสร้างเกณฑ์การตัดสินคุณภาพได้ง่าย

สรุปได้ว่า ลักษณะหรือคุณสมบัติของตัวชี้วัดที่ดี ต้องมีการแสดงค่าเชิงปริมาณ และคุณภาพเป็นตัวเลข เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ลักษณะหรือคุณสมบัติของตัวชี้วัดที่ดี

4. ประเภทของตัวชี้วัด

การแบ่งประเภทของตัวชี้วัด ขึ้นอยู่กับวิธีและเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งมีความแตกต่างกัน บางเกณฑ์อาศัยวิธีการนำไปใช้ แต่บางเกณฑ์อาศัยแนวคิดในการสร้าง ดังนั้น ตัวชี้วัดจึงมีอยู่หลายประเภทตามเกณฑ์ในการแบ่ง ดังนี้

1. ตัวชี้วัดที่เป็นตัวแทน (Representative Indicator) ตัวชี้วัดประเภทนี้ได้มาจากการเลือกตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาเป็นตัวแทน เพื่อช่วยชี้หรือสะท้อนให้เห็นแง่มุมของระบบการศึกษาหรือสถานะที่ต้องการศึกษาในการเลือกตัวแปรเพื่อนำมาใช้ต้องให้ความระมัดระวังพอสมควร ตัวชี้วัดที่ขาดเหตุผลอ้างอิงอาจไม่เป็นตัวชี้วัดที่ดีนัก

2. ตัวชี้วัดเดี่ยว (Disaggregative Indicator) เป็นตัวชี้วัดที่ได้มาจากการจำแนกตัวแปรแต่ละตัว แล้วกำหนดความหมายของตัวแปรทุก ๆ ตัว เพื่ออธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวจะเป็นอิสระจากกัน ดังนั้น ตัวแปรที่อาศัยความหมายของตัวแปรแต่ละตัวจึงไม่เหมาะสมในการนำมาอธิบายระบบการศึกษา

3. ตัวชี้วัดรวม (Composite Indicator) เป็นตัวชี้วัดที่ได้มาจากการรวมตัวแปรต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และมีการถ่วงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัว เพราะตัวแปรแต่ละตัวมีค่าน้ำหนักไม่เท่ากัน แล้วจึงคำนวณค่าตัวชี้วัดรวมออกมา การนำตัวแปรหลาย ๆ ตัวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมารวมกันเป็นตัวชี้วัดรวม จะช่วยอธิบายลักษณะหรือสถานการณ์ของการศึกษาได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรตัวเดียว การแบ่งตัวชี้วัดโดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงระบบ (System Analysis Theory) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ตัวชี้วัดด้านปัจจัย (Input Indicators) ได้แก่ ดัชนีเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ในการศึกษา เช่น อาคารสถานที่ อัตรากำลังคน และงบประมาณ

2. ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงการดำเนินงานหรือการใช้กระบวนการของสถาบันหรือองค์กร

3. ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (Output Indicators) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลผลิตของการศึกษาใน 2 ความหมาย คือ ผลผลิต หมายถึง ความรู้และทักษะ และอีกความหมายหนึ่ง คือ ผลผลิต หมายถึง ความพึงพอใจในระบบการศึกษา

อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้จำแนกประเภทของตัวชี้วัดออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวชี้วัดเดี่ยว เช่น อัตราการเข้าเรียน อัตราการตก อัตราการอ่านออกเขียนได้

2. ตัวชี้วัดรวมหรือผสม (Composite) เป็นการรวมตัวชี้วัดหลายตัวเข้าด้วยกันโดยอาศัยสูตรทางคณิตศาสตร์ ซึ่งถ้าเป็นการใช้สมการจะมีการถ่วงน้ำหนักของตัวชี้วัดบางตัวด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ตัวประกอบ การใช้สมการถดถอย เป็นต้น ตัวอย่างของตัวชี้วัดรวม เช่น คุณภาพการศึกษาคุณภาพบัณฑิต คุณภาพงานวิจัย คุณภาพของการบริหารงาน เป็นต้น

5. การสร้างและพัฒนาตัวชี้วัด

วิธีการสร้างและพัฒนาตัวชี้วัด มี 3 วิธีด้วยกัน คือ

1. การสร้างตัวชี้วัดโดยอาศัยแนวคิดในการสร้าง และการนำไปใช้ ในการสร้างตัวชี้วัดประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 วิธี วิธีแรก คือ การสร้างตัวชี้วัดในลักษณะที่เป็นตัวชี้วัดแทน โดยการเลือกตัวแปรที่มีอยู่มาใช้ ส่วนวิธีที่สอง คือ การสร้างตัวชี้วัดรวม โดยการนำเอาตัวแปรจำนวนหนึ่งมารวมกันหรือผสมกันโดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กัน แต่อาจไม่มีการกำหนดค่าน้ำหนักกับตัวชี้วัดแต่ละตัวการรวมตัวแปรแบบนี้มักกำหนดขึ้นเพื่อนำไปใช้งานเฉพาะอย่าง ซึ่งอาจมีความลำเอียงได้ ขึ้นอยู่กับบุคคลที่เลือกหรือจัดกลุ่มตัวแปร

2. การสร้างตัวชี้วัดโดยอาศัยทฤษฎี การสร้างตัวชี้วัดประเภทนี้เป็นการสร้างโดยอิงผู้เชี่ยวชาญ มีวิธีการ คือ การรวบรวมตัวแปรจำนวนหนึ่งเข้าด้วยกันโดยวิธีการเลขคณิต ซึ่งตัวแปรเหล่านั้นจะถูกเลือกมาตามลำดับความสำคัญและมีความสัมพันธ์กัน โดยกำหนดค่าน้ำหนักให้กับตัวแปรแต่ละตัวโดยอาศัยฐานแนวคิดหรือทฤษฎีที่มีอยู่และสังเคราะห์ขึ้นเป็นตัวชี้วัดซึ่งวิธีการนี้มีข้อดีคือ ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลน้อยแต่มีข้อเสีย คือ เป็นความคิดของคนเพียงกลุ่มเดียว

3. การสร้างตัวชี้วัดโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ วิธีนี้คล้ายกับวิธีที่สอง แต่มีส่วนที่ต่างกัน คือ ในการสร้างตัวชี้วัดโดยอาศัยทฤษฎี การเลือกกำหนดน้ำหนักนั้น กำหนดจากการลำดับความสำคัญ แต่การสร้างตัวชี้วัดโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นการกำหนดน้ำหนักจากการวิเคราะห์ข้อมูลชุดหนึ่ง และดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีการทางสถิติ เช่น Factor Analysis , Cluster Analysis , Regression และ Guttman Scale แล้วนำผลการวิเคราะห์มาจัดกลุ่มตัวแปร ซึ่งวิธีการนี้มีข้อดี คือ ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ แต่ใช้เวลามากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

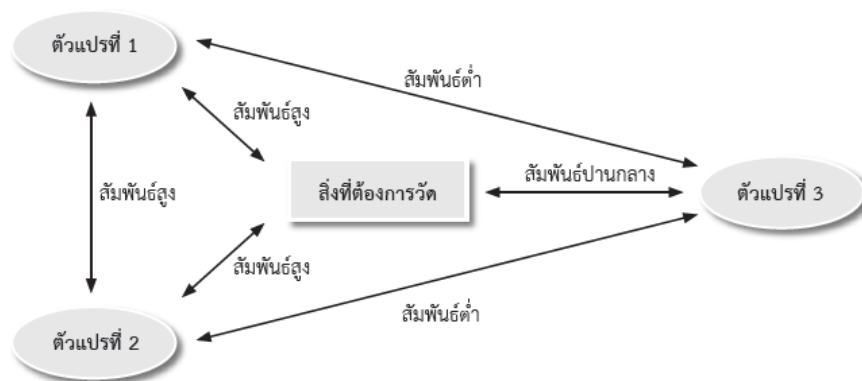
ในการสร้างตัวชี้วัดนี้ไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวว่าควรใช้วิธีการใด เพราะมีปัจจัยที่ต้องพิจารณาหลายประการ เช่น เวลา งบประมาณ ประโยชน์ในการนำไปใช้ลักษณะของตัวแปรที่นำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด เป็นต้น ซึ่งในบางครั้งอาจใช้หลายวิธีผสมกันได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

6. หลักการสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษา

หลักการสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษาไม่ว่าจะใช้วิธีการใดในการพัฒนาตัวชี้วัด การสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษามีสิ่งที่ควรคำนึงถึง 3 ประการ คือ

1. การคัดเลือกตัวแปร

ขั้นตอนนี้จะเริ่มจากการจัดกลุ่มตัวแปรที่พิจารณาแล้วว่ามีความสัมพันธ์กับสภาพการณ์ที่ต้องการศึกษา โดยระบุลักษณะของตัวแปรให้ครอบคลุมกับสภาพที่ต้องการศึกษาอย่างละเอียดและชัดเจน โดยอาศัยจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี หรือผู้เชี่ยวชาญร่วมกันพิจารณาการนำตัวแปรที่จะสร้างเป็นตัวชี้วัด ควรจะหลีกเลี่ยงการใช้ตัวแปรหลายตัวที่มีวัดคุณลักษณะเดียวกันและตัวแปรที่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด ซึ่งควรจะพิจารณาคัดเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงกับสิ่งที่ต้องการศึกษา หากมีตัวแปรใดที่สัมพันธ์กันสูงและมุ่งวัดในสิ่งเดียวกัน ควรตัดสินใจเลือกใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง เพื่อลดความยุ่งยากและซับซ้อนในการประเมินสิ่งที่ศึกษาในภายหลัง ซึ่งแสดงดังภาพ 3

ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาสังเคราะห์เป็นตัวชี้วัด

ที่มา: Johnstone, J. N., 1981

2. วิธีการสังเคราะห์ตัวแปร

แนวคิดสำหรับการรวมตัวแปรที่มีข้อตกลงเบื้องต้นแตกต่างกันไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

2.1 การรวมเชิงบวก (Additive) มีแนวคิดข้อตกลงเบื้องต้นว่า ตัวแปรแต่ละตัวมีความเท่าเทียมกัน สามารถทดแทนหรือชดเชยได้ด้วยตัวแปรอีกตัวหนึ่ง ซึ่งทำให้ค่าของตัวชี้วัดไม่เปลี่ยนแปลงไป การรวมวิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบค่าความแตกต่างของระบบการศึกษาสองระบบขึ้นไป

2.2 การรวมแบบทวีคูณ (Multiplicative) มีแนวคิดและข้อตกลงเบื้องต้นว่าค่าตัวแปรแต่ละตัวไม่สามารถทดแทนหรือชดเชยกันได้ การรวมวิธีนี้ ตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นจะมีค่าสูงได้ก็ต่อเมื่อตัวแปรองค์ประกอบทุกตัวมีค่าสูงทั้งหมด โดยทั่วไปวิธีนี้จะใช้เปรียบเทียบระบบการศึกษาสองระบบขึ้นไปว่าระบบหนึ่งมีค่าตัวชี้วัดสูงกว่าอีกระบบหนึ่งอยู่ที่เท่าหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร

3. การกำหนดน้ำหนักของตัวแปร ในการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรองค์ประกอบมี 2 วิธีการ คือ

3.1 การลงความเห็นในหมู่นักวิจัยและนักวางแผน โดยสมาชิกแต่ละคนจะเสนอค่าน้ำหนักของตัวแปร แล้วพิจารณาหาข้อยุติด้วยการหาค่าเฉลี่ยหรือด้วยการอภิปรายลงความเห็น นอกจากนี้หากต้องการความคิดเห็นที่หลากหลายออกไป อาจขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในแขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบดูค่าร้อยละที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับ ความสำคัญของตัวแปรที่รวมอยู่ในองค์ประกอบ หรืออาจใช้วิธีการที่เป็นระบบมากขึ้น เช่น การใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มคนที่ได้คัดเลือกเป็นพิเศษ โดยสัมภาษณ์และทดสอบ

ความคิดเห็นจนได้คำตอบที่ชัดเจน แล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้หาค่าน้ำหนักของตัวประกอบประกอบต่อไป

3.2 การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อกำหนดค่าน้ำหนัก เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยใช้ค่าน้ำหนักของตัวแปรที่อธิบายลักษณะขององค์ประกอบอันหนึ่ง หรืออาจใช้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยจากการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุนอกจากนี้ในการสร้างตัวชี้วัดทางการศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนและเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการจัดการศึกษายังมีวิธีการที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงอีก 3 วิธี ดังนี้

3.2.1 การสร้างตัวชี้วัดความก้าวหน้า (Self - Reference Indicator Formation) เป็นการแสดงข้อมูลของระบบการศึกษาในช่วงเวลาที่ต่างกัน เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของการดำเนินงานจากช่วงระยะเวลาหนึ่งถึงอีกช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตามปกติจะเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี โดยกำหนดปีที่เริ่มต้นและปีที่สิ้นสุด เนื่องจากช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีการดำเนินโครงการที่ในวางแผนหรือผู้บริหารมีความประสงค์อยากทราบความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น

3.2.2 การสร้างตัวชี้วัดอิงเกณฑ์ (Criterion - Reference Indicator Formation) ตัวชี้วัดประเภทนี้จะต้องนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่มักจะกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนปฏิบัติการ โดยระบุไว้ว่าในช่วงระยะเวลาที่อยู่ในแผน จะพยายามปรับปรุงการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อให้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ เป้าหมายดังกล่าวประกอบกับระยะเวลาที่ระบุไว้ในแผน จึงเป็นเกณฑ์ที่จะบ่งชี้ว่าการดำเนินงานได้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

3.2.3 การสร้างตัวชี้วัดโดยอิงปทัสฐาน (Norm - Reference Indicator Formation) ตัวชี้วัดประเภทนี้สร้างขึ้นเพื่อแสดงสถานภาพของระบบการศึกษาต่าง ๆ ว่าอยู่ในระดับใด โดยเปรียบเทียบกันระหว่างระบบการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน หรือเปรียบเทียบระบบการศึกษาย่อยที่อยู่ภายใต้ระบบใหญ่เดียวกัน วิธีการสร้างตัวชี้วัดอิงปทัสฐานจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านกระบวนการบริหาร การนิเทศและการเรียนการสอน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการสร้างความเสมอภาคในด้านคุณภาพการศึกษาซึ่งอาจวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น

7. การตรวจสอบคุณภาพของตัวชี้วัด

ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541) กล่าวถึง การตรวจสอบคุณภาพตัวชี้วัดว่า สิ่งหนึ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในหลักการพัฒนาตัวชี้วัดคือ การตรวจสอบคุณภาพตัวชี้วัดที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ

1. การตรวจสอบคุณภาพของตัวชี้วัดภายใต้กรอบแนวคิดทางทฤษฎี ซึ่งในขั้นตอนนี้ถือว่ามีสำคัญมาก เพราะหากการพัฒนาตัวชี้วัดเริ่มจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ขาดคุณภาพแล้วไม่ว่าจะใช้เทคนิควิธีการทางสถิติดีอย่างไร ผลที่ได้จากการพัฒนาย่อมด้อยคุณภาพไปด้วย

2. การตรวจสอบด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งในขั้นตอนนี้มีความสำคัญน้อยกว่าขั้นตอนแรก ที่กล่าวมา เพราะเป็นเพียงการนำเอาข้อมูลที่ได้มาสนับสนุนคุณภาพของตัวชี้วัดเท่านั้น

จากหลักการตรวจสอบคุณภาพของตัวชี้วัดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของตัวชี้วัดได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพของตัวแปรและการคัดเลือกตัวแปร จะต้องมีการรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎีที่ชัดเจน มีความครอบคลุมในการวัดตัวแปร และความเป็นตัวแทนของตัวแปรมีนियามเชิงปฏิบัติการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับเป้าหมายในการนำตัวชี้วัดไปใช้ประโยชน์ รวมถึงลักษณะประเภท ระดับการวัดและการสร้างโมเดล และการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งสิ่งที่กล่าวมา จะช่วยให้สารสนเทศที่ได้มีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นที่ 2 ควรศึกษาและพิจารณาวิธีการรวบรวมหรือสังเคราะห์ตัวแปรแต่ละวิธี แต่ละเงื่อนไข และความเหมาะสมในการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันเพื่อให้ได้ตัวชี้วัดที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายในการนำไปใช้มากขึ้น

ขั้นที่ 3 การกำหนดน้ำหนักของตัวแปร ควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปร และเป้าหมายในการนำไปใช้ประโยชน์วัฒนธรรมแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียนรู้ ปัจเจกบุคคล รวมถึงพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอื่น ๆ

8. ความหมายของเกณฑ์

คำว่า เกณฑ์ (criteria) นักการศึกษาให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2548) กล่าวว่าเกณฑ์ หมายถึง ระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด

ศิริเดช สุชีวะ (2548) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ คือ ปริมาณหรือคุณภาพขั้นต่ำที่ยอมรับได้ของแต่ละตัวบ่งชี้

บุญศรี พรหมมาพันธ์ (2551) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ คือ สิ่งที่ใช้เป็นหลักสำหรับการตัดสินใจ

พิสนุ พงศ์ศรี (2551) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์คือ ระดับที่กำหนดไว้หรือมาตรฐานที่ควรจะเป็นเพื่อใช้ตัดสินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ระดับสวนสูง น้ำ หนักตามวัยต่าง ๆ รายได้ขั้นของแรงงานไร้ฝีมือ ระดับพฤติกรรมของผู้เรียน และระดับประสิทธิภาพของสถาบัน เป็นต้น ซึ่งในกระบวนการประเมินนั้นการกำหนดเกณฑ์ถือเป็นเรื่องยุ่งยากมาก เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปยังมีน้อย โดยเฉพาะเกณฑ์ทางสังคมหรือการประเมินโครงการต่าง ๆ เมื่อกำหนดแล้วจะประสบปัญหาและข้อโต้แย้งเสมอ เพราะถ้ากำหนดเกณฑ์สูงเกินไปก็ยากที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายได้ ถ้ากำหนดไว้ต่ำจะประสบปัญหาเรื่องคุณภาพแม้ว่าจะผ่านเกณฑ์

สมนึก ภัททิยธนี (2560) กล่าวว่า เกณฑ์ หมายถึง ข้อความที่กำหนดระดับความสามารถขั้นต่ำสุด (Minimum Requirement) ว่านักเรียนจะปฏิบัติได้ในระดับใดเป็นอย่างน้อย จึงจะยอมรับว่าเขาบรรลุเป้าหมายในการเรียนเรื่องนั้น ๆ อาจเขียนได้ 3 ลักษณะ คือ

เกณฑ์เชิงปริมาณ หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดระดับความสามารถในรูปของจำนวน เช่น จำนวนข้อ คำชนิด ประโยค คะแนน เปอร์เซ็นต์ หรืออัตราส่วนของจำนวนข้อ ตัวอย่าง

1. เมื่อกำหนดคำที่ใช้มีข้อยกหรือเครื่องหมายอัศเจรีย์ให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้ ถูกต้อง 6 คำ จาก 8 คำ
2. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาการคูณเลขทศนิยมไม่เกิน 2 ตำแหน่งให้สามารถคำนวณหาคำตอบได้ถูกต้องอย่างน้อย 60 % ของคะแนนเต็ม
3. เมื่อให้ดูภาพสัตว์ 10 ชนิด สามารถจำแนกได้ว่า สัตว์ชนิดใดออกลูกเป็นตัวสัตว์ชนิดใดออกลูกเป็นไข่ ถูกต้อง 8 ภาพ จาก 10 ภาพ
4. เมื่อกำหนดอาหารให้ 10 ชนิด สามารถบอกได้ว่า ชนิดใดมีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ ถูกต้องอย่างน้อย 7 ชนิด
5. เมื่อให้พิจารณาข้อสอบสามารถจำแนกได้ว่าเป็นข้อสอบวัดพฤติกรรมใดจาก 1.00 ถึง 6.00 ได้ ถูกต้อง 8 ข้อ จาก 10 ข้อ

เกณฑ์เชิงคุณภาพ หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดคุณลักษณะหรือคุณภาพที่สำคัญของการปฏิบัติ บางอย่างหรือบางเรื่องราวที่ไม่สามารถระบุเป็นปริมาณได้ ตัวอย่าง

1. สามารถสรุปผลการทดลองได้ถูกต้องภายในขอบเขตของข้อมูลที่กำหนดให้
2. สามารถทำความสะอาดบ้านได้ดียังน้อยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
3. เมื่อเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นให้สามารถทำการทดลองการกรองน้ำได้อย่าง
4. สามารถขับร้องเพลงไทยเดิมได้ ไพเราะและถูกทำนองเสนาะอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

เกณฑ์เชิงทักษะหรือความเร็ว หมายถึง เกณฑ์ที่จำกัดเวลาในการปฏิบัติ

1. สามารถวาดภาพและระบายสีได้เสร็จ ภายในเวลา 20 นาที
2. เมื่อกำหนดระยะทางให้วิ่ง 100 เมตร สามารถใช้เวลาวิ่ง ไม่เกิน 15 วินาที
3. เมื่อกำหนดให้คัดไทยภายในเวลา 10 นาที สามารถคัดได้ถูกต้องอย่างน้อย 20

ประโยคข้อควรคำนึงในการกำหนดเกณฑ์ มีดังนี้

1. ระดับความสามารถของนักเรียนในกลุ่ม เช่น ถ้ากลุ่มนักเรียนมีความสามารถต่ำก็ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ หรือถ้าเห็นว่ากลุ่มมีความสามารถสูงก็ควรตั้งเกณฑ์ไว้สูง

2. ระดับความสามารถของนักเรียนในรุ่นก่อน ๆ ที่เคยเรียนมาว่าส่วนใหญ่มีระดับความสามารถเพียงใด เคยตั้งเกณฑ์ไว้อย่างไร

3. ความสำคัญของเนื้อหาหรือจุดมุ่งหมายที่วัด ถ้ามีความสำคัญและต้องการให้เกิดแก่นักเรียนมากก็ตั้งเกณฑ์สูง ๆ เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิด อาจตั้งเกณฑ์สูงถึง 90-100 % ก็ได้ โดยทั่วไปเกณฑ์ที่นิยมใช้คือ 60-80 % ของคะแนนเต็มหรือจำนวนข้อทั้งหมด ถ้าตั้งเกณฑ์ต่ำถึง 60 % นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์หรือผ่านจำนวนน้อยอย่างไม่เหมาะสม ก็ควรปรับปรุงข้อสอบหรือเครื่องมือวัดให้ง่ายลงดีกว่าปรับเกณฑ์ให้ต่ำกว่า 60% (ในทางกลับกันไม่ควรตั้งเกณฑ์เกิน 80%)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2562) กล่าวว่า เกณฑ์ หมายถึง ข้อกำหนด ของคุณลักษณะหรือระดับที่แสดงคุณภาพ ความสำเร็จ ความเหมาะสมของปัจจัย กระบวนการ ผลการดำเนินงาน ดังนั้น เกณฑ์จึงเป็นสิ่งที่ใช้ตัดสินคุณค่า คุณภาพของสิ่งที่มีมุ่งประเมิน

สรุปได้ว่า เกณฑ์ หมายถึง คุณลักษณะที่บ่งบอกระดับพฤติกรรม ความสามารถ เป็นเกณฑ์เชิงปริมาณ เช่น เมื่อกำหนดประเด็นพิจารณาตามตัวชี้วัดให้ สามารถปฏิบัติได้ก็ประเด็นในแต่ละตัวชี้วัด แปลผลออกมาเป็นระดับคุณภาพ

การสร้างเกณฑ์จะไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวว่าควรใช้วิธีการใด เพราะมีปัจจัยที่ต้องพิจารณาหลายประการ เช่น เวลา งบประมาณ ประโยชน์ในการนำไปใช้ ซึ่งในบางครั้งอาจใช้หลายวิธีผสมกันได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ได้ออกแบบเป็นเกณฑ์แบบองค์รวม (Holistic Score) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม (Excellent) ดีมาก (Very good) ดี (Good) พอใช้ (Fair) ปรับปรุง (Improve) เพื่ออำนวยความสะดวกในการประเมินให้กับคณะกรรมการประเมิน ข้อดีของเกณฑ์แบบองค์รวมคือใช้เวลาประเมินไม่มาก

9. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาในต่างประเทศที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

ประเทศแคนาดา

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ประเทศแคนาดา (สืบค้นออนไลน์) การศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา โดยทั่วไปมีระยะเวลาระดับละ 6 ปีในแต่ละรัฐมีการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น ระบบ 6 + 3 + 3 (ประถม + มัธยมต้น + มัธยมปลาย) ระบบ 8 + 4 (ประถม + มัธยม) หรือระบบ 6 + 6 (ประถม + มัธยม) โดยกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับประถมศึกษาเน้นที่การพัฒนาความเข้มแข็ง ในการอ่านออกเขียนได้และทักษะทางคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการทั้งหมด ทั้งนี้การจัดการศึกษาในแต่ละรัฐจะมีอิสระ และมีแนวทางที่แตกต่างกัน เช่น รัฐออนตาริโอ ใช้กลยุทธ์ความสำเร็จของผู้เรียน (Student Success Strategy) ในการค้นหาจุดอ่อนของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว และให้การช่วยเหลือแบบพิเศษ รัฐบริติชโคลัมเบียจัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 5 โดยให้เรียน 4 หมวดวิชา คือ 1) การอ่าน การเขียน และการคิดเลข 2) สังคมศึกษา 3) วิทยาศาสตร์และ 4) การค้นคว้า/สำรวจโดยให้เรียนกับครูประจำวิชาและครูประจำ

ศูนย์การเรียนรู้ในประเทศแคนาดาแต่ละรัฐมีอิสระที่จะออกแบบมาตรฐาน กำหนดมาตรการและแนวทาง ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เนื่องจากระบบการปกครอง ตั้งอยู่บนฐานแนวคิดของสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural) และสังคมของคนทุกคน (Inclusive society) โดยรัฐบาลกลางของประเทศได้กระจายอำนาจให้แต่ละรัฐดำเนินการจัดการศึกษาของตนเองได้อย่างอิสระรัฐแต่ละแห่งสามารถออกแบบและกำหนดยุทธศาสตร์/แนวทางการดำเนินการได้ตามบริบทของตนเองแต่มีเป้าหมายหลักใกล้เคียงกันภายใต้การศึกษาและติดตามกระแสใหม่ของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพการศึกษา

ในรัฐออนตาริโอ มีหน่วยงานทดสอบมาตรฐานการศึกษา ชื่อ Education Quality and Accountability Office (EQAO) ซึ่งทำหน้าที่บริหารการทดสอบมาตรฐานหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) การทดสอบการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรียกชื่อว่า The Assessment of Reading, Writing and Mathematics, Primary Division (Grades 1-3) 2) การทดสอบการอ่านการเขียนและคณิตศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียกว่า Grade 6 Junior Division Assessment 3) การทดสอบทักษะคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียกว่า Grade 9 Assessment of Mathematics และ(4) การทดสอบการอ่าน การเขียน ระดับมัธยมศึกษา เรียกว่า The Ontario Secondary School Literacy Test (OSSLT) เป็นการวัดว่าผู้เรียนได้มาตรฐานขั้นต่ำสุดของการอ่านและการเขียนวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาจนถึงปลายปีของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อรับประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาซึ่งเรียกว่า Ontario Secondary School Diploma และมีการตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

ประเทศฟินแลนด์

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ฟินแลนด์ (สืบค้นออนไลน์) ปี ค.ศ. 2014 - 2017 ฟินแลนด์ได้ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางแห่งชาติในทุกๆระดับการศึกษาทั้งการศึกษาปฐมวัย ก่อนประถมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) และมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผลให้หลักสูตรแกนกลางของฟินแลนด์ในขณะนี้สอดคล้องกันตลอดทั้งระบบ โดยจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา คือ การสร้างจุดแข็งของระบบการศึกษาฟินแลนด์และตอบสนองความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน หลักการสำคัญของการพัฒนาการศึกษาของฟินแลนด์ คือ ความเสมอภาคทางการศึกษาที่มีความเท่าเทียมกัน และการศึกษาที่มีคุณภาพสูง เพื่อสร้างอนาคตที่ยั่งยืนทั้งตัวบุคคลและประเทศ จุดประสงค์หลักของการศึกษาคือเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการใช้ชีวิตแบบ

องค์รวมการพัฒนาความเป็นอยู่ของผู้เรียนทุกคน รวมถึงการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตอย่างยั่งยืน

ความสำเร็จของระบบการศึกษาของฟินแลนด์ขึ้นอยู่กับกำหนดยุทธศาสตร์โดยเน้นการศึกษาเป็นความสำคัญระดับชาติที่คำนึงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมส่งผลให้การศึกษาของฟินแลนด์เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพสูงโดยคนฟินแลนด์เชื่อในความสำคัญของการศึกษาว่าจะช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศประสบความสำเร็จการศึกษาเป็นวิธีการที่สำคัญในการจัดการกับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ซึ่งแนวคิดเรื่องการศึกษาถูกเชื่อมโยงสัมพันธ์และสอดคล้องโดยไม่ได้หยุดอยู่เพียงการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น แต่ต่อเนื่องไปจนถึงการผลิตและพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กทุกคนในฟินแลนด์โดยเริ่มต้นเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 7 ปีครอบคลุมระยะเวลา 9 ปีหรือ 10 ปีนอกจากนี้การศึกษาขั้นพื้นฐานยังเปิดโอกาสให้กับผู้ใหญ่ เช่น กลุ่มคนอพยพด้วย วัตถุประสงค์ของการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ การพัฒนาศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคลควบคู่กับการเป็นพลเมืองในฐานะสมาชิกของสังคมรวมไปถึงการสอนองค์ความรู้สำคัญและทักษะที่จำเป็น การศึกษาขั้นพื้นฐานเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายรวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ในการเรียนสื่อ และอุปกรณ์การสอนต่างๆ ก็ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ฟินแลนด์ได้มีมาตรการใหม่ในปี ค.ศ. 2017 - 2019 เรื่องการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก และเยาวชนป้องกันการกีดกันและลดจำนวนคนหนุ่มสาวที่ไม่ได้ทำงานหรือเข้ารับการศึกษาอบรม (NEET) รวม 19 มาตรการ การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขมุ่งเน้นไปที่เด็กวัยรุ่น และครอบครัวที่ประสบปัญหา ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากฝ่ายบริหารและถูกบรรจุในโครงการสำคัญ ๆ ของรัฐบาลที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เงินจำนวน 45 ล้านยูโร จะถูกจัดสรรให้แก่มาตรการเหล่านี้ในปี ค.ศ.2018 และ 2019

การประกันคุณภาพการศึกษา

ในฟินแลนด์ไม่มีระบบประกันคุณภาพภายในการประกันคุณภาพการศึกษาในฟินแลนด์ประกอบด้วย การจัดการคุณภาพของผู้ให้บริการการอาชีวศึกษา การควบคุมคุณภาพระดับชาติและการประเมินคุณภาพภายนอก หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก ได้แก่ ศูนย์ประเมินผลการศึกษาของฟินแลนด์ (FINEEC) ดำเนินงานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมซึ่งเป็นหน่วยงานแยกต่างหากภายในสำนักงานการศึกษาแห่งชาติของฟินแลนด์ (EDUFI) การประเมินคุณภาพภายนอกดำเนินการโดยสภาประเมินผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของฟินแลนด์ (FINHEEC) ซึ่งก่อตั้งขึ้นจากการรวมกิจกรรมการประเมินของ FINHEEC สภาการประเมินการศึกษาของศูนย์ FINEEC รับผิดชอบในงานประเมินการศึกษาการสอนผู้ให้บริการการศึกษา และกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษาพัฒนาการประเมินผลการศึกษา ประเมินผลการเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการฝึกอบรม สนับสนุนผู้ให้บริการการศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและการจัดการคุณภาพการศึกษา ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการฝึกอบรม และการศึกษาขั้นพื้นฐานสายศิลปะ การประกันคุณภาพการศึกษาของฟินแลนด์ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน และการพัฒนาในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางระดับชาติซึ่งศูนย์ FINEEC ทำหน้าที่ประเมินการเรียนรู้ระดับชาติเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาและการตัดสินใจรวมทั้งรับประกันความเสมอภาคการศึกษาและคุณภาพการสอน โดยติดตามผลการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น การประเมินความแตกต่างในระดับภูมิภาคและความแตกต่างที่อิงตามเพศ รวมถึงการศึกษาทัศนคติของผู้เรียน และแรงจูงใจที่มีต่อการศึกษาฟินแลนด์ และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติของฟินแลนด์เข้าด้วยกัน ข้อกำหนดเกี่ยวกับงานและองค์กรของ FINEEC รวมอยู่ในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาของรัฐบาลในศูนย์ประเมินการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ในการประกันคุณภาพระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ให้บริการการศึกษาและโรงเรียนจะต้องมีแผนสำหรับการประเมินผลและการพัฒนา ผู้ให้บริการมีอิสระในการตัดสินใจกำหนด วัตถุประสงค์ด้วยตนเองโดยอาจใช้วิธีการของตนเองหรือคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยศูนย์ FINEEC ผู้ให้บริการการศึกษาสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมการประเมิน แม้ว่าพวกเขาจะไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างก็ตามผลการประเมินจะถูกรายงานกลับไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและการสอนของโรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบด้านการศึกษา โรงเรียนจะได้รับผลการประเมินของตนเองและข้อมูลเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของชาติ

ประเทศญี่ปุ่น

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ญี่ปุ่น (สืบค้นออนไลน์) กระทรวงกำหนดเป้าหมายผู้เรียน 5 ประการ หลักสูตรแห่งชาติ (Course of Study) กำหนดโดยกระทรวงการศึกษาฯ ให้สถานศึกษาสามารถศึกษาสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมได้เองตามระดับพัฒนาการและร่างกายใช้แนวคิด “พลังในการดำเนินชีวิต” จิ โตะคุ ไท การมีความรู้ดีเยี่ยมด้วยคุณธรรม และมีร่างกายแข็งแรง

การประกันคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดทำรายงานประเมินตนเองด้านครู นักเรียน และการบริหารจัดการเสนอต่อกระทรวงการศึกษาฯ โดยพิจารณาจากเอกสาร รายงานของสถานศึกษา และการเข้าตรวจประเมินเพื่อยืนยันผลการประเมินตนเอง

ประเทศโปรตุเกส

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

โปรตุเกส ได้มีการกำหนด “ทักษะสำคัญ 12 ประการ” และนำ “ความสามารถหลัก 7 ประการ” ของสภายุโรปมาเป็นผลลัพธ์ด้านคุณภาพพลเมืองของประเทศเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการศึกษามาตรฐานการศึกษา และแนวการจัดการศึกษาทุกระดับตลอดแนว มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ทักษะแห่งชาติของ OECD ของโปรตุเกส โดยการนำผลการทดสอบระดับนานาชาติ PISA TIMSS และ PIRLS มาศึกษา และจัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่ศึกษาวิจัยโดยการนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อนำ มาวางแผนกำหนดยุทธศาสตร์ทักษะแห่งชาติในปี 2558 ซึ่งมียุทธศาสตร์ การประเมินระบบทักษะแห่งชาติของโปรตุเกส ยุทธศาสตร์ทักษะแห่งชาติใช้กรอบการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของประเทศ จากนั้นใช้การค้นพบนี้เป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมตามเสาหลัก 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาที่เกี่ยวข้องทักษะตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ 2) การผลิตคนและฝึกทักษะให้กับแรงงานตลาด 3) การใช้ทักษะอย่างมีประสิทธิภาพในด้านเศรษฐกิจ สังคม และทักษะที่มีประสิทธิภาพ (OECD, 2018)

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพในระดับการศึกษาภาคบังคับ/การศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้วิธีการประเมินคุณภาพภายใน (การประเมินตนเอง) และการประเมินคุณภาพภายนอก การประเมินคุณภาพภายใน จะดำเนินการโดยโรงเรียนในขณะที่การประเมินคุณภาพภายนอกดำเนินการโดยหน่วยงานด้านการศึกษา และวิทยาศาสตร์ (IGEC) การประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน โรงเรียนจะทำการประเมินตนเองด้านการสอน การบริหาร และประเมินนักเรียนมีการตรวจสอบการเขียนรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมและการจัดการบัญชี (การเงิน) รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเป็นเอกสารภายในองค์กรที่มีการประเมินผลตามระดับที่โครงการการศึกษาของโรงเรียนได้ปฏิบัติตาม รวมถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นองค์กรและการจัดการของโรงเรียนผลลัพธ์ของโรงเรียนและข้อกำหนดการบริการการศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน IGEC รับผิดชอบการประเมินภายนอกของโรงเรียนโดยประเมินโรงเรียนในด้านผลลัพธ์ผู้เรียนข้อกำหนดการศึกษา การบริหารและการจัดการ

สหรัฐเม็กซิโก

เม็กซิโกเป็นประเทศสหพันธรัฐที่ประกอบด้วย 32 มลรัฐ มีประชากรประมาณ 129.2 ล้านคน (World Bank, 2017) ใช้ภาษาสเปนเป็นภาษาราชการ ระบบการศึกษาของเม็กซิโกมีความแตกต่างหลากหลาย เนื่องจากในแต่ละภูมิภาคของประเทศมีความแตกต่างทั้งทางด้านชาติพันธุ์ เศรษฐกิจ ชนชั้นทางสังคมและปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็ก โดยจำนวนผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปีและประชากรวัยเรียนเพิ่มขึ้น 2 เท่า ทุก ๆ 6 ปีหรือมากกว่านั้น

การศึกษาระดับประถมศึกษาใช้เวลา 6 ปี (เกรด 1- 6) เด็กอายุ 6 ปี จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเปิดโอกาสให้รับผู้เรียนที่อายุเกิน 15 ปี ซึ่งยังไม่จบการศึกษา สามารถเข้าศึกษาต่อได้ผู้เรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 93 ลงทะเบียนเรียนในโรงเรียนทั่วไป ร้อยละ 6 เข้าศึกษาหลักสูตรสองวัฒนธรรม (ชนพื้นเมือง) และสองภาษาที่เหลือร้อยละ 1 เข้าร่วมโปรแกรมชุมชน (curses communitarians) ซึ่งมีให้บริการในเขตชนบทที่มีผู้อาศัยน้อยกว่า 100 คน หลักสูตรระดับชาติประกอบด้วย ภาษาสเปน คณิตศาสตร์สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติพลเมือง ศิลปะและพลศึกษาโดยในแต่ละชั้นจะมีครู 1 คน ที่สอนทุกวิชาตลอดทั้งปี

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ในปี ค.ศ.2013 รัฐบาลกลางของเม็กซิโกได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ เพื่อปรับปรุง เรื่องคุณภาพและความเสมอภาคของระบบการศึกษา การปฏิรูปดำเนินการตาม สนธิสัญญาสำหรับเม็กซิโก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น) ถูกกำหนดโดยรัฐบาล ของมลรัฐและรัฐบาลกลาง ภายใต้จุดมุ่งหมายของระบบการศึกษาใหม่ใน เม็กซิโกที่เกิดจากการปฏิรูปทางครุศาสตร์และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจุดมุ่งหมายของระบบ การศึกษาใหม่เป็น “การเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกัน”

การประกันคุณภาพการศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการวัดระดับคุณภาพผู้เรียนด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติในโรงเรียน (ENLACE) เพื่อวัดประสิทธิภาพของผู้เรียนทั่วประเทศ การประเมินนี้ถูกนำไปใช้เริ่มต้นที่เกรด 3 โดยจะวัดผล 2 วิชา คือ ภาษาสเปนและคณิตศาสตร์ส่วน วิชาที่ 3 นั้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละปี (เช่น ประวัติศาสตร์ ในปี ค.ศ. 2010 ภูมิศาสตร์ในปี ค.ศ. 2011) ซึ่งผลการสอบ ENLACE นี้ ผู้ปกครองและชุมชนจะได้รับทราบผลด้วย (OECD, 2009) แต่ด้วย ผลการสอบ ENLACE ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนกลายเป็นการดิ้นรนเพื่อสอบเพื่อ การสอบอิงยกเลิกการสอบ ENLACE ไปในปี ค.ศ.2015

สาธารณรัฐสิงคโปร์

Ministry of Education (2016) สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่ประชากรมีคุณภาพ ชีวิตดีที่สุดในเอเชีย คิดเป็นอันดับที่ 11 ของโลก (จัดอันดับโดย The Economist Intelligence Unit’s “Quality of Life Index”) มีทุนสำรองเป็นเงินตรา ต่างประเทศมากเป็นอันดับ 9 ของโลก และมีประชากรหนาแน่นเป็นอันดับ 2 ของโลก ร้อยละ 74.2 ของประชากรสิงคโปร์เป็นชาวจีนซึ่งพูด ภาษาถิ่นหลายภาษา ร้อยละ 13.4 เป็นชาวมาเลเซีย ร้อยละ 9.2 เป็นชาวอินเดีย ร้อยละ 3.2 เป็น ชาวยุโรป อาหารับและอื่น ๆ ภาษาราชการที่รัฐบาลรับรองมีทั้งสิ้น 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษา มาเลย์ภาษาจีน (แมนดาริน) และภาษาทมิฬโดยภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหลักของประเทศ สิงคโปร์

มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นกรอบความคิดที่เรียกว่า “ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา” (Desired Outcomes of Education หรือ DOE) ซึ่งระบุคุณสมบัติผู้เรียนที่มีความชัดเจน กระชับ เข้าใจได้ อย่างตรงกันมีนโยบายส่งเสริมการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ได้รับการศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีความมั่นใจ (Confident Person) เป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเองสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะสูงด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 2) ผู้เรียนรู้ที่นำตนเองได้ (Self-directed Learner) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองได้ อย่างมุ่งมั่น สามารถตั้งคำถามและสะท้อนความคิดของตนเองได้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเชี่ยวชาญ 3) พลเมืองดีมีจิตสำนึก (Concerned Citizen) เป็นผู้มีสำนึกต่อส่วนรวมปฏิบัติกิจของส่วนรวม ทั้งระดับท้องถิ่นถึงระดับโลก ยอมรับและเอาใจใส่ผู้อื่น 4) ผู้ร่วมพัฒนาที่มุ่งมั่น (Active Contributor) เป็นผู้มุ่งมั่นการพัฒนา โดยสามารถตั้งเป้าหมายที่มีมาตรฐานสูง สามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ สูเป้าหมายได้โดยใช้ความคิดในการปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่น กล้าเสี่ยง และมีความคิดริเริ่มอยู่ในตัวตนมีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ ได้

การประกันคุณภาพการศึกษา

สิงคโปร์ มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ควบคุม และกำหนดกรอบการประกันคุณภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ตรวจประกันคุณภาพตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ระบบประกันคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การประเมินตนเองโดยสถาบันการศึกษาจะทำการประเมินตนเองใน 3 ปีแรก 2) การประเมินภายนอกกำหนดกรอบการประกันคุณภาพ 4 ปี โดย 3 ปีแรกเป็นการประเมินตนเอง และปีที่ 4 เป็นการประเมินภายนอกโดยองค์การอิสระตรวจประเมินและรับรองคุณภาพภายใต้ กรอบที่กำหนดเป้าหมายสำคัญของการประกันคุณภาพ คือ การพัฒนาเพื่อความยั่งยืนการประกันความสำเร็จ และการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญของโรงเรียนหรือสถาบันโดยผลจากการประเมินในระบบประกันคุณภาพใช้เพื่อการขับเคลื่อน ปรับปรุงพัฒนาการบริหารโรงเรียนหรือสถาบันการสอนของครูอาจารย์ และการบริหารจัดการ สิงคโปร์มีกฎหมาย เรียกว่า “Private Education Act” และมีคณะกรรมการ เรียกว่า “The Committee For Private Education(CPE)” มีหน้าที่กำกับดูแล ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และมีกรอบการกำกับคุณภาพ เรียกว่า “Enhanced Registration Framework” เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติของครุฑวิชา และการวัดประเมินผลเพื่อให้อนุญาตการจดทะเบียน และเปิดการจัดการศึกษารวมทั้งการตรวจสอบการจดทะเบียนโดยมีรอบวงจรการประเมินทุก 4 ปี

ประเทศเยอรมนี

รัฐบาลเยอรมนีมุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อสร้างพลเมืองที่ชาญฉลาดและมีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศความเจริญของเยอรมนีเกิดจากการวางแผนการศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับคุณลักษณะของเด็กตั้งแต่อนุบาลประถมศึกษามัธยมศึกษาอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย เนื่องด้วยระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันและสวัสดิการที่มีอย่างทั่วถึงทำให้ผู้เรียน ส่วนใหญ่ในประเทศเยอรมนีลงทะเบียนเรียนในโรงเรียนของรัฐซึ่งอยู่ในชุมชนและได้รับการสนับสนุนทรัพยากรจากรัฐ ในปี ค.ศ. 2003 มีการประชุมใหญ่ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (Bildungsstandards) โดยอิงแนวคิดจากสภายุโรปที่กำหนดความสามารถหลักสำหรับผู้เรียนซึ่งมาตรฐานการศึกษาแห่งชาตินี้เป็นการบ่งชี้กับ 16 รัฐในการดำเนินการในมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรสำหรับวิชาหลักโดยแต่ละรัฐเป็นผู้บริหารจัดการหลักสูตร ส่งผลให้เกือบทุกรัฐมีหลักสูตรของตัวเอง เยอรมนีได้ก่อตั้งสถาบันเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (The Institute for Educational Quality Improvement- IQB) ขึ้นเพื่อติดตาม และประเมินความก้าวหน้าให้บรรลุมาตรฐาน โดยการประเมินความสามารถของผู้เรียนระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่องมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมีผลผูกพันกับรัฐเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรมในรัฐนั้น ๆ นำไปกำหนดเป้าหมายของตนเองโดยหลักสูตรอธิบายและกำหนดเส้นทางการที่จะบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม กำหนดหลักสูตรรวมถึงแนวทางในการเรียนการสอนสื่อวัสดุและวิธีสอนที่หลากหลาย รวมถึงสาระการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น สุขศึกษา การอาชีพการรู้คอมพิวเตอร์การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและยุโรปเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติหน่วยงานต้นสังกัดให้คำแนะนำ เชิงนโยบาย ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบการตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่า หลักสูตรปัจจุบันของโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบาย ในขณะเดียวกันตัวหลักสูตรได้ถูกจัดทำขึ้นในลักษณะที่ให้ครูมีอิสระในการสอนและวิธีการในทางปฏิบัติห้องเรียนถือว่าเป็น “ความรับผิดชอบด้านการสอน” (Pedagogical Responsibility) เพื่อสอนบทเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนสำหรับหลักสูตรที่เน้นรายวิชา (Subject-centered Curriculum) ต้องการครูที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ เช่น ชีววิทยาเรขาคณิต และประวัติศาสตร์ซึ่งจะมีระบบการฝึกหัดครูรองรับการผลิตครูเพื่อเปิดโอกาสให้สามารถออกแบบการสอนแบบบูรณาการได้ (European Commission, 2019)

การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม ได้จัดตั้งสถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษา (Institut zur Qualitätsentwicklung im Bildungswesen-IQB) เป็นหน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่ในการดำเนินงานและตรวจสอบมาตรฐานการศึกษารวมถึงการประสานงานการพัฒนามาตรฐานการศึกษาแนวใหม่การศึกษาและตรวจสอบข้อกำหนดด้านสมรรถนะเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษา หน่วยงานกำกับดูแลในระบบโรงเรียน

โรงเรียนจะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานประเมินและขั้นตอนการตรวจสอบภายในระบบโรงเรียน การกำกับดูแลด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับงานสอนและการศึกษาที่ดำเนินการโดยโรงเรียน ประเมินนักเรียน รวมถึงการบริหารจัดการ ผู้ตรวจการโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของโรงเรียนเพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าหลักสูตรและข้อกำหนดทางกฎหมายอื่น ๆ ได้รับการปฏิบัติตามการสอนและการศึกษาได้ดำเนินการอย่างมืออาชีพโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม การกำกับดูแลด้านวิชาการดำเนินการโดยการเยี่ยมชมโรงเรียน สังเกตบทเรียนและให้คำแนะนำในระดับโรงเรียนการกำกับดูแลด้านกฎหมายเป็นองค์ประกอบเพิ่มเติมในการกำกับดูแลโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายของการจัดการของโรงเรียน เช่น การก่อสร้าง และการบำรุงรักษาอาคารของโรงเรียน

จากการสังเคราะห์ระบบการศึกษา มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การกำหนดองค์ประกอบประกันคุณภาพการศึกษาของมาตรฐานการศึกษาในประเทศที่มีความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาตามบริบทในสังคมพหุวัฒนธรรม และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การจัดการเรียนรู้ของครู 2) การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร และ 3) การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยองค์ประกอบที่ได้ทำการสังเคราะห์โดยภาพรวมจะมีองค์ประกอบลักษณะเดียวกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 โดยทำการวิเคราะห์จากความถี่ในแต่ละองค์ประกอบ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์ระบบการศึกษา มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพใน
ต่างประเทศที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม

องค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุ วัฒนธรรม	ผลการสังเคราะห์							
	ประเทศแคนาดา	ประเทศฟินแลนด์	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศโปรตุเกส	สหรัฐอเมริกา	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศเยอรมนี	ประเทศไทย
1. การจัดการเรียนรู้ของครู	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
2. การบริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหาร		✓	✓	✓			✓	✓
3. การเรียนรู้ของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
4. การจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		✓	✓				✓	
5. การบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพเพื่อความยั่งยืน		✓				✓		
6. ความเสมอภาค เป็นธรรม							✓	

ภาพ 4 แสดงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม

1. ความสำคัญของพหุวัฒนธรรมศึกษา

แนวคิดของการศึกษาพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) เกิดจากสภาพห้องเรียนและโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้เรียนต่างเชื้อชาติ วัฒนธรรมเรียนร่วมกันมีมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดความยากลำบากในการจัดการเรียนการสอนของครูว่าจะจัดเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีความหลากหลายเหล่านี้ให้พัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน และเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ นักการศึกษาจึงได้พัฒนาแนวคิด และรูปแบบการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมขึ้นเพื่อเป็นการศึกษาทางเลือกหนึ่งให้กับครู ได้นำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนและโรงเรียนของตน

Singh (2006) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของนักการศึกษา นอกจากการให้ความรู้ทางวิชาการและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแล้ว หน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการเตรียมเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะในการใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนโลกที่ผู้คนมีความแตกต่างหลากหลายเชื้อชาติ วัฒนธรรม เช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ให้พวกเขาสามารถอยู่ร่วมกันด้วยความสมัครสมานสามัคคีสามารถบรรลุถึงเป้าหมายและความเป็นอยู่ที่ดี

Kunzman (2003) กล่าวว่า การสร้างความเข้าใจหรือความตระหนักรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้ การที่จะสร้างความสงบสุขและสันติภาพได้อย่างยั่งยืน

Gay (2004) กล่าวว่า พหุวัฒนธรรมศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน โรงเรียนจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าใจประเด็นต่างๆ ทางด้านพหุวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของพวกเขา ทั้งนี้การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมศึกษานั้นจะต้องมีการเชื่อมโยงแนวคิดทางด้านพหุวัฒนธรรม และศาสตร์ความรู้หรือรายวิชาในโรงเรียนโดยควรคำนึงถึงประเด็นสองประเด็นคือความเป็นจริง (Reality) ทางสังคม และความเกี่ยวข้อง (Relevance) กับประสบการณ์ของผู้เรียนนอกจากนี้ครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งรวมถึงการบูรณาการวัฒนธรรมของผู้เรียนเข้ากับการเรียนการสอน ครูผู้สอน และผู้บริหารที่มีสมรรถนะทางด้านพหุวัฒนธรรมนั้นจะต้องมั่นใจว่าแนวทางการสอนมีความเป็นพหุวัฒนธรรม กล่าวคือต้องมีรูปแบบการสอนที่หลากหลายและมีการถ่ายทอดและนำเสนอหลายมุมมองสู่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า พหุวัฒนธรรมศึกษา หมายถึง การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความตระหนัก ท่ามกลางความแตกต่างทางวัฒนธรรม ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งโรงเรียน จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนตามบริบทของพื้นที่นั้น

2. เป้าหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 7 ซึ่งกล่าวไว้ว่าใน กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

Banks (1997) กล่าวว่าแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาเป็นศาสตร์หนึ่งในแวดวงทาง การศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความเท่าเทียมทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทาง เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ชนชั้นทางสังคม และกลุ่มทางวัฒนธรรม เขายังกล่าวอีกว่าเป้าหมายอีกประการ หนึ่งของพหุวัฒนธรรมศึกษาคือช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ในการ ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถที่จะปฏิสัมพันธ์ต่อรอง และสื่อสารกับผู้คนที่มาจาก กลุ่มที่หลากหลาย

Ramsey, & Williams (2003) กล่าวว่าเป้าหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษามุ่งเน้น อยู่ที่การสร้างให้เกิดความเท่าเทียม มุ่งเน้นความเหมือนและแตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับต่อกัน ทั้งนี้รวมถึงกลุ่มคนที่เป็นชนกลุ่มน้อยของสังคม นอกจากนี้พหุวัฒนธรรมศึกษาเป็นการจัดการศึกษา ที่ไม่เพียงประสงค์ให้เกิดการเผชิญหน้า เกิดความเกลียดชังต่อเชื้อชาติ และยังให้ความสำคัญกับประเด็น ของการแบ่งแยก การมีอำนาจทางสังคมรวมถึงการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ส่งผลต่อชีวิตของกลุ่มชน ที่ขาดโอกาสทางสังคม

Cushner et al. (2006) กล่าวว่าเป้าหมายของการจัดพหุวัฒนธรรมศึกษานั้นควรให้ ความสำคัญกับผู้เรียนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจสังคม ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายสำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. การเข้าใจสังคมและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม การเข้าใจ สังคมและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้นเป็นขั้นแรกของการส่งเสริมการศึกษาตามแนวพหุวัฒนธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความตระหนักต่ออัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรม สภาพภูมิศาสตร์สภาวะสุขภาพ ความสามารถและความไร้ความสามารถ และต้องสร้างให้

ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่าประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อวิถีชีวิตของแต่ละบุคคลอย่างไร สถานศึกษาต้องให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักต่อความหลากหลายทางสังคมรวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. การเข้าใจสังคมการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมรวมถึงอัตลักษณ์ทางสังคมที่มีความแตกต่างกัน การเข้าใจความรู้ของผู้เรียนที่มีอยู่ก่อนการศึกษาในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้สอนควรรู้เนื้อหาการเรียนการสอนและหลักสูตรต้องมีความสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งบทบาทเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง

3. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม พหุวัฒนธรรมศึกษาต้องช่วยให้ผู้คนในสังคมเข้าใจว่าปัจจัยบุคคลมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันอย่างไร รวมถึงการเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ของบุคคล

4. การช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะและเข้าใจวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้บุคคลสามารถมีส่วนร่วมในชุมชนสังคมและโลกได้ ซึ่งต้องอาศัยการสอนที่มีความหลากหลาย โดยสรุปเป้าหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษาจะมุ่งเน้นให้เกิดความเท่าเทียมทางสังคมเกิดการยอมรับและเข้าใจในความแตกต่างของมิติต่าง ๆ ทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความสำเร็จของสมาชิกในสังคมนอกจากนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้คนมีปฏิสัมพันธ์บนพื้นฐานของความแตกต่างรวมถึงเกิดความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปของโลก

3. ความหมายของการศึกษาพหุวัฒนธรรม

การศึกษาพหุวัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อต้องการให้ผู้เรียนทราบถึงกลุ่มคน และได้คุ้นเคยกับความคิดเกี่ยวกับความหลากหลายในสังคม ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมและมุมมองที่แตกต่างกับของตนเอง โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพหุวัฒนธรรม คือ การสร้างความรู้สึกรับรู้ที่มีต่อพหุวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีคุณค่า และมีความเป็นมิตรหรือนับถือบุคคลที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกับของตนผู้เรียนทุกคนมาโรงเรียนพร้อมด้วยลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะต้องได้รับการยอมรับจากครูและถือเป็นรากฐานสำหรับการจัดหลักสูตรในการเรียน นั่นก็คือ จะต้องมีการรับรู้ความแตกต่างมากกว่าที่จะเพิกเฉยความแตกต่างเหล่านั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องรับทราบและภูมิใจในกลุ่มชนของตนตลอดจนกลุ่มชนอื่น ๆ ในชั้นเรียนการยอมรับกลุ่มชนเช่นนั้นถือเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงครูและผู้เรียน หรือผู้เรียนด้วยกันเอง นอกจากนี้ยังถือเป็นพื้นฐานในกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องความสัมพันธ์ เพราะฉะนั้นควรมีการเน้นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชนในกระบวนการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาขั้นต่อไป

Bank (2007) กล่าวว่า การศึกษาพหุวัฒนธรรมเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาประเภทหนึ่ง ที่สภาพแวดล้อมทางการศึกษาประกอบไปด้วยผู้เรียนที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมที่ต่างกัน เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ เพศ ชั้นทางสังคม กลุ่มภูมิภาค กลุ่มความต้องการพิเศษ โดยปัญหาของกลุ่มต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับการตีแผ่และเปรียบเทียบ ซึ่งสภาพแวดล้อมทั้งหมดในโรงเรียนจะได้รับการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน และเกิดความยุติธรรมระหว่างกลุ่มผู้เรียนต่างวัฒนธรรม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อตกลงที่ว่า อคติ การแบ่งแยกและความขัดแย้งเป็นเรื่องปกติของกลุ่มคนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

Grant et al. (1997) กล่าวว่า การศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ แนวความคิดทางปรัชญา และกระบวนการทางการศึกษา โดยการศึกษาพหุวัฒนธรรมมีรากฐานมาจากปรัชญาในอุดมคติเกี่ยวกับเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม ความยุติธรรม และการให้เกียรติในความเป็นมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันการศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ กระบวนการซึ่งเกิดขึ้นในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งสอดแทรกอยู่ในทุกเนื้อหาวิชาและในส่วนอื่น ๆ ของหลักสูตรเพื่อที่จะเตรียมผู้เรียนทุกคนให้สามารถเรียนได้อย่างกระตือรือร้นภายใต้บรรยากาศขององค์กรที่มีความเสมอภาค การศึกษาพหุวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาอัตมโนทัศน์ในทางบวก และการค้นพบตนเองภายใต้การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ

Tileston (2004) กล่าวว่า การศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ กระบวนการจัดการศึกษาที่ได้รับการออกแบบมาเพื่อพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ และการยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม

Bennett (2007) อธิบายว่า การศึกษาพหุวัฒนธรรมคือกระบวนการของการสอน และการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อ ค่านิยมแบบประชาธิปไตย และปรัชญาพหุวัฒนธรรมนิยม (Cultural Pluralism) ภายใต้สังคมที่มีความหลากหลายวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เจริญสูงสุดตามศักยภาพของตนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาพหุวัฒนธรรม คือกระบวนการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งซึ่งพัฒนามาจากปรัชญา ความเชื่อ ค่านิยมแบบประชาธิปไตย และความเชื่อในคุณค่าของความหลากหลายวัฒนธรรม (Multiculturalism) โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนจากต่างวัฒนธรรม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี วิถีชีวิต เพศ ชั้นทางสังคม และความต้องการพิเศษอื่น ๆ ได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เกิดความตระหนักรู้ และยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และยอมรับในคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น รวมทั้งมีทักษะทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกับคนต่างวัฒนธรรมอย่างสันติสุข ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ

4. การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

การจัดการศึกษาในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจในสังคมตะวันตกมานานกว่าสังคมไทย การจัดการศึกษาแบบนี้ในภาษาอังกฤษ เรียกว่า "Multicultural Education" ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "พหุวัฒนธรรมศึกษา" หรือ "การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีหลากหลายทางวัฒนธรรม" นักวิชาการชาวตะวันตกนิยามความหมายของคำว่า Multicultural Education ว่าเป็นการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียน เช่น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม และสภาพร่างกาย (Banks, 1994; Nieto, 2004) โดยมีนักการศึกษาที่สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเห็นพ้องกันว่าเป็นรูปแบบที่เหมาะสมดังต่อไปนี้

Bank, & Bank (1998; Nieto, 2007) กล่าวว่า วิธีสอนตามแนวการจัดการศึกษาแบบนี้ต้องเป็นการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองมากกว่าการสอนที่ให้ครูเป็นผู้บอกความรู้ให้แก่ผู้เรียนเหมือนที่เป็นอยู่ในการเรียนการสอนโดยทั่วไป กระบวนการสร้างความรู้ หรือ Knowledge Construction เป็นกระบวนการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ตรวจสอบ และพิจารณาข้อมูลที่เรียนว่ามีความอคติทางวัฒนธรรมหรือไม่ เช่น พิจารณาบทเรียนว่าถูกเขียนขึ้นมาจากมุมมองแบบใด ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเรียนเกี่ยวกับการค้นพบทวีปอเมริกาหรือโลกใหม่ของชาวยุโรปไปแล้ว ครูผู้สอนอาจจะถามผู้เรียนถึงความหมายของ "การค้นพบ" หรือคำว่า "โลกใหม่" เพื่อให้ผู้เรียนคิดและอภิปรายว่าคำเหล่านี้มีความหมายต่อชีวิตของคนกลุ่มอื่น เช่น ชนพื้นเมืองอย่างไรในการสอนแบบนี้ ผู้เรียนไม่ใช่ผู้รับความรู้แต่ต้องเป็นผู้สร้างความรู้ และครูไม่ใช่ผู้สอนที่บอกความรู้ให้กับผู้เรียน แต่ต้องทำหน้าที่เป็นเหมือนโค้ชที่คอยแนะนำผู้เรียน หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด (Ladson-Billings, 1994) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นความรู้ไม่ใช่สิ่งตายตัวที่อยู่ในหนังสือ ความรู้ไม่ใช่สิ่งที่ผู้เรียนต้องท่องจำเพื่อไปสอบเท่านั้น แต่ความรู้ต้องเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงเข้ากับชีวิตของผู้เรียนและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ การถกเถียงแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนการทำกิจกรรมกับชุมชน และสร้างขึ้นผ่านการชี้แนะและช่วยเหลือจากครูผู้สอน

Harris, 1997; Loewen, 1995; 2000; Willis, อ้างถึงใน Nieto (2007) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนอีกวิธีหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสถานศึกษาหลายแห่ง คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อลดอคติ (Prejudice) และความเชื่อเหมารวม (Stereotype) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้เกิดจากปัญหาการเหยียดหยามเชื้อชาติ (Racism) และการกีดกันทางสังคม (Discrimination) งานวิจัยระบุว่าผู้เรียนจำนวนมากมีทัศนคติด้านลบต่อกลุ่มที่มีเชื้อชาติและชาติพันธุ์ต่างไปจากตนเอง และระบุต่อไปว่าบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้ รวมถึงอุปกรณ์

การเรียนการสอนที่มีเนื้อหาด้านบวกเกี่ยวกับคนเชื้อชาติต่าง ๆ หรือวัฒนธรรมต่าง ๆ จะทำให้นักเรียนลดอคติเกี่ยวกับเชื้อชาตินั้น ๆ หรือวัฒนธรรมนั้น ๆ ได้โดยนักวิชาการบางคน กล่าวว่า อคติทางวัฒนธรรมจะลดลงเมื่อมีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มที่มีวัฒนธรรมต่างกันโดยที่การติดต่อนั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมและเป็นไปอย่างร่วมมือร่วมใจกันมากกว่าเป็นไปเพื่อการแข่งขัน โดยมีการดูแลโดยครูหรือผู้มีอำนาจเพื่อไม่ให้เกิดการเหยียดหยามทางวัฒนธรรมในรูปแบบการสอนแบบนี้ครูใช้บทเรียน และกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทัศนคติด้านบวกต่อกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมต่างไปจากตนเอง เช่น สอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนกลุ่มต่าง ๆ จัดบอร์ด จัดงานวันสำคัญของชนกลุ่มต่าง ๆ ไปจนถึงการฝึกทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมหลากหลายวัฒนธรรม เช่น ครูอาจมอบหมายให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนที่มาจากคนละวัฒนธรรมกับผู้เรียน ครูอาจจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงอคติของตนเองและแก้ไขอคตินั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบนี้เน้นการให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม แต่ครูต้องพยายามหาวิธีให้ผู้เรียนจับกลุ่มโดยกลุ่มต้องมีสมาชิกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพราะจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นที่ไม่ใช่เพื่อนสนิทของผู้เรียนหรือเป็นคนที่คุณเคยอยู่แล้ว นักวิชาการเชื่อว่าการทำเช่นนี้จะช่วยลดอคติและความเชื่อเหมารวมที่ผู้เรียนมีต่อคนต่างวัฒนธรรมได้

ในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ ครูผู้สอนทุกคนในทุกรายวิชาควรวិเคราะห์วิธีการและรูปแบบการสอนของตนเองเพื่อดูว่ามีการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใด และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคต่อผู้เรียนทุกคน ครูผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของตนเองเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้นของผู้เรียนไม่ว่าผู้เรียนคนนั้นจะมาจากเชื้อชาติศาสนา หรือฐานะทางสังคมใดก็ตาม ครูผู้สอนอาจต้องเพิ่มความสนใจมากเป็นพิเศษเมื่อสอนผู้เรียนบางกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเดียวกันที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หรืออาจจัดให้มีการสอนเสริมในบางรายวิชา การสอนที่เน้นความเสมอภาคไม่ได้หมายถึงการสอนแบบเดียวกันทั้งหมดไม่ว่าผู้เรียนจะเป็นใคร แต่หมายถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการและเทคนิคการสอนเพื่อผลลัพธ์ที่ได้คือผู้เรียนสามารถได้อย่างเสมอภาคกัน

ผู้เรียนที่มาจากวัฒนธรรมต่างกันเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน โดยผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมตรงหรือเหมือนกับวัฒนธรรมของโรงเรียน หรือวัฒนธรรมในการจัดการเรียนการสอนจะเรียนได้เร็วกว่าและได้เปรียบกว่า ยกตัวอย่าง เช่น ผู้เรียนที่พูดภาษาเดียวกับภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะเข้าใจสิ่งที่ครูพูดได้ดีกว่าผู้เรียนที่มาจากวัฒนธรรมอื่น ผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมที่เน้นการแข่งขันเน้นความสำเร็จของปัจเจกอาจเรียนได้ดีกว่าผู้เรียนที่มาจากวัฒนธรรมที่เน้นความร่วมมือเน้นความสัมพันธ์ของกลุ่ม การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมแบบนี้จึงใช้วัฒนธรรมของผู้เรียนเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดให้มีการเรียนการสอนแบบสอง

ภาษา (Bilingual Education) สำหรับผู้เรียนที่มีภาษาแม่แตกต่างจากภาษาที่โรงเรียนใช้จัดการเรียน การสอนหรือครูอาจปรับวิธีการสื่อสาร หรือการทำกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้เรียน

นอกจากนี้ Bank, & Bank (1998) แล้วนักวิจัยคนอื่นพูดถึงรูปแบบการจัดการ การศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้ Ladson-Billings (1994) ได้ศึกษา ถึงวิธีการสอนที่ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนผู้เรียนแอฟริกันอเมริกันจำนวน 8 คนในจำนวนนี้ เป็นครูผิวดำ 5 คนและครูผิวขาว 3 คน การประสบความสำเร็จในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเพียงแค ่การประสบความสำเร็จทางการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการทำให้ผู้เรียนแอฟริกัน อเมริกันเกิดความรู้สึกทางบวกต่ออัตลักษณ์ของตนเอง จากการวิจัย Ladson-Billings (1994) พบว่า การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันคือการสอนที่เรียกว่า การสอนที่เชื่อมโยงกับ วัฒนธรรม (Culturally Relevant Teaching) ซึ่งจะตรงกันข้ามกับวิธีการสอนแบบเดิม ๆ ที่เรียกว่า การสอนแบบครอบงำทางวัฒนธรรม (Assimilation Teaching) วิธีการสอนแบบการสอนที่เชื่อมโยง กับวัฒนธรรม นี่คือการสอนที่ใช้วัฒนธรรมของผู้เรียนเพื่อเป็นการเคารพรักษาอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมไว้และเพื่อเป็นการช่วยให้ผู้เรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยก้าวข้ามอุปสรรคที่เกิดจากผลกระทบ ทางลบของวัฒนธรรมกระแสหลัก ลักษณะของการสอนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรม มีดังนี้ 1) ครูผู้สอนมี ความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น 2) ครูถือว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมอง ว่าการศึกษาคือการให้คืนแก่ชุมชน 3) ครูมองว่าการสอนเป็นศิลปะและตนเองคือศิลปิน คือไม่ได้มอง ว่าการสอนเป็นเพียงศาสตร์หรือเป็นเพียงเทคนิคเท่านั้น 4) ครูเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จ ได้ 5) ครูช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของประเทศ และของโลก 6) ครูมอง ว่าการสอนคือการดึงความรู้จากตัวผู้เรียนซึ่งต่างจากการสอนแบบเดิม ๆ ที่มองว่าการสอนคือ "การใส่ ความรู้" เข้าไปในตัวผู้เรียน 7) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนมีความอบอุ่น มีความเป็นมนุษย์ มีความเท่าเทียม ไม่ใช่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนายกับลูกน้องและเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่จำกัดอยู่ ภายในชั้นเรียนเท่านั้น 8) ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมเดียวกับ ตนเองเท่านั้น 9) ครูปลุกฝังให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันในการเรียนและให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน 10) ครูมองว่าความรู้เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่เสมอ นำกลับมาใช้ได้ใหม่และเป็นสิ่งที่แบ่งปันกัน 11) ครูสอนให้ผู้เรียนมอง "ความรู้" อย่างวิเคราะห์นำความรู้ที่มาจากมุมมองของใคร สามารถเป็น อย่างอื่นได้ไหม 12) ครูสอนให้ผู้เรียนใครรู้ เช่น ไม่ใช่แค่ท่องชื่อรัฐมนตรีได้ แต่ต้องรู้ว่าเขาทำหน้าที่ อะไร มีบทบาทอย่างไร เกี่ยวข้องกับชีวิตของเราอย่างไร 13) ครูสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน และ 14) เป็นการสอนที่มองความสำเร็จหรือความเป็นเลิศทางวิชาการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละ บุคคล Nieto (2004) ทำการวิจัยแบบกรณีศึกษากับผู้เรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยในสหรัฐอเมริกาจำนวน 14 คนเพื่อศึกษาถึงประสบการณ์การเรียนของพวกเขา เช่น การเหยียดผิว และอคติ นโยบาย และ การปฏิบัติทางการศึกษา วัฒนธรรมและความแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ เพศสภาวะ (Gender) ภาษา

และฐานะทางสังคม จากนั้นจึงนำผลได้จากการศึกษาชีวิตและประสบการณ์การเรียนรู้มาเสนอการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ควรจะเป็น ในการวิจัยครั้งนี้ Nieto ได้ใช้รูปแบบการนำเสนอเป็นการบรรยายเรื่องราวสั้น ๆ ของผู้เรียนแต่ละคนที่เป็นกรณีศึกษา ผลจากกรณีศึกษา Nieto (2004) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ว่าควรจะเป็นแนวทางเพื่อทำให้การศึกษาเป็นสิ่งที่เท่าเทียมสำหรับทุกคน จากผลการวิจัย พบว่า การสอนแบบสองภาษา (Bilingual Education) นั้นไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ เนื่องจากสาเหตุที่ผู้เรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยเรียนไม่ได้ดีเป็นผลมาจากตัวบุคคลสังคม การเมือง ซึ่งซับซ้อนกว่าสาเหตุทางด้านภาษาอย่างเดียว จากกรณีศึกษาทั้ง 14 กรณี Nieto สรุปว่าการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ การศึกษาที่ต่อต้านการเหยียดผิวและการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบและเป็นการศึกษาเพื่อความยุติธรรมในสังคม นอกจากนี้การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมควรเป็นการศึกษาพื้นฐานที่ทุกคนต้องได้รับ และไม่ควรเป็นการศึกษาที่แยกออกมาต่างหาก แต่ควรเป็นการศึกษาที่แทรกอยู่ในทุกอย่างของโรงเรียน

นักวิชาการชาวอเมริกัน 2 คน คือ Sleeter and Grant (2003) ได้เสนอรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมไว้ 5 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาเพื่อผู้เรียนที่พิเศษและมีวัฒนธรรมที่แตกต่าง (Teaching the Exceptional and Culturally Different Students) วิธีการสอนนี้เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อให้ผู้เรียนเรียนได้ดีขึ้น จุดมุ่งหมายสูงสุดของวิธีการสอนแบบนี้คือ การให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนระบบปัจจุบัน เช่น สามารถสอบได้คะแนนดีในการทดสอบระดับชาติ สามารถสอบเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยได้ซึ่งจะนำไปสู่การมีอาชีพที่ดี มีรายได้ดี มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี เทคนิคการสอนที่ใช้สำหรับวิธีการสอนนี้มีหลายประการ เช่น ครูต้องคาดหวังสูงในตัวผู้เรียนทุกคน เนื่องจากความคาดหวังของครูเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน จากนั้นครูต้องศึกษาถึงรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนถนัดและปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเนื่องจากการเรียนรู้ซึ่งหมายถึงการรับรู้ ประมวล จัดเก็บ และดึงข้อมูลของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นสิ่งทำคือศึกษาให้รู้ว่าผู้เรียนในชั้นมีรูปแบบการเรียนแบบใด และปรับวิธีการสอนให้มีหลากหลาย ครูต้องสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ครูต้องรู้จักวิธีที่จะหาหัวข้อ ยกตัวอย่างหรือบทเรียนที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน หรือเชื่อมโยงกับชีวิตของผู้เรียน ภาษาที่ใช้ในห้องเรียนต้องเป็นภาษาที่ช่วยให้ผู้เรียนแสดงความสามารถทางวิทยาการได้มากที่สุด อาจสอนด้วยภาษาแม่ของผู้เรียนไปจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจภาษาทางการที่ใช้ในห้องเรียน

การยกตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตที่มาจากกลุ่มทางสังคมเดียวกับผู้เรียน เป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียน การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบ้านและชุมชน ครูควรศึกษาถึงความคาดหวังของผู้ปกครองของผู้เรียน และอธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาให้พ่อแม่ของผู้เรียนเข้าใจขอความร่วมมือจากครอบครัวหรือชุมชนเรื่องการศึกษาของผู้เรียน เช่น ให้พ่อแม่ช่วยติดตามให้ลูกทำการบ้านให้ครบถ้วน ช่วยเหลือเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาในการเรียน ฯลฯ

2. การสอนที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคน (The Human Relations Approach) วิธีการสอนแบบนี้เน้นการสร้างความรู้สึที่ดีและการเคารพกันระหว่างกลุ่มคนที่แตกต่างกันทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ สภาพร่างกาย ฐานะทางสังคม โดยมุ่งลดอคติและความเชื่อเหมารวม (Stereotype) โดยเริ่มจากการให้ผู้เรียนตระหนักถึงความเชื่อเหมารวมของตนเองและสาเหตุที่ผู้เรียนมีความเชื่อแบบนั้น วิธีการสอนแบบนี้มาจากมุมมองว่าปัญหาสังคมและปัญหาทางการศึกษาเกิดจากความขัดแย้ง อคติ และการสื่อสารที่ผิดพลาดระหว่างคนต่างวัฒนธรรม ดังนั้น หน้าที่ของโรงเรียนและครูคือพยายามทำให้เกิดความรู้สึที่ดีในหมู่สมาชิกของโรงเรียนและพยายามลดอคติ โดยเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและการเพิ่มความรู้สึกับตัวเอง (Self-esteem) ให้กับผู้เรียน

เทคนิคการสอนที่ใช้ เช่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือ (Co-operative learning) โดยให้สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยผู้เรียนที่มาจากหลากหลายจากหลายวัฒนธรรม หลายเพศ หลายฐานะ ครูอาจสอดแทรกกิจกรรมเพื่อลดอคติและความเชื่อเหมารวม เช่น เชิญผู้ที่มีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งมาพูดให้ผู้เรียนฟังเพื่อเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

วิธีการสอนแบบเน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนของ Sleeter, & Grant (2003) มีจุดประสงค์เหมือนกับรูปแบบการสอนที่เน้นการลดอคติและความเชื่อเหมารวมที่ Banks & Banks (1998) เสนอกล่าวคือ เป็นการสอนที่ต้องการสร้างความเข้าใจระหว่างคนที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย

3. การสอนเกี่ยวกับกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่งโดยเฉพาะ (The Single-Group Studies Approach) การศึกษาเกี่ยวกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือวัฒนธรรมของกลุ่ม ช่วยทำให้เกิดการรับรู้ การมีอยู่ของกลุ่มนั้นวิธีการสอนแบบนี้มีต้นกำเนิดมาจากแนวความคิดที่ว่า การศึกษามีจุดประสงค์เพื่อรับใช้หรือเพื่อประโยชน์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากกว่าที่จะมีความเป็นกลาง จุดมุ่งหมายคือต้องการเพิ่มพื้นที่และอำนาจในสังคมให้แก่กลุ่มต่าง ๆ ที่กล่าวถึง ผ่านทางหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยการทำให้ผู้เรียนทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มที่ถูกเพิกเฉยเหล่านั้นผ่านการกล่าวถึงในแบบเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อาจจัดให้มีกิจกรรมเพื่อยกย่องเชิดชูกลุ่มที่ถูกทอดทิ้งต่าง ๆ ยกตัวอย่าง เช่น จัดงานวันคนพิการ วันสตรีสากล หรือจัดบอร์ดติดรูปกลุ่มชน เช่น จัดบอร์ดเกี่ยวกับชาวเขา จัดบอร์ดเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ฯลฯ ทางด้านนโยบายการศึกษา อาจมีการจ้างบุคลากรที่เป็นชนกลุ่มน้อย ให้ทุนการศึกษา หรือให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนที่เป็นชน

กลุ่มน้อยข้อควรระวังอย่างหนึ่ง คือ วิธีการสอนแบบนี้ไม่ใช่เพียงแค่การเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยเข้าไปในเนื้อหาปกติเท่านั้นแต่ควรเป็นการเรียนจากมุมมองของชนกลุ่มน้อยเหล่านั้น เช่น สอนคณิตศาสตร์จากแนวคิดหรือวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย

4. วิธีสอนแบบพหุวัฒนธรรมศึกษา (The Multicultural Education Approach) วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ เน้นที่การส่งเสริมให้เกิดการยอมรับในสิทธิมนุษยชน เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเป็นธรรมในสังคมและโอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกคน นอกจากนี้ยังเน้นที่การให้อำนาจแก่คนหลายกลุ่มในสังคม และส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียม วิธีการสอนนี้เป็นการมองการศึกษาทั้งระบบ เช่น การจัดกลุ่มผู้เรียน วิธีการสอน การแบ่งแผนการเรียนว่าเป็นไปโดยยุติธรรมต่อทุกกลุ่มของสังคมหรือไม่ และเน้นการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในโรงเรียนทุกอย่าง ตั้งแต่หลักสูตร วิธีการสอนการวัดและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียน พร้อมไปกับการส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งทางด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมทั้งให้การศึกษาเพื่อให้ผู้มองเห็นทางเลือกในชีวิตที่กว้างขึ้นกว่าที่ถูกกำหนดโดยกรอบทางวัฒนธรรม และส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงประเด็นเกี่ยวกับความเป็นธรรมในสังคม

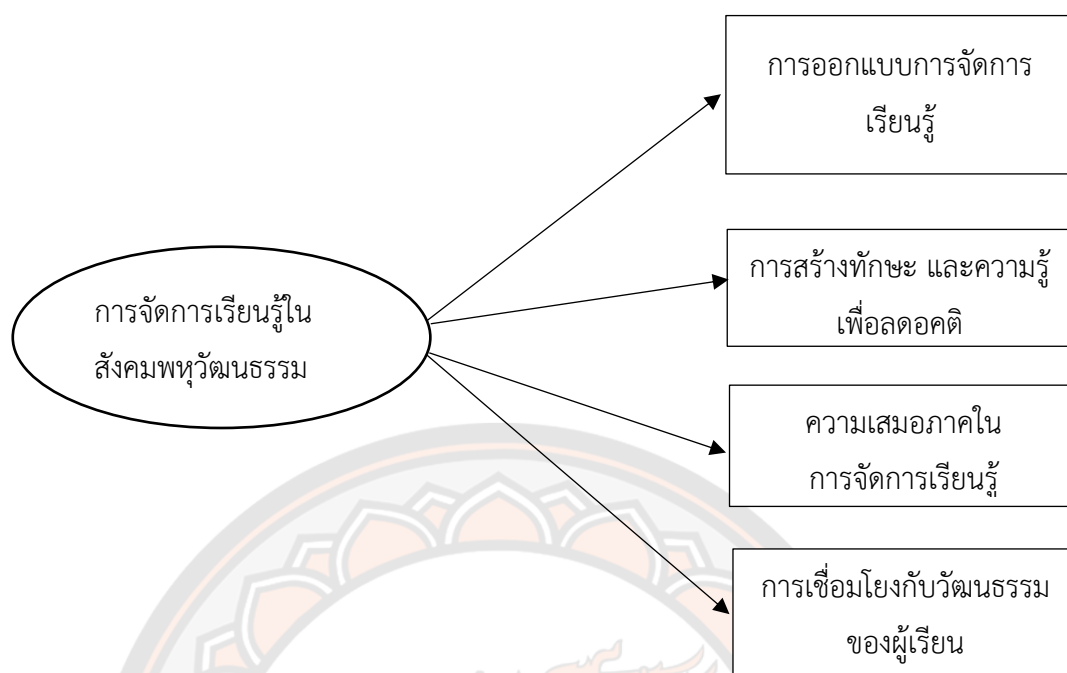
5. วิธีสอนแบบพหุวัฒนธรรมศึกษาและการเปลี่ยนแปลงสังคม (The Multicultural and Social Re-Constructionist Approach) วิธีสอนแบบนี้เน้นที่การแก้ปัญหาเรื่องการถูกกดขี่ของคนบางกลุ่มและความไม่ยุติธรรมในสังคมโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่มีการกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาในบทเรียนและวิธีการสอนที่สะท้อนให้เห็นปัญหาสังคมที่ต้องการการแก้ไข รวมถึงการสอนให้ผู้ที่ถูกกดขี่รู้ถึงจุดยืนหรือปัญหาของตนเอง

เทคนิคการสอนที่ใช้ในวิธีการสอนวิธีนี้ เช่น การสอนวิถีประชาธิปไตย อันได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการเรียกร้องสิทธิของตนเอง การโต้แย้ง การรวมกลุ่ม การต่อสู้กับการถูกกดขี่ การแก้ไขปัญหาโดยใช้อำนาจและสิทธิที่ตนมีเป้าหมายคือ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบในการแก้ไขสิ่งที่ผิดในสังคมและเตรียมผู้เรียนให้เป็นผู้ที่ส่งเสริมความยุติธรรมในสังคม โดยการต่อต้านการเหยียดหยามเชื้อชาติและการกดขี่ การสอนให้ผู้เรียนรู้ถึงสถานภาพของตนเองและความเป็นไปในสังคม การสอนเทคนิคการเคลื่อนไหวตามแนวทางประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน เช่น การสอนการมีบทบาททางสังคม

ตาราง 3 การสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ ในสังคมพหุวัฒนธรรม	ผลการสังเคราะห์							
	Banks, & Banks (1998)	Nieto (2007)	Ladson-Billings (1994)	Harris (1997)	Loewen (1995)	Loewen (2000)	Sleeter, & Grant (2003)	Nieto (2004)
1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. การสร้างทักษะ และความรู้เพื่อลดอคติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคน			✓				✓	

จากตาราง 3 ที่กล่าวมาข้างต้นโดยการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การสร้างทักษะ และความรู้เพื่อลดอคติ 3) ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ และ 4) การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของผู้เรียน 5) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคน และทำการวิเคราะห์จากความถี่ตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้องค์ประกอบ และตัวชี้วัดดังนี้ ดังตาราง 3

ภาพ 5 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

5. การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

แนวทางการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมโดยเฉพาะโรงเรียนสองศาสนา ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมต้องช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา สถานศึกษาต้องช่วยสร้างความเข้าใจ และทัศนคติ เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีทักษะทางสังคมที่สามารถพิจารณาความแตกต่างของกลุ่ม สามารถปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกัน และเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งถือเป็นบทบาทหลักในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพศ เชื้อชาติวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศาสนา ความสามารถพิเศษ ชนชั้นทางสังคม โดยผู้บริหารต้องใช้หลักในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตามบริบทของสังคมนั้น ๆ การบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้การอบรมพัฒนาตนเอง เปิดโอกาสให้มีการศึกษาต่อสร้างแรงจูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา บริหารฝ่ายวิชาการในเรื่องของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม

แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม ถือเป็นแนวทางการบริหารตามแนวทางพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับชุมชน ต้องมีองค์ความรู้หรือแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมนั้น ๆ เรชา ชูสุวรรณ (2551; เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2554; Bank, 2007) กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีต้องให้โอกาสทางการศึกษาต้องประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับสถานะของปัญหาและความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และต้องสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคม และวัฒนธรรมระหว่างครู ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างได้อย่างมีความสุข มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองดังที่ วรลักษณ์ ชูกำเนิต และคณะ (2557) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบวิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมนี้เป็นผลสืบเนื่องจากระบบเปิดที่เอื้อให้คนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงานที่ต้องรับผิดชอบ และตระหนักถึงคุณค่าในงานนั้น ๆ ทำให้เกิดแรงขับที่จะทำความเข้าใจกับทิศทางการทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย พบว่าวิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความเชื่อร่วม 2) คุณค่าร่วม โดยเฉพาะคุณค่าแท้ที่มีความหมายสัมพันธ์กับชีวิตตนเองและวิชาชีพ 3) เป้าหมายร่วม เป้าหมายร่วมหลัก 4 ด้าน คือ พัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อศิษย์การรู้จักตนเองและพัฒนาวุฒิภาวะ และการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสุดท้าย คือ 4) ภารกิจร่วม อย่างไรก็ตาม วิสัยทัศน์ เชิงศรัทธาร่วม จำเป็นต้องอยู่ในตัวผู้นำและครูที่ทำงานร่วมกัน เพื่อสะท้อนเป็นอุดมการณ์ทางวิชาชีพที่ใช้เป็นจุดยึดเหนี่ยวร่วมกันจนถึงจุดที่ทีมครูสามารถละตัวตนและอุทิศตนเพื่อเป้าหมายทางวิชาชีพร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญ

ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องมีการแสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและผู้คนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างได้อย่างมีความสุข เป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อช่วยส่งเสริมให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เสริมสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคม รวมถึงการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม

อำนาจ วิชยานุวัตติ และคณะ (2553) กล่าวว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมซึ่งในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันมีสภาพปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนครู ส่งผลให้เกิดปัญหาคุณภาพของครูผู้สอน ซึ่งครูที่ดีต้องมีคุณลักษณะในการสอน คือ การกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปราศจากความอคติ

ไม่ลำเอียงต่อผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างจากตนยอมรับแนวคิดในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ครูต้องมีความเข้าใจและอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และครูต้องมีจรรยาบรรณความเป็นครู

ส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีทักษะในการสื่อสารในชั้นเรียนโดยครูต้องมีความเข้าใจพื้นฐานในภาษาของการสื่อสารของผู้เรียนเป็นหลัก เปิดใจกว้างยอมรับข้อจำกัดในการสื่อสารระหว่างครูและผู้เรียน และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอทั้งด้านความรู้ ทักษะการคิด ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร รวมไปถึงการบูรณาการการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนของครู มีการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษากับหลักสูตรท้องถิ่นเข้าด้วยกัน จัดกิจกรรมในบทเรียนอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกันโดยใช้วิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงควรมุ่งเน้นครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนในสังคมมีความเท่าเทียมเสมอภาคในการได้รับการศึกษาที่มาจากหลายวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม ทั้งความเท่าเทียมทางโอกาสของการได้รับการศึกษา และความเท่าเทียมของโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา กล่าวได้ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนาให้เกิดสมรรถนะพหุวัฒนธรรม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกับกลุ่มทางวัฒนธรรม ฉะนั้นครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะวัฒนธรรม หรือความรู้ความเข้าใจการยอมรับ และเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมเสียก่อนจึงสามารถสอนนักเรียนในมีทักษะนั้นได้ อย่างไรก็ตามในสหรัฐอเมริกาครูส่วนใหญ่มาจากกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมกระแสหลัก คือเป็นคนชั้นกลางผิวขาวมาจากครอบครัวที่อาศัยในเมืองเล็ก ๆ หรือในย่านชานเมือง ครูเหล่านี้จึงขาดความไวต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภายใต้ความเชื่อที่ว่าเนื้อหา และวิธีการสอนนั้นมีความเป็นกลาง คือ ใช้ได้กับทุกวัฒนธรรม ครูหลายคนไม่เชื่อว่าเด็กที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างสามารถเรียนได้ดี หรือมีความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาที่ซับซ้อนซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเปลี่ยนความคิดใหม่

Gorski (2016) กล่าวถึง การจำแนกรูปแบบของการฝึกอบรมพัฒนาครูเพื่อสอนในโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. เตรียมครูเพื่อสอนผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างให้ยอมรับวัฒนธรรมหลักให้เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา
2. เตรียมครูให้สอนโดยความไวต่อวัฒนธรรมที่แตกต่าง พัฒนาครูให้มีขั้นตอนต่อความหลากหลายและไวต่อ (Sensitive) ต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. พัฒนาครูให้มีสมรรถนะพหุวัฒนธรรม คือ การเตรียมครูให้มีความรู้และทักษะที่สามารถสอนผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้

4. พัฒนาครูให้ตระหนักถึงสภาพสังคมการเมืองในการสอน คือ การเตรียมครูให้ตระหนักู้และตรวจสอบถึงอิทธิพลของอำนาจและรายได้เปรียบของกลุ่มทางวัฒนธรรม และผลกระทบต่อการศึกษาของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มน้อย

5. พัฒนาครูให้ต่อสู้เพื่อความยุติธรรม คือ การเตรียมครูให้เป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงโดยวิธีการสอนที่ท้าทายอำนาจนำและเน้นการเคลื่อนไหวทางสังคม

นอกจากนี้ Deady (August 2017) กล่าวถึง หลักการพัฒนาครูในการสอนสำหรับ ผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม กล่าวคือ เมื่อต้องสอนนักเรียนที่มีวัฒนธรรมที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย ครูควรเข้าใจยอมรับ และเคารพวัฒนธรรมของนักเรียน โดยมีแนวทางในการพัฒนาครู ดังนี้

1. ประเมินการสอนของตนเอง รวมทั้งตรวจสอบทัศนคติของตนเองต่อนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
2. รู้จักนักเรียนที่ตนเองสอนไม่ว่าจะเป็นสัญชาติ เชื้อชาติ ภูมิภาคของนักเรียน และวัฒนธรรมของนักเรียน
3. ทำให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยที่นักเรียนสามารถพูดคุยถกเถียงเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม
4. ปรับวิธีการสอนของตน โดยให้ความอ่อนไหวต่อวัฒนธรรมของนักเรียน
5. บูรณาการวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้าไปในชั้นเรียน

อย่างไรก็ตาม ใช่ว่าครูทุกคนจะสามารถสอนตามแนวทางดังกล่าวได้อย่างอัตโนมัติ ครูต้องได้รับการฝึกฝน และพัฒนาศักยภาพเพื่อสอนในห้องเรียน หรือโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในประเทศอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา หลักสูตรผลิตครูในสถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการเตรียมครูเพื่อสอนในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

Nieto (2007) กล่าวถึง หลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมแนวทางหนึ่งเนื่องจากในการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มีนักวิชาการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาไว้มาก เช่น การปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นใกล้เคียงกับวิถีเด็กมีการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาสามัญวิชาชีพ และศาสนามีการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนกันได้ระหว่างการศึกษาแบบเดียวกัน และต่างรูปแบบ จัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระบบ 2 หลักสูตรในโรงเรียนของรัฐทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยหลอมรวมบูรณาการ 2 หลักสูตรเข้าด้วยกัน โดยส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ระบบสองภาษา (ภาษาไทยและภาษาอาหรับ) ในโรงเรียนได้อีกด้วย ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวต้องมีการบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ความหลากหลาย

ทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตโดยบูรณาการวิชาสามัญ ศาสนา และวิชาชีพในสัดส่วนที่เหมาะสม (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554) หลักสูตรดังกล่าวส่งผลให้ผู้ปกครองมีความเชื่อถือ ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐมากขึ้น

หลักสูตรและการเรียนการสอนที่เหมาะสมควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของ ศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้ส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคนด้วยการเร่งปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศาสนาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนวิชาศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ และให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้

Deady (August 2017) ได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรถึงความต้องการการสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อสอนนักศึกษาหลักสูตรฝึกหัดครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของบุคลากรทางการศึกษาที่สอนในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา จำนวน 22 คน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยต้องการการสนับสนุนหลัก 3 ด้าน คือ

1. การสนับสนุนเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น อัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ประสพการณ์ที่สมาชิกของกลุ่มทางวัฒนธรรมบางกลุ่ม เช่น การถูกเอารัดเอาเปรียบ การถูกเหยียดหยามทางเชื้อชาติ หรือการเลือกปฏิบัติ
2. การสนับสนุนเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน เช่น เทคนิคการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การเรียงลำดับกิจกรรมตามประสพการณ์และพัฒนาการของผู้เรียน การสอนเกี่ยวกับอภิสิทธิ์ของคนกลุ่มใหญ่
3. ความต้องการให้มีชุมชนของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจะได้แลกเปลี่ยนประสพการณ์และความรู้ในการสอนผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาตามบริบทของชุมชนนั้น ๆ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานสัมพันธ์ที่ตรงระหว่างชุมชนและสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูและผู้เรียน การมีส่วนร่วมเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น สร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับโรงเรียนและชุมชน สร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูและรวมไปถึงการจัดเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่น ในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา อามัดไญนี ดาโอ๊ะ (2553) การมีส่วนร่วมกับ

เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรศาสนาและภาคเอกชน เพื่อความร่วมมือและระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษา

โดยทั่วไปการจัดการศึกษาต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะมาเป็นผู้รับบริการทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนการสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่าง ๆ โดยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนมีการพัฒนานโยบาย และกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่องรวมถึง การจัดเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา

ศิลป์ชัย สุวรรณมณี (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยให้อำนาจกับคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเป็นพหุวัฒนธรรม กิจกรรมศาสนกิจต่าง ๆ เป็นต้น

สิทธิชัย ทองมาก (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมดังต่อไปนี้ 1) การจัดตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 2) การกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผล และประเมินผลในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย 4) การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผล เพื่อสนองตอบผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 7) การเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากสถาบันการศึกษา และสถานประกอบการอื่นให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

พริยะ กรูณา (2561) แนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่มีความแตกต่างกันระหว่าง ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมอย่างสิ้นเชิง จึงเป็นการยากที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาให้ชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขและนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในโรงเรียนซึ่งเป็นหลักให้ความรู้แก่ผู้เรียนในการยอมรับความแตกต่าง และการเปลี่ยนแปลงจึงถือเป็นบทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้หลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับในความหลากหลายของอัตลักษณ์ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในชุมชน

ชวิน พงษ์ผจญ (2561) กล่าวถึง หลักสูตรการอบรมครูในสังคัมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

1. การกระจายโอกาส การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่เท่าเทียมแต่ไม่เสมอภาค และนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในพื้นที่ เนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงบริบท และความต้องการจำเป็นของโรงเรียน และนักเรียนยิ่งเมื่อการจัดการศึกษาระดับชาติ เน้นการประเมินที่อิงกับมาตรฐานของส่วนกลาง โรงเรียนที่ไม่สามารถจัดการศึกษา ตามมาตรฐานเหล่านี้ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ จึงได้รับผลกระทบ ซึ่งส่งผลต่อโอกาสทางด้านการศึกษาและโอกาสด้านอื่นของนักเรียน เช่น การศึกษาต่อ อาชีพ อนึ่ง ความไม่เสมอภาคเช่นนี้ แม้ไม่ส่งผลต่อความขัดแย้งโดยตรง แต่ก็สะสมเป็นความรุนแรง เชิงโครงสร้างที่ส่งผลโดยตรงต่อความรู้สึกถูกแบ่งแยกของคนในพื้นที่เมื่อเปรียบเทียบกับคนนอกพื้นที่ซึ่งอาจจะพัฒนาเป็นการต่อต้าน และความขัดแย้งในท้ายที่สุด

2. การตระหนักในความแตกต่าง ปัญหาทางด้านภาษา หลักสูตร การจัดการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญในการสร้างความขัดแย้งโดยไม่รู้ตัว กล่าวคือ การใช้ภาษาไทยขัดกับวิถีชีวิตของครูและนักเรียนในพื้นที่ ที่ใช้ภาษายาวีเป็นภาษาแรกจึงส่งผลต่อความเข้าใจทั้งในการเรียนและการสื่อสารระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม และการเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้หลักสูตร และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในพื้นที่ไม่ได้คำนึง และตอบสนองต่อความหลากหลายที่แท้จริงเห็นได้ชัดเจนจากโรงเรียนที่มีนักเรียน 2 ศาสนาร่วมกัน กล่าวคือ โรงเรียนมุ่งตอบสนองความต้องการของชาวมุสลิมจนไม่ได้คำนึงถึงชาวพุทธที่เป็นคนส่วนน้อยในพื้นที่เท่าที่ควร โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ศาสนา และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เน้นหลักการอิสลามเป็นหลัก อย่างไรก็ตามทุกโรงเรียนพยายามสอนให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย แต่อาจไม่เพียงพอเพราะไม่เข้าใจแนวคิดพหุวัฒนธรรมที่ถูกต้องอย่างแท้จริง เห็นได้จากการที่ครูท่านหนึ่งอธิบายแนวคิดนี้ว่า “โรงเรียนที่มีไทยพุทธและมุสลิมอยู่ร่วมกัน

ก็จะเป็นพหุวัฒนธรรมเพราะมี 2 ศาสนาผสมกันอยู่ในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนไหนมีพุทธล้วนหรือมุสลิมล้วนก็ไม่ใช่” ความเข้าใจเช่นนี้ ย่อมส่งผลต่อการจัดการศึกษาและนักเรียนซึ่งหากยังคงดำเนินต่อไปก็อาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างกลุ่มคนต่างศาสนา และกลายเป็นความขัดแย้งได้ในที่สุด ดังนั้น การพัฒนาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดพหุวัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเหล่านี้ตอบสนองความหลากหลายของนักเรียน และเตรียมพร้อมนักเรียนสู่การเป็นพลโลกในสังคมพหุวัฒนธรรมทั้งใน และนอกพื้นที่

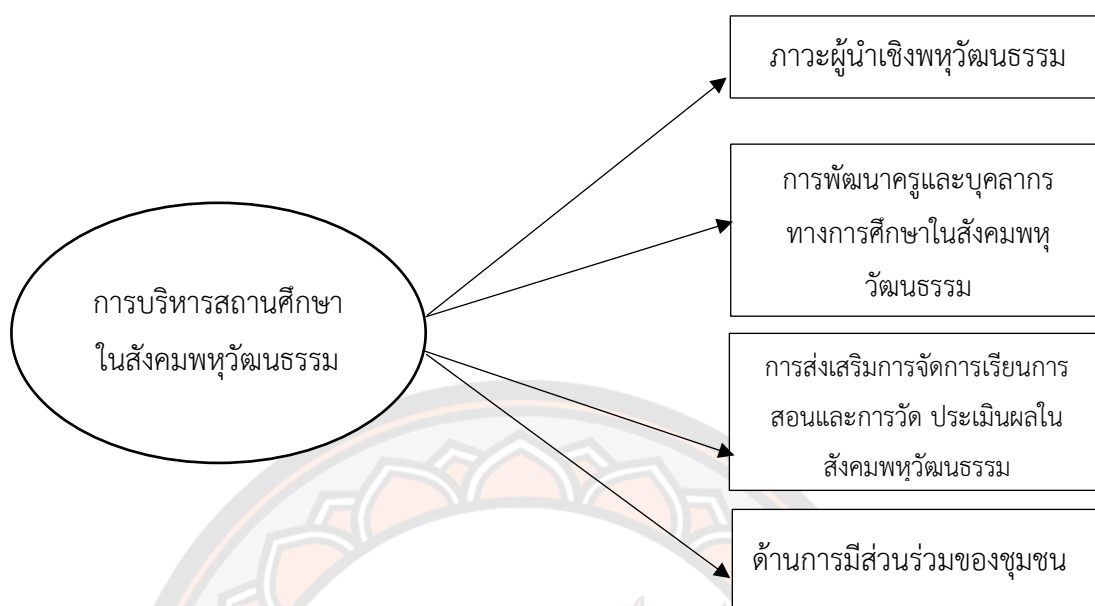
3. การมีส่วนร่วม แม้ทุกโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม แต่ก็ไม่ใช่การมีส่วนร่วมที่แท้จริง เนื่องจากนโยบายหรือการตัดสินใจยังมาจากผู้บริหารเป็นหลัก ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง หรือชุมชนจึงมีส่วนร่วมในลักษณะร่วมงานหรือร่วมแรงแต่ไม่ร่วมคิดหรือตัดสินใจ ยิ่งเมื่อพิจารณาในระดับชุมชนจะพบว่า การมีส่วนร่วมเป็นไปเพื่อประโยชน์ของ 2 ฝ่ายมากกว่าความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์เช่นนี้ไม่ยั่งยืน เพราะสามารถกลายเป็นความขัดแย้งได้อย่างรวดเร็วหากผลประโยชน์ที่เคยมีร่วมกันหมดลง ดังนั้น การจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติจึงจำเป็นในการแก้ปัญหาเพราะสามารถพัฒนาให้โรงเรียนมีบทบาทเป็นโรงเรียนของ “ทุกคน” ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกที่แข็งแรง และยั่งยืน

4. การประนีประนอม แม้ผลจากความขัดแย้งในอดีตที่ยังอยู่ในรูปแบบ ความเชื่อ คำสอน และการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง และความรู้สึกไม่ไว้วางใจกันระหว่างกลุ่มคน 2 ศาสนาจะไม่ได้สะท้อนภาพความขัดแย้งอย่างชัดเจนแต่กลับเป็นความขัดแย้งเชิงโครงสร้างที่รุนแรงและมีส่วนสำคัญยิ่งในการขัดขวางการประนีประนอม และสันติสุขที่แท้จริง ยิ่งเมื่อสิ่งเหล่านี้ถูกผลิตซ้ำผ่านวิถีชีวิต และระบบการศึกษา ก็จะทำให้ความขัดแย้งได้รับการส่งต่อสู่คนรุ่นใหม่โดยไม่รู้ตัว การที่จะแก้ปัญหา จึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสันติสุข และการศึกษาเพื่อการสร้างสันติสุข เพื่อให้โรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิด และพัฒนาแนวทางการหยุดผลิตซ้ำความขัดแย้งเชิงโครงสร้างเหล่านี้ผ่านการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนานักเรียนและชุมชนต่อไป

ตาราง 4 การสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดการบริหาร สถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรม	ผลการสังเคราะห์														
	เรชา ชูสุวรรณ (2551)	เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2554)	Bank (2007)	วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557)	อำนาจ วิชยานุวัติ (2553)	Jenks, Lee, & Kanpol (2001)	Gorski (2016)	Deady (2017)	Nieto (2007)	เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551)	อามันต์ไฉนีย์ ดาโอะ (2553)	ศิลป์ชัย สุวรรณมณี (2558)	สิทธิชัย ทองมาก (2560)	พิริยะ กรุณา (2561)	ชวรินทร์ พงษ์ผจญ (2561)
1. ภาวะผู้นำเชิงพหุ วัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓			✓								✓
2. การพัฒนาครูและ บุคลากรทางการ ศึกษาในสังคมพหุ วัฒนธรรม					✓	✓	✓	✓							✓
3. การส่งเสริมการ จัดการเรียนการ สอนและการวัด ประเมินผลในสังคม พหุวัฒนธรรม				✓			✓	✓	✓				✓	✓	
4. การมีส่วนร่วมของ ชุมชน							✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 4 โดยการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม 2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยทำการวิเคราะห์จากความถี่ของตัวชี้วัดการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อันดับประกอบ และตัวชี้วัดดังนี้

ภาพ 6 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

6. การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีผู้เรียนเรียนร่วมสองศาสนาต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี ตามประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ โดยการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมต้องช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา สถานศึกษาต้องช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติ สุนทรียภาพท่ามกลางความแตกต่างทางวัฒนธรรม

เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551) กล่าวว่า เป้าหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษาจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเท่าเทียมทางสังคมเกิดการยอมรับ และเข้าใจในความแตกต่างของมิติต่าง ๆ ทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความสำเร็จของสมาชิกในสังคม ทั้งนี้ยังมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้คนมีปฏิสัมพันธ์บนพื้นฐานของความแตกต่าง รวมถึงเกิดความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปของโลก

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็น

สำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ โดยมีจุดหมายให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีมีทักษะชีวิตมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกายรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลกยึดมั่นวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย มีจิตสาธารณะที่มุ่งประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญด้านความสามารถ ในการสื่อสารการคิด การแก้ปัญหาการใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยีและกำหนดให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้อยู่อย่าง พอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และผู้เรียนมีมาตรฐานการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคุณภาพผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ (2553) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนที่ผู้เรียน มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตเพื่อปลูกฝังให้ ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ และเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกิดการยอมรับ รวมทั้ง การเสริมสร้างทักษะความสามารถในการปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับบุคคลต่างวัฒนธรรม

สุธีรัช ชูชื่น (2555) กล่าวว่า แนวทางการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรมศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาประเภทหนึ่งโดยจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาซึ่งมีผู้เรียนที่มาจากหลาย หลายวัฒนธรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีความเคารพ ซึ่งกันและกัน ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันให้การเคารพคน หรือกลุ่มคนที่อ่อนแอกว่ารวมถึงการเปิดเผย จุดยืนวัตถุประสงค์ และอุดมการณ์ของตนเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ และลดความขัดแย้ง

สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์ (2558) การจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมสามารถทำให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมที่มีวัฒนธรรมต่างจากตนเองมีเจตคติที่ ถูกต้องต่อผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมต่างจากตน ตลอดจนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่าง จากตน ความมุ่งหมาย ของการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมอยู่ที่ความรู้ความเข้าใจ และสำนึกข้าม วัฒนธรรม ความเหมือน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ระหว่างกัน เคารพในวัฒนธรรมของเขาให้เขาเป็นตัวของเขาเอง รักษาเอกลักษณ์ของเขาไว้ การจัดการเรียนรู้เรื่องพหุวัฒนธรรมนั้น ผู้สอนจึงไม่ควรบังคับให้ผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมต่าง ๆ ออกไป ให้มีวัฒนธรรมเหมือนกับคนกลุ่มใหญ่ในสังคมให้ผู้เรียนไม่ต้องละทิ้งอัตลักษณ์ของเขาให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม โดยไม่มีการรังเกียจเหยียดฉันท์ สำหรับเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมนั้น

สิทธิชัย ทองมาก (2560) กล่าวว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแสดงองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการคิด คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีความสุขทางกาย ทางใจในการเรียนและการดำเนินชีวิต

3. ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ มีความรู้ความเข้าใจ ด้านความเป็นมา ความสำคัญ และความแตกต่างทางค่านิยมเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา และวัฒนธรรมของบริบทพหุวัฒนธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานความเป็นไทย มีความตระหนัก ยอมรับ เคารพถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความรู้สึกเชิงบวกต่อพหุวัฒนธรรมมีความเท่าเทียม มีความเสมอภาค มีความยุติธรรม และมีเสรีภาพ มีสุนทรียภาพ ทักษะในการอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และมีเจตคติที่ดีมีความรู้ และทักษะพื้นฐานต่อการศึกษาต่อปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ และการประกอบอาชีพ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (2561) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สี่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงมาตรฐาน คุณภาพผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การยอมรับที่จะอยู่บนความแตกต่างและหลากหลาย ระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

ฐิติมดี อาพัทธนันท์ (2563) กล่าวว่า ผลของการทดลองใช้แผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมตามแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม สรุปลสมรรถนะพหุวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียนดังนี้

ด้านความรู้ จากการเรียนตามแผนการสอนจากชั้นเล็ก ๆ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องราวของครอบครัวตนเองและครอบครัวของเพื่อนร่วมชั้นเรียน รู้ว่าครอบครัวของตนเองมีสมาชิกเป็นใครบ้าง และครอบครัวของเพื่อนร่วมชั้นมีโครงสร้างอย่างไร และประกอบด้วยสมาชิกกี่คนเป็นใครบ้าง นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจว่าโครงสร้างของครอบครัวมีหลายแบบ ทั้งครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวใหญ่ ครอบครัวแหว่งกลาง นอกจากนั้นนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อตกลง และการปฏิบัติตนในครอบครัวของตนเอง และครอบครัวของเพื่อนมีความรู้ที่ข้อตกลงไม่ใช่คำสั่งแต่เป็นการตกลงทั้งสองฝ่าย เช่น พ่อแม่ตกลงกับนักเรียนว่าให้ทำอะไร และนักเรียนยอมรับข้อตกลงนั้น เช่นเดียวกันนักเรียนอาจเป็นผู้สร้างข้อตกลงกับพ่อแม่ด้วยเช่นกัน ความรู้ขั้นที่สูงขึ้นที่นักเรียนได้รับการเรียนตามแผนการสอนคือ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมของตนเอง วัฒนธรรมของเพื่อนร่วมชั้น ความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น นักเรียนเรียนรู้การทักทายในวัฒนธรรมของตนเอง และวัฒนธรรมอื่น นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ความรู้อีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนได้รับคือ ความรู้เกี่ยวกับความเชื่อเหมารวม ในแผนการสอนนี้ นักเรียนรู้ว่าความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละภาคนั้นไม่จริงเสมอไป และความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับเพศสภาพ เช่น เด็กผู้หญิงต้องเล่นชุดทำอาหาร ชุดเสริมสวย ชุดทำความสะอาด เล่นตุ๊กตา เด็กผู้ชายต้องเล่นปืน รถถัง อาจไม่จริงเสมอไป ความเชื่อเหมารวมเช่นนี้ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนในอนาคต เช่น ผู้หญิงจำนวนน้อยที่เป็นนักบิน ทหาร วิศวกร หรือ เลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์ เนื่องจากความเชื่อเหมารวมเช่นนี้เอง ความรู้อีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนได้รับการเรียนตามแผนการสอนซึ่งเป็นความรู้ที่นักเรียนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับคือ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบเศรษฐกิจ และบทบาทของแต่ละองค์ประกอบในระบบเศรษฐกิจรวมทั้งตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวตนเองในระบบเศรษฐกิจ และนักเรียนยังได้เรียนรู้เรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจ

ด้านทักษะ จากการเรียนตามแผนการสอนนักเรียนมีทักษะดังต่อไปนี้ คือ ทักษะในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในบริบทของความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ เช่น นักเรียนรู้จักการทักทายในภาษาอื่นหรือศาสนาอื่น แผนการสอนที่ 1) นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาอื่น แผนการสอนที่ 6 ทักษะในการเปิดมุมมองที่หลากหลายไม่ล้อเลียนหรือแกล้ง (Bully) คนที่มีวัฒนธรรมต่างจากตนเอง หรือคนที่ถูกนำเสนอด้านลบผ่านสื่อ เช่น เพื่อนที่เป็นลูกหลานแรงงานข้ามชาติ เพื่อนที่นับถือศาสนาอิสลามหรือมาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักเรียนฝึกทักษะการเปิดมุมมองจากการรับฟังข่าวสารรอบด้านจากสื่อ ไม่ด่วนเชื่อหรือด่วนตัดสินใจ นักเรียนฝึกทักษะยอมรับว่าความเชื่อเหมารวมไม่จริงเสมอไป เช่น กรณีของเพื่อนที่ชอบเล่นของเล่นไม่ตรงกับความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับเพศสภาพ เนื่องจากในทุกแผนการสอนผู้วิจัยออกแบบกิจกรรม

ให้นักเรียนเป็นกลุ่ม ทักษะอีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนได้รับตลอดการเรียนตามแผนการสอน คือ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มกับคนที่ไม่ใช่เพื่อนสนิท จากการทำงานร่วมกัน นักเรียนได้ฝึกทักษะความสามัคคี การรับมือกับความขัดแย้ง ทักษะสุดท้ายซึ่งเป็นทักษะขั้นสูงตามแนวทางการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ ทักษะการเคลื่อนไหวทางสังคมถึงแม้ในแผนการสอนนักเรียนจะไม่ได้ทำกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมแต่นักเรียนได้ฝึกทักษะเหล่านี้จากการแสดงบทบาทสมมติ เช่น การแก้ปัญหาในกรณีเพื่อนต้องออกจากโรงเรียนกลางคันเพื่อไปทำงาน การแก้ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ การแก้ปัญหาถ้าได้รับค่าแรงต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำ หรือการแก้ปัญหาถ้าถูกเลิกจ้างโดยไม่ได้รับเงินชดเชย

ทัศนคติ ทัศนคติที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการเรียนตามแผนการสอน คือ นักเรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย ไม่ว่าจะป็นรูปแบบครอบครัวที่หลากหลาย ความชอบที่ไม่ตรงกับความเชื่อเหมาวมเกี่ยวกับเพศสภาพ การเปิดรับมุมมองที่หลากหลายนี้นำไปสู่การตระหนักถึงอคติ และความเชื่อเหมาวมของตนเองที่มีต่อคนบางกลุ่ม นอกจากนี้จากการทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนเกิดความเห็นใจคนอื่น เช่น เด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ คนที่ถูกสื่อร่ำเสนอในด้านลบ แผนการสอนนี้อาจไม่ทำให้นักเรียนลดอคติ และความเชื่อเหมาวมได้ในทันทีแต่การสอนที่นำเสนอมุมมองที่หลากหลายให้กับนักเรียน สิ่งผู้วิจัยเชื่อว่าแผนการสอนนี้ได้ทำคือ การช่วยให้นักเรียนไม่ด่วนตัดสิน ให้นักเรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย และตระหนักถึงอคติและความเชื่อเหมาวมของตนเอง

Banks (1994) กล่าวว่า การจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมมุ่งเน้นการจัดหลักสูตรและการปฏิบัติเป็นการบูรณาการสถานศึกษาในลักษณะองค์รวม เพื่อส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการศึกษาในขอบเขตของพหุวัฒนธรรมกล่าวถึงวัตถุประสงค์ลักษณะของพหุวัฒนธรรมศึกษาไว้ว่า คือ การให้การศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของตนเอง พร้อมทั้งยอมรับ และเข้าใจ วัฒนธรรมของผู้อื่น

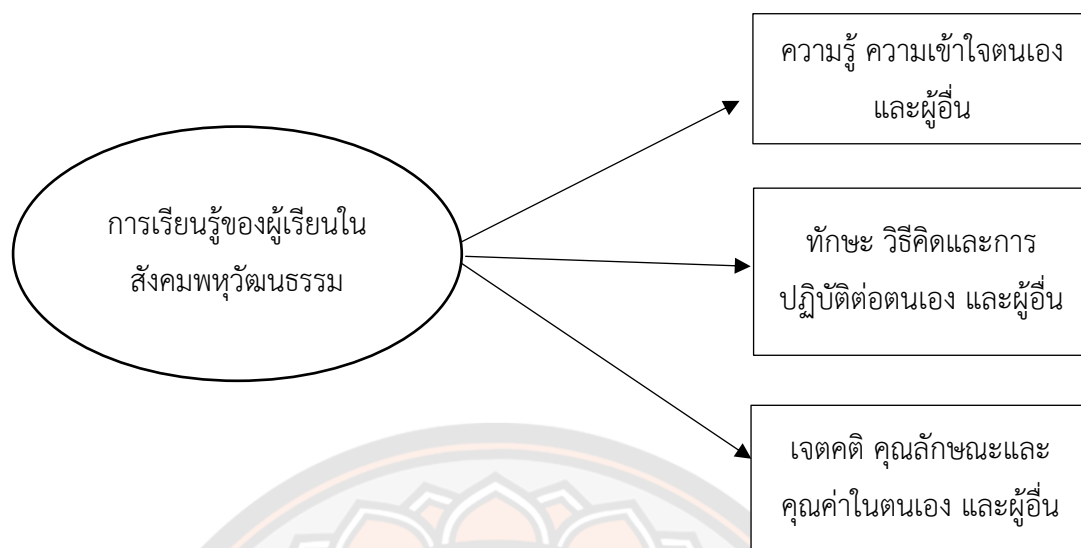
Banks (2007) กล่าวว่า แนวทางการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม คือ มุ่งให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความแตกต่างของวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะในกลุ่มต่าง ๆ ที่ปรากฏทั้งในสถานศึกษาและสังคมโดยรวม การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมตลอดจนแนวคิดของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมให้ผู้เรียนมีความรู้สึกและประสบการณ์เชิงบวกเป็นมิตร เคารพ และนับถือบุคคลที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อชาติอื่น ๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกว่าพวกเขาและเราก็เป็นพลเมืองของโลกเช่นกัน นอกจากนั้น ผู้เรียนควรมีความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของตน แม้ว่าวัฒนธรรมของตนจะแตกต่างจากวัฒนธรรมอื่น ๆ เมื่อผู้เรียนทุกวัฒนธรรมตระหนักและเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรมซึ่งกันและกันแล้วก็จะอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสันติสุข

Cortes (1996) กล่าวว่า พหุวัฒนธรรมศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษารูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยผู้ที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมให้เกิดการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาศัย อยู่ร่วมกัน ด้วยความความรู้ เข้าใจ เกิดทักษะและร่วมมือร่วมใจกัน พึ่งพาอาศัยกัน เสียสละและมีความ ยุติธรรม การศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมจำเป็นสำหรับทุกโรงเรียน เพราะทั้งผู้เรียนและทุก ๆ คน จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนความหลากหลายทางวัฒนธรรมร่วมกัน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ขยายขอบเขตความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคม

ตาราง 5 การสังเคราะห์แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดแนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสังคมพหุวัฒนธรรม	ผลการสังเคราะห์										
	เอกรินทร์ สังข์ทอง (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2553)	วิระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ (2553)	สุริช สุขชื่น (2555)	สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์ (2558)	สิทธิชัย ทองมาก (2560)	สมศ. รอบที่สี่ (2561)	ฐิติมิตี อาพัทยานานท์ (2563)	Banks (1994)	Cortes (1996)	Banks (2007)
1. ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่าใน ตนเอง และผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 5 ที่กล่าวมาข้างต้นโดยการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศสามารถสรุปได้ 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น 2) ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น และ 3) เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น และทำการวิเคราะห์จากความถี่ ตัวชี้วัดแนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมได้องค์ประกอบ และตัวชี้วัดดังนี้

ภาพ 7 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

7. การจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เป็นช่วงที่กระแสลัทธิชาตินิยมได้แพร่หลายไปทั่วโลก ประเทศไทยเองได้ตกอยู่ใต้อิทธิพลของลัทธิชาตินิยมนี้ด้วยเช่นกัน เกิดการเปลี่ยนแปลงส่วนหนึ่งของกระแสความคิดดังกล่าว คือ มีการเปลี่ยนชื่อประเทศจาก “สยาม” มาเป็น “ประเทศไทย” นับจากนั้นมา รัฐได้พยายามสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นไทยโดยนโยบายผนวกรวม เพื่อนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นแห่งชาติ (National Solidarity) มีการสร้างภาษากลาง สร้างวัฒนธรรมกลางเพื่อลดความแตกต่างสร้างความเหมือนกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีนโยบายในการสร้างชาติไปสู่การมีลักษณะเป็นสังคมเดี่ยว (Homogeneous Society)

ด้วยเหตุนี้ ระบบการศึกษาของไทยจึงถูกกำหนดให้สอดคล้องไปกับแนวนโยบายแห่งชาติด้วย โดยการประกาศใช้หลักสูตรเชิงเดี่ยว (Monolithic Curriculum) มาโดยตลอดรวมทั้งการบังคับใช้ภาษากลางเป็นภาษาบังคับในชั้นเรียนในทุกภาคทั่วประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นการเตรียมคนเข้าสู่วัฒนธรรมกระแสหลัก (Mainstream Culture) ได้แก่ การเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทย และภาษาไทย รวมทั้งความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโลกภายนอก โดยเฉพาะในด้านการเตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตอยู่ในภาคเมือง มากกว่าการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น

อีกทั้งการพัฒนาประเทศไทยที่เดินตามหลังสังคมตะวันตกมาโดยตลอดด้วยความมุ่งหวังว่าจะพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้สังคมไทยเปิดรับวัฒนธรรมแบบตะวันตกในทุก ๆ ด้านรวมทั้งการจัดการศึกษาของประเทศไทยรับเอาแบบแผนการจัดการศึกษาจากตะวันตกเข้ามาทั้งหมด ไม่ให้ความสำคัญกับคุณค่าของการเป็นสังคมแบบจารีตประเพณี ผนวกกับความล้มเหลวของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นภาคอุตสาหกรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ทำให้รัฐบาลเห็นถึงความผิดพลาดในการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา สังคมไทยในปัจจุบันจึงเต็มไปด้วยปัญหานานาประการ ได้แก่ เกิดความเหลื่อมล้ำทางชนชั้น การศึกษา ชีวิต ความเสื่อมโทรมของธรรมชาติ ความไม่เท่าเทียมกัน การอพยพแรงงานทั้งในประเทศ และต่างชาติ การล้อเลียน (Bully) เป็นต้น แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ คือ การให้ศึกษาโดยต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องนโยบายการศึกษาแห่งชาติบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลายของพื้นที่ด้วย

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 และ 23 ที่มีเนื้อหาสาระการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมอันหลากหลาย จึงเป็นที่มาของความสนใจในเรื่องการจัดการศึกษาของรัฐ อีกทั้ง สถานการณ์ความรุนแรงทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยืดเยื้อมานานหลายปี ปัจจัยหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ วัฒนธรรมเนื่องจากประชาชนใน จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายในด้านวัฒนธรรมหรือที่เรียกว่า “พหุวัฒนธรรม” ประกอบกับกระบวนการพัฒนาแก้ไขปัญหาที่ยังขาดความร่วมมือของคนในท้องถิ่นในอดีตมีการพัฒนามุ่งเน้นในเชิงนโยบาย และการพัฒนาเชิงวัตถุโดยเฉพาะเน้นพัฒนาทางเศรษฐกิจขาดการพัฒนาเชิงสังคมที่ต้องทำคู่กันไป ทำให้ปัญหายังคงอยู่ และยากต่อการแก้ไข โดยปัญหาที่ชัดเจนที่สุดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัญหาการจัดการศึกษาของรัฐ (สุธีรัช ชูชื่น, 2555)

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมวิถีจัดการศึกษาให้เหมาะสมควรเป็นอย่างไร เพื่อความเข้าใจ และความสงบสุขของสังคมการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมศึกษาจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลต่างวัฒนธรรมได้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการสังเคราะห์องค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม และนำไปวิเคราะห์โดยใช้การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 2 (second order confirmatory factor analysis) ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเหมาะสำหรับการวิจัยที่ผู้วิจัยมีโมเดลกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ต้องการตรวจสอบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้

ตอนที่ 4 ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

ฉันทามติทางวัฒนธรรม เป็นความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ได้จากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และมีความเข้าใจร่วมกัน แต่เนื่องจากข้อมูลทางวัฒนธรรมต่าง ๆ มีมากเกินไปบุคคลแต่ละคนไม่สามารถที่จะมีความรู้ทางวัฒนธรรมในทุก ๆ เรื่องได้ และจะมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันไป ความเชื่อทางวัฒนธรรมเป็นความเชื่อที่ยึดตามข้อตกลงไว้เบื้องต้น โดยมีชุดคำถามข้อเดียวกัน คำตอบที่ได้จากการรวบรวมคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของวัฒนธรรมเดียวกัน

ฉันทามติเป็นกระบวนการตัดสินใจของกลุ่มบุคคลที่ต้องการให้เกิดความเห็นพ้องร่วมกันให้มากที่สุด โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม การสรุปผลการตัดสินใจขึ้นกับข้อกำหนดที่ได้ตกลงกันไว้ตามน้ำหนัก และขอบเขตของการเห็นพ้องร่วมกัน ซึ่งทำการออกแบบให้มีความแตกต่างจากการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมาก (Majority decision) ฉันทามติจะไม่เน้นที่การลงคะแนนเสียง เนื่องจากการลงคะแนนเสียงอาจส่งผลให้เสียงข้างน้อย (Minorities) จะไม่ได้ให้ความสำคัญ แต่เน้นการรับฟังความคิดเห็น อภิปรายเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างทุกฝ่าย ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นรูปแบบการตัดสินใจที่สามารถป้องกันเผด็จการเสียงข้างมากได้

การตัดสินใจโดยรูปแบบฉันทามติ เป็นกระบวนการตัดสินใจของกลุ่มบุคคลหรือเป็นกลุ่มจำนวนมากที่อาจจะมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน แต่จะยึดผลการตัดสินใจตามที่ตกลงหรือกำหนดไว้ล่วงหน้า โดยค่าน้ำหนัก และขอบเขตของการเห็นพ้องร่วมกันมีหลายขนาด อาทิ มากกว่าครึ่งหนึ่ง เสียงสองในสาม เสียงข้างมาก หรือเสียงของทุกคนในการเห็นพ้องร่วมกัน หรืออาจใช้คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมาตัดสินก็ได้ พิจารณากรณีมติเสียงการเห็นพ้องร่วมกันอย่างสมบูรณ์ (Unanimity) แต่มีผู้ไม่เห็นพ้องหนึ่งความเห็น หรือหนึ่งเสียงก็สามารถทำให้ยกเลิกมติในครั้งนั้นได้โดยขึ้นอยู่กับข้อตกลงหรือข้อกำหนดไว้ก่อนหน้า (Hartnett, 2011)

1. วัตถุประสงค์ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม (Cultural consensus theory : CCT) เป็นเทคนิคในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการลงฉันทามติเพื่อตัดสินคำตอบหรือการคัดเลือกโดยใช้การประมาณค่าระดับการเห็นพ้องร่วมกันของบุคคลว่าตัดสินหรือตอบข้อคำถามในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด และสามารถประมาณค่าความถูกต้องของคำตอบหรือฉันทามติของบุคคลต่อคำตอบของกลุ่มหรือคณะผู้ลงฉันทามติ โดยความน่าจะเป็นของคำตอบสามารถประมาณค่าได้จากความสัมพันธ์ระหว่างฉันทามติภายในกลุ่มต่อข้อคำถามนั้น ๆ โดยอาศัยทฤษฎีและการวิเคราะห์ทางสถิติในรูปแบบต่าง ๆ

นอกจากนี้มีการนำทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมเข้ามาใช้อย่างแพร่หลายในสาขา สังคมศาสตร์ และมานุษยวิทยา ทั้งนี้มีการนำแนวคิดทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมไปใช้ในสาขาอื่น อาทิ ศึกษาศาสตร์ แพทยศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และ จิตวิทยา โดยแนวคิดของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม ซึ่งจะอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ 2 ขั้นตอน คือ

1. ประมาณค่าการเห็นพ้องร่วมกันของบุคคล
2. ถ่วงน้ำหนักคำตอบของบุคคลด้วยระดับการเห็นพ้องร่วมกันเพื่อให้การเห็นพ้องหรือการตัดสินมีความถูกต้องมากขึ้น

อีกทั้ง การประมาณค่าความน่าจะเป็นของคำตอบที่ถูกต้องของข้อคำถามเพื่อใช้ตรวจสอบระดับการเห็นพ้องร่วมกันหรือฉันทามติต้องเป็นข้อคำถามที่ทำการศึกษาในเรื่องเดียวกัน โดยผลการตอบเห็นพ้องหรือฉันทามติของบุคคลจะต้องไม่มีการให้คะแนนแยกรายบุคคลโดยไม่เทียบกับฉันทามติจากกลุ่มที่ศึกษา ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แปรสภาพหรือแก้ไขข้อความหรือคำตอบ และต้องมีการแปลผลตามระดับหรือเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เนื่องจากทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมจะใช้คำตอบหรือฉันทามติที่เกิดขึ้นโดยตรง ไม่สามารถดัดแปลงฉันทามติที่บุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญได้ให้ไว้ จึงจะสามารถประมาณค่าการเห็นพ้องร่วมกันได้ถูกต้องที่สุด (Weller, 2007) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ประการ ตามที่ Borgatti (1996) กล่าวไว้ ดังนี้

ประการที่ 1 ความเป็นอิสระต่อกันของผู้ตอบ (Conditional independence) โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามแบบวัดระดับการตัดสินความเห็นพ้องโดยไม่สามารถสอบถามความคิดเห็นระหว่างกัน ไม่มีการปรึกษากันและไม่ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มย่อยรวมกับผู้อื่น

ประการที่ 2 ความเป็นเอกมิติของแบบวัด (Homogeneity) ข้อคำถามที่ใช้ต้องมีความเท่าเทียมกันและวัดเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น

ประการที่ 3 ความถูกต้อง (Common truth) กำหนดให้คำตอบของแบบวัดระดับการตัดสินความเห็นพ้องของข้อสอบหรือแบบวัดมีเพียงคำตอบเดียว โดยมุ่งเน้นเพื่อประเมินระดับของฉันทามติ ไม่ใช่การสร้างฉันทามติจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

2. หลักการโมเดลฉันทามติทางวัฒนธรรม

โมเดลฉันทามติทางวัฒนธรรมหรือการเห็นพ้องร่วมกัน มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายในสาขาต่าง ๆ เพื่อตอบจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ที่สำคัญคือการหาข้อยุติของข้อคำถามหรือปัญหาที่ยังไม่สามารถยืนยันคำตอบที่แน่ชัดได้ โดยมีหลักการพื้นฐานว่าความเชื่อของบุคคลทั่วไป อาจจะไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าคำตอบของคำถามได้อย่างถูกต้องแน่นอนหรือไม่ แต่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับความเชื่อหรือการตอบสนองต่อคำถามในกลุ่มคนที่อยู่ในสถานะแวดล้อมหรือวัฒนธรรมเดียวกัน สำหรับหาความน่าจะเป็นการเห็นพ้องร่วมกันของกลุ่มคนหรือฉันทามติได้ ซึ่งจะนำมาถึงการบ่งชี้ระดับการตัดสินใจหรือการลงฉันทามติของบุคคลนั้น ๆ ต่อฉันทามติโดยส่วนรวม โดยเรียกว่า ระดับการตัดสินใจหรือระดับการเห็นพ้องร่วมกัน สิ่งเหล่านี้จะถูกนำมาใช้เพื่อหาคำตอบที่มีความถูกต้องบนพื้นฐานของการวิเคราะห์ฉันทามติ (Consensus analysis) เพื่อเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจในสังคมหรือวัฒนธรรมนั้น

การจำแนกรูปแบบฉันทามติทางวัฒนธรรมโดยการพิจารณาตามรูปแบบการประมาณค่าการเห็นพ้องร่วมกันได้ แบ่งได้ 2 รูปแบบ (Romney et al., 1986) ซึ่งรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบไม่มีรูปแบบ (Informal cultural consensus model)

ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบไม่มีรูปแบบเป็นวิธีการวิเคราะห์เพื่อระบุระดับการตัดสินใจสอดคล้องของการตอบข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกับฉันทามติของกลุ่ม โดยจะไม่หาคะแนนความถูกต้องของฉันทามติของบุคคลต่อฉันทามติของกลุ่ม และมีแนวคิดที่ฉันทามติเกิดขึ้นมาจากข้อคำถามหรือเนื้อหาที่ยังไม่ทราบคำตอบที่แน่ชัด ฉะนั้น จึงเน้นการหาค่าถ่วงน้ำหนักฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญต่อฉันทามติของกลุ่มว่าควรถ่วงน้ำหนักแต่ละผู้เชี่ยวชาญมากน้อยเพียงใดตามความสอดคล้องของฉันทามติของกลุ่ม โดยการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ และพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบไม่มีรูปแบบนิยมใช้ในการหาฉันทามติที่ไม่ทราบคำตอบที่แน่ชัด อาทิ การหาฉันทามติของรูปแบบการให้การสนับสนุนทางสังคม (Dressler et al., 1997) การศึกษาฉันทามติของนักเรียนต่อสาเหตุสูงสุดและต่ำสุดของการเสียชีวิต (Romney et al., 1987) การศึกษาฉันทามติเพื่อเรียงลำดับความสำคัญของอาชีพ (Magana et al., 1995) เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ (Formal cultural consensus model)

ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ เป็นวิธีการประมาณค่าการเห็นพ้องร่วมกันของแต่ละบุคคล โดยได้จากการเห็นพ้องร่วมกันหรือเปรียบเทียบคำตอบระหว่างผู้เชี่ยวชาญภายในกลุ่ม ข้อสำคัญของรูปแบบนี้ คือ จะต้องมีการประมาณค่าการเห็นพ้องร่วมกันโดยเปรียบเทียบกับคำตอบที่ถูกต้องของฉันทามติกลุ่มภายใต้ข้อตกลงเบื้องต้นอย่างเคร่งครัดตามรูปแบบของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม โดยวิเคราะห์ความถูกต้องของคำตอบต่อข้อคำถามโดยได้จากการประมาณค่าจากคำตอบที่ได้จากกลุ่มที่เกิดจากความแตกต่างกันของการตอบข้อคำถาม โดยมีแนวคิดเบื้องต้นคือ คำตอบส่วนใหญ่ที่ได้จากฉันทามติของกลุ่มเป็นความเชื่อหรือองค์ความรู้ที่กลุ่มคาดว่าจะถูกต้อง (D'Andrade, 1987) อาทิ การคำนวณร้อยละของการตอบข้อคำถามจำกัดคำตอบ 2 คำตอบ ถ้ามีความเห็นพ้องร่วมกันสูง (Very strong agreement) ในกรณีตัวอย่าง ร้อยละ 99 ตอบว่า “ใช่” และมีเพียงร้อยละ 1 ที่ตอบว่า “ไม่ใช่” คำตอบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงคำตอบที่ถูกต้อง “ใช่” ที่ใช้อ้างอิงว่าเป็นฉันทามติที่ถูกต้องของกลุ่มแต่บางครั้งพบว่า สัดส่วนของฉันทามติไม่สามารถแบ่งแยกได้อย่างชัดเจน เช่น ร้อยละ 51 ตอบว่า “ใช่” และร้อยละ 49 ตอบว่า “ไม่ใช่” จะไม่สามารถตอบได้เลยว่าความเห็นพ้องร่วมกันหรือฉันทามติของกลุ่มใดถูกต้อง ดังนั้น จึงมีการนำสถิติทดสอบมาใช้เพื่อตรวจสอบว่าฉันทามติที่มีคำตอบ 2 คำตอบมีค่าแตกต่างจากสัดส่วน 50:50 หรือไม่ โดยใช้การทดสอบทวินาม (binomial test) เพื่อใช้บอกข้อยุติว่าฉันทามติใดเป็นฉันทามติที่ถูกต้องของกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงนำมาสู่การพัฒนาแนวคิด และมีการนำการวิเคราะห์ทางสถิติมาประยุกต์ใช้เพื่อตรวจสอบ และประมาณค่าการเห็นพ้องร่วมกัน และตรวจสอบคำตอบที่ถูกต้องของข้อคำถามต่าง ๆ ในทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

3. การวิเคราะห์สถิติสำหรับทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

การวิเคราะห์สถิติสำหรับทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ เป็นการตัดสินใจการประมาณค่าคะแนนการเห็นพ้องร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญ กำหนดให้ พารามิเตอร์ D_i คือ คะแนนในการเห็นพ้องร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญคนที่ i ซึ่งเป็นค่าที่บอกถึงความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญคนที่ i จะตอบได้ถูกต้องในข้อคำถามต่าง ๆ พบว่า $0 \leq D_i \leq 1$ และความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญตอบข้อคำถามนั้นไม่ถูกต้องมีค่าเท่ากับ $1 - D_i$ นอกจากนี้ ความน่าจะเป็นในการเดาคำตอบได้ถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{L}(1 - D_i)$ เมื่อ L คือจำนวนตัวเลือกของข้อคำถามนั้น ๆ

ตัวอย่าง กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญมีคะแนนในการเห็นพ้องร่วมกันเท่ากับ 0.70 ($D_i = 0.70$) ในการตอบข้อคำถามที่มีตัวเลือกทั้งหมด 4 ตัวเลือก ($L = 4$) จะพบว่าความน่าจะเป็นในการเดาคำตอบได้ถูกต้องมีค่าเท่ากับ $\frac{1}{4}(1 - 0.70) = 0.075$

ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญจึงมีความน่าจะเป็นทั้งหมดที่จะตอบข้อคำถามได้ถูกต้องเท่ากับ $0.70 + 0.075 = 0.775$

ซึ่งสามารถเขียนสมการเพื่อประมาณค่าความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญจะตอบคำถามได้ถูกต้อง ดังนี้

$$Pr(Y_{ik}=1) = D_i + \frac{1-D_i}{L}$$

$$\text{เมื่อ } Y_{ik} = \begin{cases} 1 & \text{เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามข้อที่ } k \text{ ถูกต้อง} \\ 0 & \text{เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามข้อที่ } i \text{ ไม่ถูกต้อง} \end{cases}$$

และสมการการประมาณค่าความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญจะตอบคำถามไม่ถูกต้อง ดังนี้

$$Pr(Y_{ik}=0) = \frac{(1-D_i)^{(L-1)}}{L}$$

โดยในทางปฏิบัติ พบว่า คะแนนในการเห็นพ้องร่วมกันที่แท้จริง ไม่สามารถหาค่าได้โดยตรงเพราะมีค่าความน่าจะเป็นในการเดาคำตอบได้ถูกต้องรวมอยู่ด้วย แต่สามารถประมาณค่าได้โดยการปรับแก้ ดังสมการ

$$\hat{D}_i = \frac{(LT_i)^{-1}}{(L-1)}$$

เมื่อ T_i = สัดส่วนของการตอบข้อความได้ถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญคนที่ i

ในกรณีที่ไม่มีทราบคำตอบของข้อความและต้องการประมาณค่าในการเห็นพ้องร่วมกัน จะไม่สามารถใช้สมการข้างต้นในการประมาณค่า D_i ได้ จึงมีการใช้ความสอดคล้องของการตอบระหว่างผู้เชี่ยวชาญมาใช้ในการประมาณค่า โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนคือ คนที่ i และ j มีความน่าจะเป็นในการตอบข้อความได้ถูกต้อง ดังสมการ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญคนที่ i

$$P_r(\text{Correct}) = D_i + \frac{1-D_i}{L}$$

สำหรับผู้เชี่ยวชาญคนที่ j

$$P_r(\text{Correct}) = D_j + \frac{1-D_j}{L}$$

เมื่อพิจารณาจากการจับคู่ ผลการตอบข้อความของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 คน ได้ผลดังนี้

1. ความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 คน ตอบคำถามได้ถูกต้อง มีค่าเท่ากับ $D_i D_j$
2. ความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งตอบได้ถูกต้อง (ปรับค่าตามความน่าจะเป็นในการเดาคำตอบได้ถูกต้อง) มีค่าเท่ากับ $\frac{D_i(1-D_i)}{L}$ หรือ $\frac{D_j(1-D_j)}{L}$

3. ความน่าจะเป็นที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 คน ตอบคำถามไม่ถูกต้อง มีค่าเท่ากับ $\frac{(1-D_i)(1-D_j)}{L}$

จากความน่าจะเป็นทั้ง 4 รูปแบบ สามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} P_r(M_{ij,k}) &= D_i D_j + \frac{D_i(1-D_i)}{L} + \frac{D_j(1-D_j)}{L} + \frac{(1-D_i)(1-D_j)}{L} \\ &= D_i D_j + \frac{(1-D_i)D_j}{L} \end{aligned}$$

$$\text{เมื่อ } M_{ij,k} = \begin{cases} 1 & \text{เมื่อ } i \text{ และ } j \text{ ตอบสอดคล้องกันในข้อคำถามที่ } k \\ 0 & \text{เมื่อ } i \text{ และ } j \text{ ตอบไม่สอดคล้องกันในข้อคำถามที่ } k \end{cases}$$

สามารถประมาณค่า $D_i D_j$ ได้ดังสมการ

$$\overline{D_i D_j} = \frac{LM_{ij}^{-1}}{L-1}$$

การประมาณค่าในการเห็นพ้องร่วมกัน โดยอาศัยความสอดคล้องของการตอบระหว่างผู้เชี่ยวชาญทุกคู่ สามารถประมาณค่าได้ดังสมการ

$$M_{ij}^* = \frac{LM_{ij}^{-1}}{L-1}$$

จากสมการแสดงความน่าจะเป็นของความสอดคล้องในการตอบข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญคนที่ i และ j ที่ถูกปรับแก้แล้วตามข้อตกลงเบื้องต้น สามารถเขียนอยู่ในรูปของเมทริกซ์ได้ดังนี้

$$\begin{pmatrix} D_1^2 & M_{12}^* & \cdot & \cdot & M_{1j}^* & \cdot & \cdot & M_{1N}^* \\ M_{21}^* & D_2^2 & \cdot & \cdot & M_{2j}^* & \cdot & \cdot & M_{2N}^* \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ M_{i1}^* & M_{i2}^* & \cdot & \cdot & M_{ij}^* & \cdot & \cdot & M_{iN}^* \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ M_{N1}^* & M_{N2}^* & \cdot & \cdot & M_{Nj}^* & \cdot & \cdot & D_N^2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} D_1 \\ D_2 \\ \cdot \\ D_1 \\ \cdot \\ D_N \end{pmatrix} (D_1, D_2, \dots, D_j, \dots, D_N)$$

เมื่อ $M_{ij}^* = M_{ji}^*$ ในทุกคู่ของผู้เชี่ยวชาญคนที่ i และ j

จากเมทริกซ์ดังกล่าวสามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อประมาณค่าในการเห็นพ้องร่วมกันได้ แต่การตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบข้อคำถามไม่สามารถทำได้ด้วยวิธีดังกล่าว จึงมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีของเบย์ (Bayes' Theorem) มาหาค่าความน่าจะเป็นของการตอบคำถามถูกต้อง (Posteriori probability) โดยอาศัยความน่าจะเป็นก่อนเกิดเหตุการณ์

(Prior probability) และข้อมูลการตอบข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ (Evidence of the informant's response)

กำหนดให้ X_1 และ X_2 คือ การตอบข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1 และ 2

$P_r(T)$ และ $P_r(F)$ คือ ความน่าจะเป็นก่อนเกิดเหตุการณ์

$P_r(T | \langle X_1, X_2 \rangle)$, $P_r(F | \langle X_1, X_2 \rangle)$ คือ ความน่าจะเป็นหลังเกิดเหตุการณ์และสามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นของการตอบคำถามถูกต้องได้ดังสมการ

$$P_r(T | \langle X_1, X_2 \rangle) = \frac{P_r(\langle X_1, X_2 \rangle | T) P_r(T)}{P_r(\langle X_1, X_2 \rangle | T) P_r(T) + P_r(\langle X_1, X_2 \rangle | F) P_r(F)}$$

โดย $P_r(T | \langle X_1, X_2 \rangle)$ คือ ความน่าจะเป็นของการตอบข้อคำถามนั้นได้ถูกต้อง

ตัวอย่าง กำหนดให้ ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนมีคะแนนในการวินิจฉัยได้ตรงกับฉันทามติ เท่ากับ 0.80 และ 0.20 ($D_1 = 0.80$ และ $D_2 = 0.20$) ถ้าไม่ทราบการตอบข้อคำถามจะพบว่าความน่าจะเป็นก่อนเกิดเหตุการณ์ กรณีข้อคำถามประเภทถูกผิด ได้ 2 กรณีคือ ความน่าจะเป็นในการตอบคำถามถูกต้อง เท่ากับ 0.50 และความน่าจะเป็นในการตอบคำถามไม่ถูกต้อง เท่ากับ 0.50 (กำหนดให้ 1 = ตอบข้อคำถามถูกต้อง และ 0 = ตอบข้อคำถามไม่ถูกต้อง)

จากสมการ $P_r(\text{correct}) = D_i + \frac{1-D_i}{L}$ สามารถคำนวณความน่าจะเป็นของการตอบคำถามถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 คน ได้ค่า $P_r(\langle X_1, X_2 \rangle | T) = (0.80 + \frac{1-0.80}{2}) (0.20 + \frac{1-0.20}{2}) = 0.54$

และคำนวณความน่าจะเป็นของการตอบข้อคำถามนั้นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องได้ดังสมการ

$$P_r(T | \langle X_1, X_2 \rangle) = \frac{0.54 \times 0.50}{0.54 \times 0.50 + 0.40 \times 0.50} = 0.931$$

เมื่อพิจารณารูปแบบการตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญ 2 คน จะคำนวณความน่าจะเป็นของการตอบคำถามถูกต้อง แสดงดังตาราง 6 (Romney et al., 1986)

ตาราง 6 ความน่าจะเป็นของการตอบคำถามถูกต้องของรูปแบบการตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญ
2 คน

รูปแบบการตอบ ข้อคำถาม	ความน่าจะเป็นของการตอบคำถาม		ความน่าจะเป็นหลังเกิดเหตุการณ์	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	คำตอบถูกต้อง	คำตอบไม่ถูกต้อง
1 1	0.54	0.04	0.931	0.069
1 0	0.36	0.06	0.857	0.143
0 1	0.06	0.36	0.143	0.857
0 0	0.04	0.54	0.069	0.931

การกำหนดขนาดตัวอย่างหรือจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมสำหรับแบบวัดที่ตรวจสอบโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม พบว่า หากมีความสัมพันธ์ระหว่างระดับในการเห็นพ้องร่วมกันของแต่ละบุคคลกับความเห็นพ้องร่วมกันภายในกลุ่มสูง ความตรงของการตอบข้อคำถามจะสูงด้วยเช่นกัน อาทิ ถ้าต้องการค่าความตรง 0.95 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเห็นพ้องร่วมกันแต่ละบุคคลกับความเห็นพ้องร่วมกันภายในกลุ่มเท่ากับ 0.25 จะต้องกำหนดขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 28 คน (Weller, 2007) ในกรณีที่ไมทราบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวพิจารณาใช้เกณฑ์ขั้นต่ำของระดับความสามารถที่ 0.50 จะต้องกำหนดขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 23 คน ดังตาราง 7 (Romney et al., 1986)

ตาราง 7 การกำหนดขนาดตัวอย่างและค่าความตรงในระดับการเห็นพ้องร่วมกันที่แตกต่างกัน

ระดับการเห็นพ้อง ร่วมกัน	ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม จำแนกตามความตรง (ระดับความเชื่อมั่น 0.99)				
	0.80	0.85	0.90	0.95	0.99
0.50	15	12	21	23	30
0.60	10	10	12	14	20
0.70	5	7	7	9	13
0.80	4	5	5	7	8
0.90	4	4	4	4	6

ทั้งนี้สามารถประยุกต์ใช้กับฉันทามติที่มีรูปแบบเลือกตอบหลายตัวเลือกได้ แต่จะต้องมีตัวเลือกที่ระบุคำตอบชัดเจนไม่สามารถใช้วิเคราะห์ฉันทามติที่ตัดสินไม่ได้ อาทิ ตัวเลือกไม่แน่ใจ

หรือไม่สามารถระบุได้ เนื่องจากตัวเลือกดังกล่าวไม่สามารถนำไปใช้ประมาณค่าความถูกต้องของฉันทามติได้

นอกจากนี้ ในการตรวจสอบฉันทามติที่ถูกต้องสามารถวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณระดับในการตัดสินใจหรือการเห็นพ้องร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญได้ นิยมใช้โปรแกรม UCINET หรือ ANTHROPAC โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ฉันทามติแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ความเป็นเอกมิติของแบบวัด (Homogeneity) การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้านความเป็นเอกมิติของแบบวัดระดับการตัดสินใจหรือการเห็นพ้องร่วมกันโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของ Eigenvalue สูงสุดต่อลำดับที่ 2 จะต้องมีส่วนมากกว่า 3 เท่าขึ้นไป

2. ความเป็นอิสระต่อกันของผู้ตอบ (Conditional independence) กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามแบบวัดระดับการตัดสินใจหรือการเห็นพ้องร่วมกันโดยไม่สามารถสอบถามความคิดเห็นระหว่างกัน ไม่มีการปรึกษาหารือและไม่ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย

3. ความถูกต้อง (Common truth) กำหนดให้คำตอบของแบบวัดระดับการตัดสินใจหรือการเห็นพ้องร่วมกันโดยมีเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการตัดสินใจหรือการเห็นพ้องร่วมกันโดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading)

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์คำตอบที่ถูกต้องของคำถามจากการลงฉันทามติโดยบุคคลผู้อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกันโดยอาศัยสถิติเบย์ (Bayesian statistic) ที่ใช้หลักความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximize probability) ซึ่งออกแบบโดย (Romney et al., 1986)

การวิจัยในครั้งนี้มีการสร้างเกณฑ์โดยการนำทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม (Cultural Consensus Theory) มาประยุกต์ใช้เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยการเห็นพ้องร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญจะต้องเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่ในสังคมพหุวัฒนธรรมจะทำให้แบบวัดนั้นมีความตรง และความถูกต้องสูงขึ้น รวมถึงเพิ่มระดับความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์กับแบบวัดได้ดีขึ้น

ตอนที่ 5 คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1. ความหมายของคู่มือ

คู่มือเป็นนวัตกรรมประเภทหนึ่ง ลักษณะของคู่มือที่ดีจะต้องมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพนำไปใช้แล้วได้ผลดี มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคู่มือไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) กล่าวว่า คู่มือ หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้เพื่อใช้ประกอบตำรา หรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาหรือการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพื่อแนะนำวิธีใช้อุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

วนิดา ฤทธิเจริญ (2550) กล่าวว่า คู่มือ หมายถึง เอกสาร สิ่งพิมพ์หรือหนังสือที่แต่งขึ้นอย่างเป็นระบบ มีภาพประกอบและแผนภูมิลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ อำนาจความสะดวกและเป็นแนวทางให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ

กิตติกร คัมภีร์ปรีชา (2553) กล่าวว่า คู่มือหมายถึงเอกสารแนะนำวิธีการปฏิบัติในกิจกรรมหรืออุปกรณ์เฉพาะอย่าง เช่น คู่มือการวิจัยในชั้นเรียน

วัฒนา ฉิมประเสริฐ (2554) กล่าวว่า คู่มือ หมายถึง เอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแก่ผู้ใช้โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้เข้าใจ และสามารถดำเนินการในเรื่องนั้นด้วยตนเองอย่างถูกต้อง

รัตนะ บัวสนธ์ (2562) คู่มือครู (หรือนักเรียน) เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ครู (กรณีเป็นชุดการสอนประกอบคำบรรยาย) หรือนักเรียนใช้คู่มือประกอบไปด้วยคำชี้แจงการใช้ชุดการสอน และบทบาทของครูและนักเรียนที่ต้องปฏิบัติ

สรุปได้ว่า คู่มือเป็นเอกสารหรือตำราที่ผลิตขึ้นเพื่อเป็นแนวทางหรือแนะนำเทคนิควิธีปฏิบัติงานสำหรับเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ผู้ใช้ง่ายต่อการเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง และบรรลุ ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2. องค์ประกอบของคู่มือ

องค์ประกอบของคู่มือมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับคู่มือไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของคู่มือไว้ ดังนี้

1. แนวคิด สาระสำคัญ
2. วัตถุประสงค์
3. หลักการแนวคิด
4. กระบวนการปฏิบัติ ขั้นตอน กิจกรรม
5. แนวทางการวัดผลการปฏิบัติ

กิตติกร คัมภีร์ปรีชา (2553) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของคู่มือมีแนวทางในการเขียนได้หลากหลายเกณฑ์คุณภาพของคู่มืออยู่ที่ผู้อ่านศึกษาแล้วสามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนตามกระบวนการและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี สิ่งสำคัญที่บรรจุไว้ในคู่มือ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการใช้คู่มือ
2. จุดประสงค์ในหลักสูตรที่คู่กับการปฏิบัติในคู่มือ
3. ขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติ
4. บทบาทครูหรือกิจกรรมนักเรียน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคู่มือ ควรประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ บทบาทกิจกรรมหรือขั้นตอนในการทำงาน การวัดและประเมินผล

นันทมนัส รอดทัศนาศนา (2554) กล่าวว่า องค์ประกอบของคู่มือที่จำเป็นต้องมีให้ครบถ้วน และชัดเจนทุกองค์ประกอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้

1. ส่วนของคำชี้แจง
2. ส่วนของเนื้อหาสาระ
3. ส่วนของกิจกรรม ขั้นตอนวิธีการ และเวลาดำเนินการ
4. ส่วนของสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อต่าง ๆ
5. ส่วนของข้อเสนอแนะ
6. ส่วนของการวัดผล และประเมินผล

การพัฒนาคู่มือครั้งนี้ ผู้วิจัยนำองค์ประกอบในการสร้างคู่มือมาสังเคราะห์ และนำมาเป็นหลักการ และแนวคิดในการจัดทำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมจังหวัดชายแดนใต้ มีองค์ประกอบ คือ ส่วนที่ 1 บริบทและภารกิจการประเมิน ส่วนที่ 2 บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ส่วนที่ 3 หลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน

ตอนที่ 6 มาตรฐานการประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2562) กล่าวว่า การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินเอกสาร และโครงการทางการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญทางการประเมินต่างมีความเชื่อว่าการประเมินเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจกรรมของมนุษย์ การประเมินที่ดีแต่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาสู่สิ่งที่ดีกว่า ส่วนการประเมินที่ไม่ดีจะเป็นตัวถ่วงและทำลายความเจริญก้าวหน้า โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอเกณฑ์เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมประเมินซึ่ง มีดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องประกันถึงความ เป็นประโยชน์ของผลการประเมินในการตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่าง ครอบคลุมทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้ มาตรการการใช้ประโยชน์ประกอบด้วย เกณฑ์ดังนี้

1.1 การระบุผู้เกี่ยวข้องที่ต้องใช้สารสนเทศ
 1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน
 1.3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของ ผู้เกี่ยวข้อง

- 1.4 การแปลความหมายและตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน
- 1.5 รายงานการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน
- 1.6 การเผยแพร่ผล การประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
- 1.7 รายงานการประเมินเสร็จทันเวลาสำหรับนำไปใช้ประโยชน์
- 1.8 การประเมินส่งผลกระทบในการกระตุ้นให้มีการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง

2. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึง การประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ยอมรับได้ประหยัด และคุ้มค่า ประกอบด้วย

- 2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 2.2 การประเมินมีกลยุทธ์การบริหารโครงการ
- 2.3 การประเมินมีสมดุลทางวัฒนธรรมและการเมือง
- 2.4 การประเมินมีทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

3. มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้ทำอย่างเหมาะสม ตามกฎ ระเบียบจรรยาบรรณมีการคำนึงถึงสวัสดิการของ ผู้เกี่ยวข้องในการประเมินและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน มีดังนี้

3.1 กำหนดข้อตกลงของการประเมินอย่างเป็นทางการ
 3.2 การแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส
 3.3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัดของการ ประเมิน

- 3.4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ
- 3.5 การคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- 3.6 การเคารพสิทธิในการปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้อง
- 3.7 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนและมี

จรรยาบรรณ

4. มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องประกันว่าการประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ค้นพบและสารสนเทศที่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจของการประเมิน มีดังนี้

- 4.1 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.2 การวิเคราะห์บริบทของการประเมินอย่างเพียงพอ
- 4.3 การบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.4 การบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน
- 4.5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความตรง
- 4.6 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเที่ยง
- 4.7 การจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงาน
- 4.8 การเขียนรายงานมีความเป็นปรนัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีการสร้าง และหาคุณภาพของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้

ตอนที่ 7 โปรแกรม MPlus

โครงสร้างธรรมชาติของข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม มักเกี่ยวข้องกับข้อมูลหลายระดับ และมีลักษณะเป็นโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลตามธรรมเนียมปฏิบัติที่ผ่านมานิยมทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบระดับเดียวมักละเลยต่อโครงสร้างของข้อมูลและละเลยต่อการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ต่างระดับในลักษณะเชิงลดหลั่นกัน ส่งผลทำให้ผลการวิจัยที่ผ่านมาจากสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ไม่สามารถให้ผลการสรุปที่ถูกต้องจึงได้เกิดวิวิทยาการวิจัยใหม่ ๆ ขึ้นที่สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติตามความเป็นจริงของข้อมูลได้มากที่สุดอัน ได้แก่ เทคนิคโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Models) และเทคนิคการวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis) โดยเทคนิคโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Models: SEM) เป็นวิวิทยาการวิจัยที่สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่มี ลักษณะเป็นโครงสร้าง สามารถทำการวิเคราะห์ได้ด้วยโปรแกรม LISREL, AMOS, EQS, PLS, CALIS, COSAN, LISCOMP หรือโปรแกรมอื่น ๆ แต่โปรแกรมเหล่านี้ยังมีจุดด้อยที่ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ต่างระดับในลักษณะเชิงลดหลั่น (hierarchical) หรือข้อมูลที่อยู่ในลักษณะพหุระดับได้ (multilevel Data) ส่วนเทคนิคการวิเคราะห์พหุระดับ (multilevel Analysis) เป็นวิวิทยาการวิจัยที่สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่างระดับในลักษณะเชิงลดหลั่นได้ โดยใช้โปรแกรม HLM หรือ เทคนิค Hierarchical Linear Modeling หรือเทคนิคอื่น ๆ เช่น Cross-level Operator Analysis (CLOP) Within and Between Analysis

(WABA) เป็นต้น แต่สถิติหรือโปรแกรมเหล่านี้ก็ยังมีจุดด้อยที่ไม่สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างได้เช่นเดียวกัน

จุดด้อยที่สำคัญของวิธีวิทยาการวิจัยที่ผ่านมาคือสถิติหรือโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เดิมมีข้อจำกัดไม่สามารถให้ผลการวิเคราะห์ที่ตอบคำถามวิจัยที่สลับซับซ้อนได้ทำให้วิธีวิทยาการวิจัยได้พัฒนาถึงจุดเปลี่ยนสำคัญ เกิดเทคนิคโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multilevel Structural Equation Models) หรือเป็นที่รู้จักเรียกกันในชื่อสั้น ๆ ว่า Multilevel SEM ซึ่งเป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่พัฒนาได้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นข้อเท็จจริงของข้อมูลได้มากที่สุดในสภาพแนวโน้มปัจจุบันเพราะเป็นเทคนิคที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างและอยู่ต่างระดับในลักษณะที่ลดหลั่นไปพร้อม ๆ กันได้ โดยโปรแกรมที่สามารถทำการวิเคราะห์เทคนิคโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับได้คือโปรแกรม Mplus ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ดีที่สุดโปรแกรมหนึ่งในปัจจุบันที่มีศักยภาพสูงสุดสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติตามความเป็นจริงของข้อมูลได้ดีที่สุดซึ่งโปรแกรม Mplus นอกจากจะสามารถวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับดังกล่าวได้แล้วยังมีความโดดเด่นในเรื่องการออกแบบเพื่อให้มีศักยภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูงในงานวิจัยได้ครอบคลุมทั้งโมเดลเดี่ยว (Single Model) และโมเดลพหุระดับ (Multilevel Model) อีกด้วย

โปรแกรม Mplus พัฒนาโดย L. K. Muthen, and B.O. Muthen, ตั้งแต่ปี 1998 จนกระทั่งปัจจุบัน นับเป็นโปรแกรมที่มีแนวโน้ม สำคัญ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูงในงานวิจัย เพราะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโปรแกรม Mplus สามารถออกแบบวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรูปแบบเดียวกันเกือบทุกโมเดลเพื่อลดความยุ่งยากในขั้นตอนของการวิเคราะห์สถิติขั้นสูงของโปรแกรมดั้งเดิมที่ใช้วิเคราะห์กันอยู่โดยทั่วไปโดยสามารถ Click คำสั่งจาก เมนูเพื่อให้โปรแกรมเขียนชุดคำสั่งใน Syntax เบื้องต้นได้โดยไม่ต้องเขียนชุดคำสั่งใน Syntax เองทั้งหมด และผู้วิจัยเพียงพิมพ์ชุดคำสั่งเพิ่มเติมในส่วนของ MODEL ก็สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้แล้ว

นอกจากนี้ศักยภาพของ Multilevel SEM เป็นสถิติวิเคราะห์ที่เหมาะสมมากที่สุดกับงานวิจัยทุกสาขาวิชาในปัจจุบัน โดยข้อดีของโปรแกรม Mplus ในการเขียนคำสั่งไม่ต้องเสียเวลาจำเมทริกซ์พารามิเตอร์ เหมือนกับในโปรแกรม LISREL และในกรณีที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับก็สามารถเตรียมไฟล์ข้อมูลให้เสร็จสิ้นได้เพียงไฟล์เดียว โดยไม่ต้องแยกไฟล์ข้อมูลให้ยุ่งยากเหมือนกับโปรแกรม HLM ทำให้นักวิจัยสามารถเตรียมและเก็บไฟล์ข้อมูลได้อย่างสะดวกมากขึ้น ซึ่งผู้ที่มีความรู้พื้นฐานในเรื่องการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Models) ด้วยโปรแกรม LISREL และการวิเคราะห์พหุระดับ (Multi-level Analysis) ด้วยโปรแกรม HLM หากเมื่อได้ศึกษาตัวอย่างคำสั่งในโปรแกรม Mplus แล้วจะสามารถเข้าใจการเขียนคำสั่งในโปรแกรม Mplus ได้โดยง่ายซึ่งบทความนี้เรียบเรียงขึ้นสำหรับผู้อ่านที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องโมเดลสมการโครงสร้าง

และการวิเคราะห์ ข้อมูลพหุระดับโดยโปรแกรม Mplus ออกแบบให้สามารถวิเคราะห์ตัวแปรจัดประเภท (categorical) ได้สะดวกซึ่งแตกต่างจากโปรแกรมโดยทั่วไปที่นิยมออกแบบการวิเคราะห์ด้วยตัวแปรประเภทต่อเนื่อง (continuous) เป็นหลัก

นอกจากนี้โปรแกรม Mplus ยังเป็นโปรแกรมที่สามารถคลายข้อตกลงเบื้องต้นได้สูง สามารถเลือกวิธีการประมาณค่าได้หลายแบบเพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เหมาะสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับที่มีขนาดข้อมูลในแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน และการแจกแจงของข้อมูลไม่เป็นโค้งปกติ สามารถคำนวณค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานที่ถูกต้องสำหรับกรณีข้อมูลที่มีขนาดไม่เท่ากัน โปรแกรมสามารถคำนวณค่าองค์ประกอบความแปรปรวนและค่าสหสัมพันธ์ภายในระดับชั้นให้โดยอัตโนมัติ และให้ผลที่ใกล้เคียงกับการคำนวณด้วยโปรแกรม HLM สามารถนำทั้งค่า Intercept และ Slope มาวิเคราะห์เป็นตัวแปรตามในระดับมหภาคได้ (Macro) สามารถคำนวณขนาดอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมได้สะดวก และสามารถวิเคราะห์โมเดลทุกประเภทในกรณีที่มีข้อมูลขาดหาย (missing data) โดยการประมาณค่าทดแทน (imputation) เป็นต้น และยังสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสร้างสถานการณ์จำลองแบบ monte carlo (monte carlo simulation) ได้ด้วยนอกจากนี้โปรแกรม Mplus ยังมีจุดเด่นในเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เป็นอย่างมากเพราะเป็นโปรแกรมที่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ ทั้งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ได้ในโปรแกรมเดียวกัน ซึ่งเดิมการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) สามารถวิเคราะห์ได้ด้วยโปรแกรม SPSS ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) สามารถทำการวิเคราะห์ได้ด้วยโปรแกรม LISREL, AMOS, PLS หรือโปรแกรมอื่น ๆ (โกศล จิตวิรัตน์, 2554)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรม Mplus ในการวิเคราะห์การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ซึ่งเป็นโปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูงในงานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เพราะเนื่องจากศักยภาพของโปรแกรม Mplus สามารถนำมาวิเคราะห์สถิติขั้นสูงในงานวิจัยที่มีอยู่เดิมโดยทั่วไปที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ด้วยโปรแกรม LISREL, AMOS, EQS, PLS, HLM และโปรแกรมอื่น ๆ อีกจำนวนมากสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ด้วยโปรแกรม Mplus ได้เกือบทั้งหมด

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวชี้วัด

สิตาร์ศมี สิงหเดชาสิทธิ์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ พบว่าการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ 2) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดความเป็นครูมืออาชีพที่สร้างและพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (สพฐ.) จากทั่วประเทศจำนวน 847 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ จำนวน 98 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 และ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าตั้งแต่ 0.553 - 0.924 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันด้วยโปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรม LISREL ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ 16 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ด้านเป็นครูต้องรู้คิด ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความรู้ด้านวิชาครู ความรู้ด้านการสอนเนื้อหา ความรู้ด้านเทคโนโลยีกับการสอน และความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบที่ 2 ด้านเป็นแบบอย่างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสอน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และทักษะการวิพากษ์ผลงานผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 ด้านเป็นแบบอย่างครูดี ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความตั้งใจสอน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต องค์ประกอบที่ 4 ด้านเป็นผู้เรียนรู้ไม่หยุดเพื่อพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ รู้จักตนเอง ใฝ่รู้เท่าทันโลก มุ่งมั่นพัฒนา และสร้างสรรค์นวัตกรรม 2) ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลความเป็นครูมืออาชีพด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 30.82$; $df = 21$; $p = .08$; $RMAEA = .02$; $RMR = .03$; $GFI = 1.00$; $AGFI = .98$)

2. งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

วีรวิชญ์ วงศ์โรจน์ (2559) การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพของโรงเรียนสาธิต ซึ่งถือเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตที่มีความเหมาะสมกับบริบทและตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิต ผลการวิจัย พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้

และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ควรมีทั้งหมด 5 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านคุณลักษณะเฉพาะด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิตมีตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ความเป็นผู้นำ 2) มาตรฐานงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา มีด้วยตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกด้านงานวิจัยหรือนวัตกรรมทางการศึกษา 3) มาตรฐานการบริการวิชาการ มีด้วยตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม 4) มาตรฐานการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มีตัวบ่งชี้ 1 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ 5) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีตัวบ่งชี้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ระบบและกลไกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และคุณภาพนิสิตนักศึกษาที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากนั้นได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตด้วยวิธีการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งพบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.71-1.00 พร้อมทั้งได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความเป็นไปได้ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต ด้วยวิธีสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และหัวหน้างานหรืออาจารย์ที่รับผิดชอบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสาธิต ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำมาตราฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้ในโรงเรียนสาธิต แบ่งตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ พบว่า มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต มีความเป็นไปได้ ในการนำมาตราฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิตไปใช้ในโรงเรียนสาธิตอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ส่วนด้านความเป็นประโยชน์ในการเอื้อให้เกิดการปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาและมีความสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และพันธกิจของโรงเรียนสาธิต อยู่ในระดับมากที่สุด

ขวัญสุตา วงษ์แหยม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรม ของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา การดำเนินการวิจัย คือ การวิเคราะห์การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมของเกาะเมือง พระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) นักวิชาการ 2) ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา 4) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้นำทางศาสนาผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น 17 ท่าน สถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา สถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการการศึกษา 9 ด้าน ดังนี้ 1) สร้างความตระหนักต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 2) รักษาแบบแผนวัฒนธรรม ทางวัฒนธรรม 3) เป็นองค์กรการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4) มีบรรยากาศความเป็นพหุวัฒนธรรม 5) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม 6) ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในสังคมพหุวัฒนธรรม 7) มีแหล่งเรียนรู้ทางพหุวัฒนธรรม 8) มุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและ 9) มีการจัดกระบวนการเรียนรู้พหุวัฒนธรรม

สิทธิชัย ทองมาก (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กระบวนการวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากประชากร จำนวน 46 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 138 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี PNI Modified และดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และประชุมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม

2. ความต้องการจำเป็น (จุดอ่อน) ของการบริหารงานวิชาการในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้ในการสร้างกลยุทธ์ มีจำนวน 6 งาน

3. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ คือ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม 4) การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การแนะแนวในสังคมพหุวัฒนธรรม และ 1) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

นันทนา โมสิงค์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตฯ ด้วยการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) การตรวจสอบคุณภาพมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตฯ ด้วยการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง 3) การศึกษาผลการทดลองใช้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตฯ โดยการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค จุดเด่น และประเด็นเพิ่มเติม พบว่า 1) มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตฯ เป็นจำนวน 5 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ และ 35 เกณฑ์ 2) คุณภาพมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก 3) โรงเรียนสาธิตฯ มีผลการประเมินคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ 5 ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 93.28

3. งานวิจัยเกี่ยวข้องกับฉันทามติทางวัฒนธรรม

อนุพงษ์ กันธิวงศ์, และโชติกา ภาษีผล (2562) ได้ศึกษาการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ ข้อสอบคู่ขนานด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลที่สร้างขึ้นก่อนการสอบเพื่อวัด และประเมินผลการเรียนรู้ขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบ วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความเป็นคู่ขนานของข้อสอบคู่ขนานด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลที่ได้จากการคัดเลือกโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกับการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบโดยอาศัยฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบและศึกษาระดับความสามารถในการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลของผู้เชี่ยวชาญ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยผู้เชี่ยวชาญในการสอนนักศึกษาแพทย์ สังกัดวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า จำนวน 225 คน ตัวอย่างที่ใช้จำนวน 63 คน โดยทำการวัดระดับความสามารถในการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และกำหนดความเป็นคู่ขนานของข้อสอบโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางเภสัชวิทยาจำนวน 3 คน จากนั้นวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาระดับความสามารถในการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบของผู้เชี่ยวชาญ และตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ ผลการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญผ่านเกณฑ์ความสามารถในการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของข้อสอบ จำนวน 43 คน มีค่า ร้อยละ 68.25 และแบบวัดมีความเป็นเอกมิติ สัดส่วนของค่า Eigenvalue สูงสุดต่อ Eigenvalue ลำดับที่ 2 เท่ากับ 3.11 ผลการตัดสินใจความเป็นคู่ขนานของ

ข้อสอบโดยผู้เชี่ยวชาญตามการวิเคราะห์ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ สอดคล้องกับการกำหนดข้อสอบคู่ขนานโดยผู้เชี่ยวชาญตามความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 16 ข้อ มีค่า ร้อยละ 80.00 สรุป การตัดสินความเป็นคู่ขนานของข้อสอบโดยผู้เชี่ยวชาญโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบมีความสอดคล้องกับการกำหนดข้อสอบคู่ขนานโดยผู้เชี่ยวชาญตามความตรงเชิงเนื้อหาสูง สามารถใช้ในการตัดสินความเป็นคู่ขนานของข้อสอบก่อนการสอบได้อย่างเหมาะสม

Borgatti (2011) ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบในงานวิจัยเพื่อจัดอันดับคุณภาพของทีมอเมริกันฟุตบอลทั้งหมด 15 ทีมโดยสำนักข่าวต่าง ๆ จำนวน 10 สำนักข่าว พบว่า มีสัดส่วนของ Eigenvalue สูงสุดต่อ Eigenvalue ลำดับที่ 2 มากกว่า 3 เท่า มีค่า 10.490 และระดับความสามารถในการจัดอันดับของสำนักข่าวอยู่ในช่วง 0.53 ถึง 0.68 โดยสารสนเทศที่นำไปใช้สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือจัดอันดับเพื่อพัฒนาคุณภาพของทีม ตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึง 6 ตามคำตอบที่ได้จากการวิเคราะห์ฉันทามติ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ศึกษาไว้ผู้วิจัยสรุป ดังนี้

1. การพัฒนาตัวชี้วัด เป็นการสร้างตัวแปรที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้อธิบายความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น หรือค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งชี้บอกสถานภาพ หรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน
2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม คือ กระบวนการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามบริบทในสังคมพหุวัฒนธรรม ท่ามกลางผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม
3. ฉันทามติทางวัฒนธรรม เป็นความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ได้จากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และมีความเข้าใจร่วมกัน แต่เนื่องจากข้อมูลทางวัฒนธรรมต่าง ๆ มีมากเกินไปบุคคลแต่ละคนไม่สามารถที่จะมีความรู้ทางวัฒนธรรมในทุก ๆ เรื่องได้ และจะมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันไป ความเชื่อทางวัฒนธรรมเป็นความเชื่อที่ยึดตามข้อตกลงไว้เบื้องต้น โดยมีชุดคำถามข้อเดียวกัน คำตอบที่ได้จากการรวบรวมคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของวัฒนธรรมเดียวกัน

ตอนที่ 9 กรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งใน และต่างประเทศที่จัดการศึกษาภายใต้ความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมทำให้ต้องประกอบ และตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้สังคมพหุวัฒนธรรม (M1) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

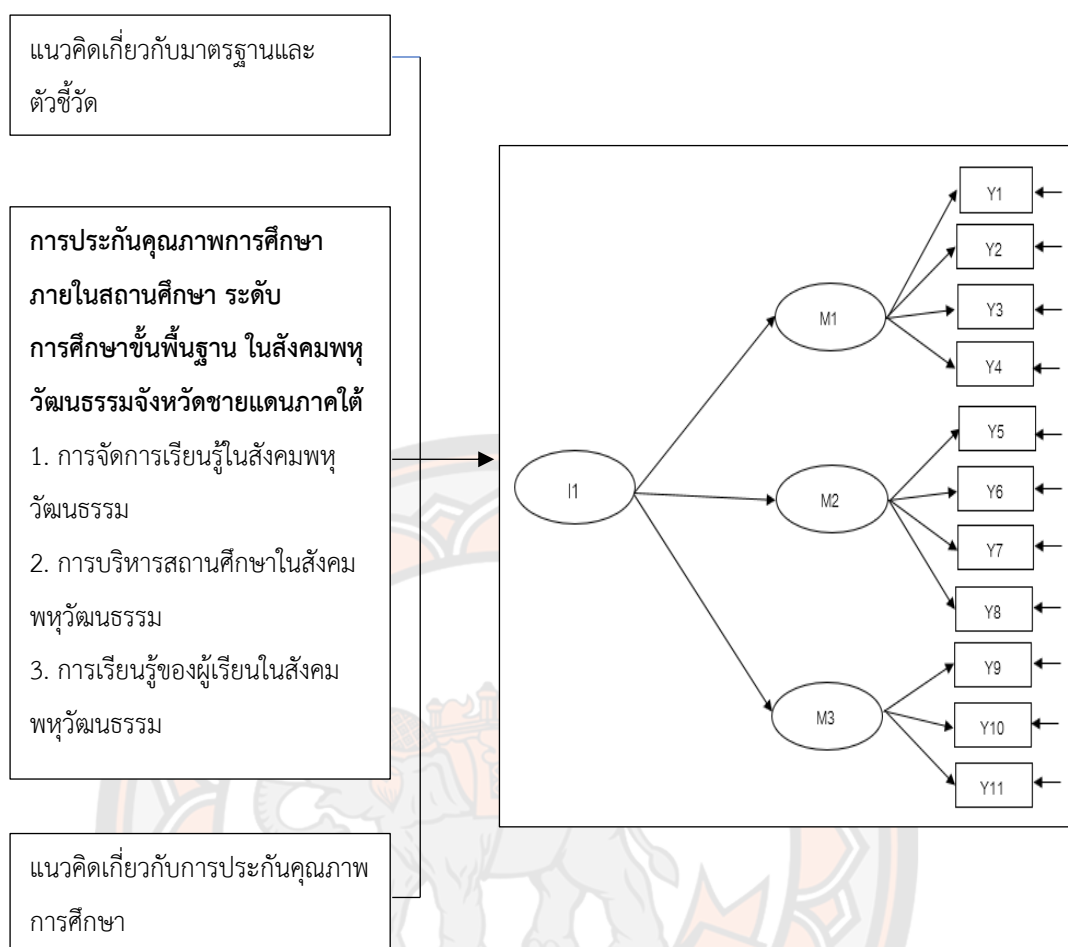
- 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Y1) 2) การสร้างทักษะ และความรู้เพื่อลดอคติ (Y2)
- 3) ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ (Y3) และ 4) การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของผู้เรียน (Y4)

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม (M2) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

- 1) ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม (Y5) 2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม (Y6) 3) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม (Y7) 4) การมีส่วนร่วมของชุมชน (Y8) และ องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม (M3) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น (Y9)
- 2) ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น (Y10) และ 3) เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น (Y11)

จากที่กล่าวมาข้างต้น องค์ประกอบ และตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีความแตกต่างจากพื้นที่ปกติ โดยมีบริบทความหลากหลายทางภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านผู้เรียน ผู้บริหาร และครูผู้สอน สามารถสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ และแก้ปัญหาความเป็นธรรมทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

สมมติฐานขององค์ประกอบและตัวชี้วัด จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มี 3 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังภาพ 8

ภาพ 8 แสดงโมเดลเชิงสมมติฐานองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากภาพ 8 โมเดลเชิงสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
I1 หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดชายแดนภาคใต้

M1 หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

Y1 หมายถึง การออกแบบการจัดการเรียนรู้

Y2 หมายถึง การสร้างทักษะ และความรู้เพื่อลดอคติ

Y3 หมายถึง ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้

Y4 หมายถึง การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน

M2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

Y5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

- Y6 หมายถึง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม
- Y7 หมายถึง การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม
- Y8 หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชน
- M3 หมายถึง แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม
- Y9 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น
- Y10 หมายถึง ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น
- Y11 หมายถึง เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development) แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินคัดเลือกความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นตัวแทนอาจารย์จำนวน 7 คน จำแนกเป็นด้านการวิจัยการวัดและประเมินผล 3 คน ด้านหลักสูตรและการสอน 2 คน ด้านการบริหารการศึกษา 2 คน รวมจำนวน 7 คน โดยต้องมีคุณสมบัติ คือ ต้องเป็นอาจารย์ที่สอนอยู่ในพื้นที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ 5 ปีขึ้นไป และตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ สำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินซึ่งเป็นตัวแทนอาจารย์จำนวน 7 ท่าน (ปรากฏชื่อในภาคผนวก ก) โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

แบบประเมินมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และสังเคราะห์ งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม

2. นำข้อมูลจากการสังเคราะห์ งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี จากข้อ 1 มาสร้างเป็นแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาคูความสอดคล้อง และความถูกต้องของเครื่องมือ

3. จัดพิมพ์แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคูความเหมาะสมของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคูความเหมาะสมของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อคัดเลือกความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ และความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลส่งไปถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน เพื่อขอดำเนินการเก็บข้อมูลรายบุคคล โดยการประสานทางโทรศัพท์ และส่งเอกสารทางไปรษณีย์

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญส่งเอกสารกลับคืนภายใน 15 วันหลังจากได้รับเอกสารแล้ว หากไม่ได้ตามกำหนดผู้วิจัยได้ประสานติดต่อทางโทรศัพท์ด้วยตนเอง

3. นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นร่างองค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการพิจารณาแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ คัดเลือกและปรับปรุง องค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

1. นำค่าเฉลี่ย (Mean) ที่คำนวณได้มาเทียบกับเกณฑ์และแปลผลคะแนน ดังนี้

ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับ น้อย

ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง

ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับ มาก

ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด

เกณฑ์ในการคัดเลือกความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสม คือ มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1 คะแนน (กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์, 2563)

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) และทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ

3. สังเคราะห์ และสรุปผลขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่พัฒนาได้

ระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power 3.1 คำนวณกลุ่มตัวอย่าง

การใช้โปรแกรม G*Power 3.1 คำนวณขนาดตัวอย่างในงานวิจัยที่มีการวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้างจะต้องใช้สถิติทดสอบในตระกูล (Test family) สถิติทดสอบไค-สแควร์ ในส่วนที่เป็น การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of Fit tests)

ผู้วิจัยกำหนดค่าขนาดอิทธิพลในระดับปานกลาง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.30 ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ (power of test) เท่ากับ 0.95 ($N > 10,000$) และค่าองศาอิสระคำนวณได้จากสูตร $df = (N(N+1)/2) - NP$ เมื่อ N หมายถึง จำนวนตัวแปร สังเกตได้และ NP หมายถึง จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า ซึ่งในที่นี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 11 ตัวแปร จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่า 28 ตัว จึงมีค่าองศาอิสระของโมเดลอิสระ เท่ากับ $(11(11+1)/2) - 28 = 38$ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Total sample size) = 432 คน

จากนั้นพิจารณากลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มแบ่งชั้นโดยกำหนดจังหวัดเป็นชั้น และเขตพื้นที่เป็นหน่วยสุ่มจับสลากสุ่มมาจาก จังหวัด หน่วยละ 1 เขตพื้นที่

ขั้นที่ 2 สุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากรโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่ และการเลือกโรงเรียนที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก รายชื่อโรงเรียนตามสังกัดของเขตพื้นที่ จึงได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 216 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 เมื่อได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 432 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โรงเรียนละ 2 คน โดยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มให้ข้อมูลดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน
2. ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนละ 1 คน (รายละเอียดตาม ภาคผนวก ค) ดังตาราง 8

ตาราง 8 กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

จังหวัด	เขตพื้นที่	จำนวนโรงเรียน		จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล		รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล
		โรงเรียนในพื้นที่	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ครู	
สงขลา	สพป.สงขลา เขต 3	193	76	76	76	152
ปัตตานี	สพป.ปัตตานี เขต 1	136	54	54	54	108
ยะลา	สพป.ยะลา เขต 2	68	27	27	27	54
นราธิวาส	สพป.นราธิวาส เขต 1	148	59	59	59	118
	รวม	545	216	216	216	432

จากตาราง 8 พบว่า สพป.สงขลา เขต 3 ใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 152 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 76 คน ครู 76 คน สพป.ปัตตานี เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 108 คน ผู้บริหาร 54 คน ครู 54 คน สพป.ยะลา เขต 2 ใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 54 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 27 คน ครู 27 คน และ สพป.นราธิวาส เขต 1 ใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 118 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 59 คน ครู 59 คน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะใช้ผู้บริหารและครูใช้จากโรงเรียนเดียวกัน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 432 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ และตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

1. สร้างแบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 รายการ ได้แก่ ชื่อโรงเรียน ตำแหน่งของผู้ตอบ ขนาดโรงเรียน และจังหวัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง มีลักษณะเป็นแบบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 66 ข้อ ตามแนวคิดลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2. เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน (ปรากฏชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (รายละเอียดตามภาคผนวก ค) การวิจัยในครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้เป็นการหาดัชนี ความสอดคล้อง 3 มิติ คือ 1) ระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด 2) ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ และ 3) องค์ประกอบตรงกับนิยามของตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามกับตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ/องค์ประกอบ ตรงกับนิยามของตัวชี้วัดสอดคล้องกันทั้ง 3 มิติ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามกับตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ/องค์ประกอบ ตรงกับนิยามของตัวชี้วัดสอดคล้องกัน 1 มิติขึ้นไป

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามกับตัวชี้วัด/ ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ/องค์ประกอบ ตรงกับนิยามของตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกัน 1 มิติขึ้นไป

3. คัดเลือกข้อคำถามที่สอดคล้องกันทั้ง 3 มิติ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (กฤษยา กาญจน์ โตพิทักษ์, 2563) แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ สร้างเป็น แบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง จำนวน 66 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง จำนวน 20 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาใน สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง จำนวน 22 ข้อ และองค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังกัดมหา วิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง จำนวน 24 ข้อ เพื่อไปทดลองใช้กับโรงเรียนในพื้นที่วิจัยที่ใช้ในการหาคุณภาพของ เครื่องมือ (Try out) จำนวน 15 โรงเรียน แบ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 15 คน และครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพ 15 คน รวม 30 คน เพื่อหาคุณภาพดังนี้

3.1 การหาค่าอำนาจจำแนก (Item total correlated) โดยคำนวณจากสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นบวกและมีค่าเข้าใกล้ 1 โดยค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป หมายถึง มีค่าอำนาจจำแนกในระดับดีขึ้นไป (กฤษยา กาญจน์ โตพิทักษ์, 2563)

3.2 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ;อังคณา สายยศ, 2539) รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 การหาคุณภาพของแบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

องค์ประกอบ	จำนวนข้อ	ความตรง	อำนาจจำแนก	ความเที่ยง
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	20	0.71-1.00	0.41 – 0.95	0.96
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาใน สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	22	1.00	0.48 – 0.85	0.96
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	24	0.71-1.00	0.70 – 0.91	0.98

4. นำข้อคำถามที่ผ่านการคัดเลือกมาจัดทำเป็นแบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังเขตพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบผ่านลิงก์ google form โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามภายในเวลาที่กำหนดผู้วิจัยจะประสานให้ดำเนินการด้วยตนเอง

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้ค่าสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดชัยแดนภาคใต้ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรม Mplus7.0

2.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square Statistics) โมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต้องมีค่าสถิติไค-สแควร์ต่ำและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติคือมีค่า p-value มากกว่าหรือเท่ากับ .05 ขึ้นไป (ปกรณ ประจันบาน, 2561)

2.2 ค่า RMSEA ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ควรน้อยกว่า 0.05 จึงจะถือว่าสอดคล้องดี (Kelloway, 2015)

2.3 ค่า CFI ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) หรือค่า CFI ใช้เปรียบเทียบโมเดลเชิงสมมติฐานว่ามีความสอดคล้องสูงกว่าข้อมูล เชิงประจักษ์ มากน้อยเพียงใด ดังนั้น หากค่า CFI หากมีค่ามากกว่า .95 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องดี และหากค่า CFI มีค่ามากกว่า .90 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้อง ซึ่งแสดงว่าโมเดลทางทฤษฎี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hox, 2010)

2.4 ค่า TLI ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (Tucker-Lewis Index: TLI) หรือดัชนี Non-Normed Fit Index (NNFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบ ความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการคำนวณหาปริมาณที่เปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบ ระหว่างโมเดลสมมติฐาน (hypothesized model) กับโมเดลว่างหรือไร้เงื่อนไข (Null Model) ต่อจำนวนองศาอิสระ (Degree of Freedom) หารด้วยโมเดลอิสระ (independence model) มีค่าระหว่าง 0 -1 หากค่าของ TLI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ สอดคล้อง และตั้งแต่ 0.95 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องดี แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความ กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hox, 2010)

2.5 ค่า SRMR ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual: SRMR) หรือค่า SRMR เป็นค่าบอกความ คลาดเคลื่อนของโมเดล หากค่า SRMR มีค่าน้อยกว่า 0.05 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องดี และหากค่า SRMR มีค่าน้อยกว่า 0.08 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องซึ่ง แสดงว่าโมเดลทางทฤษฎี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hox, 2010)

ระยะที่ 3 เพื่อสร้างเกณฑ์และหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยฉันทามติทางวัฒนธรรม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 เขต 3 รวมจำนวน 12 เขตพื้นที่สำหรับตรวจสอบระดับความเหมาะสมของเกณฑ์โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ โดยกรณีที่ไม่ทราบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถของแต่ละบุคคลกับฉันทามติภายในกลุ่มให้พิจารณาใช้เกณฑ์ขั้นต่ำของระดับการตัดสินใจที่เหมาะสมที่ 0.50 ระดับความเที่ยงที่ 0.95 พบว่า จะต้องกำหนดขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 23 คน (Romney et al., 1986) แสดงในตาราง 10

ตาราง 10 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าความตรงในระดับการตัดสินใจ
ความเหมาะสมที่แตกต่างกัน

ระดับการตัดสินใจ ความเหมาะสม	ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม จำแนกตามความตรง (ระดับความเที่ยง)				
	0.80	0.85	0.90	0.95	0.99
0.50	15	12	21	23	30
0.60	10	10	12	14	20
0.70	5	7	7	9	13
0.80	4	5	5	7	8
0.90	4	4	4	4	6

โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 36 คน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทุกเขตพื้นที่ และครอบคลุมทุกขนาดโรงเรียนได้มาจากการสุ่มเลือกโรงเรียนทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ชั้นที่ 1 แบ่งประชากรเป็นชั้นตามเขตพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 12 เขตพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 เขต 3 ชั้นที่ 2 แบ่งโรงเรียนแต่ละเขตพื้นที่เป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน) ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 300 คน) ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป) สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน จำนวน 12 เขตพื้นที่ เขตละ 3 โรงเรียน ได้จำนวน

36 คน (แสดงดังตาราง 11) เพื่อศึกษาระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้มีจำนวนเพียงพอต่อการ วิเคราะห์ฉันทามติ (Consensus analysis) สำหรับแบ่งระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญที่ จะใช้ในขั้นตอนต่อไป โดยในการวิจัยครั้งนี้มีผู้เชี่ยวชาญยินยอมให้เก็บข้อมูล จำนวน 30 คน ซึ่งเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 11 กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจสอบระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

เขตพื้นที่	ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียน ขนาดใหญ่
สพป.สงขลา เขต 1		-	1	1
สพป.สงขลา เขต 2		1	1	1
สพป.สงขลา เขต 3		1	1	1
สพป.ปัตตานี เขต 1		1	1	1
สพป.ปัตตานี เขต 2		1	1	1
สพป.ปัตตานี เขต 3		1	1	-
สพป.ยะลา เขต 1		1	-	1
สพป.ยะลา เขต 2		1	-	1
สพป.ยะลา เขต 3		1	1	1
สพป.นราธิวาส เขต 1		1	1	1
สพป.นราธิวาส เขต 2		1	-	1
สพป.นราธิวาส เขต 3		1	1	-
	รวม		30	

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

1. สร้างแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ โดยนำข้อคำถามที่ผ่านการหาคุณภาพในระยะที่ 2 มาสร้างเป็นประเด็นพิจารณาพร้อมกับสร้างเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ มีรายละเอียดดังนี้

แบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ประสพการณ์การทำงานด้านการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ข้อ สำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ โดยมีช่องให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกว่าเกณฑ์แต่ละข้อเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

2. นำแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับตามคำแนะนำ

3. จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จากโรงเรียน 3 ขนาด 12 เขตพื้นที่ ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 เขต 3 จำนวน 36 คน แต่ยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 30 คน โดยใช้แบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภาคใต้ จำนวน 11

ข้อ เพื่อประมาณค่าความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาใน
 สังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือในการวิจัยสามารถดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
 มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับการตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรภูมิหลังของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สถิติบรรยาย
 ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป

2. ดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อประมาณค่าระดับการตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์
 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ
 ผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัยโมเดลฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ (Formal cultural consensus
 model) เพื่อระบุระดับความเห็นพ้องของการตอบข้อคำถามในการตัดสินเกณฑ์โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละ
 คนในกลุ่มโดยใช้โปรแกรม UCINET โดยตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของแบบวัดระดับความเหมาะสม
 ในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นเอกมิติของแบบวัด (Homogeneity) ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น
 ด้านความเป็นเอกมิติของแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพ
 การศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยระดับ
 การตัดสินความเหมาะสมหรือการเห็นพ้องร่วมกันโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบ
 มีรูปแบบ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของ Eigenvalue สูงสุดต่อลำดับที่ 2 จะต้องมีส่วนมากกว่า 3
 เท่าขึ้นไป หรือกรณีที่สัดส่วนน้อยกว่า 3:1 แสดงถึงการขาดความเป็นเอกมิติ จะพิจารณาตัด
 ผู้เชี่ยวชาญที่มีระดับในการตัดสินความเห็นพ้องของแบบวัดที่ต่ำกว่า 0.40 ออก และทำการวิเคราะห์
 ฉันทามติเพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นอีกครั้ง

2.2 ความเป็นอิสระต่อกันของผู้ตอบ (Conditional independence) โดยกำหนดให้
 ผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามแบบวัดระดับการตัดสินความเหมาะสม หรือการเห็นพ้องร่วมกันโดยไม่
 สามารถสอบถามความคิดเห็นระหว่างกัน ไม่มีการปรึกษากันและไม่ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย

2.3 ความถูกต้อง (Common truth) โดยกำหนดให้คำตอบของแบบวัดระดับ
 การเห็นพ้องร่วมกันโดยมีเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

2.4 เปรียบเทียบผลดัชนีระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา
 ภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 4 การสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 โดยวิธีการอาสาสมัคร โรงเรียน 3 โรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนบ้านแว้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
2. โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนบ้านจุดแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
3. โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนบ้านแพรว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

1. แบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้อง และสร้างข้อคำถามของแบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ครอบคลุม 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยการประยุกต์ใช้หลักมาตรฐานการประเมินของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2007)

1.2 นำแบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของแบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1.2.1 ฉบับที่ 1 แบบประเมินด้านความเหมาะสม และความถูกต้องสำหรับผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน

1.2.2 ฉบับที่ 2 แบบประเมินด้านความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ สำหรับ
ผู้ใช้เป็นผู้ประเมิน

1.3 วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ
7 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ก) จากนั้นปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้านภาษา
โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามในการตัดสินค่าความสอดคล้องของข้อ
คำถามกับองค์ประกอบ โดย IOC มากกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบ
(กลยุทธ์กาญจน์ โต้พิทักษ์, 2563) ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา พบว่าข้อคำถามและ
องค์ประกอบมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.71-1.00 (ผลปรากฏตามภาคผนวก ค)

1.4 จัดพิมพ์แบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 2 ฉบับ เพื่อเตรียมนำไป
ประเมินคู่มือต่อไป

2. คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ การประเมินการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษารวมถึงการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อจัดทำคู่มือ
คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคม
พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 การดำเนินการสร้างคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการกำหนดแผนผังโครงสร้าง
เนื้อหาตามที่ได้สังเคราะห์ได้ในเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 บริบทและภารกิจการประเมิน

2.2.2 บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมิน

2.2.3 หลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน

2.3 นำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน
ตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้
เครื่องมือ ฉบับที่ 1 แบบประเมินด้านความเหมาะสม และความถูกต้องสำหรับผู้เชี่ยวชาญ พิจารณา
ตามข้อคำถามด้านความถูกต้อง และด้านเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตรประมาณค่า 5
ระดับ แบบลิคเอร์ต (Likert) และการแปลความหมายดังนี้

มีความเห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
มีความเห็นด้วยมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
มีความเห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
มีความเห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

3. แบบประเมิน ฉบับที่ 2 ด้านความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ สำหรับผู้ใช้ (คณะกรรมการประเมิน) หลังการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ โดยการประเมินอาศัยรูปแบบของคณะกรรมการประเมิน จำนวน 3 ท่าน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก พิจารณาด้านความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ แบบลิคเอร์ต (Likert) และการแปลความหมายดังนี้

มีความเห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
มีความเห็นด้วยมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
มีความเห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
มีความเห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ฉบับ ได้แก่ ประเมินฉบับที่ 1 ความเหมาะสม และความถูกต้องที่มีต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประเมินฉบับที่ 2 ด้านความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ที่มีต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ ซึ่งประเมินโดยโรงเรียน (คณะกรรมการประเมิน) หลังการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 7 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ก) เพื่อประเมินประเมินฉบับที่ 1 ความเหมาะสม และความถูกต้องของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญส่งคืนภายใน 15 วัน หลังจากวันได้รับเอกสาร และแก้ไขตามปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา การลำดับข้อความ

3. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากโรงเรียน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนบ้านแว้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 2) โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนบ้านจุดแดง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 และ 3) โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนบ้านแพรว สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พร้อมกับประชุมชี้แจง และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับคณะกรรมการประเมินก่อนวันประเมินจริง 1 สัปดาห์ และนัดหมายวันในการประเมิน

4. โรงเรียนตามข้อ 3 นำคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาไปศึกษา และใช้เป็นฐานข้อมูล ในการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

5. คณะกรรมการประเมินซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทำการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาโรงเรียนตามข้อ 3 ร่วมประเมินโรงเรียนตามวัน เวลาที่นัดหมายโดยใช้คู่มือการประเมิน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา ประกอบการประเมิน

6. หลังประเมินในข้อ 5 คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนครูที่ รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกซึ่งเป็นผู้ใช้คู่มือในการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้ ร่วมกันทำการประเมินหลังใช้คู่มือโดยใช้แบบประเมิน ฉบับที่ 2 ด้านความเป็นไปได้ และการ ใช้ประโยชน์

7. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 2 ฉบับ มาหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อโดยนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเทียบกับเกณฑ์ และแปลผล ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัย นำเสนอตามจุดมุ่งหมายการวิจัย โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2 ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัย พยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ผลการสร้างและหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดย อาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

ตอนที่ 4 ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินสร้างคู่มือการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มาจาก 2 แหล่ง ได้แก่

1. ข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพ ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด

2. จากการพิจารณาคัดเลือกความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัย พยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน จำแนกเป็น ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวิจัยการวัดและประเมินผล 3 คน ด้านหลักสูตรและการสอน 2 คน

ด้านการบริหารการศึกษา 2 คน รวมจำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมว่าตัวชี้วัดมีความสอดคล้องและเป็นตัวแทนองค์ประกอบหรือไม่ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ผลปรากฏ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการสังเคราะห์เอกสาร และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร

องค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร	ผลการปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรม	คงเดิม
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรม	คงเดิม
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรม	คงเดิม

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกองค์ประกอบ คงเดิม

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาการศึกษา
ระดับชั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์
เอกสาร

ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร	ผลการปรับแก้ตามความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม	-
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้
ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างทักษะ และความรู้เพื่อลดอคติ	ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้	-
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน	-
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม	-
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	-
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม	-
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของชุมชน	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม	
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น	-
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	-
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

จากตาราง 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้กรอบองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้ องค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ

ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

2. ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 14 ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดชัยแดนภาคใต้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (n = 7)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์				
1	ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
4	ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน	4.71	0.49	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์				
1	ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์	4.43	0.79	มาก
4	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.71	0.76	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์				
1	ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิถีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	4.86	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ตัวชี้วัด มีความเหมาะสม มีความสอดคล้องและเป็นตัวแทนขององค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดชัยแดนภาคใต้มีความเหมาะสมใน ระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ภาคใต้

ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ และความหมายที่ใช้แทน องค์ประกอบ (ตัวแปรแฝง) และ ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) มีดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบ (ตัวแปรแฝง) และตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้)

L1 หมายถึง องค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

E1 หมายถึง องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

Y1 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

Y2 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดี

เพื่อลดอคติ

Y3 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้

Y4 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน

E2 หมายถึง องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

Y5 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม

Y6 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคม

พหุวัฒนธรรม

Y7 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผล ในสังคมพหุวัฒนธรรม

Y8 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

E3 หมายถึง องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด

Y9 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น

Y10 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น

Y11 หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

2. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าความหมายทางสถิติ มีดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

χ^2 (Chi-Square) หมายถึง ค่าดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (โมเดลที่สอดคล้องคือโมเดลที่มีค่าไค-สแควร์ต่ำและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ p-value มากกว่าหรือเท่ากับ .05 ขึ้นไป)

RMSEA หมายถึง ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)

CFI หมายถึง ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ โมเดลเชิงสมมติฐานว่ามีความสอดคล้องสูงกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ (Comparative Fit Index)

TLI หมายถึง ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ (Tucker-Lewis Index)

SRMR หมายถึง ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual)

Df หมายถึง ชั้นความเป็นอิสระ

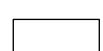
Sig. หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

b หมายถึง น้ำหนักองค์ประกอบ

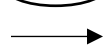
FS หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ

SE หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ของน้ำหนักองค์ประกอบ

e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Error)

 หมายถึง ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้)

 หมายถึง องค์ประกอบ (ตัวแปรแฝง)

 หมายถึง น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ระหว่างตัวแปรแฝงกับ

ตัวแปรแฝง หรือตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและวิเคราะห์น้ำหนักขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง
ของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้)

ตาราง 15 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง
ของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้)

ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้)	Min	Mix	$\bar{X}$	S.D.	Sk.	Kur.
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม						
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้	2	5	4.26	0.51	-0.07	-0.54
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ	2	5	4.28	0.51	-0.15	-0.70
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้	2	5	4.35	0.51	-0.37	-0.46
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน	2	5	4.48	0.50	-0.55	-0.61
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม						
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม	2	5	4.48	0.54	-0.70	-0.14
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	2	5	4.52	0.55	-0.95	0.60
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม	1	5	4.39	0.52	-0.51	-0.02
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	2	5	4.43	0.55	-0.60	-0.45
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม						
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น	2	5	4.18	0.54	-0.08	-0.36
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	2	5	4.29	0.51	-0.12	-0.65
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3	5	4.40	0.52	-0.37	-0.51

จากตาราง 15 พบว่า ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.18 – 4.52 มีความเบ้ ความโด่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าข้อมูลของตัวชี้วัด (ตัวแปรสังเกตได้) ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ตัวชี้วัด	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	Y11
Y1	1.00										
Y2	0.71**	1.00									
Y3	0.66**	0.77**	1.00								
Y4	0.69**	0.81**	0.81**	1.00							
Y5	0.64**	0.63**	0.64**	0.70**	1.00						
Y6	0.65**	0.66**	0.63**	0.76**	0.82**	1.00					
Y7	0.64**	0.71**	0.70**	0.79**	0.72**	0.75**	1.00				
Y8	0.63**	0.75**	0.71**	0.78**	0.70**	0.79**	0.83**	1.00			
Y9	0.61**	0.63**	0.57**	0.59**	0.55**	0.61**	0.69**	0.70**	1.00		
Y10	0.70**	0.67**	0.63**	0.66**	0.59**	0.55**	0.61**	0.69**	0.70**	1.00	
Y11	0.64**	0.66**	0.64**	0.71**	0.65**	0.66**	0.69**	0.73**	0.71**	0.78**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวก (Positive relationship) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง 0.55 – 0.83 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ซึ่งมีความหมายดังนี้ 0.80 หรือสูงกว่า แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์สูงมาก 0.60 – 0.80 แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์สูง 0.40 – 0.60 แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง 0.20 – 0.40 แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์ต่ำ และ 0.20 หรือต่ำกว่า แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก (รัตนะ บัวสนธ์, 2562)

ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ (Y7) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม กับ (Y8) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีค่า ($r = 0.83^{**}$) ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ดี ก็จะส่งผลให้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดีตามไปด้วยซึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนคู่อื่น ๆ แปลความหมายในทำนองเดียวกันนี้

ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 (Y5) ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม กับ (Y9) ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมต่ำ ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่นไปด้วย ซึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คู่ที่ 2 (Y6) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม กับ (Y10) ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น มีค่า ($r=0.55^{**}$) ซึ่งหมายความว่าถ้าครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมขาดการพัฒนา ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะ วิธีคิด และการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่นไปด้วย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนคู่อื่น ๆ แปลความหมายในทำนองเดียวกันนี้

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์เบื้องต้น พบว่า โมเดลตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยต้องทำการปรับโมเดลตามสมมติฐานให้สอดคล้องเสียก่อนกระบวนการปรับโมเดลในโปรแกรม MPLus สามารถแยกได้ 2 แนวทาง ได้แก่

3.1 การปรับพารามิเตอร์จากเมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของตัวแปร ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

3.2 การปรับพารามิเตอร์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง
 ในที่นี้ การปรับพารามิเตอร์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง จะทำให้โมเดลการวัดเปลี่ยนรูป ซึ่งมีผลต่อความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัด (โมเดลการวัดขาดความตรงเชิงโครงสร้างเพราะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลการวัดไม่เป็นไปตามสมมติฐาน)

ดังนั้น ผู้วิจัยเลือกการปรับพารามิเตอร์จากเมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรความคลาดเคลื่อนของตัวแปรที่สังเกตได้ เหตุผลคือ ยอมให้ความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างสมัยใหม่สามารถผ่อนปรนยอมให้

ตัวแปรสังเกตได้มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด จึงสามารถปรับโมเดลยอมให้ตัวแปรสังเกตได้มีความคลาดเคลื่อนจากการวัดรวมถึงสามารถผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นยอมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ (เช่น $d_1, d_2, \dots$ หรือ $e_1, e_2, \dots$) สามารถสัมพันธ์กันได้ โดยการปรับโมเดลสมการโครงสร้างวิธีนี้สามารถทำการปรับโมเดลได้ทันที ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของโมเดลตามสมมติฐาน และเมื่อทำการปรับโมเดลจนได้ค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องตามเกณฑ์แล้วก็ถือว่าโมเดลตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ปกรณ ประจันบาน, 2561) ได้ผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรายละเอียดดังนี้

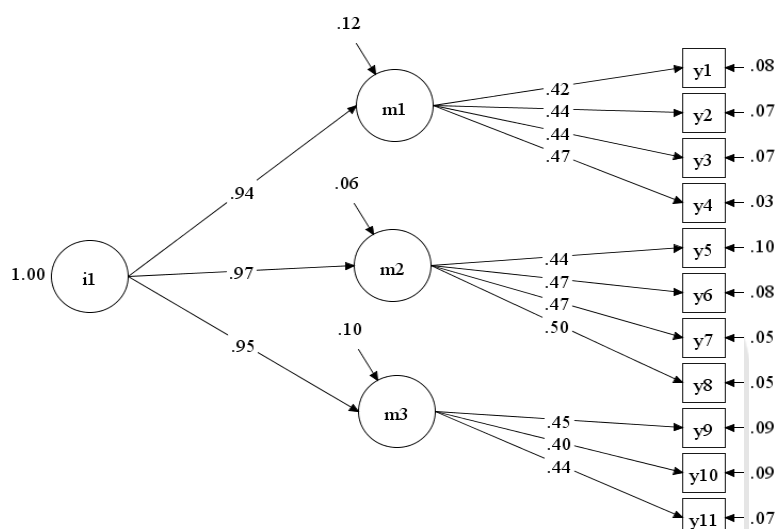
ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)
M1		0.94**(0.01)	0.88
	Y1	0.42**(0.02)	0.68
	Y2	0.44**(0.02)	0.74
	Y3	0.44**(0.02)	0.75
	Y4	0.47**(0.02)	0.89
M2		0.97**(0.01)	0.94
	Y5	0.44**(0.02)	0.66
	Y6	0.47**(0.02)	0.74
	Y7	0.47**(0.02)	0.80
	Y8	0.50**(0.02)	0.84
M3		0.95**(0.02)	0.68
	Y9	0.45**(0.02)	0.64
	Y10	0.40**(0.02)	0.68
	Y11	0.44**(0.02)	0.72

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดัชนีวัดความสอดคล้อง χ^2 (Chi-Square) = 38.63, $p = .053$ CFI = .997, TLI = .995 (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) = .034, SRMR = .012

จากตาราง 17 สามารถสร้างโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังภาพ 10

ภาพ 10 แสดงโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังการปรับโมเดล

จากตาราง 17 และ ภาพ 10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เมื่อได้ปรับโมเดลให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 15 ตัว ได้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่า 38.63 ค่าองศาอิสระ df เท่ากับ 26 ค่าระดับนัยสำคัญ (p-value) มีค่า .053 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .05 แสดงว่าค่าสถิติไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

CFI มีค่าเท่ากับ .997 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .95 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี

ค่าดัชนี TLI มีค่าเท่ากับ .995 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .95 ขึ้นไป แสดงว่าแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี

RMSEA มีค่าเท่ากับ .034 ซึ่งน้อยกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี

SRMR มีค่าเท่ากับ .012 มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี

เมื่อพิจารณารายละเอียดในโมเดลตามตาราง 16 ภาพ 10 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบ ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ มีค่าระหว่าง 0.94 -0.97 และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัด 11 ตัวมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ทุกตัว มีค่าระหว่าง 0.40 - 0.50 แสดงให้เห็นว่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคม พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความตรงเชิงโครงสร้าง

ตอนที่ 3 ผลการสร้างเกณฑ์และหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม

1. ข้อมูลภูมิหลังผู้เชี่ยวชาญที่ทำแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทำแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เข้าร่วมทำแบบวัด จำนวน 30 คน (อีก 6 คนไม่ยินยอมในการให้ข้อมูล) จากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ยะลา เขต 1 เขต 2 เขต 3 ปัตตานี เขต 1 เขต 2 เขต 3 และนราธิวาส เขต 1 เขต 2 เขต 3 โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 1 โรงเรียน และขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ซึ่งเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 83.33

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และเคยอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ไม่เคยอบรม จำนวน 5 คน ร้อยละ 16.67

2. ผลการสร้างเกณฑ์ในการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์มาจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้บริหารจากโรงเรียนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ ซึ่งเกณฑ์จะมีลักษณะแบบองค์รวม (Holistic Score) โดยมีการกำหนดเป็น 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม (Excellent) ดีมาก (Very good) ดี (Good) พอใช้ (Fair) ปรับปรุง (Improve) โดยแต่ละองค์ประกอบดังตาราง 18

ตาราง 18 เกณฑ์ในการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 20 ประเด็นพิจารณา		
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้		
1	มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1
2	มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียนรายบุคคล	ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา
3	มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร	ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
4	มีการประเมินผลที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน	- มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
5	ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ		
6	มีการสร้างความรู้สึกให้ผู้เรียนนับถือตัวเอง (Self-esteem)	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)
7	มีการสร้างความตระหนักและลดอคติความเชื่อ เหมารวม	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
8	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก ถึงความสำคัญความหลากหลายทางวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
9	มีการจัดบอร์ดนิทรรศการ วันสำคัญของกลุ่มต่าง ๆ ตามความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา
10	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม	ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้		
11	มีการปรับวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ได้มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1
12	มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำซึ่งมาจากหลากหลายวัฒนธรรม	ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2
13	มีการสอนเสริมในบางรายวิชาสำหรับผู้เรียนที่มี พัฒนาการช้ากว่าปกติ/เรียนรู้ช้า	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 ประเด็นพิจารณา
14	มีการจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบท	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน		
15	มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ ในวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)
16	ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ความ อบอุ่น มีความเข้าใจอันดีต่อกัน ทั้งในและนอกชั้นเรียน	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 - 3
17	ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุกคนไม่เลือกเฉพาะ ผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา
18	มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนช่วยเหลือกัน ในการเรียนและให้ความรับผิดชอบร่วมกัน	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา
19	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ สามารถคิด วิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง	ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve)
20	มีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งความสำเร็จหรือความ เป็นเลิศทางวิชาการโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ของแต่ละบุคคล	☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
สรุปผลการประเมินองค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 1- 4 คะแนนรวมที่ได้.....ระดับคุณภาพ.....		
เกณฑ์การพิจารณา		
คะแนนรวม 16	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม
คะแนนรวม 12 - 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีมาก
คะแนนรวม 8 - 11	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดี
คะแนนรวม 4 - 7	คะแนน	ระดับคุณภาพ พอใช้
คะแนนรวม 0 - 3	คะแนน	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด		
22 ประเด็นพิจารณา ดังนี้		
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม		
1	ผู้บริหารให้โอกาสทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)
2	ผู้บริหารสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างครู ผู้เรียน	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
3	ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
4	ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair)
5	ผู้บริหารมีความเข้าใจการปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างดี	☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม		
6	ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1
7	ผู้บริหารส่งครูเข้ารับการพัฒนาอบรมเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม	ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความเท่าเทียมความเสมอภาคให้กับผู้เรียน	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 ประเด็นพิจารณา
9	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ตระหนักถึงโอกาสการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
		ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair)

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
		☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม		
10	การสนับสนุนให้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)
11	การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกลุ่มของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 - 3
12	การส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
13	การจัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไป ในโรงเรียนของรัฐ ทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)	- มีการดำเนินการ 6 - 7 ประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair)
14	การจัดตั้งคณะกรรมการการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่เข้าใจในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม	☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
15	การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผล และการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน	
16	การกำกับดูแลติดตาม การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุทางวัฒนธรรม	
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
17	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษา ในหลากหลายรูปแบบ	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1
18	การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และผู้เรียน	ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 - 3
19	การส่งเสริมให้ชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
20	ผู้บริหารพัฒนานโยบายและกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
21	การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair)
22	การสร้างเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา	☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
สรุปผลการประเมินองค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 1- 4 คะแนนรวมที่ได้.....ระดับคุณภาพ.....		
เกณฑ์การพิจารณา		
คะแนนรวม 16	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม
คะแนนรวม 12 – 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีมาก
คะแนนรวม 8 – 11	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดี
คะแนนรวม 4 – 7	คะแนน	ระดับคุณภาพ พอใช้
คะแนนรวม 0 – 3	คะแนน	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 24 ประเด็นพิจารณา ดังนี้		
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น		
1	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทักทายตามวัฒนธรรมไทย และคำทักทายในภาษาอื่น	- ไม่มีการดำเนินการ - ดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 2 – 3 ประเด็นพิจารณา
2	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่มีหลายรูปแบบ เช่น ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวแห่วงกลาง	พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
3	ผู้เรียนมีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและข้อตกลงในครอบครัวตนเองและครอบครัวของเพื่อน	- มีการดำเนินการ 6 - 7 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการ 8 – 10 ประเด็นพิจารณา
4	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามศาสนาของตนเอง และศาสนาอื่น	ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน
5	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความเชื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่ถูกต้อง	☐ 0 = ปรับปรุง (Improve)
6	ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจ	☐ 1 = พอใช้ (Fair)
7	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ วัฒนธรรมของบริบทพหุวัฒนธรรม	☐ 2 = ดี Good
8	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น	☐ 3 = ดีมาก (Very good)
9	ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมตนเองพร้อมทั้งยอมรับเข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น	☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
10	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมตลอดจนแนวคิดของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม	
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น		
11	ผู้เรียนสามารถทักทายในวิถีปฏิบัติที่หลากหลายได้	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)
12	ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อนที่มี	- มีการดำเนินการ 1 – 2

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
	ความแตกต่างจากตนเอง	ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
13	ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้	- มีการดำเนินการ 3 – 4 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
14	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือและศาสนสถานของศาสนาอื่น	- มีการดำเนินการ 5 – 6 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการ 7 – 8 ประเด็นพิจารณา
15	ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสารจากหลากหลายมุม	ดีเยี่ยม (Excellent)
16	ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนความแตกต่างวัฒนธรรม	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair)
17	ผู้เรียนเคารพतिकการยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น	☐ 2 = ดี Good
18	ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตน	☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น		
19	ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า รักวัฒนธรรมของตนเอง	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)
20	ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกเป็นมิตร และนับถือบุคคลที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อชาติอื่น	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 - 3
21	ผู้เรียนมีความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของตนเอง	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา
22	ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดี
23	ผู้เรียนลดอคติและความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับครอบครัว เพศสภาพ	เยี่ยม (Excellent)
24	ผู้เรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อศาสนาอื่น	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี Good ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์
	สรุปผลการประเมินองค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 1-3 คะแนนรวมที่ได้.....ระดับคุณภาพ.....	
	เกณฑ์การพิจารณา	
	คะแนนรวม 12 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม	
	คะแนนรวม 9 – 11 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีมาก	
	คะแนนรวม 6 – 8 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี	
	คะแนนรวม 3 – 5 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้	
	คะแนนรวม 0 – 2 คะแนน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง	

3. ผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาในครั้งนี้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบในการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 11 ประเด็น พิจารณาก่อนการวิเคราะห์ฉันทามติ (Consensus analysis) จะต้องมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น 3 ประการ และพิจารณาตัดสินค่าความเหมาะสมการตัดสินเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ รายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของแบบวัดระดับความเหมาะสมในการ ตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญโดยอาศัยฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ความเป็นเอกมิติของแบบวัด (Homogeneity) ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้านความเป็นเอกมิติของแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัยฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม UCINET เพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของการลงฉันทามติเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งจะทำการพิจารณาจากสัดส่วน Eigenvalue สูงสุดต่อ Eigenvalue ลำดับที่ 2 จากการวิเคราะห์ พบว่า มีสัดส่วนมากกว่า 3 เท่า แสดงว่า มีความเป็นเอกมิติและเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ รายละเอียดดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์สัดส่วน Eigenvalue ของผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินระดับความ
เหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคม
พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ค่าสถิติ	ผลการวิเคราะห์
จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	30 คน
Eigenvalue	15.110
Eigenvalue ลำดับที่ 2	3.826
สัดส่วนของ Eigenvalue สูงสุดต่อลำดับที่ 2	3.950

ประการที่ 2 ความเป็นอิสระต่อกันของผู้ตอบ (Conditional independence) กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยไม่มีการปรึกษากัน หรือสอบถามความคิดเห็นกัน ซึ่งแบบวัดนี้มีความเป็นอิสระของผู้ตอบซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

ประการที่ 3 ความถูกต้อง (Common truth) กำหนดคำตอบของแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีเพียงคำตอบเดียว คือ มีความเหมาะสมเป็นเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้หรือไม่ ดังนั้น แบบวัดนี้จึงมีคุณสมบัติด้านความถูกต้องเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

3.2 ผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อทำการวิเคราะห์ฉันทามติแล้วเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นทุกประการของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบแล้ว ทำการตรวจสอบระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้ในการแบ่งกลุ่มของเกณฑ์ตามระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ โดยได้แบ่งเป็น 3 ระดับตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนใต้ ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับที่ 2 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนใต้ ตั้งแต่ 0.60 – 0.79 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับที่ 3 ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนใต้ ตั้งแต่ 0.40 – 0.59 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง รายละเอียดผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการคัดเลือกเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนใต้ของผู้เชี่ยวชาญ ดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการคัดเลือกเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนใต้ของผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล

ผู้เชี่ยวชาญ	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนใต้ของผู้เชี่ยวชาญ	ระดับ
1	0.79	2
2	0.55	3
3	0.85	1
4	0.81	1
5	0.79	2
6	0.56	3
7	0.41	3
8	0.99	1
9	0.83	1
10	0.59	3
11	0.56	3
12	0.50	3
13	0.75	2
14	0.79	2
15	0.52	2
16	0.66	2
17	0.55	3

ผู้เชี่ยวชาญ	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนใต้ของผู้เชี่ยวชาญ	ระดับ
18	0.99	1
19	0.52	3
20	0.48	3
21	0.83	1
22	0.75	2
23	0.47	3
24	0.83	1
25	0.80	1
26	0.61	2
27	0.87	1
28	0.64	2
29	0.73	2
30	0.76	2
เฉลี่ย	0.69	2

จากตาราง 20 ผลการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการคัดเลือกเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนใต้ของผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล ทั้ง 30 คน เห็นว่าเหมาะสม ค่าสูงสุด เท่ากับ 0.99 และค่าต่ำสุด เท่ากับ 0.41 โดยมีภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 0.69 คือ เหมาะสมมาก

ตาราง 21 ผลการแบ่งกลุ่มของเกณฑ์จำแนกตามระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้

ระดับความเหมาะสม ของเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนใต้	ช่วงระดับความเหมาะสม ของเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาใน สังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดน ใต้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับที่ 1	ตั้งแต่ 0.80 - 1.00	9	30.00
ระดับที่ 2	ตั้งแต่ 0.60 - 0.79	10	33.33
ระดับที่ 3	ตั้งแต่ 0.40 - 0.59	11	36.67
รวม		30	100.00

จากตาราง 21 การประมาณค่าความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ของผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัย
ทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ตัดสินความเหมาะสมของ
เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้
อยู่ในระดับ 3 มากกว่าระดับ 2 และระดับ 1 ตามลำดับ

3.3 ผลการตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ ของผู้เชี่ยวชาญจากการวิเคราะห์ฉันทามติ ทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ

จากการวิเคราะห์ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ พบว่า ความเหมาะสมของ
เกณฑ์ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้
จำนวน 11 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญมีผลดังตาราง 22

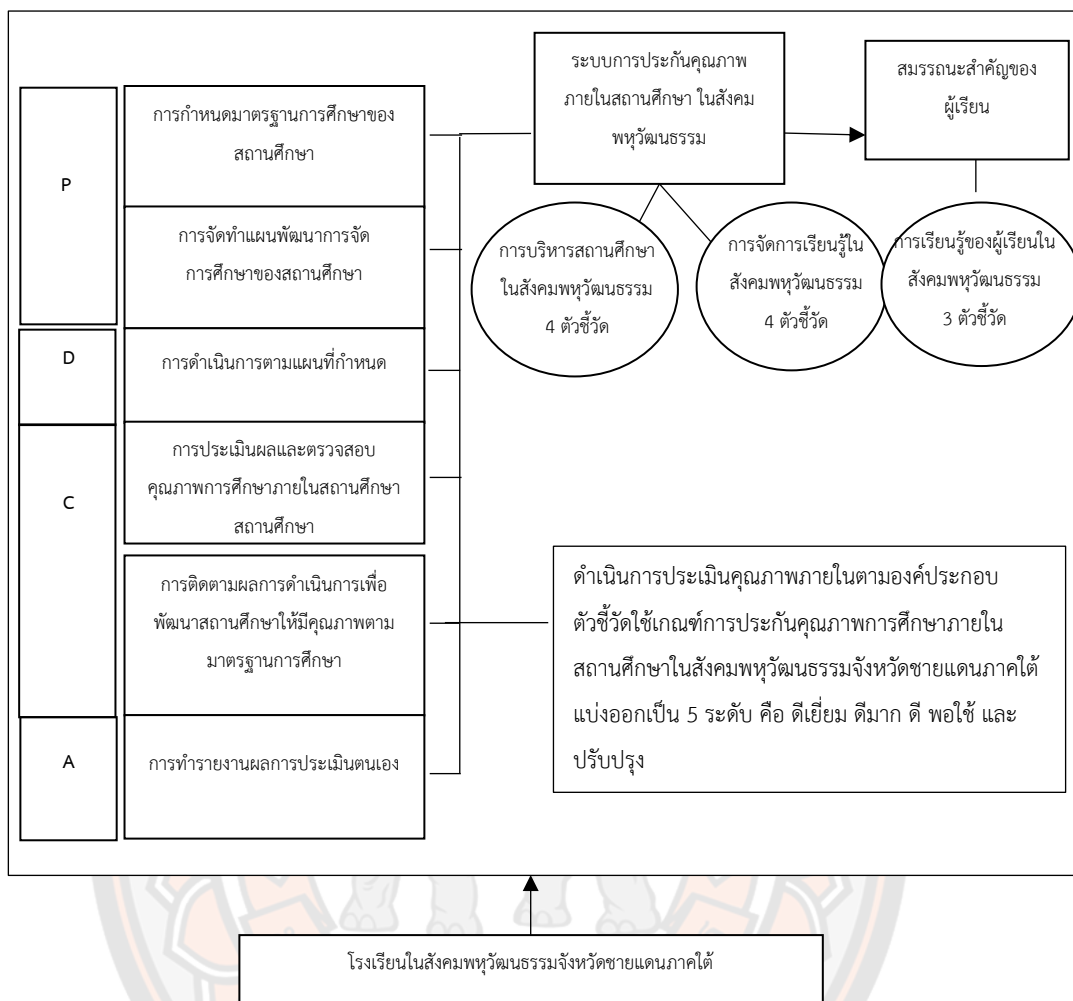

ตาราง 22 ผลการตอบแบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ข้อ	จำนวนผลการตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา		ผลการวิเคราะห์นัยตามติ
	เหมาะสมเป็นเกณฑ์	ไม่เหมาะสมเป็นเกณฑ์	
1	27	3	เหมาะสม
2	24	6	เหมาะสม
3	24	6	เหมาะสม
4	28	2	เหมาะสม
5	24	6	เหมาะสม
6	28	2	เหมาะสม
7	20	10	เหมาะสม
8	26	4	เหมาะสม
9	28	2	เหมาะสม
10	25	5	เหมาะสม
11	22	8	เหมาะสม

จากตาราง 22 เมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยอาศัยทฤษฎีนัยตามติทาง
วัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ พบว่า ความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ จำนวน 11 ข้อ มีความเหมาะสมเป็นเกณฑ์การ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาทุกข้อ
(รายละเอียดผลการวิเคราะห์ ภาคผนวก ค)

จากผลการสร้างเกณฑ์และหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถนำเกณฑ์ที่ได้ไปใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้ตามขั้นตอน ดังภาพ 11

ภาพ 11 แสดงขั้นตอนการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้

จากภาพ 11 เป็นขั้นตอนของการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ โดยการกำหนดมาตรฐานตามองค์ประกอบตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะอยู่ในขั้นตอนที่ 1 ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และขั้นตอนที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาโดยใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายใน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

ตอนที่ 4 ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ผลการสร้างคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับหลักการ รูปแบบ การประเมินการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษารวมถึงการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อจัดทำคู่มือ การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคม พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสังเคราะห์ได้ในเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้องค์ประกอบของคู่มือ ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทและภารกิจการประเมิน

หลักการและเหตุผล

วัตถุประสงค์

กลุ่มตัวอย่าง

กรอบแนวคิดการประเมิน

ประโยชน์ที่ได้รับ

องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ 2 บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมิน คุณภาพการศึกษา

ส่วนที่ 3 หลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน

หลักการและรูปแบบการประเมิน

แนวทางการประเมิน

เครื่องมือการประเมิน

เทคนิคการประเมิน

แนวปฏิบัติและขั้นตอนการปฏิบัติ

2. ผลการหาคุณภาพด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง จากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งทำการประเมินก่อนใช้คู่มือ

ตาราง 23 ผลหาคุณภาพด้านความเหมาะสมจากความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็นการประเมิน	ความเหมาะสม (Propriety Standards)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. คู่มือมีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการประเมินไว้อย่างเป็นทางการ	4.86	0.38	มากที่สุด
2. คู่มือมีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความ ความเป็นธรรมและโปร่งใส	4.71	0.49	มากที่สุด
3. คู่มือมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.71	0.76	มากที่สุด
4. คู่มือมีเกณฑ์การประเมินมีความตรงไปตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน	4.71	0.49	มากที่สุด
5. การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน	4.71	0.76	มากที่สุด
6. คู่มือมีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	5.00	0.00	มากที่สุด
7. คู่มือมีความสมบูรณ์ ยุติธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.57	0.53	มากที่สุด
8. คู่มือระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณ ของผู้ประเมิน	4.71	0.76	มากที่สุด
9. คู่มือมีองค์ประกอบของกรรมการประเมินที่มีความเหมาะสม	4.71	0.76	มากที่สุด
10. หลักการรูปแบบและแนวทางการประเมินมีความเหมาะสมสามารถ ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	4.71	0.76	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.74	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าเฉลี่ย 4.74 หมายความว่า คู่มือมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

ตาราง 24 ผลการหาคุณภาพด้านความถูกต้องของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ประเด็นการประเมิน	ความถูกต้อง (Accuracy Standards)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. คู่มือได้มาจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา บริบทได้ถูกต้อง	4.71	0.49	มากที่สุด
2. คู่มือการระบุวัตถุประสงค์ ภาระงานของการประเมินอย่างชัดเจน	4.86	0.38	มากที่สุด
3. มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง	5.00	0.00	มากที่สุด
4. มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง	5.00	0.00	มากที่สุด
5. คู่มือมีความเป็นปรนัย	4.86	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.89	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ผลการหาคุณภาพด้านความถูกต้องของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีค่าเฉลี่ย 4.89 หมายความว่า คู่มือมีความถูกต้อง ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

3. ผลการหาคุณภาพด้านการใช้ประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้จากความคิดเห็นของผู้ใช้คู่มือคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนภาคใต้

ตาราง 25 ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จังหวัดชัยแดนภาคใต้หลังใช้คู่มือ

ประเด็นการประเมิน ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)	โรงเรียนขนาดเล็ก (n=3)			โรงเรียนขนาดกลาง (n=3)			โรงเรียนขนาดใหญ่ (n=3)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. คู่มือมีการระบุผู้เกี่ยวข้องที่ต้องใช้คู่มืออย่างชัดเจน ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ได้สะดวก	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้ มาจากผู้ประเมินที่มีส่วนเกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้ผลการประเมิน	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. การแปลความหมายและการตัดสินใจค่ามีความชัดเจน	4.33	0.58	มากที่สุด	4.33	0.58	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ประเด็นการประเมิน ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)	โรงเรียนขนาดเล็ก (n=3)			โรงเรียนขนาดกลาง (n=3)			โรงเรียนขนาดใหญ่ (n=3)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
5. คู่มือมีความ ชัดเจนทุกขั้นตอน	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด
6. มีการเผยแพร่ผล การประเมินไปยัง ผู้เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด
7. รายงานผลการ ประเมิน ดำเนินการเสร็จ สิ้น และทันทีจะ นำไปใช้ประโยชน์	4.33	0.58	มาก	4.67	0.58	มาก ที่สุด	4.60	0.55	มาก ที่สุด
8. การประเมินส่งผล ในการกระตุ้นให้มี การดำเนินการ ประเมินต่อไป อย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด	5.00	0.00	มาก ที่สุด
เฉลี่ย	4.75	0.29	มาก ที่สุด	4.88	0.15	มาก ที่สุด	4.85	0.25	มาก ที่สุด

จากตาราง 25 พบว่า ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 4.75 4.88 และ 4.85 ตามลำดับ หมายความว่า คู่มือมีความเป็นประโยชน์ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

ตาราง 26 ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นไปได้ของกลุ่มการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเด็น การประเมิน ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)	โรงเรียนขนาดเล็ก (n=3)			โรงเรียนขนาดกลาง (n=3)			โรงเรียนขนาดใหญ่ (n=3)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
1. วิธีการและ ขั้นตอนการ ประเมินสามารถ นำไปปฏิบัติได้ จริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วิธีการ ประเมินเป็นที่ ยอมรับของ ผู้เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ระบบการ ประเมินให้ผล คุ้มค่า และ ประหยัด งบประมาณ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.67	0.58	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ระบบการ ประเมินทำความ เข้าใจได้ง่ายไม่ ยุ่งยาก	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ระบบการ ประเมินสามารถ นำไปใช้ใน สถานการณ์จริง ได้	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.93	0.12	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตาราง 26 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 5.00 4.93 และ 5.00 ตามลำดับ หมายความว่า คู่มือมีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

สำหรับการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างและหาคุณภาพของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จัดทำขึ้นตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และผ่านการหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ได้แก่ ด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ ด้านมาตรฐานความเหมาะสม มาตรฐานความถูกต้อง และมีผลการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในจังหวัดราชภัฏนครราชสีมา และเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการตามสภาพจริงตามบริบทสังคมมหาวิทยาลัย โดยการดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้าน ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เรียน ให้มีความเข้มแข็ง และเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องอันส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัย นำเสนอตามจุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามจุดมุ่งหมายการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

1.1 องค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และการปรับแก้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 11 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ

ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผล

ในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น

ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น

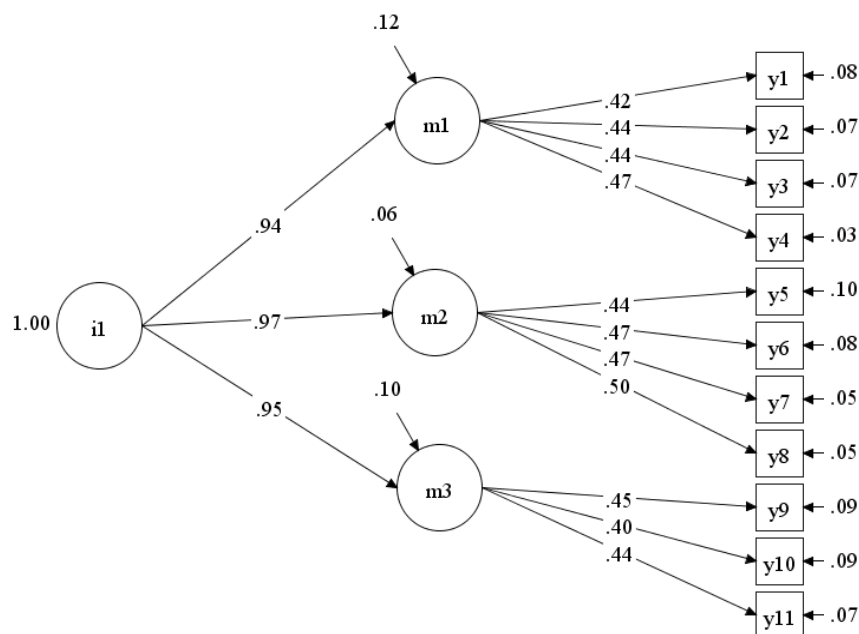
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น

1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมที่ สอดคล้องและเป็นตัวแทนขององค์ประกอบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้มีความเหมาะสม ในระดับมากถึง มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.43 – 5.00

2. ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้ ที่สร้างขึ้นโดยใช้โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า

2.1 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง ของตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) สรุปได้ว่า ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.18 – 4.52 มีความเบ้ ความโด่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าข้อมูลของตัวชี้วัด (ตัวแปร สังเกตได้) ของ การประกัน คุณ ภาพ การ ศึกษา ภายใน สถาน ศึกษา ระดับ การ ศึกษา ขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

สำหรับโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบ และตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้เป็นผลมาจากการพัฒนาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านใต้ โดยผ่านการหาด้านตรงเชิงเชิงโครงสร้างโมเดลนี้มีลักษณะเป็นโมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Secondary Order Confirmatory Factor Analysis) สรุปได้ดังภาพ 12

ภาพ 12 แสดงโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่าน ภูเก็

2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภูเก็ สรุปได้ว่า ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภูเก็ มีความสัมพันธ์ทางบวก (Positive relationship) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง 0.55 – 0.83 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ซึ่งมีความหมายดังนี้ 0.80 หรือสูงกว่า แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์สูงมาก 0.60 – 0.80 แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์สูง 0.40 – 0.60 แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง 0.20 – 0.40 แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์ต่ำ และ 0.20 หรือต่ำกว่า แสดงว่า มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก (รัตนะ บัวสนธ์, 2562)

ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ (Y7) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านภูเก็ กับ (Y8) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่า ($r = 0.83^{**}$) ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

และการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ดี ก็จะส่งผลให้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดีตามไปด้วยซึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนคู่อื่น ๆ แปลความหมายในทำนองเดียวกันนี้

ตัวชี้วัด (ตัวแปรที่สังเกตได้) ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 (Y5) ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม กับ (Y9) ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมต่ำ ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่นไปด้วยซึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คู่ที่ 2 (Y6) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมกับ (Y10) ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น มีค่า ($r=0.55^{**}$) ซึ่งหมายความว่าถ้าครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมขาดการพัฒนา ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่นไปด้วย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนคู่อื่น ๆ แปลความหมายในทำนองเดียวกันนี้

2.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เมื่อได้ปรับโมเดลให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 15 ตัว ได้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่า 38.63 ค่าองศาอิสระ df เท่ากับ 26 ค่าระดับนัยสำคัญ (p-value) มีค่า .0528 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .05 แสดงว่าค่าสถิติไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับ CFI มีค่าเท่ากับ .997 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .95 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ระดับดี ค่าดัชนี TLI มีค่าเท่ากับ .995 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.95 ขึ้นไป แสดงว่าแสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี RMSEA มีค่าเท่ากับ .034 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี และ SRMR มีค่าเท่ากับ .012 มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี

3. ผลการสร้างเกณฑ์และหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม พบว่า

3.1 ผลการสร้างเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม จะมีลักษณะแบบองค์รวม (Holistic Score) โดยมีการกำหนดเป็น 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม (Excellent) ดีมาก (Very good) ดี (Good) พอใช้ (Fair) ปรับปรุง (Improve)

3.2 ผลการหาคุณภาพโดยการตรวจสอบระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ว่า เมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ พบว่า เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 11 ข้อ มีความเหมาะสมเป็นเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกข้อ

4. ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

4.1 ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมและความถูกต้องของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.74 หมายความว่า คู่มือมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด สำหรับผลการหาคุณภาพด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.89 หมายความว่า คู่มือมีความถูกต้อง ระดับมากที่สุด ผลการประเมินเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

4.2 ผลการหาคุณภาพด้านการใช้ประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้จากความคิดเห็นของผู้ใช้คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

โรงเรียนขนาดเล็ก สรุปได้ว่า ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าเฉลี่ย 4.75 หมายความว่า คู่มือมีความเป็นประโยชน์ ระดับมากที่สุด ผลการประเมินเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด สำหรับผลการประเมินคุณภาพด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย 5.00 หมายความว่า คู่มือมีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

โรงเรียนขนาดกลาง สรุปได้ว่า ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าเฉลี่ย 4.88 หมายความว่า คู่มือมีความเป็นประโยชน์ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด สำหรับ ผลการ

ประเมินคุณภาพด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย 4.93 หมายความว่า คู่มือมีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

โรงเรียนขนาดใหญ่ สรุปได้ว่า ผลการหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าเฉลี่ย 4.85 หมายความว่า คู่มือมีความเป็นประโยชน์ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด สำหรับ ผลการประเมินคุณภาพด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย 5.00 หมายความว่า คู่มือมีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการประเมินทุกด้านอยู่ระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นองค์ประกอบของผู้มีบทบาทหน้าที่ในสถานศึกษา คือ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พ.ศ.2561 ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน โดยประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก กระบวนการออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้สอนที่มีหน้าที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยออกแบบเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย เช่น การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื่อมโยงตัวชี้วัดจริงได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bank, & Bank (1998; Nieto, 2007; Ladson-Billings, 1994; Harris, 1997; Loewen, 1995; Loewen, 2000; Sleeter, & Grant, 2003; Nieto, 2004) ซึ่งสรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างความรู้

เป็นแนวการจัดการศึกษาของครูโดยการออกแบบให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองมากกว่าให้ผู้สอนเป็นผู้ป้อนความรู้และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสามารถตรวจสอบและพิจารณาสิ่งที่ได้เรียน และสามารถเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้ ครูผู้สอนมีหน้าที่เป็นโค้ชคอยแนะนำหรือกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดอยู่ตลอด ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนการเรียนรู้เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของครูผู้สอนซึ่งประกอบไปด้วยสมรรถนะ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติส่งเสริมให้ผู้เรียนนับถือตนเองตระหนักและลดอคติความเชื่อเหมารวมโดยการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิดาร์ศมี สิงห์เดชาสิทธิ์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ พบว่า มี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านเป็นครูกู้คิด ด้านทักษะในการสอน และด้านเป็นแบบอย่างครูดีรวมถึง แนวคิดของ Nieto (2007) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลายในสถานศึกษาหลายแห่ง คือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อลดอคติ (Prejudice) และความเชื่อเหมารวม (Stereotype) โดยการบูรณาการผ่านรายวิชาต่าง ๆ ที่จัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้เป็นวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความเท่าเทียมกันในทุกด้าน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Bank, & Bank (1998) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนแบบเน้นความเสมอภาค (Equity Pedagogy) ครูผู้สอนทุกรายวิชาควรวิเคราะห์วิธีการ และรูปแบบการสอนเพื่อดูว่ามีความเป็นพหุวัฒนธรรมมากน้อยเพียงใดเพื่อให้เกิดความเสมอภาค โดยครูผู้สอนควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของตนเองเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้นไม่ว่านักเรียนคนนั้นจะมาจากเชื้อชาติ ศาสนาหรือฐานะทางสังคมใดก็ตาม ครูผู้สอนต้องเพิ่มความสนใจมากเป็นพิเศษเมื่อสอนนักเรียนบางกลุ่ม หรืออาจจัดให้มีการทำกิจกรรมกลุ่มในวิชาบางวิชาและตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ นอกจากครูจะให้ความรู้ทางวิชาการกับผู้เรียนแล้วการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น รวมถึงการสร้างสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนโดยไม่เลือกปฏิบัติก็เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนอีกเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ladson-Billings (1994) พบว่า ครูควรปรับวิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่ภาษาแม่แตกต่างจากโรงเรียนใช้จัดการเรียนรู้หรือปรับวิธีการสื่อสารหรือทำกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้เรียนเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งลักษณะของการสอนที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมมีดังนี้ 1) ครูมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น 2) ครูถือว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมองว่าการศึกษาคือการให้คืนแก่ชุมชน 3) ครูมองว่าการสอนเป็นศิลปะและตนเองคือศิลปิน คือไม่ได้มองว่าการสอนเป็นเพียงศาสตร์หรือเป็นเพียงเทคนิคเท่านั้น 4) ครูเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จได้ 5) ครูช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของประเทศ และของโลก 6) ครูมอง

ว่าการสอนคือการดึงความรู้จากตัวผู้เรียนซึ่งต่างจากการสอนแบบเดิม ๆ ที่มองว่าการสอนคือ "การใส่ความรู้" เข้าไปในตัวผู้เรียน 7) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนมีความอบอุ่นมีความเป็นมนุษย์มีความเท่าเทียม ไม่ใช่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนายกับลูกน้องและเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่จำกัดอยู่ภายในชั้นเรียนเท่านั้น 8) ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น 9) ครูปลูกฝังให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันในการเรียนและให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน 10) ครูมองว่าความรู้เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่เสมอนำกลับมาใช้ได้ใหม่และเป็นสิ่งที่แบ่งปันกัน 11) ครูสอนให้ผู้เรียนมอง "ความรู้" อย่างวิเคราะห์นำความรู้ที่มาจากมุมมองของใครสามารถเป็นอย่างอื่นได้ไหม 12) ครูสอนให้ผู้เรียนใคร่รู้ เช่น ไม่ใช่แค่ท่องชื่อรัฐมนตรีได้แต่ต้องรู้ว่าเขาทำหน้าที่อะไร มีบทบาทอย่างไร เกี่ยวข้องกับชีวิตของเราอย่างไร 13) ครูสอนทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน และ 14) เป็นการสอนที่มองความสำเร็จหรือความเป็นเลิศทางวิชาการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องมีการแสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและผู้คนที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างหลากหลาย โดยสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างได้อย่างมีความสุข เป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อช่วยส่งเสริมให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เสริมสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคม รวมถึงการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรา ชูสุวรรณ (2551; เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554; Bank, 2007) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมโดยต้องให้อากาศทางการศึกษาต้องประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับสถานะของปัญหาและความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และต้องสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคม และวัฒนธรรมระหว่างครู ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับชุมชน ต้องมีองค์ความรู้หรือแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมนั้น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญสุดา วงษ์แหยม (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรม ของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา สถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการการศึกษา ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนา

ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม เพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถเรียนรู้อยู่ตลอดเวลามุ่งเน้นให้ผู้เรียนในสังคมมีความเท่าเทียมเสมอภาคในการได้รับการศึกษาที่มาจากหลายวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม ทั้งความเท่าเทียมทางโอกาสของการได้รับการศึกษา และความเท่าเทียมของโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา โดยมีผู้บริหารมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาง วิชยานุวัติ et al. (2553; พิริยะ กรุณา, 2561; Gorski, 2016) กล่าวว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมซึ่งในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันมีสภาพปัญหาในเรื่องของการขาดแคลนครูส่งผลให้เกิดปัญหาคุณภาพของครูผู้สอนซึ่งครูที่ดีต้องมีคุณลักษณะในการสอน คือ การกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปราศจากความอคติไม่ลำเอียงต่อผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างจากตนยอมรับแนวคิดในเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ครูต้องมีความเข้าใจและอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข รวมถึงครูต้องมีจรรยาบรรณความเป็นครู ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม เพราะว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องส่งเสริม สนับสนุนครูโดยการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูรวมถึงส่งเสริมให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษาและสามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสอนศาสนาและสอดคล้องกับงานวิจัยขวัญสุดา วงษ์แหยม (2560) การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรม ของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา สถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการการศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัย สิทธิชัย ทองมาก (2560; เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องส่งเสริมหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เหมาะสมควรมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงการบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามขอบเขตของศาสนา ฐานะทางสังคม ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้ส่งผลถึงความเท่าเทียมกันทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคนด้วยการเร่งปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศาสนาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนวิชาศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ และให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ และการบริหารวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนใต้ ผู้บริหารควรส่งเสริมดังนี้

- 1) การจัดตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 2) การกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
- 3) การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผล และประเมินผลในแต่ละ

รายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย

4) การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 5) การพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลเพื่อสนองตอบผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม 6) การควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และ 7) การเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการอื่นให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม และตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนอกเหนือจากบุคลากรในโรงเรียนแล้วบุคคลที่มีความสำคัญกับโรงเรียนคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชนคณะกรรมการสถานศึกษา ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาตามบริบทของชุมชนนั้น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกกรินทร์ สังข์ทอง (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานสัมพันธ์ที่ีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูและ ผู้เรียน การมีส่วนร่วมเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น สร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับโรงเรียนและชุมชน สร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูและรวมไปถึงการจัดเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่น ในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของศิลป์ชัย สุวรรณมณี (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยให้อำนาจกับคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเป็นพหุวัฒนธรรม กิจกรรมศาสนกิจต่าง ๆ เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญสุดา วงษ์แหยม (2560) การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรม ของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต EDFR ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรมของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา สถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการการศึกษาโดยมุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดคือ ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น และตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีผู้เรียนเรียนร่วมสองศาสนา ต้อง

คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี ตามประกาศกฎกระทรวงศึกษาธิการ โดยการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมต้องช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา สถานศึกษาต้องช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติ สุนทรียภาพท่ามกลางความแตกต่างทางวัฒนธรรมสู่การปฏิบัติที่จะเกิดเป็นสมรรถนะกับผู้เรียนที่แท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิชัย ทองมาก (2560) กล่าวว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร (ความรู้ ความเข้าใจ) 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแสดงองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีกระบวนการคิด คิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาได้ มีความกระตือรือร้นและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และมีความสุขทางกาย ทางใจในการเรียนและการดำเนินชีวิต และ 3) ทักษะในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ คือ มีความรู้ความเข้าใจ ด้านความเป็นมา ความสำคัญ และความแตกต่างทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมภาษา และวัฒนธรรมของบริบทพหุวัฒนธรรม และดำรงตนบนพื้นฐานความเป็นไทย มีความตระหนัก ยอมรับเคารพถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีความรู้สึกเชิงบวกต่อพหุวัฒนธรรมมีความเท่าเทียม มีความสมภาค มีความยุติธรรม และมีเสรีภาพ มีสุนทรียภาพ ทักษะในการอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข และมีเจตคติที่ดีมีความรู้ และทักษะพื้นฐานต่อการศึกษาต่อปริญญาเศรษฐกิจพอเพียง และการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติมวดี อาพันธ์นันทน์ (2563) กล่าวว่า ผลของการทดลองใช้แผนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมตามแนวทางการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม สรุปสมรรถนะพหุวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

ด้านความรู้ จากการเรียนตามแผนการสอนจากชั้นเล็ก ๆ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องราวของครอบครัวตนเองและครอบครัวของเพื่อนร่วมชั้นเรียนรู้ว่าครอบครัวของตนเองมีสมาชิกเป็นใครบ้าง และครอบครัวของเพื่อนร่วมชั้นมีโครงสร้างอย่างไรและประกอบด้วยสมาชิกกี่คนเป็นใครบ้าง นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจว่าโครงสร้าง

ของครอบครัวมีหลายแบบ ทั้งครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวใหญ่ ครอบครัว
 แหว่งกลาง นอกจากนี้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงและการปฏิบัติตนในครอบครัวของตนเองและ
 ครอบครัวของเพื่อนมีความรู้ที่เข้าใจคำสิ่งแต่เป็นการตกลงทั้งสองฝ่าย เช่น พ่อแม่ตกลงกับ
 นักเรียนว่าให้ทำอะไร และนักเรียนยอมรับข้อตกลงนั้น เช่นเดียวกันนักเรียนอาจเป็นผู้สร้างข้อตกลง
 กับพ่อแม่ด้วยเช่นกัน ความรู้ขั้นที่สูงขึ้นที่นักเรียนได้รับการเรียนตามแผนการสอน คือ ความรู้
 เกี่ยวกับวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมของตนเอง วัฒนธรรมของเพื่อนร่วมชั้น ความเชื่อเหมารวม
 เกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น นักเรียนเรียนรู้การทักทายในวัฒนธรรมของตนเอง และวัฒนธรรมอื่น
 นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ความรู้อีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนได้รับคือ ความรู้เกี่ยวกับความ
 เชื่อเหมารวม ในแผนการสอนนี้นักเรียนรู้ว่าความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละภาคนั้นไม่
 จริงเสมอไป และความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับเพศสภาพ เช่น เด็กผู้หญิงต้องเล่นชุดทำอาหาร
 ชุดเสริมสวย ชุดทำความสะอาด เล่นตุ๊กตา เด็กผู้ชายต้องเล่นปืน รถถัง อาจไม่จริงเสมอไป ความเชื่อ
 เหมารวมเช่นนี้ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนในอนาคต เช่น ผู้หญิงจำนวนน้อยที่เป็นนักบิน
 ทหาร วิศวกร หรือ เลิกเรียนสายวิทยาศาสตร์ เนื่องมาจากความเชื่อเหมารวมเช่นนี้เอง ความรู้
 อีกระดับขั้นที่นักเรียนได้รับการเรียนตามแผนการสอน ซึ่งเป็นความรู้ที่นักเรียนเรียนในชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับคือความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก ความรู้เกี่ยวกับ
 องค์ประกอบของระบบเศรษฐกิจ และบทบาทของแต่ละองค์ประกอบในระบบเศรษฐกิจรวมทั้ง
 ตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวตนเองในระบบเศรษฐกิจ และนักเรียนยังได้เรียนรู้เรื่องความ
 ไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจ

ด้านทักษะ จากการเรียนตามแผนการสอนนักเรียนมีทักษะดังต่อไปนี้ คือ ทักษะในการ
 ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในบริบทของความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ เช่น นักเรียนรู้จักการ
 ทักทายในภาษาอื่นหรือศาสนาอื่น แผนการสอนที่ 1) นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมใน
 ศาสนสถานของศาสนาอื่น แผนการสอนที่ 6 ทักษะในการเปิดมุมมองที่หลากหลายไม่ล้อเลียน หรือ
 แกล้ง (Bully) คนที่มีวัฒนธรรมต่างจากตนเอง หรือคนที่ถูกนาเสนอผ่านสื่อ เช่น เพื่อนที่เป็น
 ลูกหลานแรงงานข้ามชาติ เพื่อนที่นับถือศาสนาอิสลามหรือมาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักเรียนฝึก
 ทักษะการเปิดมุมมองจากการรับฟังข่าวสารรอบด้านจากสื่อ ไม่ด่วนเชื่อหรือด่วนตัดสินใจ นักเรียนฝึก
 ทักษะยอมรับว่าความเชื่อเหมารวมไม่จริงเสมอไป เช่น กรณีของเพื่อนที่ชอบเล่นของเล่นไม่ตรงกับ
 ความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับเพศสภาพ เนื่องจากในทุกแผนการสอนได้ออกแบบกิจกรรมให้นักเรียน
 เป็นกลุ่ม ด้านทักษะอีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนได้รับตลอดการเรียนตามแผนการสอนคือ ทักษะการ
 ทำงานเป็นกลุ่มกับคนที่ไม่ใช่เพื่อนสนิท จากการทำงานร่วมกัน นักเรียนได้ฝึกทักษะความสามัคคี
 การรับมือกับความขัดแย้ง ทักษะสุดท้ายซึ่งเป็นทักษะขั้นสูงตามแนวทางการสอนสำหรับผู้เรียนที่มี
 ความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ ทักษะการเคลื่อนไหวทางสังคม ถึงแม้ในแผนการสอนนักเรียนจะ

ไม่ได้ทำกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม แต่นักเรียนได้ฝึกทักษะเหล่านี้จากการแสดงบทบาทสมมติ เช่น การแก้ปัญหาในกรณีเพื่อนต้องออกจากโรงเรียนกลางคันเพื่อไปทำงาน การแก้ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ การแก้ปัญหาถ้าได้รับค่าแรงต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำ หรือการแก้ปัญหาถ้าถูกเลิกจ้างโดยไม่ได้รับเงินชดเชย

ด้านทัศนคติ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการเรียนตามแผนการสอน คือ นักเรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบครอบครัวที่หลากหลาย ความชอบที่ไม่ตรงกับความเชื่อ เหมารวมเกี่ยวกับเพศสภาพ การเปิดรับมุมมองที่หลากหลายนี้นำไปสู่การตระหนักถึงอคติและความเชื่อเหมารวมของตนเองที่มีต่อคนบางกลุ่ม นอกจากนี้จากการทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนเกิดความเห็นใจคนอื่น เช่น เด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ คนที่ถูกสื่อนำเสนอในด้านลบ แผนการสอนนี้อาจไม่ทำให้นักเรียนลดอคติ และความเชื่อเหมารวมได้ในทันทีแต่การสอนที่นำเสนอมุมมองที่หลากหลายให้กับนักเรียน ผลของแผนการสอนนี้ได้ทำคือการช่วยให้นักเรียนไม่ด่วนตัดสิน ทำให้นักเรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย และตระหนักถึงอคติและความเชื่อเหมารวมของตนเอง

จากที่กล่าวมาในช่วงต้นตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีความแตกต่างจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พ.ศ.2561 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันทุกตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีลักษณะเฉพาะคือมีความเจาะจงเฉพาะกลุ่มสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมท่ามกลางผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม

2. ผลการตรวจความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ทำการปรับโมเดล จำนวน 15 ตัว เหตุที่ต้องปรับโมเดลอาจเนื่องมาจากข้อตกลงเบื้องต้นยอมให้ความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างสมัยใหม่สามารถผ่อนปรนยอมให้ตัวแปรสังเกตได้มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด จึงสามารถปรับโมเดลยอมให้ตัวแปรสังเกตได้มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด รวมถึงสามารถผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นยอมให้ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้ซึ่งทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory) ไม่สามารถทำได้ โดยหลังจากการปรับโมเดลจะได้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่า 38.63 ค่าองศาอิสระ df เท่ากับ 26 ค่าระดับนัยสำคัญ (p-value) มีค่า 0.0528 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.05 แสดงว่าค่าสถิติไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า CFI มีค่าเท่ากับ .997 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ .95 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี ค่าดัชนี TLI มีค่าเท่ากับ .995 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ 0.95 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี RMSEA มีค่าเท่ากับ .034 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี SRMR มีค่าเท่ากับ .012 มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับ ปกรณ์ ประจันบาน (2561) กล่าวว่า โมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ โมเดลที่มีค่าสถิติไคสแควร์ต่ำและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติคือมีค่า p-value มากกว่าหรือเท่ากับ .05 ขึ้นไป และ Kelloway (2015) กล่าวว่าค่า RMSEA ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ควรน้อยกว่า 0.05 จึงจะถือว่าสอดคล้องดี และ Hox (2010) กล่าวว่า ค่า CFI ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) หรือค่า CFI ใช้เปรียบเทียบโมเดลเชิงสมมติฐานว่ามีความสอดคล้องสูงกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ดังนั้น หากค่า CFI หากมีค่ามากกว่า .95 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องดี และหากค่า CFI มีค่ามากกว่า .90 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องซึ่งแสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ Hox (2010) กล่าวว่า ค่า TLI ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (Tucker-Lewis Index: TLI) หรือดัชนี Non-Normed Fit Index (NNFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการคำนวณหาปริมาณที่เปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบระหว่างโมเดลสมมติฐาน (hypothesized model) กับโมเดลว่างหรือไร้เงื่อนไข (Null Model) ต่อจำนวนองศาอิสระ (Degree of Freedom) ทารด้วยโมเดลอิสระ (independence model) มีค่าระหว่าง 0 - 1 หากค่าของ TLI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้อง และตั้งแต่ .95 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องดี แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ Hox (2010) กล่าวว่าค่า SRMR ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual: SRMR) หรือค่า SRMR เป็นค่าบอกความคลาดเคลื่อนของโมเดล หากค่า SRMR มีค่าน้อยกว่า .05 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องดี และหากค่า SRMR มีค่าน้อยกว่า .08 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องซึ่งแสดงว่าโมเดลทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการสร้างและหาคุณภาพเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม พบว่า การสร้างเกณฑ์มาจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยผ่านการหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญในการหาความเหมาะสมโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติ

ทางวัฒนธรรม โดยเกณฑ์จะมีลักษณะแบบองค์รวม (Holistic Score) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม (Excellent) ดีมาก (Very good) ดี (Good) พอใช้ (Fair) ปรับปรุง (Improve) และซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ใช้กันในปัจจุบัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก เกณฑ์แบบองค์รวมจะพิจารณาคุณภาพโดยภาพรวมของตัวชี้วัดที่จะประเมิน ข้อดีของเกณฑ์แบบองค์รวมคือใช้เวลาประเมินไม่มาก สอดคล้องกับงานรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) เรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 0 ถึง 4 สำหรับในเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน 11 ข้อ ผ่านข้อตกลงเบื้องต้นทั้ง 3 ประการ และจากการวิเคราะห์หัตถ์ตามมติทางวัฒนธรรม เกณฑ์มีความเหมาะสมทุกข้อ ระหว่าง 0.41- 0.99 เหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม อาศัยอยู่ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมและมีประสบการณ์ในการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.67 และเคยอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 83.33 ทำให้สามารถตัดสินใจความเหมาะสมได้เป็นไปทิศทางเดียวกันแสดงถึงความเห็นพ้องร่วมกัน รวมทั้งผู้วิจัยมีการควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรม 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นเอกมิตินของแบบวัด (Homogeneity) ความเป็นอิสระต่อกันของผู้ตอบ (Conditional independence) และความถูกต้อง (Common truth) ทั้งนี้ การเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการตัดสินแบบวัดยึดหลักของ เดชาวุฒิ วาริชสรรรพ์ (2555) ที่กล่าวว่า การเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการสร้างแบบวัดหรือแบบสอบทำให้แบบวัดนั้นมีความตรง และความถูกต้องสูงขึ้น รวมถึงเพิ่มระดับความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์กับแบบวัดได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Borgatti, & Halgin (2011) ที่พบว่า ข้อตกลงเบื้องต้น 3 ข้อ ต้องทำการควบคุมโดยผู้วิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อลดการละเมิดข้อตกลงเบื้องต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องผลการวิจัยของอนุพงษ์ กันธิวงศ์, และโชติกา ภาชีผล (2562) ได้ศึกษาการตัดสินความเป็นคู่ขนานของข้อสอบด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลโดยอาศัยทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบผลการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญตัดสินแบบวัดมีความเป็นเอกมิตีสัดส่วนของค่า Eigenvalue สูงสุดต่อ Eigenvalue ลำดับที่ 2 เท่ากับ 3.11 มีการควบคุมความเป็นอิสระของผู้เชี่ยวชาญ และคำตอบของแบบวัดมีคำตอบถูกต้องเพียงข้อเดียวซึ่งผ่านข้อตกลงเบื้องต้นทั้ง 3 ประการ ผลการตัดสินความเป็นคู่ขนานของข้อสอบโดยผู้เชี่ยวชาญตามการวิเคราะห์หัตถ์ตามมติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบสอดคล้องเป็นไปทิศทางเดียวกัน จำนวน 16 ข้อ มีค่า ร้อยละ 80.00

4. ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนา ได้ พบว่า ผลการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนา ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ทำการประเมินคู่มือด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ซึ่งดำเนินการก่อนการประเมินการใช้คู่มือ พบว่า ผลการประเมินทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด สำหรับด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.74$) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.89$) สำหรับผล การสร้าง และหาคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนา ได้โดยผู้ใช้คู่มือ (คณะกรรมการประเมิน) จำนวน 3 ท่าน แบ่งตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาด ใหญ่ ($\bar{X} = 4.75$) ($\bar{X} = 4.88$) และ ($\bar{X} = 4.85$) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ แบ่งตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 5.00$) ($\bar{X} = 4.93$) และ ($\bar{X} = 5.00$) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพ มากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการสร้างคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนา ได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนด้วยกระบวนการวิจัยและ พัฒนาของรัตนะ บัวสนธ์ (2562) โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานหรือสำรวจสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การออกแบบ สร้าง และประเมินนวัตกรรมการศึกษา 3) การนำ นวัตกรรมการศึกษาที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ และ 4) การประเมินปรับปรุงนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิด พิเชิต ฤทธิ์จรรยา (2557) ได้กล่าวว่า การประเมินโดยใช้แบบตรวจสอบรายการเป็นเครื่องมือ สำหรับตรวจสอบคุณภาพของงานประเมิน ซึ่งนักประเมินอาจกำหนดประเด็นหรือรายการตรวจสอบ สำหรับประเมินได้จากมาตรฐานการประเมินเอกสารหรือโครงการเป็นเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ ด้านมาตรฐานความเหมาะสม และ มาตรฐานความถูกต้อง รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2562) กล่าวว่า การประเมินเอกสารทางการศึกษาโดยการประเมินที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาผู้สิ่งที่ ดีกว่าและได้เสนอมาตรฐานของการประเมินไว้ คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์มาตรฐานความเป็นไป ได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง นอกจากนี้มีข้อเสนอและข้อสมมติฐานกล่าว ว่าการประเมินโดยทีมผู้ประเมินน่าจะมีคุณภาพเหมาะสมและมาตรฐานดีกว่าการประเมินโดยผู้ประเมิน ผู้เดียว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยทำให้ได้ข้อค้นพบ คือ องค์กรประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จะประกอบด้วย 3 องค์กรประกอบ คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านบริหารจัดการของผู้บริหาร และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานภารกิจในสถานศึกษา โดยการหาความเหมาะสม การหาคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา การหาความตรงเชิงโครงสร้างโดยมีการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน ทำให้มีการปรับโมเดลเพียง 15 ตัว โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมถึงการกำหนดเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จะนำหลักทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบมาประยุกต์ใช้ ให้ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในวัฒนธรรมพื้นที่เดียวกันมาตัดสินความเหมาะสม โดยผู้วิจัยต้องควบคุมข้อตกลงเบื้องต้นทั้ง 3 ประการจะทำให้ได้เกณฑ์ที่มีเหมาะสม สำหรับคุณภาพของคู่มือมีการประเมิน 4 ด้าน ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ด้านคือ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้อง เป็นการหาคุณภาพของคู่มือก่อนนำไปใช้จริงทำให้ได้คู่มือที่มีคุณภาพมากขึ้น และหลังจากการใช้คู่มือมีการประเมินโดยผู้ใช้คู่มือ (คณะกรรมการประเมิน) อีก 2 ด้าน คือ ด้านความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ทำให้ได้คู่มือที่มีคุณภาพครบตามมาตรฐานการประเมิน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดที่ได้ในองค์กรประกอบทั้ง 3 องค์กรประกอบนี้เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นจากวิธีการที่เหมาะสม ดังนั้น โรงเรียนสามารถนำตัวชี้วัดในงานวิจัยนี้ไปใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาได้เพื่อประเมินคุณภาพ ติดตามตรวจสอบและการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องซึ่งตอบสนองความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

1.2 หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถใช้คู่มือการประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่พัฒนาขึ้นนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทที่เป็นพหุวัฒนธรรม ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลสอดคล้องตามสภาพจริง

1.3 ผลการประเมินคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถนำไปใช้ได้ทุกขนาด โรงเรียนของในพื้นที่พัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ของโรงเรียนขนาดเล็ก ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการบริหารสถานศึกษาในสังกัดพัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนครอบคลุม การประเมินผู้เรียนในสังกัดพัฒนธรรม ประเด็นพิจารณา 3.4 การจัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่สองหลักสูตรขึ้นไปในโรงเรียนของรัฐทั้งประถมศึกษาและมัธยม (ขยายโอกาส) จะมีข้อจำกัดเรื่องของบุคลากร และงบประมาณทำให้ไม่สามารถจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังกัดพัฒนธรรม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้นี้เหมาะกับการนำไปใช้กับบริบทที่เป็นพัฒนธรรม แต่ถ้าใช้ในบริบทอื่นควรมีการปรับรายละเอียดขององค์ประกอบ และตัวชี้วัดให้เหมาะกับบริบทนั้น ๆ ที่มีแตกต่างกัน เพื่อให้ได้องค์ประกอบ ตัวชี้วัดตามบริบทเฉพาะ ทำให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียนแต่ละบริบทอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยสุรินทร์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์. (2563). *การประเมินการปฏิบัติ แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กิตติกร คัมภีร์ปรีชา. (2553). *การนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ และการชี้แนะทางปัญญาโดยใช้กลุ่มในการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.
- โกศล จิตวิรัตน์. (2554). โปรแกรม Mplus. *สมาคมนักวิจัย*, 16(3), 52-65.
- ขวัญสุดา วงษ์แหยม. (2560). การบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนพหุวัฒนธรรม ของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม 2560*.
- ชวิน พงษ์มัจฉ. (2561). สภาพปัญหาในการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างสันติสุขของโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 44(2), 116 - 157.
- ฐิติมดี อาพัทธนันท์. (2561). *โรงเรียนหลากหลายวัฒนธรรม นโยบายจัดการศึกษาของรัฐไทยในสังคมพหุวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติมดี อาพัทธนันท์. (2563). *การพัฒนาโรงเรียนหลากหลายวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะพหุวัฒนธรรมผ่านทางการศึกษาสำหรับครู และนักเรียนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการวิจัยและมหาวิทยาลัยมหิดล.
- นงเยาว์ เนาวรัตน์. (2561). *การศึกษาพหุวัฒนธรรมมุมมองเชิงวิพากษ์และการปฏิบัติการในโรงเรียน*. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2541). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชาสถิติและแนวโน้มทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทนา โมลิวงค์. (2561). การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์สำหรับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(2), 52-66.
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2555). พหุวัฒนธรรมนิยม. *มติชนสุดสัปดาห์*, 32(1655), 30.

- บัญญัติ ยงย่วน, ปันดดา ธนเศรษฐกร, และวสุนันท์ ชุ่มเชื้อ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการจัด
การศึกษาพัฒนาธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- บุญศรี พรหมมาพันธ์. (2551). *ประมวลสาระวิชาสัมมนา การประเมินการศึกษา*. นนทบุรี:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุบผา อนันต์สุชาติกุล. (2554). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการรูปแบบและการจัดการศึกษา
รับทายาทรุ่นที่สองของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่า*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย.
- บุบผา อนันต์สุชาติกุล. (2559). *การจัดการศึกษาเพื่อสิทธิของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ใน
เนาวรัตน์ (บก.) ย้อนคิด 1 ทศวรรษเด็กไทใหญ่ในโรงเรียนไทย*. เชียงใหม่:
นันทพันธ์พรินติ้ง.
- ปกรณ ประจันบาน. (2561). *เทคนิคการวิเคราะห์และประยุกต์โมเดลสมการโครงสร้างสำหรับ
งานวิจัยและประเมิน*. พิษณุโลก: เอที กราฟฟิกเซ็นเตอร์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2557). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: แฮ็สออฟเคอร์มิสท์, .
- พิริยะ กรุณา. (2561). *การบริหารสถานศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนสองศาสนา. ใน
การประชุมวิชาการการเสนอผลงานระดับชาติ GRADUATE SCHOOL CONFERENCE
2018 (น. 352-361)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พิสนุ พองศรี. (2551). *การประเมินทางการศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2562). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญพัฒน์.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2551). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนา
พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วนิดา ฤทธิเจริญ. (2550). *การพัฒนาคู่มือการจัดการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการ
จัดการเรียนรู้
แบบบูรณาการสำหรับครูการศึกษาออกโรงเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และชวลิต เกิดทิพย์. (2557). *รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย*. *วารสารหาดใหญ่
วิชาการ*, 12(2), 123 – 134.

- วัฒนา ฉิมประเสริฐ. (2554). *การพัฒนาคู่มือครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วีระวิชญ์ วงศ์โรจน์. (2559). การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสาธิต. *วารสารบรรณศาสตร์*, 9(1), 82-100.
- วีระศักดิ์ จงสุวิวัฒน์วงศ์. (2553). *สถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2541). *การพัฒนาตัวชี้วัดรวมคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2562). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริเดช สุชีวะ. (2548). *ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินและการจัดการโครงการประเมิน*. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิลป์ชัย สุวรรณมณี. (2558). *ตัวบ่งชี้การบริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐที่สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 26(2), 82-93.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2551). *ตัวชี้วัดคุณภาพในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร โครงการระบบดี โรงเรียนมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2560). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กทม: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานการศึกษาและการฝึกอบรม. *Department of Education and Training*. สืบค้น 8 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.education.vic.gov.au/Documents/school/teachers/teachingresources/social/physed/standardsedu.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *ระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล(Data Management Center) ปีการศึกษา 2564 รอบที่ 1* สืบค้น 30 สิงหาคม 2564, จาก <https://portal.bopp-obec.info/obec64/>.
- สำนักงานตรวจราชการและประเมินติดตาม กลุ่มพัฒนาระบบและวิจัย. (2562). *โครงการวิจัยการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสาม บูรณาการกับการปฏิรูปการศึกษา รอบทศวรรษที่ 2 และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบที่ 1 ของสถานศึกษาชายแดนภาคใต้*. สืบค้น 22 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <http://www.research.moe.go.th/research/index.php/2017-06-28-05-05-39/2017-06-28-05-12-32/290-3-2-1>

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. (2561). *กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานผลการศึกษา เรื่อง การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ: บทเรียนจากต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: 21 เช่นจู้รี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา Guidelines for Developing an Internal Quality Assurance System in Schools*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *ข้อค้นพบจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการสื่อสารสร้างความเข้าใจการประกันคุณภาพภายใน*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ. รัตนะเทรตตั้ง.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิดาร์ศม์ สิงหเดชาสิทธิ์. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิชัย ทองมาก. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สิทธิชัย ทองมาก. (2561). *เหลียวหลังแลหน้าคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์, 5(ฉบับพิเศษ), 186 - 198*.
- สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์. (2558). *เอกสารรายงานความก้าวหน้าโครงการนวัตกรรมพัฒนานักศึกษาคู่มือเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- สุธีรัช ชูชื่น. (2555). *พหุวัฒนธรรมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ...ทางเลือกหรือทางรอด?* สืบค้น 1 มีนาคม 2564, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/eJHUSO/article/download/85749/68203/>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น = Needs assessment research*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2554). *รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

- องค์ บรรจุน. (2563). *สยาม หลากเผ่าพันธุ์*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- องค์กร *standard Australia*. สืบค้น 8 กุมภาพันธ์ 2564, จาก http://www.standards.org.au/StandardsDevelopment/What_is_a_Standard/Pages/default.aspx
- องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization - ISO. (ม.ป.ป.). *มาตรฐานการศึกษา*. สืบค้น 8 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.iso.org/iso/home/standards.htm>
- อนุพงษ์ กันธิวงศ์, และโชติกา ภาชีผล. (2562). การตัดสินใจเป็นคู่ขนานของข้อสอบด้านการใช้ยาอย่างสม เหตุผลโดยอาศัยทฤษฎี ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ. *เวชสารแพทย์ทหารบก*, 72(3), 155.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2542). *ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย: กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อามัดไญนี ดาโอะ. (2553). *การสอนพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้...จำเป็นจริงหรือ*. สืบค้น 7 มีนาคม 2564 ,จาก www.saengtham.com/collum5.pdf.
- อำนาจ วิชยานุวัติ. (2557). การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 8(2), 263 -274.
- อำนาจ วิชยานุวัติ, रेखा ชูสุวรรณ, และธวัช แสงสุวรรณ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *ดัชนีเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก สำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย* (รายงานผลการวิจัย). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2551). *ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้* (รายงานผลการวิจัย). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- Bank, A. J., & Bank, C. A. (1998). *Multicultural education: Issues and perspectives* (3 rd ed.). Needham Heights, MA: Allyn&Bacon.
- Bank, J. A. (2007). *An introduction to multicultural education* (2nd ed.). Boston: University of Washington, Seattle.
- Banks, J. A. (1994). *An introduction to multicultural education*. Needham Heights, MA: Allyn&Bacon.

- Banks, J. A. (1997). *An introduction to multicultural education* (3rd ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Bennett, C. I. (2007). *Comprehensive Multicultural Education: Theory and Practice*. Boston: Pearson Education.
- Borgatti, S. (1996). ANTHROPAC 4.0. Columbia, SC: University of South Carolina Press
- Borgatti, S. P., & Halgin, D. S. (2011). 10 Consensus Analysis. *A companion to cognitive anthropology*, 171.
- Burstein, L., Oakes, J. and Guiton, G. . (1992). *Education Indicators : Encyclopedia of Educational Research*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Cortes, C. E. (1996). *The Children Are Watching: How the Media Teach About Diversity*. New York: Teacher College Press.
- Cushner, K., McClelland, A., & Safford, P. (2006). *Human diversity in education: An integrative approach* (5th ed.). New York: McGraw-Hill.
- D'Andrade, R. G. (1987). *American Behavioral Scientist. Modal responses and cultural expertise*. N.P.: n.p.
- Davis, P. (1972). *The American Heritage Dictionary of the English Language*. New York: American Heritage Publishing.
- Deady, K. (August 2017). *5 Steps to becoming a culturally responsive teachers. teachaway*. N.P.: n.p.
- Dressler, W. W., Balieiro, M. C., & Dos Santos, J. E. (1997). The cultural construction of social support in Brazil: Associations with health outcomes. *Culture, Medicine and Psychiatry*, 21, 303-335.
- Encyclopedia of the Nation. (2020). *Thai-Ethnic groups*. Retrieved March, 26 2021, from <http://www.nationsencyclopedia.com/Asia-and-Oceania/Thailand-ETHNIC-GROUPS.html>
- European Commission. (2019). *Germany Quality Assurance*. Retrieved March, 26 2021, from <https://www.eacea.ec.europa.eu>.
- Gay, G. (2004). The state of multicultural education in the United States. In K.A. Moodley (Ed.), *Beyond the multicultural education: International perspectives* (pp. 41-65). Calgary, Alberta: Detseting Enterprises.

- Gorski, P. (2016). Making better multicultural and social justice teacher educators: A qualitative analysis of the professional learning and support needs of multicultural teacher education faculty *Multicultural Education Review*, 8(3), 139-159.
- Grant, C. A., Ladson, & Billing, G. E. (1997). *Dictionary of Multicultural Education*. Phoenix, Arizona: Oryx Press.
- Hartnett, T. (2011). *Consensus-oriented decision-making: the codm model for facilitating groups to widespread agreement*. N.P.: New society publishers.
- Hayami, Y. (2006). Southeast Asian Studies. *Redefining "Otherness" from Northern Thailand*, 44(3), 283-294.
- Hox, J. J. (2010). *Multilevel Analysis: Techniques and Applications*. N.P.: n.p.
- Jenks, C., Lee, J. O., & Kanpol, B. (2001). Approaches to multicultural education in pre-service teacher education: Philosophical frameworks and models for teaching. *The Urban Review*, 33(2), 87-105.
- Johnstone, J. N. (1981). *Indicators of Education System*. London: Ancher Press.
- Jory, P. (2000). *Harvard Asia Pacific Review*. N.P.: n.p.
- Kelloway, E. K. (2015). *Using Mplus for Structural Equation Modeling: A Researcher's Guide*. N.P.: n.p.
- Kunzman, R. (2003). *Mutual understanding: The basis of respect and ethical education*. Retrieved March, 6 2021, from <http://google.com/philosophyofeducation>.
- Ladson-Billings, G. (1994). *The Dream: Successful teachers of AfricanAmerican children*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Magaña, J. R., Burton, M., & Ferreira-Pinto, J. (1995). Occupational cognition in three nations. *Journal of Quantitative Anthropology*, 5(2), 149-68.
- Ministry of Education, S. (2016). *The Case of Singapore Rethinking Curriculum for the 21st Century*. Retrieved November 20 2020, from <https://curriculumredesign.org>.
- Nieto, S. (2004). *Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education* (4th ed). New York: Allyn&Bacon.

- Nieto, S. (2007). *Multicultural education: Issue and perspectives* (6th ed.). USA: John Wiley and Sons, Inc.
- OECD. (2009). *Reviews of Vocational Education and Training A Learning for Jobs Review of Mexico*. Retrieved November, 20 2020, from <https://www.oecd-ilibrary.org>
- OECD. (2018). *Curriculum Flexibility and Autonomy in Portugal*. Retrieved November 15 2020, from <https://www.oecd.org>.
- Ramsey, P. G., & Williams, L. R. (2003). *Multicultural education: A source book* (2nd ed.). New York: Routledge Falmer.
- Romney, A. K., Batchelder, W. H., & Weller, S. C. (1987). *American Behavioral Scientist. Recent applications of cultural consensus.* .
- Romney, A. K., H., B. W., & C., W. S. (1986). *American Anthropologist. Culture as Consensus: A Theory of Culture and Informant Accuracy*. N.P.: n.p.
- Singh, M. (2006). *Promoting Respect for Cultural Diversity in Conflict Resolution*. Retrieved March, 6 2021, from <http://www.docstoc.com/docs/35059238/Promoting-Respect-for-Cultural-Diversity-in-Conflict-Resolution>
- Sleeter, C. E., & Grant, C. A. (2003). *Making choices for multicultural education: Five approaches to race, class and gender* (4th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Stufflebeam, D. L. S., & Anthony J. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Applications*. N.P.: n.p.
- Tileston, D. W. (2004). *What Every Teacher Should Know About Diverse Learners*. California: Corwin Press. UNITED NATIONS. UNIVERSAL.
- Weller, S. C. (2007). Cultural consensus theory: Applications and frequently asked questions. *Field methods*, 19(4), 339-368.
- World Bank. (2017). *At a Crossroads - Higher Education in Latin America and the Caribbean*. Retrieved March, 26 2021, from <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/27986>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนครพนม

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย
คุณวุฒิสูงสุด กศ.ด.สาขาวิชา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี ลาเต๊ะ
คุณวุฒิสูงสุด ปร.ด.สาขาวิชา การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์
คุณวุฒิสูงสุด กศ.ด. สาขาวิชา การทดสอบและการวัดผลการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์
คุณวุฒิสูงสุด คอ.ด. สาขาวิชา การบริหารการอาชีวศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่
5. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ
คุณวุฒิสูงสุด กศ.ด. สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพเก้า ณ พัทลุง
คุณวุฒิสูงสุด ศษ.ด. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พล เหลืองรังษี
คุณวุฒิสูงสุด ปร.ด. สาขาวิชา สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่

โรงเรียนที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ (Try out) จำนวน 15 โรงเรียน แบ่งเป็น
ผู้บริหาร 15 คน และ ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ 15 คน รวม 30 คน (ระยะที่ 2)

ที่	โรงเรียน	ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหาร/ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ
1	บ้านโคก	1 คน /1 คน
2	บ้านทำนบ	1 คน /1 คน
3	บ้านบาโจระนะ	1 คน /1 คน
4	บ้านลู่โษะดีแย	1 คน /1 คน
5	บ้านกาลิซา	1 คน /1 คน
6	บ้านคูระ	1 คน /1 คน
7	ตลาดปรีกี	1 คน /1 คน
8	ชุมชนบ้านต้นสน	1 คน /1 คน
9	วัดเกาะหวาย	1 คน /1 คน
10	บ้านบกก	1 คน /1 คน
11	บ้านโตะพราน	1 คน /1 คน
12	บ้านกาลูปัง	1 คน /1 คน
13	พัฒนาบาลอ	1 คน /1 คน
14	บ้านท่าสาป	1 คน /1 คน
15	บ้านกะตุปะ	1 คน /1 คน
	รวม	30 คน

**รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
สำหรับหาความตรงเชิงโครงสร้าง (ระยะที่ 2)**

สพป.สงขลา เขต 3

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
1	วัดขุนตืดหวาย	1	1
2	บ้านทุ่งนาเคียน	1	1
3	ชุมชนวัดควนมีด	1	1
4	วัดช่องเขา	1	1
5	บ้านควนหัวช้าง	1	1
6	บ้านคูศักดิ์สิทธิ์	1	1
7	วัดนาปรือ	1	1
8	บ้านโหนด	1	1
9	บ้านทุ่งครก	1	1
10	บ้านแค	1	1
11	บ้านขุนยสังข์	1	1
12	บ้านเขาจันทร์	1	1
13	ชุมชนบ้านจะโหนดมิตรภาพที่ 222	1	1
14	ชุมชนบ้านทางควาย	1	1
15	บ้านปากช่อง	1	1
16	บ้านป่างาม	1	1
17	บ้านตลิ่งชัน	1	1
18	บ้านนนท์	1	1
19	บ้านสุเหร่า	1	1
20	บ้านช้างคลอด	1	1
21	บ้านท่าหมาก	1	1
22	บ้านสะพานหัก	1	1
23	กระจายสุทธิธรรมโมอนุสรณ์ ฯ	1	1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
24	เหมืองควนกรด	1	1
25	บ้านแพรว	1	1
26	ชุมชนบ้านนาทับ	1	1
27	บ้านท่าคลอง	1	1
28	บ้านปากบางนาทับ	1	1
29	บ้านม่วงอน	1	1
30	วัดประจำ	1	1
31	บ้านเกาะทาก	1	1
32	บ้านควนซีแรด	1	1
33	บ้านหว่าหลัง	1	1
34	บ้านนาหว่า(นิคมอุทิศ)	1	1
35	บ้านคลองแงะ	1	1
36	ชุมชนวัดน้ำขาว	1	1
37	บ้านน้ำเค็ม	1	1
38	บ้านนา	1	1
39	บ้านโคกม้า	1	1
40	บ้านลานา	1	1
41	วัดบ้านไร่	1	1
42	บ้านป่าชิง	1	1
43	วัดทุ่งพระ	1	1
44	บ้านเลียบ	1	1
45	บ้านบ่อโชน	1	1
46	บ้านปากบาง	1	1
47	บ้านสะกอม	1	1
48	ชุมชนบ้านสะพานไม้แก่น	1	1
49	บ้านทรายขาว	1	1
50	วัดเกษมรัตน์	1	1
51	บ้านเก่า	1	1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
52	วัดลำพดจินดาราม	1	1
53	บ้านลำซิง	1	1
54	บ้านไต้นนท์	1	1
55	วังไทร	1	1
56	บ้านกะทิง	1	1
57	วัดบ้านลุ่ม	1	1
58	วัดท่าประดู่	1	1
59	วัดทุ่งข่า	1	1
60	บ้านพอบิด	1	1
61	บ้านลำลอง	1	1
62	บ้านนาหวี	1	1
63	บ้านทุ่งน้ำขาว	1	1
64	บ้านเคลียง	1	1
65	บ้านวังใหญ่ปลายรำ	1	1
66	วัดนาหมอศรี	1	1
67	บ้านโมย	1	1
68	ทองอยู่นุดกุล	1	1
69	บ้านพรุหว่า	1	1
70	บ้านประกอบ	1	1
71	บ้านคลองกวางเขาวัง	1	1
72	บ้านสม็อง	1	1
73	บ้านป่าเร็ด	1	1
74	บ้านนาบรัง	1	1
75	ชุมชนบ้านสะท้อน (วันครู 2503)	1	1
76	บ้านสะพานเคียน	1	1
	รวม		152 คน

สพป.ปัตตานี เขต 1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
1	บ้านกาแลปือซา	1	1
2	ชุมชนบ้านกะมียอ	1	1
3	บ้านสระมาลา	1	1
4	บ้านคลองมานิง	1	1
5	ชุมชนบ้านตะลุโบะ	1	1
6	บ้านจะรังบองอ	1	1
7	บ้านตันหยงลุโละ	1	1
8	ชุมชนบ้านกรือเซะ	1	1
9	เมืองปัตตานี	1	1
10	บ้านกุวิง	1	1
11	ชุมชนบ้านยูโย	1	1
12	บ้านบานา	1	1
13	บ้านจือโระ	1	1
14	บ้านปาเราะ	1	1
15	ชุมชนบ้านสะนิง	1	1
16	บ้านลดา	1	1
17	บ้านกาฮอง	1	1
18	บ้านปะกาลิมปูโระ	1	1
19	บ้านกือยา	1	1
20	บ้านกอแลปีละ	1	1
21	บ้านปะกาฮะรัง	1	1
22	บ้านบาราเฮาะ	1	1
23	ชุมชนบ้านปูยุด	1	1
24	บ้านรามง	1	1
25	บ้านรูสะมิแล	1	1
26	อนุบาลปัตตานี	1	1
27	บ้านบางปลาหมอ	1	1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
28	บ้านสะบารัง	1	1
29	วัดควน	1	1
30	วัดมิ่งหาราม	1	1
31	บ้านดอน (นุ้ยนิธยาการ)	1	1
32	บ้านราวอ	1	1
33	บ้านทุ่ง	1	1
34	บ้านท่าข้าม	1	1
35	บ้านท่าน้ำ	1	1
36	บ้านท่าน้ำตะวันออก	1	1
37	บ้านท่าน้ำตะวันตก	1	1
38	บ้านบางมะรวด	1	1
39	บ้านท่าชะเมา	1	1
40	บ้านป้ออิฐ	1	1
41	วัดศรีสุดาจันทร์	1	1
42	บ้านกลาง	1	1
43	บ้านนอก	1	1
44	บ้านปลามาวอ	1	1
45	บ้านหัวคลอง	1	1
46	บ้านน้ำบ่อ	1	1
47	บ้านเตราะหัก	1	1
48	บ้านท่าสุ	1	1
49	บ้านบางหมู	1	1
50	บ้านคลองต่ำ	1	1
51	บ้านปะนาเระ(รัฐอุทิศ)	1	1
52	บ้านคาโต	1	1
53	บ้านพ้อมิ่ง	1	1
54	บ้านเคียน	1	1
	รวม		108 คน

สพป.ยะลา เขต 2

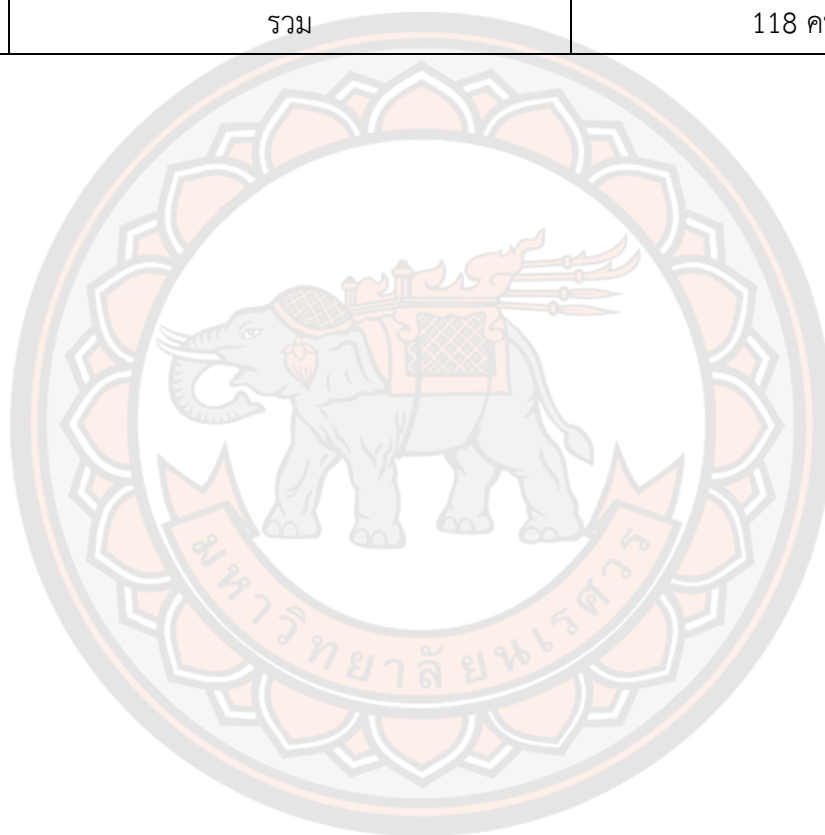
ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
1	เขื่อนบางลาง	1	1
2	บ้านสันติ	1	1
3	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 9	1	1
4	บ้านฉลองชัย	1	1
5	บ้านตะบิงติงจี	1	1
6	บ้านกือลอง	1	1
7	บ้านทรายแก้ว	1	1
8	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 1	1	1
9	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 5	1	1
10	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 6	1	1
11	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 10	1	1
12	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 11	1	1
13	บ้านตะบิงติงจีสามัคคี	1	1
14	บ้านคีรีลาดพัฒนา	1	1
15	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 3	1	1
16	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 13	1	1
17	บ้านทำนบ	1	1
18	บ้านตานะปูเต๊ะ	1	1
19	บ้านตานะปูเต๊ะใน	1	1
20	นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ 2	1	1
21	บ้านรานอ	1	1
22	บ้านตังกาเต็ง	1	1
23	บันนังสตาอินทรมิตรภาพที่ 200 ที่ระลีก ส.ร.อ.	1	1
24	บ้านป่าหวัง	1	1
25	บ้านวังหิน	1	1
26	บ้านเตापูน (ธนาคารกรุงเทพ 16)	1	1
27	บ้านบันนังกูแวง	1	1
	รวม		54 คน

สพป.นราธิวาส เขต 1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
1	วัดกำแพง	1	1
2	บ้านยาปี	1	1
3	บ้านไร่พญา	1	1
4	บ้านกาณะ	1	1
5	บ้านกูแบสาหลอ	1	1
6	บ้านโคกศิลา	1	1
7	บ้านบางมะนาว	1	1
8	บ้านค่าย	1	1
9	บ้านปลูลากาปีะ	1	1
10	บ้านเขาดันหยงมิตรภาพที่ 153	1	1
11	บ้านหัวเขา	1	1
12	ไทยรัฐวิทยา10(บ้านใหม่)	1	1
13	บ้านโคกสยา	1	1
14	บ้านเปล	1	1
15	วัดพนาสมณต์	1	1
16	บ้านโคกพะยอม	1	1
17	บ้านปือราเป๊ะ	1	1
18	บ้านฮูแตหุวอ	1	1
19	บ้านทอน	1	1
20	บ้านทรายขาว	1	1
21	อนุบาลนราธิวาส	1	1
22	เมืองนราธิวาส	1	1
23	บ้านทุ่งโต๊ะดั่ง	1	1
24	บ้านจืองา	1	1
25	บ้านตะโละเน็ง	1	1
26	บ้านยารอ	1	1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
27	บ้านโคกตีเต	1	1
28	บ้านโคกสุขุม	1	1
29	บ้านแคนา	1	1
30	บ้านโตะนอ	1	1
31	บ้านจุดแดง	1	1
32	บ้านโคกแมน	1	1
33	บ้านจะแลเกาะ	1	1
34	บ้านมะนังกาหีย	1	1
35	บ้านสุโหงบาลา	1	1
36	วัดโคกโก	1	1
37	บ้านรามมา	1	1
38	บ้านทำเนียบ	1	1
39	บ้านปลักปลา	1	1
40	วัดลำภู	1	1
41	บ้านยะลุตง(ประชุมวิทยาสาร)	1	1
42	บ้านกาเยาะมาตี	1	1
43	บ้านยี่ล่อ	1	1
44	บ้านแป๊ะบุญ	1	1
45	บ้านปือเงาะ	1	1
46	น้ำตกปาโจ (วันครู 2501)	1	1
47	บ้านปะลุกานากอ	1	1
48	บ้านคู	1	1
49	บ้านปือระ	1	1
50	บ้านบูเกะสตอ	1	1
51	บ้านคลอระ	1	1
52	บ้านตันหยง	1	1
53	บ้านฮูแตยี่ล่อ	1	1
54	บ้านกะลุแป	1	1

ลำดับ	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครูที่รับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพฯ
55	บ้านอีโยะ	1	1
56	บ้านอาตะปือระ	1	1
57	บ้านปือแนปีแย	1	1
58	บ้านปะลุกาสาเมาะ	1	1
59	วัดเชิงเขา(แดงอุทิศ)	1	1
	รวม		118 คน

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม
ของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

*****

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมทางการวัดผลการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความเหมาะสม* ของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในแต่ละข้อคำถามให้ท่านตอบเพียงช่องเดียวเท่านั้นซึ่งผู้วิจัยกำหนดรายละเอียด ดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

3. ในกรณีที่ท่านมีข้อข้อคิดเห็นเพิ่มเติม/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม/โปรดเขียนรายละเอียดลงในช่องดังกล่าว

รณรัชชีย์ สวัสดิ์

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมทางการวัดผลการเรียนรู้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

หมายเหตุ *ความเหมาะสม หมายถึง ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องและเป็นตัวแทนองค์ประกอบ

**แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม
ของการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้**

*****

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม							
หมายถึง การปฏิบัติการสอนของครูที่คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้เรียน เช่น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม และสภาพร่างกาย							
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ ในสังคมพหุ วัฒนธรรม	ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการ จัดการเรียนรู้						
	ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้าง ทักษะ และความรู้เพื่อ ลดอคติ						
	ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอ ภาคในการจัดการ เรียนรู้						
	ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยง วัฒนธรรมของผู้เรียน						
การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม							
หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารในสังคมพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนที่ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรมต้อง ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความ มั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา สถานศึกษาต้องช่วยสร้างความเข้าใจ และทัศนคติ เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกัน และเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม							
องค์ประกอบที่ 2 การบริหาร สถานศึกษาใน สังคมพหุ	ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำ เชิงพหุวัฒนธรรม						
	ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนา ครูและบุคลากร						

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
วัฒนธรรม	ทางการศึกษาในสังคม พหุวัฒนธรรม						
	ตัวชี้วัดที่ 3 การ ส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนและการ วัด ประเมินผลในสังคม พหุวัฒนธรรม						
	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วน ร่วมของชุมชน						
การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง การดำเนินการที่ทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมมีความรู้ ทักษะ เจตคติและ พฤติกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษา							
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของ ผู้เรียนในสังคมพหุ วัฒนธรรม	ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น						
	ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธี คิดและการปฏิบัติต่อ ตนเอง และผู้อื่น						
	ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและคุณค่า ในตนเอง และผู้อื่น						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... (ผู้เชี่ยวชาญ)

(.....)

...../...../.....

**แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity)
ของข้อคำถามกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) 3 มิติ คือ
1) ระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัด 2) ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ และ 3) องค์ประกอบตรงกับนิยามของ
ตัวชี้วัด เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรม
ทางการวัดผลการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การพิจารณา องค์ประกอบ ตัวชี้วัด ข้อคำถามและนิยามการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยในแต่ละข้อ
คำถามให้ท่านตอบเพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามกับตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ/
องค์ประกอบตรงกับนิยามของตัวชี้วัดสอดคล้องกันทั้ง 3 มิติ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามกับตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ/
องค์ประกอบตรงกับนิยามของตัวชี้วัดสอดคล้องกัน 1 มิติขึ้นไป

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามกับตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดกับองค์ประกอบ/องค์ประกอบ
ตรงกับนิยามของตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกัน 1 มิติขึ้นไป

3. ในกรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะโปรดเขียนรายละเอียดลงในช่องดังกล่าว

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity)
ขององค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม					
	1. โรงเรียน.....(กรุณาเลือกโรงเรียน ของท่าน)				
	2. ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ ครูที่รับผิดชอบงานประกัน คุณภาพการศึกษา				
	3. ขนาดโรงเรียน ☐ ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนน้อย กว่า 120 คน) ☐ ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 300 คน) ☐ ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป)				
	4. จังหวัดที่ท่านทำงาน ☐ สงขลา ☐ ยะลา ☐ นราธิวาส ☐ ปัตตานี				

ตอนที่ 2

องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม					
การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ครูวางเค้าโครงกำหนดองค์ประกอบ ขั้นตอน รายละเอียดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิต					
ตัวชี้วัด	ข้อความถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบ การจัดการเรียนรู้	1. มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม				
	2. มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียนรายบุคคล				
	3. มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร				
	4. มีการประเมินผลที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน				
	5. ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น				

การสร้างทักษะ และความรู้เพื่อลดอคติ					
หมายถึง การสร้างความสามารถ สร้างประสบการณ์เพื่อความไม่ลำเอียงในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนที่มีผู้เรียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวิถีชีวิต					
ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติ ต่อตนเอง และผู้อื่น	1. มีการสร้างความรู้สึกรักให้ผู้เรียน นับถือตัวเอง (Self - esteem)				
	2. มีการสร้างความตระหนักและ ลดอคติความเชื่อเหมารวม				
	3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความตระหนักถึงความสำคัญ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม				
	4. มีการจัดบอร์ดนิทรรศการ วัน สำคัญของกลุ่มต่าง ๆ ตามความ หลากหลายทางวัฒนธรรม				
	5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันใน สังคมที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม				

ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับและเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง โดยครูให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวิถีชีวิต รวมทั้งเสริมสร้าง และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคใน การจัดการเรียนรู้	1. มีการปรับวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายได้มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน				
	2. มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่งมาจากหลากหลายวัฒนธรรม				
	3. มีการสอนเสริมในบางรายวิชาสำหรับผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้ากว่าปกติ/เรียนรู้ช้า				
	4. มีการจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบท				

การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน					
หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมที่ใช้วัฒนธรรมของผู้เรียนเพื่อเป็นการ เคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ต่างวัฒนธรรมกับข้ามอุปสรรคที่เกิด จากผลทางลบของวัฒนธรรมกระแสหลัก					
ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรม ของผู้เรียน	1. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของ ตนเองและคนอื่น				
	2. ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้าง ความสัมพันธ์ความอบอุ่น มีความ เข้าใจอันดีต่อกันทั้งในและนอก ชั้นเรียน				
	3. ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุก คนไม่เลือกเฉพาะผู้เรียนที่มี วัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น				
	4. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียน ช่วยเหลือกันในการเรียนและให้มี ความรับผิดชอบร่วมกัน				
	5. มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมี ความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในชีวิตจริง				
	6. มีการจัดการเรียนรู้ที่มอง ความสำเร็จหรือความเป็นเลิศ ทางวิชาการโดยคำนึงถึงความ แตกต่างของแต่ละบุคคล				

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม					
ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม					
หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารที่ต้องมีการแสดงออกถึงความอันดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้คน ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน					
ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำ เชิงพหุวัฒนธรรม	1. ผู้บริหารให้โอกาสทางการ ศึกษากับผู้เรียนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม				
	2. ผู้บริหารสามารถประยุกต์แนว ทางการจัดการกับปัญหาที่ เกิดขึ้นจากความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทาง สังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน				
	3. ผู้บริหารมีการกำหนด วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมาย ในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มี ความแตกต่างทางวัฒนธรรม				
	4. ผู้บริหารกำหนดนโยบายใน การจัดการศึกษาในเชิงบูรณา การกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับความ แตกต่างทางพหุวัฒนธรรม				
	5. ผู้บริหารมีความเข้าใจการ ปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็น อย่างดี				

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม					
<p>หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของครูตามแนวพหุวัฒนธรรม เป็นการมุ่งเน้นครูให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถตลอดเวลามุ่งเน้นให้ผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรมมีความเท่าเทียม เสมอภาคในการรับการศึกษา และความเท่าเทียมของโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา</p>					
ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	1. ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา				
	2. ผู้บริหารส่งครูเข้ารับการพัฒนอบรมเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม				
	3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความเท่าเทียมความเสมอภาคให้กับผู้เรียน				
	4. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ตระหนักถึงโอกาสการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน				

การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น และมีการวัด และประเมินผลที่สามารถเทียบโอนได้สอดคล้องกับบริบทในสังคมพหุวัฒนธรรม					
ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการ เรียนการสอนและการ วัดผล ประเมินผลใน สังคมพหุวัฒนธรรม	1. การสนับสนุนให้มีการปรับ หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความ สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น				
	2. การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายตามกลุ่มของผู้เรียนที่มี ความหลากหลายทางวัฒนธรรม				
	3. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณา การให้สามารถเทียบโอนผลการเรียน ระหว่างการศึกษาในรูปแบบเดียวกัน และต่างรูปแบบ				
	4. การจัดให้มีโครงการพัฒนาการ เรียนการสอนอิสลามศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไป ในโรงเรียน ของรัฐ ทั้งประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)				
	5. การจัดตั้งคณะกรรมการการวัด และการประเมินผลการเรียนรู้ที่เข้าใจ ในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม				
	6. การส่งเสริมให้ครูออกแบบการ วัดผล และการประเมินผลให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน				
	7. การกำกับดูแลติดตาม การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุทาง วัฒนธรรม				

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
หมายถึง การประสานที่ดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชนโดยมีความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งการบริหารจัดการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียน					
ตัวชี้วัด	ข้อความถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาในหลากหลายรูปแบบ				
	2. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และนักเรียน				
	3. การส่งเสริมให้ชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น				
	4. ผู้บริหารพัฒนานโยบายและกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม				
	5. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง				
	6. การสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา				

องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม					
ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น					
หมายถึง มวลประสบการณ์ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น					
ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจ ตนเอง และผู้อื่น	1. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทักทายตามวัฒนธรรมไทย และคำทักทายในภาษาอื่น				
	2. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่มีหลายรูปแบบ เช่น ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวแห่งกลาง				
	3. ผู้เรียนมีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและข้อตกลงในครอบครัวตนเองและครอบครัวของเพื่อน				
	4. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามศาสนาของตนเอง และศาสนาอื่น				
	5. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความเชื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่ถูกต้อง				
	6. ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจ				
	7. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ วัฒนธรรมของบริบทพหุวัฒนธรรม				

ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
	8. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น				
	9. ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจ วัฒนธรรมตนเองพร้อมทั้งยอมรับ เข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น				
	10. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรม ตลอดจนแนวคิดของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม				

ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น หมายถึง ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้ท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตที่ให้ผู้เรียนเกิดแนวทักษะ ปฏิบัติ วิธีคิดที่เหมาะสมต่อตนเองและผู้อื่น					
ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	1. ผู้เรียนสามารถทักทายในวิถีปฏิบัติที่หลากหลายได้				
	2. ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อนที่มีความแตกต่างจากตนเอง				
	3. ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้				
	4. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือและศาสนสถานของศาสนาอื่น				
	5. ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสารจากหลากหลายมุม				
	6. ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนความแตกต่างวัฒนธรรม				
	7. ผู้เรียนเคารพกติการยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น				
	8. ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตน				

เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น					
หมายถึง ทศนคติ ทศนคติ หรือความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ท่ามกลางความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิต					
ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการ เห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	1. ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า รักวัฒนธรรมของตนเอง				
	2. ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกเป็น มิตร และนับถือบุคคลที่มา จากกลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อ ชาติอื่น				
	3. ผู้เรียนมีความภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ท้องถิ่นของตนเอง				
	4. ผู้เรียนมีความตระหนักและ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่ง กันและกัน				
	5. ผู้เรียนลดอคติและความเชื่อ เหมารวมเกี่ยวกับครอบครัว เพศสภาพ				
	6. ผู้เรียนเปิดรับมุมมองที่ หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิด กว้างต่อศาสนาอื่น				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ..... (ผู้เชี่ยวชาญ)

(.....)

...../...../.....

**แบบสอบถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา

เพื่อใช้ในการหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) องค์ประกอบ และตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยพิจารณาประเด็นพิจารณา/ข้อคำถามโดยเลือกระดับการปฏิบัติหลังข้อความตามการดำเนินงานตามความเป็นจริงโดยให้ความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง	ปฏิบัติระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ปฏิบัติระดับมาก
3 หมายถึง	ปฏิบัติระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ปฏิบัติระดับน้อย
1 หมายถึง	ปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์
นายรมริชัย สวัสดิ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์						
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้						
1	มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม					
2	มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียนรายบุคคล					
3	มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร					
4	มีการประเมินผลที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน					
5	ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น					
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ						
6	มีการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบให้ผู้เรียนนับถือตัวเอง (Self-esteem)					
7	มีการสร้างความตระหนักและลดอคติความเชื่อเหมารวม					
8	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
9	มีการจัดบอร์ดนิทรรศการ วันสำคัญของกลุ่มต่าง ๆ ตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
10	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้						
11	มีการปรับวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายได้มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
12	มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่งมาจากหลากหลายวัฒนธรรม					
13	มีการสอนเสริมในบางรายวิชาสำหรับผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้ากว่าปกติ/เรียนรู้ช้า					
14	มีการจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบท					
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน						
15	มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น					
16	ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ความอบอุ่น มีความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งในและนอกชั้นเรียน					
17	ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุกคนไม่เลือกเฉพาะผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น					
18	มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันในการเรียนและให้ความรับผิดชอบร่วมกัน					
19	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง					
20	มีการจัดการเรียนรู้ที่มองความสำเร็จหรือความเป็นเลิศทางวิชาการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล					
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม						
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม						
21	ผู้บริหารให้โอกาสทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
22	ผู้บริหารสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน					
23	ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	จัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
24	ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม					
25	ผู้บริหารมีความเข้าใจการปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างดี					
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม						
26	ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา					
27	ผู้บริหารส่งครูเข้ารับการพัฒนาอบรมเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม					
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความเท่าเทียมความเสมอภาคให้กับผู้เรียน					
29	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ตระหนักถึงโอกาสการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน					
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม						
30	การสนับสนุนให้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น					
31	การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกลุ่มของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
32	การส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ					
33	การจัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไปในโรงเรียนของรัฐ ทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)					
34	การจัดตั้งคณะกรรมการการวัดและการประเมินผล					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การเรียนรู้ที่เข้าใจในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม					
35	การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผล และการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน					
36	การกำกับดูแลติดตาม การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุทางวัฒนธรรม					
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย						
37	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาในหลากหลายรูปแบบ					
38	การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และผู้เรียน					
39	การส่งเสริมให้ชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น					
40	ผู้บริหารพัฒนานโยบายและกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม					
41	การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง					
42	การสร้างเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา					
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม						
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น						
43	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทักทายตามวัฒนธรรมไทย และคำทักทายในภาษาอื่น					
44	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่มีหลายรูปแบบ เช่น ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวแห่วงกลาง					
45	ผู้เรียนมีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและข้อตกลง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ในครอบครัวตนเองและครอบครัวของเพื่อน					
46	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามศาสนาของตนเองและศาสนาอื่น					
47	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความเชื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่ถูกต้อง					
48	ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจ					
49	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ วัฒนธรรมของบริบทพหุวัฒนธรรม					
50	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น					
51	ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมตนเองพร้อมทั้งยอมรับเข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น					
52	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมตลอดจนแนวคิดของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม					
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิชิตและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น						
53	ผู้เรียนสามารถทักทายในวิถีปฏิบัติที่หลากหลายได้					
54	ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อนที่มีความแตกต่างจากตนเอง					
55	ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้					
56	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือและศาสนสถานของศาสนาอื่น					
57	ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสารจากหลากหลายมุม					
58	ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนความแตกต่างวัฒนธรรม					
59	ผู้เรียนเคารพกติการยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น					
60	ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่าง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	จากตน					
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น						
61	ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า รักวัฒนธรรมของตนเอง					
62	ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกเป็นมิตร และนับถือบุคคล ที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อชาติอื่น					
63	ผู้เรียนมีความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ท้องถิ่น ของตนเอง					
64	ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งกัน และกัน					
65	ผู้เรียนลดอคติและความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับครอบครัว เพศสภาพ					
66	ผู้เรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อ ศาสนาอื่น					

แบบวัดระดับความเหมาะสมในการตัดสินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ หัวข้อ การพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำเอาทฤษฎีฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ มาใช้ตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ และใช้เป็นข้อมูลในการจัดระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยจึงขออนุญาตสอบถามเกี่ยวกับชื่อ-สกุล เพื่อใช้ประสานงาน ทั้งนี้ข้อมูลทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับและไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ระบุถึงบุคคลได้

ผู้เข้าร่วมวิจัย ยินยอมให้ใช้ข้อมูลได้ ไม่ยินยอมให้ใช้ข้อมูล

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

ชื่อ.....สกุล.....

ประสบการณ์ในการทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

น้อยกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ท่านเคยอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาหรือไม่

เคย ไม่เคย

ตอนที่ 2 การตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชบุรี

คำชี้แจง

ประเด็นที่พิจารณา : ความเหมาะสมของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชบุรี มีทั้งหมด 11 ข้อ

☺ ถ้าเกณฑ์ข้อใดมีความเหมาะสมเป็นเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชบุรี โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องเหมาะสม

☹ ถ้าเกณฑ์ข้อใดไม่มีความเหมาะสมเป็นเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชบุรี โปรดทำเครื่องหมาย ในช่องไม่
เหมาะสม

กรุณาตัดสินความเหมาะสมของเกณฑ์ทุกข้อ

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชบุรี			
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการ จัดการเรียนรู้	1. มีการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการ อยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คน หลากหลายวัฒนธรรม 2. มีการวิเคราะห์บริบทของ โรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียน รายบุคคล 3. มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการ จัดการเรียนรู้ให้มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรมและ สอดคล้องกับมาตรฐานและ ตัวชี้วัดตามหลักสูตร 4. มีการประเมินผลที่มีความ เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน 5. ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ร่วมชั้น	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็น พิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็น พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความ เข้าใจ และแนว ปฏิบัติที่ดีเพื่อลด อคติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการสร้างความรู้สึกรักให้ ผู้เรียนนับถือตัวเอง (Self - esteem) 2. มีการสร้างคุณธรรมและ ลดอคติความเชื่อเหมารวม 3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึง ความสำคัญความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม 4. มีการจัดบอร์ดนิทรรศการ วัน สำคัญของกลุ่มต่าง ๆ ตามความ หลากหลายทางวัฒนธรรม 5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันใน สังคมที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็น พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent) 	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคใน การจัดการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการปรับวิธีการและเทคนิค ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนที่มีความหลากหลายได้มี ส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน 2. มีการให้ความสำคัญกับ ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำซึ่งมาจากหลากหลาย วัฒนธรรม 3. มีการสอนเสริมในบาง รายวิชาสำหรับผู้เรียนที่มี พัฒนาการช้ากว่าปกติ/เรียนรู้ช้า 4. มีการจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ เหมาะสมกับบริบท 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 ประเด็น พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent) 	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยง วัฒนธรรมของ ผู้เรียน	1. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของ ตนเองและคนอื่น 2. ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้าง ความสัมพันธ์ความอบอุ่น มี ความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งในและ นอกชั้นเรียน 3. ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุก คนไม่เลือกเฉพาะผู้เรียนที่มี วัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น 4. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียน ช่วยเหลือกันในการเรียนและให้ มีความรับผิดชอบร่วมกัน 5. มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในชีวิตจริง 6. มีการจัดการเรียนรู้ที่มอง ความสำเร็จหรือความเป็นเลิศ ทางวิชาการโดยคำนึงถึงความ แตกต่างของแต่ละบุคคล	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 - 3 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็น พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุ วัฒนธรรม	1. ผู้บริหารให้โอกาสทางการ ศึกษากับผู้เรียนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม 2. ผู้บริหารสามารถประยุกต์ แนวทางการจัดการกับปัญหาที่ เกิดขึ้นจากความหลากหลาย ทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทาง สังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็น พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประ	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
	3. ผู้บริหารมีการกำหนด วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายใน การจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความ แตกต่างกันทางวัฒนธรรม 4. ผู้บริหารกำหนดนโยบายใน การจัดการศึกษาในเชิงบูรณา การกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้ สอดคล้องกับความแตกต่างทาง พหุวัฒนธรรม 5. ผู้บริหารมีความเข้าใจการ ปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างดี	ประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและ บุคลากรทางการ ศึกษาในสังคมพหุ วัฒนธรรม	1. ผู้บริหารส่งเสริมครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้มี ความรู้ความสามารถเรียนรู้ บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม อยู่ตลอดเวลา 2. ผู้บริหารส่งครูเข้ารับการ พัฒนาอบรมเกี่ยวกับสังคมพหุ วัฒนธรรม 3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ตระหนักถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาคให้กับผู้เรียน 4. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ ตระหนักถึงโอกาสการประสบ ความสำเร็จทางการศึกษาของ ผู้เรียนทุกคน	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 ประเด็น พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการ จัดการเรียนการ สอนและการ วัดผล ประเมินผล	1. การสนับสนุนให้มีการปรับ หลักสูตรสถานศึกษาให้มีความ สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 2. การส่งเสริมให้มีการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลายตามกลุ่ม	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 – 3	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
ในสังคมพหุ วัฒนธรรม	<p>ของผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม</p> <p>3. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบ บูรณาการให้สามารถเทียบโอน ผลการเรียนระหว่างการศึกษ รูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ</p> <p>4. การจัดให้มีโครงการ พัฒนาการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไป ในโรงเรียนของ รัฐ ทั้งประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)</p> <p>5. การจัดตั้งคณะกรรมการการ วัดและการประเมินผลการ เรียนรู้ที่เข้าใจในบริบทของ สังคมพหุวัฒนธรรม</p> <p>6. การส่งเสริมให้ครูออกแบบ การวัดผล และการประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบท ของผู้เรียน</p> <p>7. การกำกับดูแลติดตาม การ วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับ บริบทสังคมพหุทางวัฒนธรรม</p>	<p>ประเด็นพิจารณา ดี (Good)</p> <p>- มีการดำเนินการ 4 – 5</p> <p>ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)</p> <p>- มีการดำเนินการ 6 – 7 ประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)</p>	
ตัวชี้วัดที่ 4 การมี ส่วนร่วมของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย	<p>1. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับ ชุมชนในเรื่องของการบริหาร จัดการสถานศึกษาใน หลากหลายรูปแบบ</p> <p>2. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในการพัฒนาการ เรียนการสอนของครู และผู้เรียน</p>	<p>- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve)</p> <p>- มีการดำเนินการ 1</p> <p>ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)</p> <p>- มีการดำเนินการ 2 - 3</p> <p>ประเด็นพิจารณา ดี (Good)</p> <p>- มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็น</p>	<p>☐ เหมาะสม</p> <p>☐ ไม่เหมาะสม</p>

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
	3. การส่งเสริมให้ชุมชนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามา ใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น 4. ผู้บริหารพัฒนานโยบายและ กำหนดแนวทางการพัฒนา โรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม 5. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้า มามีส่วนร่วม จัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง 6. การสร้างเครือข่ายกับ โรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นใน ลักษณะของโรงเรียน คู่พัฒนา	พิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็น พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความ เข้าใจตนเองและ ผู้อื่น	1. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทักทายตาม วัฒนธรรมไทย และคำทักทาย ในภาษาอื่น 2. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว ที่มีหลายรูปแบบ เช่น ครอบครัว พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัว แห่วงกลาง 3. ผู้เรียนมีการสะท้อนคิด เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและ ข้อตกลงในครอบครัวตนเองและ ครอบครัวของเพื่อน 4. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการ ปฏิบัติตนตามศาสนาของตนเอง	- ไม่มีการดำเนินการ - ดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 2 - 3 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 6 - 7 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการ 8 - 10 ประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
	<p>และศาสนาอื่น</p> <p>5. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในความเชื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรม ของแต่ละชุมชนที่ถูกต้อง</p> <p>6. ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบเศรษฐกิจ</p> <p>7. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความ เป็นมา ความสำคัญของความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ วัฒนธรรม ของบริบทพหุวัฒนธรรม</p> <p>8. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น</p> <p>9. ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจ วัฒนธรรมตนเองพร้อมทั้ง ยอมรับเข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น</p> <p>10. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมตลอดจนแนวคิดของ คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม</p>		
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิคิดและการ ปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	<p>1. ผู้เรียนสามารถทักทายในวิถีปฏิบัติที่หลากหลายได้</p> <p>2. ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อนที่มีความแตกต่างจากตนเอง</p> <p>3. ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้</p> <p>4. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือ</p>	<p>- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)</p> <p>- มีการดำเนินการ 1 – 2 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)</p> <p>- มีการดำเนินการ 3 – 4 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)</p> <p>- มีการดำเนินการ 5 – 6 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)</p> <p>- มีการดำเนินการ 7 – 8 ประเด็น</p>	<p>☐ เหมาะสม</p> <p>☐ ไม่เหมาะสม</p>

องค์ประกอบ/ ตัวชี้วัด	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์	การตัดสินความ เหมาะสมของ เกณฑ์
	<p>และศาสนสถานของศาสนาอื่น</p> <p>5. ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสารจากหลากหลายมุม</p> <p>6. ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนความแตกต่างวัฒนธรรม</p> <p>7. ผู้เรียนเคารพกติการยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น</p> <p>8. ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตน</p>	พิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)	
<p>ตัวชี้วัดที่ 3</p> <p>เจตคติ</p> <p>คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น</p>	<p>1. ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่ารักวัฒนธรรมของตนเอง</p> <p>2. ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกเป็นมิตร และนับถือบุคคลที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อชาติอื่น</p> <p>3. ผู้เรียนมีความภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นของตนเอง</p> <p>4. ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน</p> <p>5. ผู้เรียนลดอคติและความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับครอบครัวเพศสภาพ</p> <p>6. ผู้เรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อศาสนาอื่น</p>	<p>- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณา ปรับปรุง (Improve)</p> <p>- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)</p> <p>- มีการดำเนินการ 2 - 3 ประเด็นพิจารณา ดี Good)</p> <p>- มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)</p> <p>- มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)</p>	<p>☐ เหมาะสม</p> <p>☐ ไม่เหมาะสม</p>

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity)
ระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียน

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบครอบคลุม 4 ด้านคือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียนใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมทางการวัดผลการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียน

2. ให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยในแต่ละข้อคำถามให้ท่านตอบเพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียนได้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียนได้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านเกวียนได้

3. ในกรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะโปรดเขียนรายละเอียดลงในช่องดังกล่าว

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity)
ระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านความเหมาะสม หมายถึง องค์ประกอบภายในเล่มคู่มือสอดคล้องกับหลักการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับบริบท มีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล ยุติธรรม มีความชัดเจนถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินและสามารถปรับได้ตามสถานการณ์โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ	1. คู่มือมีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการประเมินไว้อย่างเป็นทางการ				
	2. คู่มือมีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส				
	3. คู่มือมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา				
	4. คู่มือมีเกณฑ์การประเมินมีความตรงไปตรงมา เปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน				
	5. การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน				
	6. คู่มือมีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มกลุ่มอย่าง				
	7. คู่มือมีความสมบูรณ์ ยุติธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย				
	8. คู่มือระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน				
	9. คู่มือมีองค์ประกอบของกรรมการประเมินความเหมาะสม				
	10. หลักการรูปแบบและแนวทางการประเมินมีความเหมาะสมสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์				

องค์ประกอบ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ความถูกต้อง หมายถึง คู่มือมี คุณภาพสอดคล้อง กับหลักการวัดผล และประเมินผล คุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในสังคมพหุ วัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้ โดย การประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ	1. คู่มือได้มาจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา บริบทได้ถูกต้อง				
	2. คู่มือการระบุวัตถุประสงค์ กระบวนการของการประเมินอย่างชัดเจน				
	3. มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง				
	4. มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง				
	5. คู่มือมีความเป็นปรนัย				

องค์ประกอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
<p>ความเป็นประโยชน์ หมายถึง คู่มือมีการระบุการใช้อย่างชัดเจน สารสนเทศที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ มีความครอบคลุมชัดเจน จุดเด่น จุดควรพัฒนา และมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่ได้จากการประเมินตามคู่มือประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ (คณะกรรมการประเมิน) ซึ่งทำการประเมินโดยผู้ใช้</p>	1. คู่มือมีการระบุผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้คู่มืออย่างชัดเจนผู้ใช้สามารถนำไปใช้ได้สะดวก				
	2. สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้มาจากผู้ประเมินที่มีส่วนเกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ				
	3. การรวบรวมข้อมูลครอบคลุม และตอบสนองความต้องการใช้ผลการประเมิน				
	4. การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน				
	5. คู่มือมีความชัดเจนทุกขั้นตอน				
	6. มีการเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้อง				
	7. รายงานผลการประเมินดำเนินการเสร็จสิ้น และทันที่จะนำไปใช้ประโยชน์				
	8. การประเมินส่งผลในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง				

องค์ประกอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ความเป็นไปได้ หมายถึง คู่มือระบุ วิธีการ ขั้นตอน สามารถนำไปใช้ได้มี ระบบการประเมินที่ สามารถนำไปใช้ได้ จริง เป็นที่ยอมรับ มี ความคุ้มค่าในการ ประเมินคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด วัฒนธรรมจังหวัด ชายแดนภาคใต้ซึ่ง ทำการประเมินโดย ผู้ใช้	1. วิธีการและขั้นตอนการ ประเมินสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง				
	2. วิธีการประเมินเป็นที่ ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง				
	3. ระบบการประเมินให้ผล คุ้มค่า และประหยัด งบประมาณ				
	4. ระบบการประเมินทำความ เข้าใจได้ง่ายไม่ยุ่งยาก				
	5. ระบบการประเมินสามารถ นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้				

ฉบับที่ 1 แบบประเมินด้านความเหมาะสม และความถูกต้อง

สำหรับผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมิน

*****

คำชี้แจง

แบบประเมินความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนาได้จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนาได้ก่อนการทดลองใช้ โดยดำเนินการประเมิน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards) และความถูกต้อง (Accuracy Standards)

วิธีการตรวจสอบ

แบบประเมินความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนาได้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีคุณภาพระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีคุณภาพระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีคุณภาพระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีความมีคุณภาพระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นว่า มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาความคิดเห็นต่อแบบประเมินความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนนาได้ตามประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแบบประเมินนี้โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงคู่มือให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป

รณรัชช สวัสดิ์

รายการ		ระดับคุณภาพ				
ความเหมาะสม (Propriety Standards)		5	4	3	2	1
1	คู่มือมีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการประเมินไว้อย่างเป็นทางการ					
2	คู่มือมีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส					
3	คู่มือมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
4	คู่มือมีเกณฑ์การประเมินมีความตรงไปตรงมา เปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน					
5	การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน					
6	คู่มือมีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง					
7	คู่มือมีความสมบูรณ์ ยุติธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
8	คู่มือระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน					
9	คู่มือมีองค์ประกอบของกรรมการประเมินมีความเหมาะสม					
10	หลักการรูปแบบและแนวทางการประเมินมีความเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์					
ความถูกต้อง (Accuracy Standards)						
1	คู่มือได้มาจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา บริบทได้ถูกต้อง					
2	คู่มือการระบุวัตถุประสงค์ กระบวนการของการประเมินอย่างชัดเจน					
3	มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง					
4	มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง					
5	คู่มือมีความเป็นปรนัย					

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ฉบับที่ 2 แบบประเมินด้านความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ สำหรับผู้ใช้อุปกรณ์(คณะกรรมการประเมิน)

*****

คำชี้แจง

แบบประเมินความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้ใช้ (คณะกรรมการประเมิน) คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดกรมพัฒนาธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดกรมพัฒนาธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดกรมพัฒนาธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังการทดลองใช้ โดยดำเนินการประเมิน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) และความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)

วิธีการตรวจสอบ

แบบประเมินความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้ใช้อุปกรณ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดกรมพัฒนาธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดกรมพัฒนาธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีคุณภาพระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีคุณภาพระดับมาก
- 3 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีคุณภาพระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีคุณภาพระดับน้อย
- 1 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ใช้ (คณะกรรมการประเมิน) คู่มือโปรดพิจารณาความคิดเห็นต่อแบบประเมินความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้ใช้ต่อคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแบบประเมินนี้โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงคู่มือให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป

รายการ		ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)						
1	คู่มือมีการระบุผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้คู่มืออย่างชัดเจนผู้ใช้สามารถนำไปใช้ได้สะดวก					
2	สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้ มาจากผู้ประเมินที่มีส่วนเกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ					
3	การรวบรวมข้อมูลครอบคลุม และตอบสนองความต้องการใช้ผลการประเมิน					
4	การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน					
5	คู่มือมีความชัดเจนทุกขั้นตอน					
6	มีการเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้อง					
7	รายงานผลการประเมินดำเนินการเสร็จสิ้น และพื้นที่จะนำไปใช้ประโยชน์					
8	การประเมินส่งผลในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง					
ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)						
1	วิธีการและขั้นตอนการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
2	วิธีการประเมินเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง					
3	ระบบการประเมินให้ผลคุ้มค่า และประหยัดงบประมาณ					
4	ระบบการประเมินทำความเข้าใจได้ง่ายไม่ยุ่งยาก					
5	ระบบการประเมินสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้					

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ใช้คู่มือ(คณะกรรมการประเมิน)

ภาคผนวก ค ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบ ตัวชี้วัด การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (n = 7)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์				
1	ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
4	ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน	4.71	0.49	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์				
1	ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	4.43	0.79	มาก
4	ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.71	0.76	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์				
1	ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิถีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	4.86	0.38	มากที่สุด
3	ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	4.86	0.38	มากที่สุด

ผลการหาคุณภาพแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของข้อคำถามกับองค์ประกอบ ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2

ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลความ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย		
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม						
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบ การจัดการ เรียนรู้	1. มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียนรายบุคคล	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. มีการประเมินผลที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนา ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนว ปฏิบัติที่ดีเพื่อ ลดอคติ	1. มีการสร้างความรู้สึกให้ผู้เรียน นับถือตัวเอง (Self - esteem)	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. มีการสร้างความตระหนักและ ลดอคติความเชื่อเหมารวม	6	1	0	0.86	ผ่าน
	3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดความตระหนักถึงสำคัญ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. มีการจัดบอร์ดนิทรรศการ วัน สำคัญของกลุ่มต่าง ๆ ตามความ หลากหลายทางวัฒนธรรม	6	1	0	0.86	ผ่าน
	5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันใน สังคมที่มีความหลากหลายทาง วัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคใน การจัดการเรียนรู้	1. มีการปรับวิธีการและเทคนิคใน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนที่ ความหลากหลายได้มีส่วนร่วม อย่างเท่าเทียมกัน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่ง มาจากหลากหลายวัฒนธรรม	6	0	1	0.71	ผ่าน
	3. มีการสอนเสริมในบางรายวิชา สำหรับผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้า กว่าปกติ/เรียนรู้ช้า	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. มีการจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เหมาะสม กับบริบท	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยง วัฒนธรรมของ ผู้เรียน	1. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของ ตนเองและคนอื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้าง ความสัมพันธ์ความอบอุ่นมีความ เข้าใจอันดีต่อกันทั้งในและนอก ชั้นเรียน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุก คนไม่เลือกเฉพาะผู้เรียนที่มี วัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น	6	1	0	0.86	ผ่าน
	4. มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนช่วยเหลือ กันในการเรียนและให้มีความ รับผิดชอบร่วมกัน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมี ความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ใน ชีวิตจริง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. มีการจัดการเรียนรู้ที่มอง ความสำเร็จหรือความเป็นเลิศ ทางวิชาการโดยคำนึงถึงความ แตกต่างของแต่ละบุคคล	7	0	0	1.00	ผ่าน

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุ วัฒนธรรม	1. ผู้บริหารให้โอกาสทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. ผู้บริหารสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. ผู้บริหารมีความเข้าใจการปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างดี	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและ บุคลากรทางการ ศึกษาในสังกัดมพหุ วัฒนธรรม	1. ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถเรียนรู้บริบทของ สังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ ตลอดเวลา	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. ผู้บริหารส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนา อบรมเกี่ยวกับสังคมพหุ วัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนัก ถึงความเท่าเทียม ความเสมอ ภาคให้กับผู้เรียน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ตระหนัก ถึงโอกาสการประสบความสำเร็จ ทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม	1. การสนับสนุนให้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกลุ่มของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. การจัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไปในโรงเรียนของรัฐ ทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. การจัดตั้งคณะกรรมการการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่เข้าใจในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผลและการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	7. การกำกับดูแลติดตาม การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุทางวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับ ชุมชนในเรื่องของการบริหาร จัดการสถานศึกษาใน หลากหลายรูปแบบ	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียน การสอนของครู และผู้เรียน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. การส่งเสริมให้ชุมชนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามา ใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ผู้บริหารพัฒนานโยบายและ กำหนดแนวทางการพัฒนา โรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วม จัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. การสร้างเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะ ของโรงเรียนคู่พัฒนา	7	0	0	1.00	ผ่าน

องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัด	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความ เข้าใจตนเอง และ ผู้อื่น	1. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ทักทายตามวัฒนธรรมไทย และคำทักทาย ในภาษาอื่น	5	2	0	0.71	ผ่าน
	2. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างของครอบครัวที่มีหลายรูปแบบ เช่น ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัว แก๊งกลาง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. ผู้เรียนมีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตนและข้อตกลงในครอบครัวตนเองและ ครอบครัวของเพื่อน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตาม ศาสนาของตนเอง และศาสนาอื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความเชื่อ เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่ ถูกต้อง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบ เศรษฐกิจ	6	1	0	0.86	ผ่าน
	7. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ วัฒนธรรม ของบริบทพหุวัฒนธรรม	6	1	0	0.86	ผ่าน
	8. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	9. ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมตนเอง พร้อมทั้งยอมรับเข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	10. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับวิถี ชีวิต และวัฒนธรรมตลอดจนแนวคิดของ คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการ ปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น	1. ผู้เรียนสามารถทักทายในวิถี ปฏิบัติที่หลากหลายได้	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อน ที่มีความแตกต่างจากตนเอง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่ม กับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่าง เหมาะสมในศาสนสถานของ ศาสนาที่ตนเองนับถือและ ศาสนสถานของศาสนาอื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสาร จากหลากหลายมุม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุขบนความ แตกต่างวัฒนธรรม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	7. ผู้เรียนเคารพกติการยอมรับ วัฒนธรรมของผู้อื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	8. ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อ ผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตน	7	0	0	1.00	ผ่าน

ตัวชี้วัด	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ความ
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย		
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและ การเห็นคุณค่าใน ตนเอง และผู้อื่น	1. ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า รักวัฒนธรรมของตนเอง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกเป็น มิตร และนับถือบุคคลที่มาจาก กลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อชาติอื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน
	3. ผู้เรียนมีความภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ท้องถิ่นของตนเอง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็น คุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งกันและ กัน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. ผู้เรียนลดอคติและความเชื่อ เหมารวมเกี่ยวกับครอบครัว เพศสภาพ	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. ผู้เรียนเปิดรับมุมมองที่ หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิด กว้างต่อศาสนาอื่น	7	0	0	1.00	ผ่าน

การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (ระยะที่ 2)

Mplus VERSION 7.11

MUTHEN & MUTHEN

10/06/2022 9:10 PM

INPUT INSTRUCTIONS

TITLE: cfa1

DATA:

FILE IS "C:\Users\User\Desktop\CFA\1 cfa.txt";

VARIABLE:

NAMES ARE y1-y11;

USEVARIABLES ARE y1-y11;

ANALYSIS:

TYPE IS GENERAL;

ESTIMATOR IS ML;

ITERATIONS = 1000;

CONVERGENCE = 0.00005;

OUTPUT: SAMPSTAT MODINDICES(3.84) STANDARDIZED;

model:

M1 by y1-y4;

M2 by y5-y8;

M3 by y9-y11;

I1 by m1 m2 m3;

Y6 WITH Y5;

Y10 WITH Y1;

Y10 WITH Y9;

Y9 WITH Y4;

Y6 WITH Y3;

Y11 WITH Y10;

Y9 WITH Y3;

Y10 WITH Y2;

Y4 WITH Y1;

Y8 WITH Y2;

Y7 WITH Y6;

Y9 WITH Y5;

Y8 WITH Y5;

Y3 WITH Y1;

Y8 WITH Y1;

SAVEDATA:

RESULTS IS out;

INPUT READING TERMINATED NORMALLY

cfa1

SUMMARY OF ANALYSIS

Number of groups 1
 Number of observations 432

Number of dependent variables 11
 Number of independent variables 0
 Number of continuous latent variables 4

Observed dependent variables

Continuous

Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6
 Y7 Y8 Y9 Y10 Y11

Continuous latent variables

M1 M2 M3 I1

Estimator ML
 Information matrix OBSERVED
 Maximum number of iterations 1000
 Convergence criterion 0.500D-04
 Maximum number of steepest descent iterations 20

Input data file(s)

C:\Users\User\Desktop\CFA\1 cfa.txt

Input data format FREE

SAMPLE STATISTICS

SAMPLE STATISTICS

Means

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
1	4.256	4.280	4.349	4.481	4.476

Means

	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10
1	4.518	4.386	4.435	4.180	4.294

Means

	Y11
1	4.395

Covariances

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
Y1	0.262				
Y2	0.184	0.261			
Y3	0.171	0.198	0.258		
Y4	0.173	0.205	0.204	0.245	
Y5	0.175	0.173	0.175	0.185	0.288
Y6	0.183	0.185	0.176	0.205	0.243
Y7	0.172	0.190	0.187	0.205	0.203
Y8	0.178	0.210	0.197	0.211	0.206
Y9	0.168	0.175	0.156	0.157	0.158
Y10	0.183	0.174	0.163	0.167	0.159
Y11	0.169	0.174	0.166	0.180	0.178

Covariances

	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10
Y6	0.302				
Y7	0.215	0.275			
Y8	0.238	0.236	0.301		
Y9	0.180	0.194	0.208	0.292	
Y10	0.168	0.175	0.186	0.226	0.258
Y11	0.187	0.187	0.205	0.197	0.204

Covariances

	Y11
Y11	0.265

Correlations

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
Y1	1.000				
Y2	0.706	1.000			
Y3	0.658	0.765	1.000		
Y4	0.685	0.809	0.811	1.000	
Y5	0.637	0.632	0.643	0.695	1.000
Y6	0.649	0.660	0.632	0.755	0.824
Y7	0.643	0.711	0.703	0.791	0.721
Y8	0.633	0.751	0.707	0.779	0.700
Y9	0.609	0.633	0.569	0.589	0.546
Y10	0.704	0.671	0.631	0.664	0.585
Y11	0.639	0.662	0.636	0.706	0.646

Correlations

	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10
Y6	1.000				
Y7	0.745	1.000			
Y8	0.788	0.823	1.000		
Y9	0.608	0.686	0.701	1.000	
Y10	0.602	0.659	0.669	0.825	1.000
Y11	0.662	0.691	0.725	0.706	0.780

Correlations

	Y11
Y11	1.000

THE MODEL ESTIMATION TERMINATED NORMALLY

WARNING: THE RESIDUAL COVARIANCE MATRIX (THETA) IS NOT POSITIVE DEFINITE.
 THIS COULD INDICATE A NEGATIVE VARIANCE/RESIDUAL VARIANCE FOR AN OBSERVED
 VARIABLE, A CORRELATION GREATER OR EQUAL TO ONE BETWEEN TWO OBSERVED
 VARIABLES, OR A LINEAR DEPENDENCY AMONG MORE THAN TWO OBSERVED VARIABLES.
 CHECK THE RESULTS SECTION FOR MORE INFORMATION.
 PROBLEM INVOLVING VARIABLE Y10.

MODEL FIT INFORMATION

Number of Free Parameters   51

Loglikelihood

H0 Value   -1212.511

H1 Value   -1193.194

Information Criteria

Akaike (AIC)   2527.022

Bayesian (BIC)   2734.512

Sample-Size Adjusted BIC   2572.667

($n^* = (n + 2) / 24$)

Chi-Square Test of Model Fit

Value   38.633

Degrees of Freedom   26

P-Value   0.0528

RMSEA (Root Mean Square Error Of Approximation)

Estimate   0.034

90 Percent C.I.   0.000 0.055

Probability RMSEA $\leq$ .05   0.895

CFI/TLI

CFI   0.997

TLI   0.995

Chi-Square Test of Model Fit for the Baseline Model

Value   4923.431

Degrees of Freedom   55

P-Value   0.0000

SRMR (Standardized Root Mean Square Residual)

Value 0.012

MODEL RESULTS

		Two-Tailed			
		Estimate	S.E.	Est./S.E.	P-Value
M1	BY				
Y1		1.000	0.000	999.000	999.000
Y2		1.048	0.050	21.024	0.000
Y3		1.046	0.053	19.715	0.000
Y4		1.111	0.052	21.289	0.000
M2	BY				
Y5		1.000	0.000	999.000	999.000
Y6		1.083	0.040	27.290	0.000
Y7		1.079	0.048	22.403	0.000
Y8		1.153	0.053	21.954	0.000
M3	BY				
Y9		1.000	0.000	999.000	999.000
Y10		0.908	0.036	25.447	0.000
Y11		0.982	0.048	20.437	0.000
I1	BY				
M1		1.000	0.000	999.000	999.000
M2		1.068	0.062	17.297	0.000
M3		1.070	0.062	17.232	0.000
Y6	WITH				
Y5		0.037	0.006	5.955	0.000
Y3		-0.014	0.004	-3.778	0.000
Y10	WITH				
Y1		0.028	0.004	6.526	0.000
Y9		0.044	0.006	7.172	0.000
Y2		0.015	0.003	4.287	0.000

Y9	WITH				
Y4		-0.028	0.004	-7.366	0.000
Y3		-0.022	0.005	-4.779	0.000
Y5		-0.015	0.004	-3.507	0.000
Y11	WITH				
Y10		0.025	0.005	5.028	0.000
Y4	WITH				
Y1		-0.023	0.004	-5.477	0.000
Y8	WITH				
Y2		0.012	0.004	3.238	0.001
Y5		-0.012	0.004	-2.986	0.003
Y1		-0.011	0.004	-2.659	0.008
Y7	WITH				
Y6		-0.007	0.004	-1.845	0.065
Y3	WITH				
Y1		-0.016	0.005	-3.130	0.002
Intercepts					
Y1		4.256	0.025	173.005	0.000
Y2		4.280	0.025	173.926	0.000
Y3		4.349	0.024	177.778	0.000
Y4		4.481	0.024	188.276	0.000
Y5		4.476	0.026	173.726	0.000
Y6		4.518	0.026	171.027	0.000
Y7		4.386	0.025	173.949	0.000
Y8		4.435	0.026	168.052	0.000
Y9		4.180	0.026	160.644	0.000
Y10		4.294	0.024	176.422	0.000
Y11		4.395	0.025	177.298	0.000
Variiances					
I1		0.156	0.017	9.389	0.000

Residual Variances

Y1	0.085	0.008	10.970	0.000
Y2	0.068	0.005	13.098	0.000
Y3	0.066	0.005	11.942	0.000
Y4	0.027	0.004	7.574	0.000
Y5	0.097	0.008	12.039	0.000
Y6	0.079	0.007	11.792	0.000
Y7	0.054	0.005	11.259	0.000
Y8	0.049	0.005	10.351	0.000
Y9	0.093	0.009	10.855	0.000
Y10	0.092	0.008	11.553	0.000
Y11	0.074	0.007	10.238	0.000
M1	0.020	0.004	5.055	0.000
M2	0.012	0.004	3.019	0.003
M3	0.020	0.007	3.079	0.002

STANDARDIZED MODEL RESULTS

STDYX Standardization

		Two-Tailed			
		Estimate	S.E. Est./S.E.	P-Value	
M1	BY				
	Y1	0.822	0.020	41.575	0.000
	Y2	0.861	0.013	64.238	0.000
	Y3	0.864	0.014	61.218	0.000
	Y4	0.944	0.008	111.752	0.000
M2	BY				
	Y5	0.813	0.019	42.612	0.000
	Y6	0.859	0.015	57.960	0.000
	Y7	0.896	0.011	78.855	0.000
	Y8	0.915	0.010	92.644	0.000
M3	BY				
	Y9	0.825	0.020	42.152	0.000
	Y10	0.801	0.021	37.261	0.000
	Y11	0.850	0.018	48.373	0.000

I1	BY				
M1		0.940	0.012	81.507	0.000
M2		0.969	0.010	94.038	0.000
M3		0.947	0.017	56.016	0.000
Y6	WITH				
Y5		0.418	0.049	8.493	0.000
Y3		-0.193	0.050	-3.861	0.000
Y10	WITH				
Y1		0.313	0.043	7.308	0.000
Y9		0.480	0.040	12.033	0.000
Y2		0.186	0.042	4.452	0.000
Y9	WITH				
Y4		-0.560	0.077	-7.298	0.000
Y3		-0.281	0.059	-4.791	0.000
Y5		-0.153	0.045	-3.441	0.001
Y11	WITH				
Y10		0.302	0.046	6.556	0.000
Y4	WITH				
Y1		-0.481	0.105	-4.599	0.000
Y8	WITH				
Y2		0.201	0.059	3.432	0.001
Y5		-0.170	0.059	-2.864	0.004
Y1		-0.177	0.067	-2.640	0.008
Y7	WITH				
Y6		-0.103	0.058	-1.787	0.074
Y3	WITH				
Y1		-0.216	0.074	-2.933	0.003
Intercepts					
Y1		8.324	0.287	29.011	0.000
Y2		8.368	0.289	28.971	0.000
Y3		8.553	0.295	28.995	0.000

Y4	9.058	0.312	29.067	0.000
Y5	8.358	0.288	29.019	0.000
Y6	8.229	0.284	29.005	0.000
Y7	8.369	0.289	28.983	0.000
Y8	8.085	0.279	28.964	0.000
Y9	7.729	0.266	29.108	0.000
Y10	8.488	0.291	29.132	0.000
Y11	8.530	0.294	28.998	0.000

Variances

I1	1.000	0.000	999.000	999.000
----	-------	-------	---------	---------

Residual Variances

Y1	0.325	0.032	9.988	0.000
Y2	0.258	0.023	11.184	0.000
Y3	0.253	0.024	10.394	0.000
Y4	0.110	0.016	6.889	0.000
Y5	0.339	0.031	10.929	0.000
Y6	0.263	0.025	10.317	0.000
Y7	0.197	0.020	9.670	0.000
Y8	0.162	0.018	8.963	0.000
Y9	0.319	0.032	9.877	0.000
Y10	0.358	0.034	10.405	0.000
Y11	0.277	0.030	9.284	0.000
M1	0.116	0.022	5.345	0.000
M2	0.061	0.020	3.056	0.002
M3	0.103	0.032	3.202	0.001

STDY Standardization

		Two-Tailed			
		Estimate	S.E. Est./S.E.	P-Value	
M1	BY				
Y1		0.822	0.020	41.575	0.000
Y2		0.861	0.013	64.238	0.000
Y3		0.864	0.014	61.218	0.000
Y4		0.944	0.008	111.752	0.000

M2	BY				
Y5		0.813	0.019	42.612	0.000
Y6		0.859	0.015	57.960	0.000
Y7		0.896	0.011	78.855	0.000
Y8		0.915	0.010	92.644	0.000

M3	BY				
Y9		0.825	0.020	42.152	0.000
Y10		0.801	0.021	37.261	0.000
Y11		0.850	0.018	48.373	0.000

I1	BY				
M1		0.940	0.012	81.507	0.000
M2		0.969	0.010	94.038	0.000
M3		0.947	0.017	56.016	0.000

Y6	WITH				
Y5		0.418	0.049	8.493	0.000
Y3		-0.193	0.050	-3.861	0.000

Y10	WITH				
Y1		0.313	0.043	7.308	0.000
Y9		0.480	0.040	12.033	0.000
Y2		0.186	0.042	4.452	0.000

Y9	WITH				
Y4		-0.560	0.077	-7.298	0.000
Y3		-0.281	0.059	-4.791	0.000
Y5		-0.153	0.045	-3.441	0.001

Y11	WITH				
Y10		0.302	0.046	6.556	0.000

Y4	WITH				
Y1		-0.481	0.105	-4.599	0.000

Y8	WITH				
Y2		0.201	0.059	3.432	0.001
Y5		-0.170	0.059	-2.864	0.004
Y1		-0.177	0.067	-2.640	0.008

Y7 WITH
Y6 -0.103 0.058 -1.787 0.074

Y3 WITH
Y1 -0.216 0.074 -2.933 0.003

Intercepts

Y1	8.324	0.287	29.011	0.000
Y2	8.368	0.289	28.971	0.000
Y3	8.553	0.295	28.995	0.000
Y4	9.058	0.312	29.067	0.000
Y5	8.358	0.288	29.019	0.000
Y6	8.229	0.284	29.005	0.000
Y7	8.369	0.289	28.983	0.000
Y8	8.085	0.279	28.964	0.000
Y9	7.729	0.266	29.108	0.000
Y10	8.488	0.291	29.132	0.000
Y11	8.530	0.294	28.998	0.000

Variances

I1	1.000	0.000	999.000	999.000
----	-------	-------	---------	---------

Residual Variances

Y1	0.325	0.032	9.988	0.000
Y2	0.258	0.023	11.184	0.000
Y3	0.253	0.024	10.394	0.000
Y4	0.110	0.016	6.889	0.000
Y5	0.339	0.031	10.929	0.000
Y6	0.263	0.025	10.317	0.000
Y7	0.197	0.020	9.670	0.000
Y8	0.162	0.018	8.963	0.000
Y9	0.319	0.032	9.877	0.000
Y10	0.358	0.034	10.405	0.000
Y11	0.277	0.030	9.284	0.000
M1	0.116	0.022	5.345	0.000
M2	0.061	0.020	3.056	0.002
M3	0.103	0.032	3.202	0.001

STD Standardization

		Two-Tailed			
		Estimate	S.E. Est./S.E.	P-Value	
M1	BY				
	Y1	0.420	0.021	20.024	0.000
	Y2	0.441	0.020	22.402	0.000
	Y3	0.439	0.020	22.314	0.000
	Y4	0.467	0.018	25.906	0.000
M2	BY				
	Y5	0.435	0.022	20.056	0.000
	Y6	0.472	0.021	22.037	0.000
	Y7	0.470	0.020	23.741	0.000
	Y8	0.502	0.020	24.636	0.000
M3	BY				
	Y9	0.446	0.022	20.220	0.000
	Y10	0.405	0.021	19.069	0.000
	Y11	0.438	0.021	21.191	0.000
I1	BY				
	M1	0.940	0.012	81.507	0.000
	M2	0.969	0.010	94.038	0.000
	M3	0.947	0.017	56.016	0.000
Y6	WITH				
	Y5	0.037	0.006	5.955	0.000
	Y3	-0.014	0.004	-3.778	0.000
Y10	WITH				
	Y1	0.028	0.004	6.526	0.000
	Y9	0.044	0.006	7.172	0.000
	Y2	0.015	0.003	4.287	0.000
Y9	WITH				
	Y4	-0.028	0.004	-7.366	0.000
	Y3	-0.022	0.005	-4.779	0.000
	Y5	-0.015	0.004	-3.507	0.000

Y11 WITH
Y10 0.025 0.005 5.028 0.000

Y4 WITH
Y1 -0.023 0.004 -5.477 0.000

Y8 WITH
Y2 0.012 0.004 3.238 0.001
Y5 -0.012 0.004 -2.986 0.003
Y1 -0.011 0.004 -2.659 0.008

Y7 WITH
Y6 -0.007 0.004 -1.845 0.065

Y3 WITH
Y1 -0.016 0.005 -3.130 0.002

Intercepts

Y1 4.256 0.025 173.005 0.000
Y2 4.280 0.025 173.926 0.000
Y3 4.349 0.024 177.778 0.000
Y4 4.481 0.024 188.276 0.000
Y5 4.476 0.026 173.726 0.000
Y6 4.518 0.026 171.027 0.000
Y7 4.386 0.025 173.949 0.000
Y8 4.435 0.026 168.052 0.000
Y9 4.180 0.026 160.644 0.000
Y10 4.294 0.024 176.422 0.000
Y11 4.395 0.025 177.298 0.000

Variances

I1 1.000 0.000 999.000 999.000

Residual Variances

Y1 0.085 0.008 10.970 0.000
Y2 0.068 0.005 13.098 0.000
Y3 0.066 0.005 11.942 0.000
Y4 0.027 0.004 7.574 0.000
Y5 0.097 0.008 12.039 0.000
Y6 0.079 0.007 11.792 0.000

Y7	0.054	0.005	11.259	0.000
Y8	0.049	0.005	10.351	0.000
Y9	0.093	0.009	10.855	0.000
Y10	0.092	0.008	11.553	0.000
Y11	0.074	0.007	10.238	0.000
M1	0.116	0.022	5.345	0.000
M2	0.061	0.020	3.056	0.002
M3	0.103	0.032	3.202	0.001

R-SQUARE

Observed Variable	Estimate	S.E.	Two-Tailed	
			Est./S.E.	P-Value
Y1	0.675	0.032	20.787	0.000
Y2	0.742	0.023	32.119	0.000
Y3	0.747	0.024	30.609	0.000
Y4	0.890	0.016	55.876	0.000
Y5	0.661	0.031	21.306	0.000
Y6	0.737	0.025	28.980	0.000
Y7	0.803	0.020	39.428	0.000
Y8	0.838	0.018	46.322	0.000
Y9	0.681	0.032	21.076	0.000
Y10	0.642	0.034	18.630	0.000
Y11	0.723	0.030	24.186	0.000
Latent Variable	Estimate	S.E.	Est./S.E.	P-Value
M1	0.884	0.022	40.753	0.000
M2	0.939	0.020	47.019	0.000
M3	0.897	0.032	28.008	0.000

QUALITY OF NUMERICAL RESULTS

Condition Number for the Information Matrix   0.355E-03
(ratio of smallest to largest eigenvalue)

MODEL MODIFICATION INDICES

NOTE: Modification indices for direct effects of observed dependent variables regressed on covariates may not be included. To include these, request MODINDICES (ALL).

Minimum M.I. value for printing the modification index 3.840

M.I. E.P.C. Std E.P.C. StdYX E.P.C.

BY Statements

M1	BY Y8	4.787	-0.341	-0.143	-0.262
M3	BY Y6	5.471	-0.361	-0.161	-0.293

WITH Statements

Y6	WITH Y4	4.629	0.007	0.007	0.156
Y7	WITH Y1	8.643	-0.014	-0.014	-0.202
Y7	WITH Y4	6.271	0.007	0.007	0.197

RESULTS SAVING INFORMATION

Order of data

Parameter estimates

(saved in order shown in Technical 1 output)

Standard errors

(saved in order shown in Technical 1 output)

StdYX standardized coefficients

(saved in order shown in Technical 1 output)

Standard errors for StdYX standardized coefficients

(saved in order shown in Technical 1 output)

StdY standardized coefficients

(saved in order shown in Technical 1 output)

Standard errors for StdY standardized coefficients

(saved in order shown in Technical 1 output)

Std standardized coefficients

(saved in order shown in Technical 1 output)

Standard errors for Std standardized coefficients

(saved in order shown in Technical 1 output)

Chi-square : Value

Chi-square : Degrees of Freedom

Chi-square : P-Value
 CFI
 TLI
 H0 Loglikelihood
 H1 Loglikelihood
 Number of Free Parameters
 Akaike (AIC)
 Bayesian (BIC)
 Sample-Size Adjusted BIC
 RMSEA : Estimate
 RMSEA : Low CI
 RMSEA : High CI
 RMSEA : Probability
 SRMR

Save file
 out

Save file format Free

DIAGRAM INFORMATION

Use View Diagram under the Diagram menu in the Mplus Editor to view the diagram.
 If running Mplus from the Mplus Diagrammer, the diagram opens automatically.

Diagram output

c:\users\user\desktop\cfa\mptext11.dgm

Beginning Time: 21:10:27

Ending Time: 21:10:28

Elapsed Time: 00:00:01

MUTHEN & MUTHEN

3463 Stoner Ave.

Los Angeles, CA 90066

Tel: (310) 391-9971

Fax: (310) 391-8971

Web: www.StatModel.com

Support: Support@StatModel.com

Copyright (c) 1998-2013 Muthen & Muthen

การวิเคราะห์ฉันทามติทางวัฒนธรรมแบบมีรูปแบบ (ระยะที่ 3)

CONSENSUS ANALYSIS

30 rows, 30 columns, 1 levels.

Largest eigenvalue: : 15.110

2nd largest eigenvalue: : 3.826

Ratio of largest to next: : 3.950

The large eigenratio and the lack of negative competence scores indicates a good fit to the consensus model.

Competence Scores:

	1
1 ผู้เชี่ยวชาญ 1	0.793
2 ผู้เชี่ยวชาญ 2	0.548
3 ผู้เชี่ยวชาญ 3	0.845
4 ผู้เชี่ยวชาญ 4	0.811
5 ผู้เชี่ยวชาญ 5	0.793
6 ผู้เชี่ยวชาญ 6	0.560
7 ผู้เชี่ยวชาญ 7	0.411
8 ผู้เชี่ยวชาญ 8	0.992
9 ผู้เชี่ยวชาญ 9	0.827
10 ผู้เชี่ยวชาญ 10	0.591
11 ผู้เชี่ยวชาญ 11	0.560
12 ผู้เชี่ยวชาญ 12	0.504
13 ผู้เชี่ยวชาญ 13	0.753
14 ผู้เชี่ยวชาญ 14	0.793
15 ผู้เชี่ยวชาญ 15	0.517
16 ผู้เชี่ยวชาญ 16	0.656
17 ผู้เชี่ยวชาญ 17	0.548
18 ผู้เชี่ยวชาญ 18	0.992
19 ผู้เชี่ยวชาญ 19	0.515
20 ผู้เชี่ยวชาญ 20	0.475
21 ผู้เชี่ยวชาญ 21	0.827
22 ผู้เชี่ยวชาญ 22	0.752
23 ผู้เชี่ยวชาญ 23	0.470
24 ผู้เชี่ยวชาญ 24	0.827
25 ผู้เชี่ยวชาญ 25	0.799
26 ผู้เชี่ยวชาญ 26	0.611
27 ผู้เชี่ยวชาญ 27	0.867

28 ผู้เชี่ยวชาญ 28 0.644

29 ผู้เชี่ยวชาญ 29 0.726

30 ผู้เชี่ยวชาญ 30 0.763

30 rows, 1 columns, 1 levels.

ITEM 1: ข้อ 1

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	3	2.44
1	27	27.56

ITEM 2: ข้อ 2

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	6	6.06
1	24	23.94

ITEM 3: ข้อ 3

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	6	5.16
1	24	24.84

ITEM 4: ข้อ 4

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	2	1.81
1	28	28.19

ITEM 5: ข้อ 5

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	4	4.12
1	26	25.88

ITEM 6: ข้อ 6

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	2	1.56
1	28	28.44

ITEM 7: ข้อ 7

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	10	8.29
1	20	21.71

ITEM 8: ข้อ 8

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	4	2.93
1	26	27.07

ITEM 9: ข้อ 9

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	2	1.88
1	28	28.12

ITEM 10: ข้อ 10

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	5	4.48
1	25	25.52

ITEM 11: ข้อ 11

Response	Frequency	Wtd. Freq.
0	8	7.03
1	22	22.97

Answer Key

1
 S
 h
 e
 e
 t
 1
 1
 n
 e
 w
 1
 -
 1 ข้อ 1 1
 2 ข้อ 2 1
 3 ข้อ 3 1
 4 ข้อ 4 1
 5 ข้อ 5 1
 6 ข้อ 6 1
 7 ข้อ 7 1
 8 ข้อ 8 1
 9 ข้อ 9 1
 10 ข้อ 10 1
 11 ข้อ 11 1

11 rows, 1 columns, 1 levels.

Competence scores saved as : competence (C:\Users\User\Documents\UCINET data\competence
 Answer key saved as : answerkey (C:\Users\User\Documents\UCINET data\answerkey
 2nd factor loadings saved as : loadings_on_2nd_factor (C:\Users\User\Documents\UCINET
 data\loadings_on_2nd_factor
 Resp-by-resp agreement matrix saved as : agreement (C:\Users\User\Documents\UCINET data\agreement

Running time: 00:00:01 seconds.

Output generated: 14 ก.ค. 22 21:48:02

UCINET 6.753 Copyright (c) 2002-2022 Analytic Technologies

ผลการหาคุณภาพแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 4 (ฉบับที่ 1)

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลความ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย		
ด้านความเหมาะสม หมายถึง องค์ประกอบภายในเล่มคู่มือสอดคล้องกับหลักการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ สอดคล้องกับบริบท มีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล ยุติธรรม มีความชัดเจนถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ประเมินและสามารถปรับได้ตามสถานการณ์โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ	1. คู่มือมีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการประเมินไว้อย่างเป็นทางการ	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. คู่มือมีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส	6	1	0	0.86	ผ่าน
	3. คู่มือมีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. คู่มือมีเกณฑ์การประเมินมีความตรงไปตรงมา เปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. คู่มือมีการคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มกลุ่มอย่าง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	7. คู่มือมีความสมบูรณ์ ยุติธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	7	0	0	1.00	ผ่าน
	8. คู่มือระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณของผู้ประเมิน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	9. คู่มือมีองค์ประกอบของกรรมการประเมินความเหมาะสม	7	0	0	1.00	ผ่าน
	10. หลักการรูปแบบและแนวทางการประเมินมีความเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	7	0	0	1.00	ผ่าน

องค์ประกอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลความ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย		
ความถูกต้อง หมายถึง คู่มือมี	1. คู่มือได้มาจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา บริบทได้ถูกต้อง	7	0	0	1.00	ผ่าน
คุณภาพ สอดคล้องกับ หลักการวัดผล	2. คู่มือการระบุวัตถุประสงค์ กระบวนการของการประเมินอย่างชัดเจน	7	0	0	1.00	ผ่าน
และประเมินผล คุณภาพ	3. มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง	7	0	0	1.00	ผ่าน
การศึกษา ภายใน	4. มีการพัฒนาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง	5	2	0	0.71	ผ่าน
สถานศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ใน สังคมพหุ วัฒนธรรม จังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยการ ประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ	5. คู่มือมีความเป็นปรนัย	7	0	0	1.00	ผ่าน

ผลการหาคุณภาพแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของคู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 4 (ฉบับที่ 2)

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลความ
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย		
ความเป็นประโยชน์ หมายถึง คู่มือมีการระบุการใช้อย่างชัดเจน สารสนเทศที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ มีความครอบคลุมชัดเจน จุดเด่น จุดควรพัฒนา และมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาที่ได้จากการประเมินตามคู่มือประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยพัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ (คณะกรรมการประเมิน) ซึ่งทำการประเมินโดยผู้ใช้	1. คู่มือมีการระบุผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องใช้อย่างชัดเจนผู้ใช้สามารถนำไปใช้ได้สะดวก	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้ มาจากผู้ประเมินที่มีส่วนเกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ	6	1	0	0.86	ผ่าน
	3. การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้ผลการประเมิน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. คู่มือมีความชัดเจนทุกขั้นตอน	7	0	0	1.00	ผ่าน
	6. มีการเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้อง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	7. รายงานผลการประเมินดำเนินการเสร็จสิ้น และทันที่จะนำไปใช้ประโยชน์	7	0	0	1.00	ผ่าน
	8. การประเมินส่งผลในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง	7	0	0	1.00	ผ่าน

องค์ประกอบ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลความ
		เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็นด้วย		
ความเป็นไปได้ หมายถึง คู่มือระบุวิธีการ ขั้นตอน สามารถนำไปใช้ได้มีระบบการประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นที่ยอมรับ มีความคุ้มค่าในการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดน ภาคใต้ซึ่งทำการประเมินโดยผู้ใช้	1. วิธีการและขั้นตอนการประเมิน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	7	0	0	1.00	ผ่าน
	2. วิธีการประเมินเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	6	1	0	0.86	ผ่าน
	3. ระบบการประเมินให้ผลคุ้มค่า และประหยัดงบประมาณ	7	0	0	1.00	ผ่าน
	4. ระบบการประเมินทำความเข้าใจได้ง่ายไม่ยุ่งยาก	7	0	0	1.00	ผ่าน
	5. ระบบการประเมินสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	7	0	0	1.00	ผ่าน

ภาคผนวก ง คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

พัฒนาโดย
รณิชัย สวัสดิ์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยาภาณุจรรย์	โตพิทักษ์	ประธานที่ปรึกษา
ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ	บัวสนธิ์	กรรมการที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน	วิบูลรังสรรค์	กรรมการที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมการวัดผลการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา
ปีการศึกษา 2565

คำนำ

คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคม พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ พัฒนาขึ้นตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และผ่านการหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ความคิดเห็น และตรวจสอบคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงคู่มือเพื่อพัฒนาให้มีความถูกต้องและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 บริบทและภารกิจการประเมิน	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. กลุ่มตัวอย่าง	2
4. กรอบแนวคิดการประเมิน	3
5. ประโยชน์ที่ได้รับ	4
6. องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา	4
ส่วนที่ 2 บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา	5
1. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา	5
2. จรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา	6
ส่วนที่ 3 หลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน	7
1. หลักการและรูปแบบการประเมิน	7
2. แนวทางการประเมิน	7
3. เครื่องมือการประเมิน	8
4. เทคนิคการประเมิน	8
5. แนวปฏิบัติและขั้นตอนการปฏิบัติ	9
ภาคผนวก เครื่องมือการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้	11
เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม	14
เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม	17
เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม	21

ส่วนที่ 1

บริบทและภารกิจการประเมิน

1. หลักการและเหตุผล

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพ การศึกษาว่าเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหาร คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาขึ้น เพื่อให้เป็นสิ่งยืนยันและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัด โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนที่กำหนด การประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ การจัดทำรายงานผล การประเมินตนเองของสถานศึกษาและจัดส่งให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี และเพื่อให้การ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้น สังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำ สถานศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยจัดทำ มาตรฐานการศึกษา ตลอดจนแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และกำหนดให้ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำ สถานศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง และเกิดการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมา ยังมีสถานศึกษาต้องใช้มาตรฐานการศึกษาตามที่ กฎกระทรวงกำหนดซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริงโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัด ชายแดนใต้ที่มีปัจจัยความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักแนวคิด “พหุวัฒนธรรม” โดยการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการ แก้ปัญหาจัดการศึกษา โดยการพัฒนาองค์ประกอบหรือมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกับ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาคู่มือและเครื่องมือองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการตามสภาพจริง โดยการดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่องอันส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนบ้านแว้ง (โรงเรียนขนาดใหญ่) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โรงเรียนบ้านจุดแดง (โรงเรียนขนาดกลาง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 โรงเรียนบ้านแพรว (โรงเรียนขนาดเล็ก) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ซึ่งได้มาอาสาสมัคร ตามขนาดโรงเรียน ขนาดละ 1 โรงเรียน

4. กรอบแนวคิดการประเมิน

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดการประเมิน

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษามีศักยภาพทางวิชาการในเชิงประเมินเพิ่มขึ้น สามารถทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้คำชี้แนะ คำปรึกษา แก่สถานศึกษาได้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งใน จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2 คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกัน คุณภาพการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดมีความเข้าใจในระบบ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่สถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5.3 สถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ได้รับการชี้แนะ คำแนะนำในดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันในจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีรายงานการประเมินเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีบริบทการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

6. องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน โดยพิจารณาจำนวนองค์ประกอบของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย

6.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน เป็นประธานกรรมการ

6.2 ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน เป็นกรรมการ

6.3 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน เป็นกรรมการ

และเลขานุการ

ส่วนที่ 2

บทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการประเมิน คณะกรรมการประเมิน มีบทบาทหน้าที่และจรรยาบรรณ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

1.1 ก่อนการประเมิน

1.1.1 บทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา
- 2) แบ่งหน้าที่ให้คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

1.1.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมในการประเมิน เช่น ศึกษา รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ

- 2) ศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1.1.3 บทบาทหน้าที่ของกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ดังนี้

1) จัดการประชุมคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

2) ศึกษาข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมในการประเมิน เช่น ศึกษา รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ

- 3) ศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- 4) ประสานงานเกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาการประเมิน และข้อมูลต่าง ๆ

ทั้งในส่วนของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษาที่รับประเมิน

1.2 ระหว่างการประเมิน

1.2.1 บทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการ มีหน้าที่ดังนี้

1) ชี้แจงกระบวนการและวัตถุประสงค์ของการประเมินสถานศึกษา กำหนดการในการประเมินแก่สถานศึกษาที่รับการประเมินทราบ

- 2) ดำเนินการประเมินตามประเด็นที่กำหนดไว้
- 3) นำเสนอผลการประเมินด้วยวาจาให้สถานศึกษาทราบ

1.2.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ดำเนินการประเมินตามประเด็นที่กำหนดไว้
- 2) ร่วมนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจาพร้อมกับคณะกรรมการประเมิน

1.2.3 บทบาทหน้าที่ของกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ดำเนินการประเมินตามประเด็นที่กำหนดไว้
- 2) ร่วมนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจาพร้อมกับคณะกรรมการประเมิน
- 3) งานอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการประเมินมอบหมาย

1.3 หลังการประเมิน

1.3.1 บทบาทหน้าที่ของประธานกรรมการ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) กำหนดการประชุมเพื่อสรุปผลการประเมิน
- 2) ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของรายงานผลการประเมิน

1.3.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ดำเนินการประเมินตามประเด็นที่กำหนดไว้
- 2) ร่วมนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจาพร้อมกับคณะกรรมการประเมิน
- 3) งานอื่น ๆ ตามที่ประธานคณะกรรมการประเมินมอบหมาย

1.3.3 บทบาทหน้าที่ของกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ดังนี้

จัดประชุมเพื่อสรุปผลการประเมินสถานศึกษา

2. จรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาถือเป็นผู้มีส่วนในการขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การประเมินต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ปฏิบัติการประเมินสถานศึกษาด้วยตนเอง ไม่สร้างภาระ บุกเบิกการปฏิบัติงานประจำที่ ต้องนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน เป็นพี่เลี้ยง ไม่มอบหมายต่อให้ใครที่ไม่มีหน้าที่ในการประเมิน

2.2 มีความเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง เป็นกลาง โปร่งใส ตรวจสอบได้

2.3 มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบรายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริง มีเหตุผล และสามารถชี้หลักฐานสนับสนุนเชิงวิชาการ

2.4 ไม่ให้อิทธิพลใด ๆ มาเบี่ยงเบนผลการประเมินให้ผิดแผกไปจากความเป็นจริง และไม่รายงานเท็จหรือปกปิดสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

2.5 ไม่ประพฤติดตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนหรือชื่อเสียง

2.6 ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องข้องกับการประเมินสถานศึกษา เช่น การต้อนรับหรือการรับรองเกินความเหมาะสม รางวัล ของขวัญ ฯลฯ

2.7 ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2.8 รักษาความลับและข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลและสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินอย่างเคร่งครัด

2.9 ไม่แสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

ส่วนที่ 3 หลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน

การประเมินคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษามีหลักการ รูปแบบ และแนวทางการประเมิน ดังนี้

1. หลักการและรูปแบบการประเมิน

1.1 หลักการประเมิน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่มุ่งเน้นเรื่องการตัดสินผล หรือการจัดลำดับ

1.2 การประเมิน ดำเนินการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน และใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน โดยสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการอย่างยืดหยุ่น เหมาะสม ตามสภาพบริบทของสถานศึกษา เกิดผลการปฏิบัติที่ดี

1.3 การเลือกรูปแบบการประเมิน ให้คำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน โดยไม่สร้างภาระเพิ่มเติมให้แก่สถานศึกษา และครูผู้สอน

2. แนวทางการประเมิน

การประเมินเป็นการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกันในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการประเมินสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน มีประสิทธิภาพ จึงกำหนดแนวทางการประเมิน ดังนี้

2.1 มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อให้การดำเนินการครอบคลุมขอบข่ายและเนื้อหา

2.2 มีการมอบหมายหน้าที่ในการประเมิน เช่น ผู้สอบถาม/สัมภาษณ์ ผู้ตรวจสอบหลักฐานเอกสาร ผู้บันทึกข้อมูลทั้งแบบบันทึกหรือเครื่องบันทึกเสียง และผู้สังเกตแต่ละประเด็น

2.3 มีการตั้งคำถามหลัก เป็นคำถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นคำอธิบายสรุปแนวทางการดำเนินงานที่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ และไม่เป็นการนำในการตอบ

2.4 มีกำหนดการประเมิน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดและได้ข้อมูลครบถ้วน

2.5 กำหนดการประเมินและประสานสถานศึกษา

2.6 ประสานสถานศึกษาเตรียมบุคลากรรับการประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน นักเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนชุมชน ฯลฯ ตามความเหมาะสม

2.7 ดำเนินการประเมินตามกำหนดการ

3. เครื่องมือการประเมิน

เครื่องมือการประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มี 3 ฉบับ คือ เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด และประเด็นพิจารณา จำนวน 22 รายการ

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด และประเด็นพิจารณา จำนวน 20 รายการ

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจำนวน 3 ตัวชี้วัด และประเด็นพิจารณา จำนวน 24 รายการ

4. เทคนิคการประเมิน

การประเมินเป็นการเก็บข้อมูลตามสภาพจริงเชิงประจักษ์ในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูล ทั้งข้อค้นพบ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และปัจจัยที่เอื้อ วิธีการปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมผู้ประเมินควรมีเทคนิคในการประเมิน ดังนี้

4.1 การสอบถาม/สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.1.1 การจัดทำคำถามหลัก เป็นการจัดทำคำถามให้แนวทางในการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นและกลุ่มเป้าหมาย (ครูผู้สอน นักเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนชุมชน ฯลฯ)

4.1.2 การเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังอย่างตั้งใจ จริงใจ และไม่พูดแทรก จะทำให้คู่สนทนา รู้สึกว่าใส่ใจ และอยากจะทำกิจการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ไม่รู้สึกว่าเป็นการเข้ามาจับผิด

4.1.3 การใช้ภาษากายในการสื่อสาร เช่น การยิ้ม การสบตา ทำนั้งสบาย ๆ ผ่อนคลายเอนมาข้างหน้า เป็นภาษากายที่ดีในการสื่อสาร ส่วนน้ำเสียงที่แสดงการรับฟังอย่างเข้าใจ จะสะท้อนถึงความรู้สึกภายในของผู้พูด

4.1.4 การเปิดใจ การสื่อสารที่ดีจะเกิดขึ้นได้นั้น เราต้องเปิดใจที่จะรับฟังมุมมองหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

4.1.5 การถามคำถาม ควรแสดงถึงความสนใจในการฟัง และเข้าถึงเนื้อหาสาระหรือประเด็น

4.1.6 ความเป็นมิตร ควรแสดงผ่านน้ำเสียงและสีหน้า หากคู่สนทนา รู้สึกถึงความ เป็นมิตร จะเปิดใจที่จะรับฟัง และเสนอความเห็น/ตอบอย่างจริงใจ ไม่ปิดบัง

4.1.7 ความมั่นใจ ควรแสดงออกทางน้ำเสียง หากน้ำเสียงหนักแน่น มั่นใจจะส่งผลให้ผู้ฟังเชื่อในสิ่งที่คุณพูด

4.1.8 การให้เกียรติผู้ให้ข้อมูล ควรแสดงออกด้วยการสบตา ตั้งใจฟัง หลีกเลียงการรับโทรศัพท์ในขณะที่คุยกับผู้อื่น ไม่ทำอย่างอื่นไปด้วยขณะที่สนทนา เป็นต้น

4.1.9 การให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ได้แก่ การสะท้อนในสิ่งที่ตีในตัวผู้ให้ข้อมูล หรือการกระทำที่ดี หรือการสะท้อนเพื่อให้มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น หรือการชม เป็นการสะท้อนให้มีกำลังใจมากขึ้น

4.2 การตรวจสอบเอกสาร เป็นการตรวจสอบเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน ตามสภาพจริงโดยไม่ร้องขอให้สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม เช่น แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตรสถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้/แผนจัดประสบการณ์/การจัดการเรียนรู้ เอกสารและหลักฐานการวัดและประเมินผล เป็นต้น

4.3 การสังเกต สังเกตสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนด

4.4 การให้ข้อเสนอแนะ ควรมีแนวทาง ดังนี้

4.4.1 ใช้แนวคิดเชิงบวก ไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมีอคติ

4.4.2 สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

4.4.3 มีความท้าทาย ชวนให้มีการปฏิบัติ

4.4.4 มีลักษณะเป็นรูปธรรมโดยอาจยกตัวอย่างให้เห็นเป็นบางกรณี

4.4.5 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

4.4.6 มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ตั้งอยู่บนหลักวิชา

4.4.7 สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

4.4.8 สามารถแก้ไขปัญหาที่สถานศึกษาประสบอยู่ หรือพัฒนาต่อยอดจากที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

4.4.9 สามารถชี้แนะให้สถานศึกษาเกิดมุมมองหรือช่องทางดำเนินการที่หลากหลาย

4.4.10 มีเป้าหมายและประเด็นในการเสนอแนะที่ชัดเจน

4.4.11 ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนวาทหรือเล่นสำนวนจนอาจทำให้เกิดความไขว้เขวได้ง่าย

4.4.12 ข้อเสนอแนะตั้งอยู่บนฐานข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือสถานการณ์ของสถานศึกษานั้น ๆ

4.4.13 เรียงตามลำดับขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง ในกรณีที่เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขั้นตอนดำเนินการหรือขั้นตอนการปฏิบัติ

5. แนวปฏิบัติและขั้นตอนการปฏิบัติ

5.1 การวางแผนก่อนการประเมิน (Before Site Visit)

5.1.1 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

5.1.2 ประชุมคณะกรรมการการประเมินสถานศึกษา

5.1.3 ศึกษาบริบทโดยรวมในการดำเนินงานของสถานศึกษา อาทิ ปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษาภาพรวม เช่น แผนพัฒนาสถานศึกษา รายงานการประเมินตนเองและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โครงการ กิจกรรม ข้อมูลอื่น ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น

5.1.4 จัดทำกำหนดการในการประเมินสถานศึกษา

5.1.5 มอบหมายงานให้คณะกรรมการการประเมินสถานศึกษา

5.1.6 เตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือการประเมิน

5.1.7 สสำรวจช่วงระยะเวลาในการประเมินเพื่อศึกษาความพร้อมในการประเมิน

5.1.8 ประสานงานเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในส่วนของคณะกรรมการและสถานศึกษา

5.2 ระหว่างการประเมิน (During Site Visit)

5.2.1 ไม่สร้างภาระ หรือรบกวนสถานศึกษา ประเมินตามสภาพการณ์ที่เป็นปกติของสถานศึกษา

5.2.2 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับสถานศึกษา เพื่อแนะนำตัว และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมิน

5.2.3 ตรวจสอบเอกสาร ร่องรอย ข้อมูล สารสนเทศ สถิติต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดเตรียมไว้

5.2.4 สัมภาษณ์แนวคิดในการบริหารงาน นโยบายการบริหารงาน หลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาระบบสารสนเทศ การขับเคลื่อนระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคำถามหลัก

5.2.5 รับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติม

5.2.6 สังเกตการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังเกตการสอน กิจกรรมประจำวันของนักเรียนที่สะท้อนสมรรถนะสำคัญ

5.2.7 คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาประชุมสรุปข้อค้นพบจากการประเมินเพื่อเตรียมให้ข้อเสนอแนะกับบุคลากรในสถานศึกษา

5.2.8 รายงานผลด้วยวาจา ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

5.3 หลังการประเมิน (After Site Visit)

5.3.1 ประชุมสรุปประเด็นร่วมกัน เพื่อรวบรวมและสรุปผลการประเมิน พร้อมทั้งบันทึกผลลงเครื่องมือการประเมิน จำนวน 1 ชุด ดังปรากฏในภาคผนวก

5.3.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ ให้ครบถ้วน

5.3.3 เสนอผลการการประเมินต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในรูปแบบ SAR

ภาคผนวก

เครื่องมือการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

เครื่องมือ

การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ชื่อสถานศึกษา.....

สังกัด .....

คำชี้แจง

1. เครื่องมือการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ คือ โรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีจุดเน้นหรือแนวทางในการพัฒนาของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันตามบริบทการจัดการศึกษาที่ต่างกัน ดังนั้นในการประเมินให้ใช้จุดเน้นหรือแนวทางในการพัฒนาเหล่านั้นเป็นแนวทางในการประเมิน

3. เครื่องมือฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มี 3 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

เครื่องมือฉบับที่ 3 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ขนาดของสถานศึกษา

1) ขนาดเล็ก

2) ขนาดกลาง

3) ขนาดใหญ่

4) ขนาดใหญ่พิเศษ อื่น ๆ (ระบุ).....

2. จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา..... คน

2.2 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา รวม ..... คน

 1) ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ..... คน 2) ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... คน 3) บุคลากรทางการศึกษาอื่น ..... คน

3. จำนวนนักเรียน รวม..... คน

 1) นักเรียนระดับปฐมวัย ..... คน 2) นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... คน4. ระดับชั้นที่เปิดสอน ปฐมวัย – ป.6 ป.1 – ป.6 ม.1 – ม.3 ม. 1 - ม. 6 ม.4 – ม.6 อื่น ๆ (ระบุ).....

5. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

 1) On-site 2) On-air 3) On-demand 4) On-line 5) On-hand

6. จุดเน้นหรือแนวทางในการพัฒนาของสถานศึกษาตามประเภทของสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เครื่องมือฉบับที่ 1

แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง

1. เครื่องมือฉบับที่ 1 มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด และประเด็นพิจารณา จำนวน 22 รายการ
2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับการปฏิบัติจริงของสถานศึกษา และสรุปข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้
3. กรณีที่สถานศึกษาไม่ปฏิบัติให้บันทึกปัญหา/อุปสรรค ที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไข

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไข
ด้านการบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม			
1.1 ผู้บริหารให้โอกาสทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขโดยภาพรวม .....
1.2 ผู้บริหารสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	.....	.....
1.3 ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้งครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	.....	.....
1.4 ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	.....	.....

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไข
1.5 ผู้บริหารมีความเข้าใจการปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างดี	☐ มี ☐ ไม่มี	....	....
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม			
2.1 ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
2.2 ผู้บริหารส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาอบรมเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
2.3 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความเท่าเทียมความเสมอภาคให้กับผู้เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
2.4 ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ตระหนักถึงโอกาสการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม			
3.1 การสนับสนุนให้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขโดยภาพรวม ....
3.2 การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกลุ่มของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
3.3 การส่งเสริมการเรียนรู้แบบ	☐ ปฏิบัติ	.....	.....

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไข
บูรณาการให้สามารถเทียบโอน ผลการเรียนระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่าง รูปแบบ	☐ ไม่ปฏิบัติ		
3.4 การจัดให้มีโครงการ พัฒนาการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไปในโรงเรียนของ รัฐ ทั้งประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
3.5 การจัดตั้งคณะกรรมการ การวัดและการประเมินผลการ เรียนรู้ที่เข้าใจในบริบทของ สังคมพหุวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
3.6 การส่งเสริมให้ครูออกแบบ การวัดผล และการประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบท ของผู้เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
3.7 การกำกับดูแลติดตาม การวัดผลและประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้อง กับบริบทสังคมพหุทาง วัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไข
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย			
4.1 ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับ ชุมชนในเรื่องของการบริหาร จัดการสถานศึกษาใน หลากหลายรูปแบบ	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อ ค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไขโดย ภาพรวม
4.2 การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในการพัฒนาการ เรียนการสอนของครู และ ผู้เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.3 การส่งเสริมให้ชุมชนที่มี ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เข้ามาใช้บริการทางการศึกษา มากขึ้น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.4 ผู้บริหารพัฒนานโยบาย และกำหนดแนวทางการพัฒนา โรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.5 การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้า มามีส่วนร่วม จัดกิจกรรม ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.6 การสร้างเครือข่ายกับ โรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นใน ลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....

เครื่องมือฉบับที่ 2

แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง

1. เครื่องมือฉบับที่ 2 มีจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด และประเด็นพิจารณา จำนวน 20 รายการ

2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับการปฏิบัติจริงของสถานศึกษา และสรุปข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้

3. กรณีที่สถานศึกษาไม่ปฏิบัติให้บันทึกปัญหา/อุปสรรค ที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไข

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 โรงเรียน.....สังกัด.....

1.2 วิชา.....ระดับชั้น.....

1.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

1) On-site

2) On-air

3) On-demand

4) On-line

5) On-hand

ตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางแก้ไข
ด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้			
1.1 มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีเนื้อหาเชิงบวกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขโดยภาพรวม ....
1.2 มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางแก้ไข
รายบุคคล		.....	.....
1.3 มีการพัฒนาปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ให้มี ความหลากหลายทาง วัฒนธรรมและสอดคล้อง กับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตร	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
1.4 มีการประเมินผลที่มี ความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ของผู้เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
1.5 ครูสร้างบรรยากาศให้ ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น			
2.1 มีการสร้างความรู้สึกลง ให้ผู้เรียนนับถือตัวเอง (Self - esteem)	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อ ค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางแก้ไขโดยภาพรวม ....
2.2 มีการสร้าง ตระหนักและลดอคติความ เชื่อเหมารวม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
2.3 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดความ ตระหนักถึงความสำคัญ ความหลากหลายทาง วัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
2.4 มีการจัดบอร์ด นิทรรศการ วันสำคัญของ กลุ่มต่าง ๆ ตามความ หลากหลายทางวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางแก้ไข
2.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้			
3.1 มีการปรับวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายได้มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขโดยภาพรวม ....
3.2 มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่งมาจากหลากหลายวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	.....	.....
3.3 มีการสอนเสริมในบางรายวิชาสำหรับผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้ากว่าปกติ/เรียนรู้ช้า	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
3.4 มีการจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบท	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน			
4.1 มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบโดยภาพรวม	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขโดยภาพรวม ....

รายการพิจารณา	ผลการปฏิบัติ	รายละเอียด ข้อค้นพบ	ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางแก้ไข
4.2 ครูและผู้เรียนร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ความ อบอุ่น มีความเข้าใจอันดี ต่อกันทั้งในและนอกชั้น เรียน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.3 ครูมีความผูกพันกับ ผู้เรียนทุกคนไม่เลือก เฉพาะผู้เรียนที่มี วัฒนธรรมเดียวกับตนเอง เท่านั้น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.4 มีการปลูกฝังให้ผู้เรียน ช่วยเหลือกันในการเรียน และให้มีความรับผิดชอบ ร่วมกัน	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.5 มีการจัดการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนมีความรู้ สามารถ คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับ วัฒนธรรมท้องถิ่นและ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ได้ในชีวิตจริง	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....
4.6 มีการจัดการเรียนรู้ที่ มองความสำเร็จหรือความ เป็นเลิศทางวิชาการโดย คำนึงถึงความแตกต่างของ แต่ละบุคคล	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	....

เครื่องมือฉบับที่ 3

แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

คำชี้แจง

1. เครื่องมือฉบับที่ 3 มีจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม มีจำนวน 3 ตัวชี้วัด และประเด็นพิจารณา จำนวน 24 รายการ

2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับผลที่ปรากฏกับสมรรถนะของผู้เรียน พร้อมชี้แจงรายละเอียดที่แสดงถึงสมรรถนะนั้น

3. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับแหล่งที่มาของข้อมูล ข้อค้นพบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 โรงเรียน.....สังกัด.....

1.2 วิชา.....ระดับชั้น.....

1.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

- 1) On-site   2) On-air
 3) On-demand   4) On-line   5) On-hand

ตอนที่ 2 แบบเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

รายการพิจารณา	ผลที่ปรากฏ	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบ	แหล่งที่มาของข้อมูล ข้อค้นพบ
ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น			
1.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทักทายตามวัฒนธรรมไทย และคำทักทายในภาษาอื่น	☐ มี ☐ ไม่มี	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบโดย ภาพรวม	☐ สอบถามครูและผู้เกี่ยวข้อง ☐ สอบถามนักเรียน ☐ สังเกตการจัดการเรียนการสอน onsite
1.2 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่มีหลาย	☐ มี ☐ ไม่มี	....	☐ สังเกตการจัดการเรียนการสอนผ่านรูปแบบออนไลน์ ☐ ตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน

รายการพิจารณา	ผลที่ปรากฏ	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบ	แหล่งที่มาของข้อมูล ข้อค้นพบ
รูปแบบ เช่น ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยง เดี่ยว ครอบครัวแหวง กลาง		.....	ผลงานนักเรียน ☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)
1.3 ผู้เรียนมีการ สะท้อนคิดเกี่ยวกับ การปฏิบัติตนและ ข้อตกลงในครอบครัว ตนเองและครอบครัว ของเพื่อน	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.4 ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติตน ตามศาสนาของ ตนเอง และศาสนา อื่น	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.5 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความ เชื่อเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของแต่ละ ชุมชนที่ถูกต้อง	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.6 ผู้เรียนเข้าใจเรื่อง ความไม่เท่าเทียมใน ระบบเศรษฐกิจ	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.7 ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของความ แตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ	☐ มี ☐ ไม่มี		

รายการพิจารณา	ผลที่ปรากฏ	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบ	แหล่งที่มาของข้อมูล ข้อค้นพบ
วัฒนธรรมของบริษัท พหุวัฒนธรรม			
1.8 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความ แตกต่างระหว่าง บุคคลในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.9 ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจวัฒนธรรม ตนเองพร้อมทั้ง ยอมรับเข้าใจ วัฒนธรรมผู้อื่น	☐ มี ☐ ไม่มี		
1.10 ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ กับวิถีชีวิต และ วัฒนธรรมตลอดจน แนวคิดของคนกลุ่ม ต่าง ๆ ในสังคม	☐ มี ☐ ไม่มี		
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิถีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น			
2.1 ผู้เรียนสามารถ ท้าทายในวิถีปฏิบัติที่ หลากหลายได้	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบโดย ภาพรวม	☐ สอบถามครูและ ผู้เกี่ยวข้อง ☐ สอบถามนักเรียน ☐ สังเกตการจัดเรียนการ สอน onsite ☐ สังเกตการจัดการเรียน การสอนผ่านรูปแบบ
2.2 ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อนที่มี ความแตกต่างจาก ตนเอง	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		

รายการพิจารณา	ผลที่ปรากฏ	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบ	แหล่งที่มาของข้อมูล ข้อค้นพบ
2.3 ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	....	ออนไลน์ ☐ ตรวจสอบร่องรอยหลักฐานผลงานนักเรียน ☐ อื่นๆ (ระบุ.....)
2.4 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือและศาสนสถานของศาสนาอื่น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ	.....	
2.5 ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสารจากหลากหลายมุมมอง	☐ มี ☐ ไม่มี		
2.6 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนความแตกต่างวัฒนธรรม	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
2.7 ผู้เรียนเคารพกติการยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น	☐ ปฏิบัติ ☐ ไม่ปฏิบัติ		
2.8 ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตน	☐ มี ☐ ไม่มี		

รายการพิจารณา	ผลที่ปรากฏ	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบ	แหล่งที่มาของข้อมูล ข้อค้นพบ
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น			
3.1 ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า รักวัฒนธรรมของ ตนเอง	☐ มี ☐ ไม่มี	รายละเอียดข้อมูล ข้อค้นพบโดย ภาพรวม	☐ สอบถามครูและ ผู้เกี่ยวข้อง ☐ สอบถามนักเรียน ☐ สังเกตการจัดเรียนการ สอน onsite ☐ สังเกตการจัดการเรียน การสอนผ่านรูปแบบ ออนไลน์ ☐ ตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน ผลงานนักเรียน ☐ อื่นๆ (ระบุ.....)
3.2 ผู้เรียนมี ความรู้สึกเชิงบวกเป็น มิตร และนับถือ บุคคลที่มาจากกลุ่ม วัฒนธรรมและเชื้อ ชาติอื่น	☐ มี ☐ ไม่มี		
3.3 ผู้เรียนมีความ ภูมิใจใน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ท้องถิ่นของ ตนเอง	☐ มี ☐ ไม่มี		
3.4 ผู้เรียนมีความ ตระหนักและเห็น คุณค่าของวัฒนธรรม ซึ่งกันและกัน	☐ มี ☐ ไม่มี		
3.5 ผู้เรียนลดอคติ และความเชื่อเหมา รวมเกี่ยวกับ ครอบครัว เพศสภาพ	☐ มี ☐ ไม่มี		
3.6 ผู้เรียนเปิดรับ มุมมองที่หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิดกว้าง ต่อศาสนาอื่น	☐ มี ☐ ไม่มี		

**เกณฑ์การประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้**

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
องค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม		
ตัวชี้วัดที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้		
1	มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีเนื้อหาเชิงบวก ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา
2	มีการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนรวมถึงการศึกษาผู้เรียนรายบุคคล	ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็นพิจารณา
3	มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา
4	มีการประเมินผลที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน	ดีเยี่ยม (Excellent)
5	ครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อลดอคติ		
6	มีการสร้างความรู้สึกรักให้ผู้นับถือตัวเอง (Self - esteem)	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve)
7	มีการสร้างความตระหนักและลดอคติความเชื่อเหมารวม	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2
8	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญความหลากหลายทางวัฒนธรรม	ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็นพิจารณา
9	มีการจัดบอร์ดนิทรรศการ วันสำคัญของกลุ่มต่าง ๆ ตามความหลากหลายทางวัฒนธรรม	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
10	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 3 ความเสมอภาคในการจัดการเรียนรู้		
11	มีการปรับวิธีการและเทคนิคในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายได้มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
12	มีการให้ความสำคัญกับผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่งมาจากหลากหลายวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
13	มีการสอนเสริมในบางรายวิชาสำหรับผู้เรียนที่มีพัฒนาการช้ากว่าปกติ/เรียนรู้ช้า	ดีเยี่ยม (Excellent) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา
14	มีการจัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบท	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 4 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมของผู้เรียน		
15	มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเองและคนอื่น	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
16	ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ความอบอุ่น มีความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งในและนอกชั้นเรียน	- มีการดำเนินการ 2 - 3 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
17	ครูมีความผูกพันกับผู้เรียนทุกคนไม่เลือกเฉพาะผู้เรียนที่มีวัฒนธรรมเดียวกับตนเองเท่านั้น	- มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา															
18	มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันในการเรียนและให้ความรับผิดชอบร่วมกัน	ดีเยี่ยม (Excellent)															
19	มีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้สามารถคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)															
20	มีการจัดการเรียนรู้ที่มองความสำเร็จหรือความเป็นเลิศทางวิชาการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล																
<p>สรุปผลการประเมินองค์ประกอบที่ 1 การจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 1- 4 คะแนนรวมที่ได้.....ระดับคุณภาพ.....</p> <p>เกณฑ์การพิจารณา</p> <table> <tbody> <tr> <td>คะแนนรวม 16</td> <td>คะแนน</td> <td>ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม</td> </tr> <tr> <td>คะแนนรวม 12 – 15</td> <td>คะแนน</td> <td>ระดับคุณภาพ ดีมาก</td> </tr> <tr> <td>คะแนนรวม 8 – 11</td> <td>คะแนน</td> <td>ระดับคุณภาพ ดี</td> </tr> <tr> <td>คะแนนรวม 4 – 7</td> <td>คะแนน</td> <td>ระดับคุณภาพ พอใช้</td> </tr> <tr> <td>คะแนนรวม 0 – 3</td> <td>คะแนน</td> <td>ระดับคุณภาพ ปรับปรุง</td> </tr> </tbody> </table>			คะแนนรวม 16	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม	คะแนนรวม 12 – 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีมาก	คะแนนรวม 8 – 11	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดี	คะแนนรวม 4 – 7	คะแนน	ระดับคุณภาพ พอใช้	คะแนนรวม 0 – 3	คะแนน	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
คะแนนรวม 16	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม															
คะแนนรวม 12 – 15	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดีมาก															
คะแนนรวม 8 – 11	คะแนน	ระดับคุณภาพ ดี															
คะแนนรวม 4 – 7	คะแนน	ระดับคุณภาพ พอใช้															
คะแนนรวม 0 – 3	คะแนน	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง															

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
21	ผู้บริหารให้โอกาสทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve)
22	ผู้บริหารสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดช่องว่างทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่าง ครู ผู้เรียน	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair) - มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 3 - 4 ประเด็นพิจารณา
23	ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้ง ครู ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent) ผลการประเมิน
24	ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาในเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม	☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี Good ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
25	ผู้บริหารมีความเข้าใจการปฏิบัติข้ามวัฒนธรรมเป็นอย่างดี	
ตัวชี้วัดที่ 2 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม		
26	ผู้บริหารส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้บริบทของสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
27	ผู้บริหารส่งครูเข้ารับการพัฒนาอบรมเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 2 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
28	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาคให้กับผู้เรียน	- มีการดำเนินการ 3 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
29	ผู้บริหารส่งเสริมครูให้ตระหนักถึงโอกาสการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนทุกคน	- มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
		ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวัด ประเมินผลในสังคมพหุวัฒนธรรม		
30	การสนับสนุนให้มีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
31	การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามกลุ่มของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	- มีการดำเนินการ 2 – 3 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 – 5 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
32	การส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการให้สามารถเทียบโอนผล การเรียนระหว่างการศึกษารูปแบบเดียวกันและต่างรูปแบบ	- มีการดำเนินการ 6 – 7 ประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
33	การจัดให้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาหรืออื่น ๆ ตั้งแต่ 2 หลักสูตรขึ้นไป ในโรงเรียนของรัฐ ทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส)	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
34	การจัดตั้งคณะกรรมการการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่เข้าใจในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม	
35	การส่งเสริมให้ครูออกแบบการวัดผล และการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน	

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
36	การกำกับดูแลติดตาม การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมพหุทางวัฒนธรรม	
ตัวชี้วัดที่ 4 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
37	ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาในหลากหลายรูปแบบ	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
38	การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และผู้เรียน	- มีการดำเนินการ 2 - 3 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา
39	การส่งเสริมให้ชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเข้ามาใช้บริการทางการศึกษามากขึ้น	ดีมาก (Very good) - มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
40	ผู้บริหารพัฒนานโยบายและกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good)
41	การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดกิจกรรมร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
42	การสร้างเครือข่ายกับโรงเรียน หรือสถานศึกษาอื่นในลักษณะของโรงเรียนคู่พัฒนา	
สรุปผลการประเมินองค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 1- 4 คะแนนรวมที่ได้.....ระดับคุณภาพ.....		
เกณฑ์การพิจารณา		
คะแนนรวม 16 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม		
คะแนนรวม 12 – 15 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีมาก		
คะแนนรวม 8 – 11 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี		

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
	คะแนนรวม 4 – 7 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้	
	คะแนนรวม 0 – 3 คะแนน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง	

องค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดที่ 1 ความรู้ ความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
43	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ทักทายตามวัฒนธรรมไทย และคำทักทาย ในภาษาอื่น	- ไม่มีการดำเนินการ - ดำเนินการ 1 ประเด็น พิจารณา ปรับปรุง (Improve) - มีการดำเนินการ 2 – 3 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
44	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างของครอบครัวที่มีหลายรูปแบบ เช่น ครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัว แห่วงกลาง	- มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา ดี (Good) - มีการดำเนินการ 6 - 7 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
45	ผู้เรียนมีการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตนและข้อตกลงในครอบครัวตนเองและ ครอบครัวของเพื่อน	- มีการดำเนินการ 8 – 10 ประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
46	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตาม ศาสนาของตนเอง และศาสนาอื่น	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
47	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในความเชื่อ เกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่ถูกต้อง	
48	ผู้เรียนเข้าใจเรื่องความไม่เท่าเทียมในระบบ เศรษฐกิจ	
49	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญของความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภาษา อาชีพ วัฒนธรรม ของบริบทพหุวัฒนธรรม	
50	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น	
51	ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมตนเอง	

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
	พร้อมทั้งยอมรับเข้าใจวัฒนธรรมผู้อื่น	
52	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ทำความเข้าใจกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมตลอดจนแนวคิดของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม	
ตัวชี้วัดที่ 2 ทักษะ วิธีคิดและการปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่น		
53	ผู้เรียนสามารถทักทายในวิถีปฏิบัติที่หลากหลายได้	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve)
54	ผู้เรียนไม่ล้อเลียน (Bully) เพื่อนที่มีความแตกต่างจากตนเอง	- มีการดำเนินการ 1 – 2 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
55	ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนต่างวัฒนธรรมได้	- มีการดำเนินการ 3 – 4 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)
56	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในศาสนสถานของศาสนาที่ตนเองนับถือ และศาสนสถานของศาสนาอื่น	- มีการดำเนินการ 5 – 6 ประเด็นพิจารณา ดีมาก (Very good)
57	ผู้เรียนมีทักษะการรับข่าวสารจากหลากหลายมุม	- มีการดำเนินการ 7 – 8 ประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
58	ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขบนความแตกต่างวัฒนธรรม	ผลการประเมิน
59	ผู้เรียนเคารพกติการยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น	☐ 0 = ปรับปรุง (Improve)
60	ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตน	☐ 1 = พอใช้ (Fair)
		☐ 2 = ดี (Good)
		☐ 3 = ดีมาก (Very good)
		☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
ตัวชี้วัดที่ 3 เจตคติ คุณลักษณะและการเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น		
61	ผู้เรียนมีจิตสำนึก เห็นคุณค่า รักวัฒนธรรมของตนเอง	- ไม่มีการดำเนินการทุกประเด็นพิจารณาปรับปรุง (Improve)
62	ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกเป็นมิตร และนับถือบุคคลที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมและเชื้อชาติอื่น	- มีการดำเนินการ 1 ประเด็นพิจารณา พอใช้ (Fair)
63	ผู้เรียนมีความภูมิใจในขนบธรรมเนียม	- มีการดำเนินการ 2 - 3 ประเด็นพิจารณา ดี (Good)

ข้อ	ประเด็นพิจารณา	เกณฑ์การพิจารณา
	ประเพณี ท้องถิ่นของตนเอง	- มีการดำเนินการ 4 - 5 ประเด็นพิจารณา
64	ผู้เรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน	ดีมาก (Very good)
65	ผู้เรียนลดอคติและความเชื่อเหมารวมเกี่ยวกับครอบครัว เพศสภาพ	- มีการดำเนินการครบทุกประเด็นพิจารณา ดีเยี่ยม (Excellent)
66	ผู้เรียนเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย มีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อศาสนาอื่น	ผลการประเมิน ☐ 0 = ปรับปรุง (Improve) ☐ 1 = พอใช้ (Fair) ☐ 2 = ดี (Good) ☐ 3 = ดีมาก (Very good) ☐ 4 = ดีเยี่ยม (Excellent)
สรุปผลการประเมินองค์ประกอบที่ 3 การเรียนรู้ของผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ตัวชี้วัดที่ 1-3 คะแนนรวมที่ได้.....ระดับคุณภาพ.....		
เกณฑ์การพิจารณา		
คะแนนรวม 12 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม		
คะแนนรวม 9 – 11 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีมาก		
คะแนนรวม 6 – 8 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี		
คะแนนรวม 3 – 5 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้		
คะแนนรวม 0 – 2 คะแนน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง		